

Prodaje se:
u Beogradu i u krajevima zapošljednim od carsko i kraljevskih četa po cijeni od 6 h
u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od 8 h
Izvan ovog područja 12 h
Oglasi po cijniku.

Preplata:
za 1 mjesec u Beogradu i u krajevima zapošljednim od carsko i kraljevskih četa K 150
u Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji K 240
Izvan ovog područja K 3-

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 67.
Uprava i primanje preplate Topličin Venac broj 21, Telefon broj 25.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38.

IDUĆI BROJ „BEOGRADSKIH NO-VINA IZ AČIĆE U UTORAK, 26. O. M. J. U PODNE.

RATNI IZVJEŠTAJI.

Izveštaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 23. decembra.

Istočno bojište:

U odjelu Mesticanešti odbile su austro-ugarske čete više ruskih naleta.

Talijansko i jugoistočno bojište:

Nema ništa da se javi.

Zamjenik glavnog generalnog stožera pl. Höfer, podmaršal.

Izveštaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 23. decembra.

Zapadno bojište:

Front maršala vojvode Albrechta Württemberškog:

U odjelu Yperna i Višvete dostigla je artiljerijska borba juče znatnu jačinu. Jugoistočno od Yperna napadala su engleska odjeljenja. Odbijeni su vatrom i to na jednom mjestu iz neposredne blizine. Južno od Boeshinga prodrlo je više naših izvidnica u neprijateljske rovove, donijevši sobom u povratku otud zarobljenike, mašinske puške i drugi plijen.

Front njemačkog prijestolonasljednika:

Na frontu Champagne i Maase slaba topnička djelatnost. U Vogezima sjeverozapadno od Münstera su njemačka krstareća odjeljenja zarobila jednu francusku udvojenu stražu. Kod Frapcia istočno od Saint-Dieu i južno od Ransko-ronskog kanala odbijena su jaka francuska odjeljenja poslije jake topničke pripreme.

Istočno bojište:

Front maršala princa Leopolda bavarskog:
Nema ničega značajnog.

Front general-pukovnika nadvojvode Josipa:

U šumovitim Karpatima bilo je nekoliko patrolskih preduzeća, pri kojima su privedeni zarobljenici izdobrene su mašinske puške. Južno od Mesticane povratle su austro-ugarske čete jedan napušteni predpolažaj, koji su Rusi bili zauzeli.

Front maršala pl. Mackensena:

U Dobrudži su savezne čete napale nekoliko ruska zaštitna odjeljenja i posjele su Tulčeju na donjem Dunavu. Broj zarobljenika se popeo na više od 16.000. Mnogo je mašinskih pušaka zaplijenjeno.

Macedonsko bojište:

U dolini Strume predstražarske borbe. Na dojranskom jezeru topnička vatra.

Prvi zapovjednik glavnog stana pl. Ludendorff.

Treći Božić u ratu.

Danas velika većina zaraćenih naroda opet dočekuje najljepši, najmiliji i najdraži crkveni praznik, a po treći put moraju s bolom osjetiti, da se još nikako nije ostvarila njegova poslanica, koja veli: „Mir ljudima na zemlji!“ Kao prije godinu dana i kao prije dvije godine, i u ovoj badnjoj noći stoje jedan prema drugom milijoni do zubi naoružanih ljudi, i s jedne i s druge strane sijevaju smrtonosna tanad, a svijet odjekuje od bolnih uzdaha i tužbi. Za vrijeme sviju ovih dugih, beskrajnih mjeseci, od kada je buknuo rat u Evropi, borba ni za jedan čas nije prekidana, a i svečani časovi badnje večeri hrabrim vojnicima na bojištu ne pružaju nikakvu olakšicu u vršenju njihove teške dužnosti. Za njih je jedan dan kao i drugi, bez obzira na to, je li u kalendaru obilježen crnim ili crvenim slovima. Pa ipak, pri nastupanju trećeg ratnog Božića nas obuzima osjećaj, koji se nekako razlikuje od misli, koje su nam vladale lanišnje i preklanjske godine u ovo doba. Za vrijeme od nekoliko dana, poslije ponude centralnih sila za mir, izgledalo je zbilja, kao da će se obistinuti poslanica iz Svetog Pisma o miru na zemlji. Središnje su vlasti pružile ruku za mir i na otvoreni su i jasan način dokazali svoju želju za okončavanjem prolijanja krvi. Ali sile sporazuma u koliko se može suditi po govorima, koji su se posljednjih dana čuli u njihovim parlamentima, neće mir. One žele rat sve dotle, dok ne bi došao momenat pod kojim bi one bile u stanju da centralnim silama diktiraju svoje uslove. No protiv vjerovatnoće, da bi ikada takav momenat mogao nastupiti, govore sva zdrava razmišljanja, svaki trezveni sud, donesen ne na osnovu praznih nada, već na osnovu činjenica i iskustava. Ali je sada protivu tih težnji

za razoravanjem, i uništavanjem, koje do sada nikada ne mogadahu postići svoj cilj i koje su se stalno krale o značnu odbranu centralnih sila, odlučno ustala najmoćnija među svima neutralnim državama, baš ona država, iz koje su sile sporazuma već skoro od početka rata crpale svu svoju snagu. Predsjednik je Sjedinjenih Američkih Država uputio notu svima zaraćenim državama, u kojima ih on poziva, — ogradjujući se jednovremeno od shvatanja, da bi taj njegov korak imao značiti neko formalno posredovanje za mir, — da razmisljene misli o svojim gledištima, da bi se na osnovu toga moglo utvrditi, za koliko se vremena može očekivati mir. Ovaj je Wilsonov korak preduzet potpuno odvojeno od prijedloga za mir centralnih sila i odgovora četvornog sporazuma na ovaj posljednji, jer je on pripreman još prije no što je došlo do toga prijedloga. Još se ne zna, na kakav će prijem naići ova Wilsonova akcija u logoru sporazumnih sila. Slabo da će ona naići na otpor kod centralnih sila, koje su već prije dvije nedjelje izjavile svoju gotovost za stvaranje i pregovore o miru, a možda će američko posredovanje pomoći da se postigne ono, što nije izgledalo moguće neposrednim sporazumijevanjem.

Ovaj Božić nije onakav kao Božić 1914. i 1915. godine. Tada je mir bio još vrlo daleko, a ništa nije ukazivalo na momenat, u kojemu bi se on mogao približiti; vojske od nekoliko milijona ljudi vodile su ogorčenu borbu. Tako je i danas; ni na jednom bojištu neće neko primirje obilježavati badnu noć. Ali ipak još nikada nije u većoj mjeri bilo govora o miru, još nikada nam nije izgledala bliža mogućnost, da se položi oružje, nego li baš sad. Ipak nema nikoga, koji bi precenjivao tu mogućnost. Centralne su sile očvrstale u ovom ratu, borbe i iskustva su ih očeličili, čvrsta je no ikada njihova odlučnost, da iz ovog najstrašnijeg od svijestratova izadju ojačane i obezbijedjene. Škoro dvije i po godine one su suzile sve protivničke planove, pa se i dalje pouzdaju u svoju pravdu stvar, u svoju nesavladljivu snagu, koja odbacuje svakoga, koji hoće da se dotakne njihove časti, njihovih zemalja. Njih ne slabi izgled, da poslije ovog trećeg ratnog Božića možda neće doći četvrti, da je mir, kako veli Wilson, možda bliži, nego što se misli. Ono, što su one dosada izvojevale, predstavlja zalogu za buduće pregovore o miru, ali još većma za buduće uspjeh, u slučaju da njihovi protivnici traže dalje produženje borbi.

Od njih dakle zavisi, hoće li se svijetu vratiti vrijeme, u kojem će božićni praznici opet kao nekada predstavljati najljepše, najblaženije i najpomirljivije dane jedne mirne godine.

Prijedlog za mir.

WILSONOVA AKCIJA.

Glavosi berlinske štampe.

Kb. Berlin, 23. decembra.

Berlinska štampa primila je Wilsonovu notu povoljno. „Frankfurter Zeitung“ — u biljege bilo da se je u toj ulozi objavio papa, jer je on van svake sumnje nepartajčni. „Germania“ veli: Potpuno samostalni korak Wilsonov opravdava naš postupak. „Vorwärts“ uzvikuje: Mir pridolazi, Wilsonova mu nota čini uslugu. „Vossische Zeitung“ piše: Do sada su Sjedinjene Države svoje interese više štitele protivu Njemačke, sad čekamo na to, da li će se u buduće drukčije orijentisati. Mi možemo, ako naši neprijatelji odbiju našu ponudu za mir, rat vrlo brzo, vrlo odlučno i vrlo nesumnjivo okončati. Naši su interesi potpuno saglasni sa interesima američkog naroda. S toga mi od Wilsona očekujemo da najodlučnije potpomogne naše uslove.

Prijem Wilsonove note u holandskoj štampi.

Kb. Amsterdam, 23. decembra.

„Handelsblad“ između ostalog veli, da se sa Wilsonovom ponudom ne može postupiti ismevajućim ili podrugljivim načinom. Wilson se časa trudi, da mir ponovo vaspostavi. Njegova nota ne stoji u vezi sa njemačkom ponudom za mir. — „Nieuws van den Dag“ piše: Svaki, koji je izgovorio riječ „mir“, morao je biti spreman na engleske i francuske uvrede, ili bar na to, da bude obilježen kao njemački spletkaroš ili carevo orudje. U prkos se tome Wilson usudio na to, te se možemo nadaći i očekivati, da on raspolaze sredstvima, kojima će biti u stanju da stiša buru. On se svojom voljom mora odupreti otporu onih, koji o miru neće ništa da znaju bez potpune pobjede sporazumnih sila.

Nacrt odgovora sporazumnih sila

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 23. decembra.

Amsterdamski dopisnik „Vossische Zeitung“ — a saznaje iz Londona, da je engleska vlada 19. o. m. j. poslala sa-veznim kabinetima nacrt odgovora, koji se ima predati središnjim vlastima. Sazveznici se pozivaju, da svoje izjave o tome nacrtu dostave engleskoj vladi do 22. t. m.

Još ima nade.

Zürich, 23. decembra.

„Neue Züricher Zeitung“ javlja iz Haaga: U prkosu govoru Lloyd Georgea smatra se da stanje nije još bez-

nadežno, jer se očekuje i dalja predusretljivost Njemačke. — Očekuje se, da će sporazumne sile predati odgovor u subotu.

„Times“ javlja iz Washingtona: U zvaničnim krugovima u Washingtonu se misli, da put pregovorima o miru nije još sa svim zatvoren, ali su ipak uvjereni, da mir nije još tako blizu.

„Westminster Gazette“ piše: Neprijatelj nebi trebao da smatra odgovor Lloyd Georgea kao kategorično odbijanje da se stupi u pregovore o ponudi za mir, nego kao lični odgovor na predlog, koji nam je Njemačka učinila. Sad je na Njemačkoj, koja je uzela inicijativu, da podnese svoje predloge.

Saopštenja jednog tobož dobro obavještenog neutralnog diplomate.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 23. decembra.

„Vossische Zeitung“ donosi slijedeću vijest iz Basela: „Baseler Nationalzeitung“ donosi saopštenja o ponudi za mir, koja potiču od jedne ličnosti, čiji autoritet isključuje svako fantastično tvrdjenje. Na ime, veli se, dok sporazum traži vaspostavljanje Srbije i Belgije, onda stvar Rumunije stoji sa svim drugačije. — Rumunija je svojevrijeme ušla u rat, sa sa svim otvoreno izjavljenom namjerom, da svoje zemljište poveća. Pošto je ona svoju stvar izgubila, to ona mora platiti i troškove. Izgleda da je to mišljenje i mnogih političara sporazumnih sila. Na Balkanu će se morati svaki korak zemljišta razmjenjivati s koncesijama. — Zbog Carigrada središnje vlasti još nisu složne odnosno koncesija, koje bi se mogle Rusiji učiniti. Ima ustupaka, koje bi mogle zadovoljiti buduću trgovinsku politiku ruske imperije. Rusiji će se pri zaključenju mira ukazati velika naklonost i savez između Rusije i središnjih vlasti dočite poslije mira sam po sebi. I na jednoj i na drugoj strani ima parlamentaraca i političara, koji ovaj savez smatraju kao logičan i da ga treba željeti. Pregovori o miru, ako se do njih dodje, trebali bi da se vode u smislu takvog jednog mirnog ostvarenja prilika.

Mirosljubiva stranka na ruskom dvoru.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 23. decembra.

Ovdježnoj „Vossische Zeitung“ javljaju iz Zeneve: Iz ruskog izvora se saznaje, da osim Štirmera, kneza Sebekova zauzimaju za mir još poslanik Botkin i mnoge druge ruske diplomate. U okolini ruskog imperatora radi još neprekidno jedna jaka stranka na ostvarenju mira.

Pesimističko shvaćanje u Berlinu.

(Naročiti brzojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 23. decembra.

Prema obavještenjima, koja su o ovamo stigla, kabinet sporazumnih sila vjerovatno će odgovor na ponudu za

Podlistak.

Dr. Hans Richter:

Treći ratni božić.

Božićne misli jednog ratnika.

Po treći put razastire tiha, sveta noć svoje blistavo zvezdano nebo nad zemljom uz grmljavu topova. Opet se razleže lijepe božićne pjesme, opet odjekuju božićna zvona, nagovješćujući mir čovječanstvu.

S čežnjom slušamo andjeoski nago- vještaj, ali smo preplašeni hukom i krvoprolićem svjetskoga rata. Dugotrajnost džinovske borbe malo nam je uzdrmla vjeru, od kad smo u drhtavici i strahu naučili da cijenimo, šta je mir i šta mir vrijedi. Bojažljivo, kao Noje u kovčegu, postavljamo sebi više no jednom pitanje: Krasi mir, gdje stanuješ? Kad ćeš doći? Zar nećeš više da boraviš na zemlji? Ozbiljnim licem stupamo u otvoreno nebo dječije odaje i prilazimo osvijetljenj i okićenoj jelci. Naš najljepši porodični praznik u danima mira bijaše božić. Cijele godine radovali smo se njemu. A sad?

Gdje su naši mili prilikom praznika ljubavi? Ima li još gdjeod porodice u zamku ili kolebi, u kojoj su danas svi njezini članovi na okupu? Brižljivi otac, ljubazni vodj mališana, razvijeni sin, ponos i radost porodična u snijegom zavejanom rovu zgrčen, u tuđoj zemlji zarobljen, umro, propao. Cvijet evropskog mužanstva zbrisao je, a kraj groznog uništavanja još je nedogledan. Rat kosti i dalje. U svima dijelovima svijeta, na svima morima, još uvijek plamt i borba, teče krv, te satire i unakažava nevine žrtve i ruši

nesvjesno divna djela, koja je hrišćanska umjetnost vijekovima stvarala.

Dvije trećine zemljinih stanovnika nalaze se u krvavom neprijateljstvu. Svjetske sile, svjetske rase, svjetske vjeroispovijesti hoće međusobno milijunima vojske da se unište. A zašto? Može li razuman čovjek na ovo „zašto“ odgovoriti sa potpuno neobitnim „zato“? Svi pronalasci, od kad se za ljude zna, iskoristićavaju se i upotrebljavaju se na to, da uništavaju djelo rata bude što grodnije. Milijarde i milijarde proždire svjetski požar, što tamani ljudstvo. Preko pet stotina milijuna krupa staje on dnevno. Kakvi su se neprolazni spomenici mira mogli tim grindim svotama stvoriti za dobro i sreću čovječanstva! Koliko egipatskih pira niža, koliko kolumbijskih hramova, koliko bolnica, sirotišta, škola, narodnih kuhinja i t. d.?

S kamatom jedne jedite milijarde, računajući od Hristovog rođenja, mogle bi prnalice Hristove možda da otkupe Evropi volju za svjetski rat!

Ali, šta najzad znače te proćerdane milijarde pored izgaženih zemalja, pored uništenih gradova i popaljenih sela u sravnjenju prema milijunima mrtvih junaka, prema milijunima obogaljenih ratnika, u sravnjenju prema suzama milijuna i opet milijuna udovica i siročadi?

Je li ikada bilo nečuvjenije nesreće i većeg jada na ovoj našoj materij zemlji? Je li bilo ikada većeg bankrotstva? Da li je ovaj srce parajući vapaj možda onaj traženi raj na zemlji, o kome se sanjalo i koji je gotovljen izukrštanim mislima raznih umova?

Sve nam postaje jasnije, da je ovaj ponosni svijet, koji ne može sam sebi da dade ni mir, ni slobodu, ni napredak, opet jednom u svojim prohtjevima sramno pod-

legao. Svuda prskaju i sjaje njegovi varljivi svjetlaci. Iz nevolje i smrti, ruševina i pustoši, briga i gladi, opet jednom obraća čovječanstvo svoje oči zvezdama i uzdišući traži dodir s nebesnim silama. Ali, što više suza i razočarenja, tim lakše dospjeva duša putokazu za Vitlejem.

Pustite nas, da o Božiću udjemo u grad svete noći, u Vitlejem, u najstariji hram hrišćanstva, u hram rođenja Hristovog, koji je podignut nad pećinom s jaslina u Vitlejemu. Skoro dvije hiljade godina mole se tamo ljudi u žarkoj pobožnosti. Carevi i kraljevi savijali su tamo svoja koljena pred prijestoljem Gospodovim. Zar da se ne sjećamo dnevno po malo na siromašno mjesto rođenja našega Spasa? Pustite nas, da bar o Božiću malo odahnemo pored zvezde iznad pećine vitlejemjske i da malo razmišljamo o minulim 19. vijekovima hrišćanstva, o razvitku i povjesnici naše crkve, o hrišćanskoj crkvenoj godini i praznovanju ovih naših prazničnih dana.

Zar nijesmo u godinama mira rođendan našega Gospoda i Spasa i suviše površno praznovali? Zar u našoj hitnji i navali ne bijahu božićni praznici samo dani prijetnog oporavljanja, skopčanog s međusobnim obdarivanjem, dani raspoložnih društvenih i radosnih porodičnih sastanaka pokraj dobre ribe, oraha, medenih kolača, šampanjca i ranjskog vina.

Ali, dozvolite! Zar nije Božić prije svega praznik duše? Zar njegov smisao jeta, koji leži izvan ovog varljivog svijeta, koji nam je Hristos otvorio, onoga svijeta, koji leži izvan ovog varljivog svijeta, onoga svijeta, iz kojega nam u susret blista u istini i nepomoćnosti pravda, besmrtnost, a prije svega svesno ljubavi, koja savladuje svaku mržnju? „Bog je dakle

ljubo svijet, te mu je darovao svoga jedinorodnoga sina, da svi, koji u njega vjeruju, ne propadnu, već da imaju život vječni“. Jovan, ljubimac-učenik Isusov, skromni ribarski sin s jezera genizarejskog, tako veli u svome jevangliju. Ko mu daje moć i hrabrost za ovakav govor? Od otkrovenja ljubavi u osobi Hristovoj dolazi dakle struja ljubavi, koja svijet obnavlja, narode spaja, čovečiji život odista velikim, bogatim i dragocjenim čini, u čijoj se ljubavi još umirnić skrivamo. U jaslima pećine vitlejemjske leži Spas, koji u sebi sajučava vrijeme i vječnost. Ljubav, koja se izmiruje — kao svjetlost dragoga Boga, poslata u ovu našu zemaljsku tamu — to je tajna božićna. Kao cvijetak mio trebali bi svaki dan u našem životu da prigrlimo na prsa jevanglije Isusove. Svaki dan treba li bi u glasno pratnju orgulja s blagodarnim pogledom ka nebu da za tu radosnu vijest pjevamo: Veliki Bože, mi te hvalimo i preuznosimo tvoju moć!

Ali, kuda smo mi, — tako zvan hrišćani — dospjeli s našim svjetovnim mislima, našom halapljivošću za novcem i bogastvom, našom sujetom za čast i odlikovanjem?

Našim zemaljskim stvorom mi smo sebi skrojili baš podesan odnos prema Bogu i tako smo našom bezbožnošću, našom mlitavošću i neispunjavanjem svojih dužnosti dospjeli do ovoga, gdje smo sad dospjeli, gdje ne umijemo sebi da savjetujemo i pomognemo.

U mjesto da upoznamo pravdu i dobro iz ljubavi prema Bogu i iz vjerske pokornosti prema njemu, te da svoga bližnjega ljubimo kao samog sebe, nastala je na krugli zemaljskoj jedva prebrodljiva, neizmjerana mržnja. I niko ne zna do sad, kako bi mogao da ugasi požar te mržnje.

Šta bi na tu svjetsku mržnju rekao učitelj ljubavi? Šta na to besmisleno ljudsko klanje? Šta na tu ludost naroda? Zar idealizam o miru nije postao jedva ostvarljivi san? Zar nije hrišćanska nauka skoro izlupila, zar nije skoro utrošena, zar je nije skoro nestalo? Zar svjetski požar nije prava pogrd hrišćanstva i njegovih ideala?

Ne i hiljadu puta ne! Na protiv! Potresi zemaljskoga svijeta ne mogu ništa da nauče saaju i veličini hrišćanstva. Da, svjetski rat je, šta više, saveznik nauke Isusove, po kojoj svjetovni idealizam samo na varci počiva i koje je dostojan samo onaj idealizam, što nije vezan za prostor i vrijeme, što dopire do neba i u vječnost.

Ovozemaljski idealizam je u ovom ratu na svima poljima već pretrpio znatan brodolom, ali zato u toliko jače i sve ljepše i jasnije svijetli iz zemaljskog požara vanzemaljski idealizam. Najrečitiše su za to same skromne riječi Isusove. Rodjenjem Hristovim mi smo svi postali tačo bogati, kao ono siroto pobožno dijete u bajci o zvezdanim talirima, na koje su u njegovoj najvećoj oskudici i golotnji sve zvezde s neba popadale kao tvrđi, sjajni taliri. Samo u znaku Hristovom je od 1900 godina na ovamo postalo sve veliko u vječnici i nauci, u čednosti i vaspitanju.

I kao što mirosljubiva Austro-Ugarska, kojoj su neprijatelji toliko puta provalili smrt, izlazi iz nametnute joj nužne odbrane ojačana, uvećana i podmladena, tako i hrišćanstvo kao iz kakvog čeličnog kupatila izlazi iz bure svjetskog rata. Ono će ponovo izostriti naše otupele poglede i zagrižati ohladneća srca. Baš sadašnji ogromni događaji pokazuju i slijepcima u asnu, veliku provaliju, koja je uslijed našeg neobuzdanog uživanja postala između nas — tako zvanih hrišćana — i pravog

mir jednovremeno s njegovom predajom objaviti.

Izjave o pitanju mira biće timo okončane. I ako izgleda da pojednostil raznih odgovora ne isključuju mogućnost za dalja raspravljivanja, ipak bi središnje vlasti morale zauzeti gledište, da je mogućnost nestala već povodom samih govora državnika sporazumnih sila.

S toga se u ozbiljnim političkim krugovima osudjuju pojedine publicističke izjave, koje bi mogle izazvati utisak, kao da se u Berlinu i Beču, i pored žestokih izjava iz logora sporazuma, još i dalje traga za Rukovom polaznom tačkom, da bi se mogli produžiti razgovori između kabineta.

Novi ministar spoljnih poslova.

Grof Czernin činovnicima ministarstva spoljnih poslova.

Kb. Beč, 23. decembra.

Danas su se predstavili činovnici ministarstva spoljnih poslova grofu Otoka u Czerninu. Ovaj se zahvalio na prijatnom prijemu, izjavivši nadu u probatna zajednički rad. Još je naglasio, da nema namjeru, da sad razvija ma kakav politički program, nu da će ostati nepremjeno na putu Burianove politike i da se naročito u potpunosti izjednačuju s pri edlozima, done im od središnjih vlasti i njihovih saveznika, pošio pobjeda četvornog saveza isključuju, e svako dvosmisleno tumačenje njegove gotovosti za mir. Dotaknuvši se unutarnjeg položaja, izjavio je grof Czernin, da on naravno stoji sa svim i potpuno na stanovištu nagodbe od 1867. godine i da strogi paritet između Austrije i Ugarske smatra kao osnovicu svoga rada.

Zakletva Czernina i Buriana.

Kb. Beč, 23. decembra.

Njegovo Veličanstvo je danas prije podne u Beču primio zakletvu novoimenovanog ministra carskog doma i spoljnih poslova, grofa Otokara Czernina. Poslije ovog je barun Burian u svojevremeno zajedničkog ministra financije položio zakletvu.

Rat sa Rumunjskom.

Ruska ofenziva u cilju ponovnog osvajanja Rumunije?

(Naročiti brojav „Beogradskih Novina“)

Zürich, 23. decembra.

Listovi javljaju iz ruskog glavnog stana: Ruska vojska je spremna za novu ofenzivu u Linija Serbia, koja je u pola bila već napuštena, sad će se do krajnje mjere braniti, i ako je vjerovatna neprijateljska boćna ofenziva iz Moldavije. — Štampa navjestećuje Brusilovljevu ofenzivu u cilju ponovnog osvajanja Rumunije.

Englesku i koionije.

Pojačanja za zapadno bojište.

(Naročiti brojav „Beogradskih Novina“)

Zürich, 23. decembra.

„Secolo“ donosi telegram svog pariškog dopisnika, prema kojemu je u toku posljednjih petnaest dana iskrcano u Francuskoj šest novih engleskih divizija.

Poginuo jedina barona Reutersa.

Kb. Rotterdam, 23. decembra.

Iz Londona se javlja, da je poginuo jedan sin pok. baruna Herberta Reutersa, vlasnika „Reuterovog ureda“.

Krlza u Grčkoj.

Venzelosov poslanik u Parisu.

(Naročiti brojav „Beogradskih Novina“)

Zeneva, 23. decembra.

Kako javljaju Lyonskim listovima, namenovan je bivši grčki ministar finansija Diomede za diplomatskog predstavnika solunske revolucionarne vlade u Parisu.

Napadi engleske štampe.

(Naročiti brojav „Beogradskih Novina“)

Haaga, 22. decembra.

Reuterova vijest, koja je javila, da je naredjeno da se Venzelos uapsi, dala je engleskoj štampi povoda, da žestoko napadne kralja Konstantina. „Evening Standard“ želi bolja jamstva, nego li što je kraljeva riječ, kome se više ne može povjerovati.

Rat na moru i pod morem.

Sesnaest brodova za jedan dan.

(Naročiti brojav „Beogradskih Novina“)

Berlin, 23. decembra.

Prema do sada prispljelim vijestima potopljena su u toku posljednjih 24 sata ukupno 16 brodova sa ukupno 22.000 tona.

Naoružanje francuskih trgovinskih brodova.

Kb. Bern, 23. decembra.

„Petit Parisien“ saopštava iz Bordeauxa: Razni ratni brodovi, da bi se mogli braniti protiv njemačkih podmornica, naoružani su topovima.

Najnovije brzojavne vijesti.

NAPAD POMORSKIH LETACA NA PULJ.

Talijanski i austro-ugarski izvještaji.

Kb. Rim, 23. decembra.

Ministarstvo mornarice saopštava: Jedno odjeljenje talijanskih pomorskih letilica izbacilo je bombe na vojnička postrojenja i ukotvljene ratne brodove u puljskom pristaništu. U prkos žestoke odbranbene vatre i pokušaja napada od strane neprijateljskih letaca, naše su se letilice vratile nepovrijeđene na svoju polaznu tačku.

Beč, 23. decembra.

Povodom gornjeg izvještaja saopštava se sljedeće: Nekoliko je neprijateljskih pomorskih letaca 21. o. mj. po podne izbacilo četiri bombe na Pulj. Jedna je od ovih bombi eksplodirala u dvorištu vojne bolnice i ubila je jednog čovjeka od bolničkog osoblja. Izuzev mnogih razbijenih okna na bolnici nije pričinjena nikakova materijalna šteta. Tri ostale bombe padoše u more.

Izgoreo rodni dom kralja Nikole.

Kb. Cetinje, 23. decembra.

Usljed dodira u električnom postrojenju izgoreo je juče dvorac na Njegošima, a u kojemu se rodio kralj Nikola. Namještaj je najvećim dijelom spašen.

Nešto iz istorije novinarstva.

„Novine“ na papirusu 2000 godina prije Hrista. — Revolverski list u doba Farona. — U starom Rimu. — Kitajci. — List, koji izlazi već 900 godina. — Pronalazak Amerike i novine. — Prve prave novine „Nieuwe Tydingen“. — Kako su postale i uređivane. — Francuska Revolucija. — Friedrich Veliki. — Napoleon. — Današnje novinarstvo. — „Novine“ u Engleskoj, Francuskoj, Njemačkoj, Austro-Ugarskoj i kod nas.

„Ni najmanje aktualna tema“, reć će po neko, „o ovome je već i kod nas stotinama puta pisano“. Ali mi smo zato ipak mišljenja, da ova tema do duše ne predstavlja ničeg novog, a i da ipak nikala potpuno ne gubi svoju aktualnost. Specijalno u našem listu, koji je baš onomad proslavio godišnjicu svoga izlaženja pod ovim vanrednim okolnostima, možda je baš na svome mjestu, da se u ovom prazničnom broju progovori o prvim novinama na svijetu i dadu neki podaci o razvijanju novinarstva, iz kojih će možda ovaj ili onaj ipak nešto čega novog.

Novine, koje u svome današnjem razvijanju obično predstavljaju jedan od glavnih atributa modernoga života i napredka savremene umne i tehničke kulture, vode svoje porijeklo iz velikih davnina. One su stare koliko i želja za obavještanjima, a ova opet gotovo koliko i svijet...

No ipak, prvi se počeci do sada još nisu sasvim tačno mogli da utvrde. To uostalom u mnogome zavisi i od shvatanja, koje budemo dali pojmu novina. Ako budemo taj pojam protegli u najširem smislu, onda će nas prvi počeci odnosno prve prethodne pojave novinarstva odvesti gotovo u pretpostopka vremena. Takav jedan trag nalazi se u zbirci papirusa u muzeju pariškog „Louvre“, a gdje se najednom papirusu pominje neka vrsta novina iz godine 1750 prije Hrista, u kojima su komentarirani i saopšteni tadašnji događaji. Prema tome izgleda, da nije isključeno, da su vladari staroistoćnjćkih kulturnih država, dakle a irski, vavilonski i t. d. carevi, redovno saopštavali svoje naredbe pomoću takvih listova na papirusu. Prema tome bi prvi počeci novina datirali još iz vremena oko 2000. godina prije Hrista.

Grčki historičar Herodot priča, da su u Egiptu, za vrijeme faraona izlazile kao neka vrsta satiričko-saljivih novina, u kojima su opisivane orgije kralja Amasisa na Meriskom jezeru. I „List“, je „uredjivao“ neki indiskretni dvorski dostojanstvenik, kojega su za to podmićivali izvjesni krugovi u zemlji, kojima je išlo u račun, da se raspiruje mržnja protiv faraona. Prema tome imamo već u prastaro doba, — naravno pod pretpostavkom, da je ovo istina, — jedan slučaj, da se jedan „list“ potajno „subvencionirše“ od zainteresovanih krugova ili drugim riječima jedan prastari primjer „revolverskog lista“. Kod Flavija pak nalazi se potvrda gornjega mišljenja, da su Vaviljancini već imali neku vrstu novina, koje su izlazile, kao što je gore napomenuto, na papirusu, naročito prepariranom lišću od palmi, na koje su se slova urezivala. Po Flaviju se čak i može suditi, da su ti papirusi izdavana svakodneвно.

Što stara Grčka usprkos svoje visoke kulture i umjetnosti nije imala ničega što bi od prilike odgovaralo današnjem pojmu novina, objašnjava se teritorijalno vrlo skućenom obimu njenih pojedinih država, uslijed kojeg je bilo dovoljno usmeno objavljivanje svih važnijih saopštenja i događaja. U starom su Rimu pak naročiti pisari redovno i svakodneвно ispisivali važnije događaje na pergamentu i lijepili

ih na stubove sviju većih gradjevina. Tako su javljale razne naredbe, — novi zakoni, kao što je poznato, rezali su se na bakarnim pločama, — izvijestavale se o događajima u gradu, o požarima, krivićnjima u delima, prijemima u dvoru, događajima na granici prostrane imperije, o rođenjima, smrtnim slučajevima, vjenčanjima i društvenim priredjivanjima u uglednim porodicama. No ove pergamente nije su čitali samo rimski građani. Oni su po redovnim kuririma stali u sve provincije, a naročito u vojne logore na udaljenim granicama.

Kitajci, koji su, kao što je dokazano, u svojoj prastaraj kulturi, vijekovima potpuno ogradjenoj kako od uticaja spolja, a tako i od uticaja na okolinu, mnogo prije zna i za barut i za magnetsku iglu, nego li mi Evropljani, imali su i mnogo ranije od ovih svoje redovne novine. Ne samo to: Današnji slu beni list kineske vlade, „King Pao“, izlazi u tom svjetlosti i pod tim istim imenom već čitavih deset stoljeća! Pred ovim se listom u tome pogledu moraju sakriti ugledni evropski listovi, kao n. pr. čuveni hamburški list „Hamburger Nachrichten“, na čijem čelu ponosno stoji „125 godina“. No da li je to slu aj i odnosno zanimljivosti sadržine, to je veliki pitanje. Vjerodostjni dokazi o postojanju vladinog lista „King Pao“ nalaze se u spisima kineskog pjesnika Su-Sena, koji je umro 1161. godine, a koji pominje taj list u jednoj svojoj pripovjetci. Isto se tako pominje ovaj list u dokumentima, koji datiraju iz vremena dinastije Tang, koja je vladala od 618. do 907. godine.

U Evropi se su poslije srednjevjekovnog mraka ponovo pokazali prvi tragovi novina pred kraj XV. vijeka, koji u opšte predstavlja osvit novoga doba. Kao i mnogo ustanova i pronalazaka, i kod novina je pronalazak Amerike, događaj, koji predstavlja kamen temeljac nove svjetske istorije, bio od sudbonosnog značaja. Svak je odmah shvatao ogromni značaj ovoga događaja, pa je on saopšten na listićima, koji su odštampani na bezbroj primjerala, koji su opet prevedeni na sve tadanje kulturne jezike i rastureni po cijelom svijetu. To je valjda prvi štampani proizvod na svijetu, koji je tako obilno i srazmjerno brzo rasprostranjen. Po tome su se prvom primjeru u toku sljedećeg stoljeća razile po svijetu poslije svakog važnijeg vojnog ili političkog događaja čitave bujice takvih letaka, „štampanih pisama“, „novosti“, „novih vijesti“ (u Njemačkoj „Zeytungen“, „Newe - neue“ Zeitung“, „Copieren“ (-Copien, prepis) itd. No ipak kod sviju ovih štampanih proizvoda još nije bilo perijodčnosti, koja se tek javlja usavršavanjem poštanskog saobraćaja. Tako ni takozvane „nottizie scritte“ („pisane novosti“), koje su se štampale u mletačkoj republici, i koje su izljepljivane u naročitim lokalima, gdje ih je svako po plaćanju male ulazne cijene mogao čitati, ne predstavljaju još perijodnosne novine u našem smislu, jer ni one nijesu potpuno redovno izlazile. Interesantno je, da se docnije preneno na novine naziv za gorepomenutu ulazninu, koja se plaćala za čitanje tih „nottizia“, na ime gazeta, što je značilo koliko i „novac“. U Francuskoj su, naročito u starije vrijeme nazivali novine „gazettes“, naročito listove, koji su izlazili 1, 2 ili 3 puta u nedjelji, za razliku od dnevnika — „journaux“. Današ se taj naziv održao još u imenima mnogih uglednih engleskih i francuskih listova, kao n. pr. „Westminster Gazette“, poluzvanični list engleske vlade.

Tako se može reći, da su se prve novine u današnjem smislu te riječi u Evropi pojavile u XVII. stoljeću. Među njima su najpoznatije, — jer ko može baš pouzdano tvrditi, da su one bezuslovno bile

prva pojava te vrste u Evropi, — izlazile u jednom mjestu, koje se naročito pročulo u toku ovog svjetskog rata, u koliko već nije bilo poznato sa svoje ogromne trgovine i industrije, u Anversu u Belgiji. To su bile „Nieuwe Tydingen“ („Nove Novine“), koje je izdavao neki tamošnji štampar Avram Verhaeven, možda neki predak slavnog belgijskog pjesnika, Emilia Verhaerena, koji je u skoro onako tragično poginuo na vozu.

Najinteresantnije, da se u doba, kada je osnovan taj list, grad Anvers nalazio u istim prilikama, kao 1914. godine, ne ime, bio je opsjedjen. Opsadivale su ga nassavske vojvode.

Opsada je bila tako uporna, da je stanovništvo bilo počelo da strahuje. Da bi olabrio svojet, Abraham Verhaeven je počeo izdavati svoje novine, objavivjući u njima opise pobjeda, koje su odnosili branioci grada. U početku, list nije nosio ni datum, ni broj, izlazio je neredovno, kako su prilike dozvoljavale. Ali docnije, Abraham Verhaeven je utvrdio dacia izlaženja onoga vremena, tražio od spisatelja članke za list; donosio je ilustracije interesantnih stvari i karikature raznih ličnosti. U jednom broju naslikan je dolazak prvoga slona u Anvers; u drugom broju vidi se karikatura jednoga protestanskog propovjednika. Jednom rijeđu „Nieuwe Tydingen“ bile su „pravi list“. Pojedini brojevi imali su šesnaest strana. Bilo je dana, kada je jedan broj imao po nekoliko izdanja. 9. oktobra 1620. godine, izašla su četiri izdanja Verhaevenovog lista.

Kao što se vidi, štampar Abraham Verhaeven nije bio samo otac današnje žurnalistike, nego i tvorca ilustriranog lista. Svaki broj njegovoga lista imao je po nekoliko slika — drvoreza; slike su, kao danas predstavljale savremene događaje. Broj od 25. avgusta 1620. godine, imao je tri slike, broj od 30. aprila 1627. sedam slika. Još nešto više: u nekim brojevima iz 1621. godine bile su geografske karte; uz jedan broj iz 1622. godije izašao je muzički dodatak!

Verhaeven je imao u svima većim mjestima svoje dopisnike, koji su ga redovno izvještavali o događajima. Bilo je u listu pisama iz Lisabona i Indije! Broj je koštao deset para.

U Parisu su prve novine izašle 30. maja 1631. godine, i to pod goreznačenim nazivom „La Gazette“. U prvi je mah list izlazio jedan put nedjeljno, a imao je osam strana. Od tada se štampa u svima kulturnijim zemljama počela naglo razvijati, tako da je već u 18. stoljeću bila postala jedna opšta kulturna potreba, bez koje se nije moglo. Veliki umni, socijalni i politički preokreti u toku XVIII. stoljeća ne bi se mogli zamisliti bez uticaja štampe, naročito je ona ubrzala razvoj velike francuske revolucije, gdje se među prvim slobodoumnim zahtjevima javio i zahtjev o slobodi štampe, koju su doduše republikanci za vrijeme konventa upražnjavali vrlo jednostrano u svoju korist.

U Njemačkoj je udario prvi temelj slobodi štampe jedan vladar, koji do duše još nije bio ustavan vladar, ali koji je širinom i naprednošću svojih pogleda koraćao za čitavo stoljeće ispred svojih savremenika, — slavni pruski kralj Friedrich Veliki. „Gazetten soll man nicht genioren“ — „Novine ne treba ometati u radu“, ta će njegova izjava za vještita vremena ostati sudbonosna u istoriji novinarstva.

Napoleon, koji je inače u mnogim granama javnog života bio dosta naprednih pogleda, nije nikada bio prijateljski raspoložen prema štampi, koju je jako ograničavao, naročito štampu u unutrašnjosti zemlje. Pod njegovom je vladom u svakom okruhu smio izlaziti samo po jedan list, i to pod strogom cenzurom okružnog načelnika.

hršćanstva. Što upravo hoće Hristos od nas? Šta treba da činimo u korist naše sreće i našeg spasenja? Pustimo, da nam na koje dijete pred jelkom sa svim glasno pročita propovijed Hristovu na brdu, u kojoj se on očituje kao zakonodavac novog zavjeta i koja je znamenje nove duhovne, žive i čedne veze ljudi sa Bogom kao najvišom osnovicom svijeta i života. Iz najdublje živote veze sa najdubljim uzrokom svega postojedećeg treba da crpimo moralnu snagu za pravi način života. Iz mirne i čovjeka s čovjekom, s jedninjenjem između tvorca i stvora vezom ljubavi, to su ideali Hristovi.

Već spoljni oblik novog Isusovog zakona je vrlo znaenit. Isus je sastavio svoj zakon ne u obliku zapovjesti, već u obliku blaženstava. On ne kaže: „Ti treba“, „Ti ne treba“, već: „Blaženi ništi duhom, blaženi su tugujući!“ Njegov je zakon dakle poziv, da budemo blaženi i sretni.

Pa i cilj, koji on svojim stavlja u izgled, vrlo je znaenit, a taj cilj je carstvo nebesno. On ne obećava svojim zemaljsku nagradu: „da dugi poživis i da srećan budeš na zemlji“, ili „Ako poslušate moje zakone, ja ću vam dati bogastvo, moć i pobjedu nad vašim neprijateljima“, već „Vi ćete imati carstvo nebesno“. On im ne prijeti zemaljskim kaznama, kao što su to činili proroci staroga zavjeta.

Naročito iznenadjuje sadržina novog zakona. On je zakon i siromaštva, duha, o tugovanju, o strpljivosti, o mirnoćjivosti, o podnošenju gonjenja i poruga, dakle zakon o stradanju i istrajanju, zakon, koji traži, da ne klonemo u žalosti i bijedi.

Isto tako iznenadjuju njegove riječi, upravljene njegovim poslijedvoacima: „Vi ste so zemlje i svjetlost svijeta“. Ti-

me ih on upućuje izvan granica Palestine, dajući im u naslićedstvo, koje treba da steknu, svekoliku zemlju i sve narode na njoj.

Šta on hoće i kako on misli, izložio je jasno u divnim sravnjenjima i primjerima. Iz svega toga izlazi, da ispunjavanje njegovog zakona ne treba da proistiće iz niskog straha od kazne ili iz nađe u zemaljsku nagradu, već iz životnog spajanja duše sa Bogom, iz ljubavi. To je jezgra misli Isusove ljubavi. On traži od nas djelnišnu čednost. Ne treba da budemo robovi, već djeca Božija. Naš odnos prema Bogu ne treba da se svodi na nagradu i kaznu, već treba da je u skladu duše s Bogom, u skladu našeg unutrašnjeg bića i naše volje s voljom oca nebesnog. Ne izvan nas, već u nama samima unutrašnjom životom pravdom treba da tražimo carstvo nebesno i da se tamo uznosimo strpljenjem i podnošenjem. Radost u Bogu, radosna usrećavajuća borba za carstvo nebesno treba da je sadržina našeg života, jednom riječi dakle, svo naše djelanje treba da je neprestana služba Bogu.

Pri svakom shvatanju našeg zemaljskog položaja neće nam sirotinja i trudan život, gonjenje i svjetski rat nanijeti ubi-ažno zlo, već će sve biti samo usrećavajuća borba za najviše ideale s neutoljivom čežnjom za unutrašnjom ravnotežom, za mir srca.

Stari zavjet je pun priča o ratovima i krvavim žrtvama, dok novi diše isključivo mirom. Prilikom rođenja Hristovog prvi put je zapjevana daleko poznata i čuvena pjesma: „Mir ljudima“. Poslijednje riječi Spasiteljeve prilikom odvajanja svoga od svojih učenika bile su: „Mir neka je među vama!“ A u tome leži sadržina zemaljskog života i volje, koja svijet pe-

tresa. A taj pokret je tako snažan, a životna moć, koja je istekla iz vitlejevske pečine, tako ogromno velika, da je s Hristovim rođenjem otpočelo novo računanje vremena, da je ono postalo obrtna tačka u svjetskoj povjesnici.

Hoće li i zakljućenjem mira poslije svjetskog rata otpočeti novo brojanje vremena? To se jedva smije vjerovati, te tako možemo smatrati ovaj svjetski rat samo kao najveće do sad poznati zemljotres, kao neku vrstu potopa u razvitku čovječanstva. Nepromjenljivo u metežu vremena biće i ostaeće nama griješnična nauka Hristova u svima pogriješakama i zabunama za svagda kula svjetla, kladenac istoćnik od nepresušne snage i moći, iz koga svijet crpeti dokle god postoji. Svi-ma mislenima će postepeno biti jasno, da će tek i samo pod potpunom vladavinom Hristovog duha samo od sebe doći i morati da nastane vrijeme, u kome neće oružje riješavati među narodima. Tada će odista doći — mir među ljudima. Iz dubina dopire propovijed na bregu, i ona živi u nama, i ako izgleda, da je od vremena na vrijeme potisnuta. Ona je u nama živa, taj vječni glas u sopstvenom srcu. Koga je god bol vremena ma na koji način pritisnuto, tome će čudotvorna moć olakšavajuće i spasavajuće utjehe zasvijetliti iz Isusove propovijedi na bregu. U svima zapletima i metežima on će naći put za saobraćaj s ljudima. Gramžljivost za počastima i za vlašću i sve ostale taštine lišćenje ispred čežnje za unutarnjom srećom. Isusova propovijed na bregu, objasnjana sjajnom vječnosti, zasjenjena svjetski rat i sve orkane budućih svjetskih potresa — kao vječni pobjednik.

Fran Mažuranić: „LIŠĆE“.

Od uvijek me privlaće biografije pisaca. Osjećam da ću u njima naći vjerne uzroke pisčevih djela. Čitajući ih najveće zadovoljstvo mi je zapažati one momente za koje vjerujem da su momenti stvaranja.

Da počnem sa pisčevom fotografijom.

Meni Fran Mažuranić liči na Petra Preradovića. Ne znam zašto, ali osjećam da će biti neke zajedničke niti u njihovom životu kao i u njihovim djelima.

Mlado lice na ovoj fotografiji ima izraz tragićnoga. Oči pomučene, usta stisnuta u gorki potez. Ova fotografija je iz godine 1883, kad je Mažuranić bilo dvadeset i četiri godine. Pjesnik je ovdje u odijelu poručnika.

Šta je načinilo ovog mladog pjesnika tako nezadovoljnim? Svaki listić je po jedno pjesnikovo nezadovoljstvo.

Sa prvom mladićskom svješću zadošlo je duševnu ranu, koja je stalno krvavila. Kad je saznao da joj lijeka u svojoj domovini neće naći, šta više da je još jače zledio, otumarao je u svijet. Vele da i sada živi. Ali je on htjeo da bude mrtav za svoju domovinu, za koju je volio da živi: on je htjeo da se zaboravi, zanese, težedi bez sumnje u svojoj pjesnićkoj duši, da ga iz tog zaborava nešto svjetlo probudi. Da li će to i postići? Ili će ga prije zanijeti pravi, vječiti zaborav? Javljaj mi se želja da ovaj gorki potez usana predje u srećan osmjejak, pa ma to bilo onda kada ovu glavu budu pokrivala sede, suve vlasi.

Rodio se u Novom na moru, 28. marta 1859. godine. Realku je svršio u Zagrebu, i bio odličan diak. Počeo je da slu-

ša tehniku u Pragu, gdje se odao bućnom djaćkom životu. Zanemario je nauke, pa je docnije prešao u kadetsku školu. Izgleda da Frana Mažuranića nije ni ova studija zanimala, jer je cijele dvije godine svo-ga službovanja proveo na osustvu. A kad je ponovo otišao u inostranstvo nije se ni vratio. O pjesniku krutče mnoge interesantne priče. Spasao je život dječku iz neke ugledne francuske porodice stavljajući u opasnost svoj vlastiti život, zbog čega ga je francuska vlada odlikovala srećnom počasnom medaljom. To se desilo u Nici.

Mažuranić je bio vrlo obrazovan. Za njega vele da je bio evropski ngladjen čovjek, pun šale i humora, što se ne slaže sa izrazom lica koji nam kazuje fotografija u ovoj knjizi. Proputovao je veliki dio Evrope, i završio putovanjem sa belgijskom ekspedicijom u Kongu.

Posljednji put čulo se o njemu kad je čestitao cmrogorskom kralju Nikoli pad Skadra (1913).

Fran Mažuranić je započeo pisati 1885 godine u „Viencu“, a 1887. godine je skupio svoje radove u knjigu „Lišće“. Pisao je svega četiri godine.)

Kratak stil Frana Mažuranića svjedok je njegove unutrašnje borbe misli. On nije umjetnik koji dugo posmatra i posmatrajući opisuje. Kod njega kratak, jak utisak spolja izaziva buru misli, a „Lišće“ je njihova refleksija.

*) Sve datumi i biografski podaci uzeti su iz pogovora u novom izdanju „Lišća“, koje je izdao Društvo Hrvatskih Književnika u Zagrebu 1916. godine.

U 19. stoljeću pak novinarstvo je, u prkos prilika, koje su u pojedinim zemljama u prvom polovini njegovog bile prilično nepovoljne po nj, naglim koracima dostiglo današnji svoj dšimovski razvoj. Danas svaki veći list u pogledu svoje rasprostranjenosti odnosno broja izbačenih primjerala, tako u pogledu svoga materijala i brže informativne službe predstavlja pravo remek djelo. List, kao što su „Times“ i „Daily Telegraph“ sadrži više no što čovjek, koji nije besposlen, može u opšte da pročita za jedan dan. Svako pored opšte političkog diela čita rubriku, koja ga po njegovoj struci ili njegovim naklonostima najviše interesuje. Pariski je „Matin“ na p. mjer u mi. o. doba raspisao vlastitim telegrafskim vezama sa Londonom i Berlinom. Upravo basnoslovni razvitak uz nj je štampa u Sjedinjenim Američkim Državama. Tako se newyoshi „World“ („Svijet“) štampa u ne manje nego šest milijuna primjeraka dnevno. No pored nebrojenih listova na domaćem, ili tačnije rečeno, državnom engleskom jeziku, u Sjedinjenim Američkim Državama imaju i veći ili manji broj listova na svome jeziku i svi narodi, koji su tamo kao iseljenici zastupljeni, a to su za malo pa svi narodi na svijetu. Tako u Sjedinjenim Državama izlaze ne manje nego 9 srpskih listova.

Današnja evropska štampa naravno da je na najvišem stupnju u Engleskoj, Francuskoj i Njemačkoj. Veliki engleski listovi štampaju se prosječno u od prilike jednom milijunu primjeraka, u Francuskoj se gotovo najviše štampao katolički list „La Croix“ („Krst“), i to u skoro dva milijuna primjeraka, zatim „Petit Parisien“ u 1.500.000. Njemački pak listovi ne ističu se toliko brojem dnevno izdatih primjeraka, koliko bogatom, raznovrsnom i probranom sadržinom. Praznični broj jednog njemačkog većeg lista predstavlja čitavu knjižurnu, u kojoj svako bez razlike staleža nalazi pouke i zabave. Najveće izdanje sada kanda ima „Berliner Zeitung am Mittag“, koji se štampa u 1.300.000 primjeraka. 1907. godine bilo je u Njemačkoj oko 4.000 političkih listova. U samoj se Njemačkoj izlazili te godine listovi na 11 raznih jezika, a dolazili su u zemlju listovi na 34 razna jezika.

Vrlo je veliki razvitak prirodno uzelo novinarstvo u Austro-Ugarskoj, gdje svaki od njenih naroda ima svoju mnogobroju štampu. Pred rat izlazili su u monarhijskim listovima na 13 raznih jezika. U monarhiji, i to u Beču pojavio se i prvi srpski list, i to „Slaveno-Serbske Novine“ oko 1780. godine, dočim „Srpske Novine“, koje su sa izvjesnim prekidima stalno izlazile u Beču, dok se nisu oko 1835. godine preselile u Beograd, gdje su uskoro postale službeni list vladin. O današnjim listovima u monarhiji svima nam je dovoljno poznato. Od srpskih listova, koji su do ovoga rata izlazili, bila je najstarija novosadska „Zastava“. Od sadašnjih hrvatskih listova najstariji su i najugledniji službene „Narodne Novine“ i „Obzor“, koji je 1910. god. proslavio svoju pedesetogodišnjicu jednim jubilarim brojem, koji čini čast hrvatskoj štampi.

O ruskoj smo štampi prije ne tako dugog vremena dosta opširno progovorili. U Srbiji je dnevna štampa bila zadovoljavajućeg poleta. Kao što je poznato, pred ovaj je rat najveće izdanje imao list „Balkan“, koji se štampao u 22.000 primjerala.

Razumije se, da ovim razbacanim primjerkama nismo ni izdaleka imali pretenziju, da napišemo kao neki izvod iz istorije novinarstva, kada se zna, da se samo o novinarstvu u pojedinim evropskim državama daju čitave knjige ispisati. Kao što smo već naglasili, htjeli smo samo ovlasiti naglasiti pojedina fakta, koja mogu ovome ili onome čitaocu biti nepoznata.

Koji su to utisci, koje je najjače primala pjesnikova duša? Kad znamo da se rodio kraj plavoga Jadrana i znamo iz koga je naroda nikao, i kad se sjetimo doba u kome je živeo, jasno će nam biti, da su bila najjača patriotska osjećanja, koja su plavila dušu Frana Mažuranića. To je bolno mjesto njegove duše. U njoj je bilo uvijek dovoljno materijala za slike iz života njegovog naroda. Fran Mažuranić i Petar Preradović su dva najiskrenija hrvatska patriota.

Pisac „Lišća“ i „Fragmenata“ upozorava na opasnost i ističe narodne mane, koje bi se inače u životu mogle smatrati vrlinama, ali koje su u političkom narodnom životu mane. Pisac poučava. Zato nam je lijep primjer u ovom njegovom listiću „Jastavice“.

„Kad su se s proleća god. 1883. lastavice u Celovac vratile, našle su na štendončijoj zgradi u svom gnijezdu, — vrapca. Otimač se nikako nije dao iz gnijezda. Lastavice odtiše. Za kratko vrijeme vrati ih se cijelo jato, noseći svaku u kljunu komad blata. Na očigled množine ljudi zazidaše vrapca u otetom gnijezdu.

Vidio sam to gnijezdo u celovačkom muzeju. Vrapce proviruje iz gnijezda samo kljun. — htio ga je u smrtnoj borbi proključati.

— Tako rade lastavice na Slovenskom — pomislih gledajući to gnijezdo, — a što čine braća Slovencei, kada njma tko kuću preotme? — Ono isto, što i Hrvati; donesu otimaču još u breme slame, da na mekanom leži.“

„Fragmenti“ pišeči su neobično duhovite političke alegorije, naročito: prvi četvrti, na.

SVOJIM ČITAOCIMA RIMO-KATOLICKE VJERE OD SRCA ŽELIMO DA SRETNO PRAVEDU BOŽIČNE PRAZNIKE.

Grad i okolica.

Naš svečani prilog.
Obručamo pažnju čitaocima na naš obilni svečani prilog, sa kojim naš današnji broj iznosi ukupno 16 strana. U njemu se nalazi pored slika Njihovih Veličanstava vrlo bogato književno štivo, i to na prvom mjestu originalni, do sada neobjavljeni radovi našeg priznatog srpskog pripovjedača Bore Stankovića iz ciklusa „Balkanski Tipovi“.

Zatim donosimo lijepe stvari od uglednih mladih srpskih književnika Milice Janković i pok. Milutina M. Uskokić, koje su već izlazile u „S. K. Glasniku“. Naizad obraćamo pažnju na odlomke iz „Lišća“ od hrvatskog književnika Frana Mažuranića, o kojemu jednovremeno u glavnom listu donosimo prikaz.

Katolička služba božija preko Božića.
24. decembra (neđelja):

- 1. U dvoru: U 8 sati sv. misa za vojništvo.
- 2. U župnoj crkvi (Poslanička ulica):
 - a. U 8 sati sv. misa za školsku djecu.
 - b. U 10 sati njemačka propovijed i pjevana sv. misa.
 - c. U 3 sara po podne večernja.

25. decembra (Božić):

- 1. U dvoru:
 - a. U 8 sati sv. misa za ces. i kr. vojništvo.
 - b. U 10:30 sv. misa za talijanske zarobljenike.
- 2. U župnoj crkvi (Poslanička ulica):
 - a. U 6 sati u jutru tiha sv. misa.
 - b. „ 7 „ „ „ „ „ „ „
 - c. „ 8 „ „ „ „ „ „ „
 - d. „ 9 „ „ „ „ „ „ „
 - e. „ 10 „ prije podne srpsko-hrvatska propovijed i svečana sv. misa.
 - f. U 3 sata po podne večernja.

26. decembra (dan sv. Stjepana):

- 1. U dvoru: U 8 sati sv. misa za vojništvo.
- 2. U župnoj crkvi:
 - a. U 8 sati sv. misa za školsku djecu.
 - b. „ 10 „ njemačka propovijed i pjevana sv. misa.
 - c. U 3 sata po podne večernja.

Pozdrav našem listu iz Krakova.

Prilikom godišnjice je našega lista poslalo uredništvo „Krakauer Zeitung“-a (organa krakovske tvrdjavske komande) uredništvu našega lista vrlo simpatično pozdravno pismo. U njem se izriče divljenje nad tako lijepim napretkom koji smo u ovo godinu dana postigli. Pismo su potpisali natporučnik, dr. Rasch i dr. Schwager.

Prijava privatnih konja.

Sve one konje, koji se nalaze u privatnom posjedu u Beogradu, kao i u okolini — u oblasti sreskih komanda — imaju imaći da privedu u gardijskoj kasarni u Beogradu u 9 sati prije podne 29. decembra ove godine, komisiji, koja će izvršiti pregled svih privrednih konja i eventualno otkupljivati pojedine u svrhu vojnih ciljeva.

Piščeva duša je vrlo osjetljiva ploča za snimanje i ostalog društvenog života. Poneke snimke te vrste mu se izdvajaju ljepotom misli („Snijeg“), ili njezinom osjetljivošću i divnim opisom prirode: „— — — A blaga je svibanjska noć, puna mirisa i mješevice. Slavulj poje milo i tužno. — baš ko one noći... „Majko! Majko!“ Čula me je. Odazvala se: Neboim proletjela zvijezda — majčina dušica... („Na majčin god“).

Pa ipak primjećava se na ponekim crticama iz društvenog života kao da je kod pisca bilo umora, da misli nisu jasno očitane, ili riječi, kojima je htjao da ih obiljež, nisu na istoj visini na kojoj i misao. Samo kad je o narodu govorio, nije se umarao. Uvijek je našao oblika, našao riječi: „Čudil se što još hrvatski znamem, premda sam već toliko godina od kuće. — Pa kako to, da nisi zaboravio? — A kako bi? Ako i ne govorim hrvatski, to ipak hrvatski sa uvam, a snivam vrlo često... Bog zna, hoće li se ti moji hrvatski sni ikad obistiniti?“ („Moji sni“).

Ja ću završiti kao što je pisac počeo Turgenjevlevim navodom: „Samo da čitatelj svega na jedanput ne čita, jer bi mu valjda — iz dosade — knjizica iz ruke ispala. Neka čita svaku crticu posebi: danas ovu, sutra onu... Možda mu onda s kojsoga lista štogod kapne u dušu...“

Ja ću završiti kao što je pisac počeo Turgenjevlevim navodom: „Samo da čitatelj svega na jedanput ne čita, jer bi mu valjda — iz dosade — knjizica iz ruke ispala. Neka čita svaku crticu posebi: danas ovu, sutra onu... Možda mu onda s kojsoga lista štogod kapne u dušu...“

Upozoruje se građanstvo na gornju naredbu i preporučuje mu se da ovu naredbu najstrože ispunji.

Traže se.
Predsjedništvu opštine grada Beograda potrebno je da se prijave radi prijema novčanitih uputnica niže imenovana lica:

- 1. Miloš Gavrilović.
- 2. Vasa Cekrdžijki.
- 3. Miljko Aleksijević.
- 4. Petar Drvarević.
- 5. Milan Trajković.
- 6. Andra Hrnjicksek.
- 7. Dušan Bešević.
- 8. Stojan Petković.
- 9. Kosta Matić.
- 10. Djordje Jevđemijević.
- 11. Kosta Puljčević.
- 12. Čedomir Belović.
- 13. Stanoje Spasić.
- 14. Mihajlo Petrović.
- 15. Danica Dragutina Vasića iz Sopota.
- 16. Nata R. Alić iz Aleksinca.
- 17. Danica Drag. Vukovića iz Prokuplja.
- 18. Persa Andre Durića udova,
- 19. Zorka Petra Milenkovića iz Vlasotinaca.
- 20. Jelena Čedomira Gačanovića iz Požarevca.
- 21. Darinka Ivanović iz Prokuplja.
- 22. Petrija D. Živković iz Soko-Banje.
- 23. Danica Vuković iz Bora.
- 24. Kosara Acimović iz Čuprije.
- 25. Marija Bože Kneževića.
- 26. Draginja Marinka Savića, i
- 27. Stana Milana Vasiljevića „Belog Memeda“.

Svakoga dana od 8 do 12 sati prije podne i od 3 do 5 sati poslije podne gornja se lica mogu obratiti u kancelariji predsjedništva opštine. Lica, koja se nalaze u unutrašnjosti imaju, da pošalju tačnu svoju adresu, kako bi im se poslali novac mogao dostaviti.

Božićne jagode!
G. Ivan M. Pardon, stolar iz Beograda, piše nam: Stovani gosp. uredniče! Prije nekoliko dana, čitah u Vašem cijenjenom listu: kako je jedan učitelj u ovo vrijeme našao zrelih jagoda. Ja sam danas na podne našao u svojoj bašti 4 komada jagoda, od kojih vam šaljem 1 komad na ugleđ. Dakle igra prirode nije ni kod naš u Beogradu izostala. Čast mi je i t. d.

Prilog.
Budimir Nikolić iz Badovina-aca, okr. podrinski (šabački) poslao nam je K 50.— i to 25.— K za austrijski i 25.— K za ugarski Crveni Krst, što se ovim objavjuje.

Sušnica „Allestroekner“.
U privrednim je krugovima brzo i uspješno uvedena sušnica „Allestroekner“, zbog svoje podobnosti i upotrebe. Potrebna obavještenja daje glavno zastupstvo H. Grätzer, Beč, 1. Wipplingerstrasse 34.

Narodna privreda.
Hrana i njegovanje stoke i peradi (živine).

(Svršetak).

Unutrašnje uredjenje staje biće, kako za koju vrstu blaga, različiti i prema gradji i trošku. Svakako valja tako urediti, da bude sve tako podnesno, da blago može napredovati; tako n. pr. dobro udešene jašle, zlibez za oćicanje osake, i t. d. i da se sve to bez velike muke lako čisti. Kod većega gospodarstva treba se pobrinuti, da u njoj vlada posvemašnja čistoća. Mlade životinje. U brizi za zdravstveno stanje stoke, načiniče se poimence kod velikih gospodarstva tik do štale ograda, da blago može i za hladna vremena na svježem zraku proplandovati. Razumije se, da će se morati u štali ili blizu nje pobrinuti i za vodu. Najglavnije je za svaku štalu, da u njoj vlada posvemašnja čistoća. Mora se, koliko se može zapriječiti, da se u stajama leže kojekaka škodljiva gamad i da se truležem okužuje vazduh. Ovaka čistoća od osobite je važnosti za napredovanje blaga i ne zahtjeva se samo u štali, nego i za blago, za pojate i za hranu.

Ove mjere nije teško obavesti i tako će i ustrajna u radu. Podmladak neće u lje i jače. Kada se dadu uvjeti, da se marva dobro hranit i zdrava oстане, onda će se bolje razvijati njihov telesni ustroj i imaće i više snage proti bolesti i biće čvršće i ustrajnije u radu. Podmladak neće u tolikom broju pogibati, osobito ako se bude pazilo, da se sačuva od nezgoda.

Rat je i stoci zadao teških rana, te je stočarstvo za dugo vremena u nazadak bacio, pa će biti težak posao podići ga na predjašnji stepen. Svestrana pomoć svih pozvanih stočara i upravnih vlasti biće od prijete potrebe, da se šteta nadoknadi. Proizvodnja tla oporaviće se lakše i brže, jer obzirom na razvitak bilja i vijek njihov treba tome puno manje vremena, nego li stočarstvo.

S ovih razloga ići će se za tim, da se ponajprije one životinje drže, koje za kraće vrijeme i u većem broju korist donose. Napose, kad uzmemo na um opskrbu mesom i jajima, od velikog je značenja gojdba gojdba peradi, a baš je te puno u Srbiji. Pri tom se misli na kokoši. Kokoš srbijan-ska spada u rod sredozemnih kokoši bez osobite pasmine i baš zato rado nosi jaja i s malim je zadovoljna i razvije se već dobro kod samih odpadaka gospodarstva.

To je od osobite vrijednosti sada, kada nema toliko žita, da se i kokošina daje. Kokoš dobro isplaćuje hranu, a pogotovo bolje nego kumčić, koji se sada u zadnje vrijeme tako preporučuju, čija gojdba strukovne promocijna ne može više uogo igrariju djece ili odraslih vrijediti, u velikom tjerana se za cijelo ne isplati.

Gojdba peradi ima još jednu odliku, koja se često i za štetu uzima. Peradarstvo naime ne smije nikada biti kao glavna granaprprede, odnosno u velikoj se mjeri ne isplaćuje jer, 1) budući da već otpadke gospodarstva dobro izrabiti, to se može držati samo onoliko, koliko se može u vlastitom gospodarstvu proizvedenom hranom hraniti može; 2) pojavi li se u velikom kokošinjaku pošast, a to bude često, može u nekoliko dana sve propasti. Zato peradarstvo ne smije biti glavna granu u gospodarstvu, nego samo kao nuzgredna, a najprikladnija je za malo gospodarstvo. U dokaz tome napominjem gojdbu kokoši iz doline tuniske — štajerskih kopuna. — Ova se vrsta kokoši jako lijepo gojila, ali samo na malo i poglavito od ukućana. Pa upravo zato, što je to granu privrede, u kojoj može i mali poslednji liep uspijevati i koja je za ženski rad osobito sposobna, ne smije se zabacivati i ne cijeniti.

Ali takodjer i ovdje ne bijaše u osvovenom području pravoga načina gojdbu. U tom pogledu valja se prihvatiti naprednoga rada, ako i ne treba misliti na posve modernu gojdbu, umjetno leženje piladi i t. d.

Prije svega mora u svakom kućanstvu biti mali kokošinjak, što je jako lako načiniti. U kokošinjaku lako je hraniti, a i bolje se može pripaziti, koliko se hrane prosipava, koliko se jaja iznijelo i t. d. Kad se još uz to pripazi, da se samo bolje vrste pare i da se peradi daje i pašu, tada je i kvantitativni uspijev postignut t. j. umogućuje peradi.

Gotovo isto aktuelno značenje kao i peradarstvo ima i svinogojstvo u osvovenom području Srbije. Srpska mangalica, srednje plodnosti (poprijeke 6 praščića), vrlo dobra za tovljenje i svačim zadovoljna, pa, obzirom na dobru pašu i izvrstan žir, ima puno izgleda na brži uspijev, ako se bude pazilo na izbor zdravih nerastova, na sposobni za rasplod pod mladak, na bolju hranu, čistoću u svinjetu i na brigu za odgojad.

Razne vijesti.
Adelina Patti.

U života najslavnije pjevačice. — Tri milijuna za 50 večeri. — Kao sedmogodišnje dijete. — Čudno pitanje.

Od kada se slavna pjevačica Adelina Patti udala za švedskog baruna Eederströma niko je nje mogao skloniti, da izade na pozornicu. Čak šta više je odbila, kad su joj u Braziliji ponudili 3.000.000 franka za pedeset večeri. Već kao sedmogodišnje dijete pjevala je po američkim gradovima male rije. Jednom je bila u društvu sa „odraslim“ umjetnicima, među kojima se nalazio i Ole Bull, vjolinista svjetskoga glasa. U jezitičko društvo većinom je zajednički ručavalo u jednom hotelu. Tom prilikom posadili su mladu Adelinu uz Ole Bulla. Sićušna primadona volela je osobito šampanjac i zamoli svog susjeda za čašu tog pjenušavog pića. No Bull je mislio, da svaki ko ne smije odgovoriti čakvoj želj sedmogodišnjeg djeteta. Razačena Adelina stišala je svoju bol time, da je vjolinisti priljepa dobar šamar. — Poslije čedesetih godina, kad je tada 67-godišnja barunica Eederström boravila u Rimu, razgovaralo se za vrijeme jednog dinera o muzici. Najednom zapita pjevačicu jedan u štampi mnogo spominjani diplomat koji je sjedio do nje: „Et vous — Madame — est ce que vous aimez la musique?“ (A vi, gospodjo, ljubite li vi muziku?) To nesretno pitanje izazvalo je kod čitavog društva grohotan smjev, ali Patti jevi još vyzda punu temperamenta spopade t kvi jad, koji umalo da nije granio sa bijesniom. Diplomati, koji se u ovom slučaju pek izao toliko nediplomatski, smjesta su protumučili, da uza nj ne sjedi samo švedski barunica, nego ujedno i najveća umjetnica pjevačica svog vremena.

NAJPREČE BRIGE „NOVOPEČENOG“ MILIJONARA

Ratni literant dotjeruje svoj stan. — Namještaj iz doba Marije Terezije. — „10 i po X 0,45 metara knjiga franko ovdje!“

Teško je ostati milijunar, a još teže — biti milijunar. Kad se ima mnogo novaca, onda se svašta kupuje, što se u drugih vidjelo i što drugi imaju a pokatkad se ni ne zna, šta će se svime time učiniti i čemu služiti. Još gore je kad se kupi koja stvar opredjeljena, da se u nju stave izvjesne druge stvari, a tih stvari nema. Na primjer, kupi se salon iz doba Marije Terezije. Lijepo! Ali ako ga čovjek razgleda iz bliza, on odjednom opazi, da je jedan komad ovoga toliko priželjkivanog namještaja polica za knjige. Treba dakle, kad već ima polica za knjige i proučiti knjige, ma da ne postoji bojazan, da će ih ko u kući ikada čitati. Nu, kako poručuje knjige, čovjek, koji ih nikada nije poručivao, već samo stoku, brašno, kožu i druge artikle, koji ga sada načiniče milijunarem. Drugi se ne bi bio našao, ali jedan milijonar — taj mora da se nađe u svakoj situaciji. Uzme metar, izmjeri dužinu dasaka i visinu međuprostora. I nadje, da je dužina prvih ukupno 10 i po metara, a razmak između

dviju dasaka oko 45 cm. — On je te pro našao, podje do svoje telefona i naruči kod jednoga antikvarijata knjige na sličjececi... a pod uticajem stare navike... i knjige: „Nabavite mi odmah za gotovo, fran-ko mjesto, 10 i pol metara knjiga sa uvezom iz doba Marije Terezije, visina ne smije biti preko 45 cm.“ Najljepše na toj priči jeste, da je on a zbilja istinita.

Uspjev norveškog zakona o vanbračnoj djeci.

I. januara ove godine stupio je u snagu zakon, da „djeci rodjenoj izvan braka“ (kako se nazivalu u zakonu) pripada pravo nositi očevo ime, pravo nasljedstva sa strane oca, majke i njihovih porodica i t. d. U jednako mjeri povećale su se dužnosti države, jer je ona „jamac“ za očevu plaćanje za izdržavanje i vaspitavanje djeteta. Za dosadašnjih deset mjeseci podneseno je oko 1300 zahtjeva za takvo plaćanje, dva do tri puta više, nego obično. Od februara je preko 150 tužba na oćinstvo došlo sudovima. Taj broj je pet puta veći, nego ranijih godina. Mnoge su naime majke težale s tužbama, da bi ih podnijele kad nastanu sadanje povoljnije prilike. U Kristianiji je ipak spao broj nezakonitih poroda, a to će biti uslijed većeg odgovornosti očeve. U pokrajinskim gradovima porasao je broj očinskih parnica još više, nego u Kristianiji.

Plate engleskih ministara.

„Daily Mail“ objavljuje podatke o plata-tama novih engleskih ministara. Iz njih se vidi, da Lloyd George kao predsjednik ministarskog savjeta prima „samo“ 2.000 funti šterlinga godišnje plate (od prilike 45.000 kruna), dok lord državne blagajne (ministar financija) prima „nešto više“, na ime 10.000 funti (225.000 kruna); prvi lord admiraliteta prima 4.500 funti (100.000 kruna), državni sekretar za spoljne poslove 5.000 funti (105.000 kruna), a isto toliko i ministar vojni. Prema tome je „najslabije“ plaćen Lloyd George, ali kada se njegova gorepomenuta plata uporedi sa ministarskim platom u drugoj nekoj manjoj državi, doćiče se do rezultata, da Lloyd George ipak valjda „izlazi na kraj“ sa onih 45.000 kruna. Poslije ministra financija pak u Engleskoj ima najvišu platu vrhovni državni tužilac, i to 7.000 funti (150.000 kruna).

Zvanične objave.
OBJAVA

Gradjansko se stanovništvo ovim nužno upozorava, da se dostavljeni račun i upotrebljenoj električnoj struji bezuvjetno u roku od osam dana iza dostave imadu isplatiti na blagajnici c. i. k. električne fabrike (Knjeginje Ljubice ulica). Onome, koji tome ne udovolji, biće, električna struja odmah obustavljena. Feyl, potpukovnik, načelnik gradjevinskog odjelenja, vojne glavne gubernije.

OBJAVA.

o dobavljanju kožnih odpadaka.

Prema naredbi c. i k. vojnog vrhovnog zapovjedništva Qu Br. 35343 i naredbe c. i k. vojne glavne gubernije u Srbiji Odjel. 5., Br. 27708 od 15. decembra 1916. godine, naredjuje se u oblasti c. i k. vojne glavne gubernije u Srbij kipovina ćurčičkih odpadaka, kao i komadića starih neupotrebljivih koža (krzara) radi dobavke vune koja se na njima nalazi. Kupovina takvih ćurčičkih odpadaka unijeće se u akcijut za nabavku vune. Na osnovu tih objava poziva se stanovništvo, da otpadke starih neupotrebljivih koža (krzana) predaje: mjestu za prikupljanje krpa u Beogradu, u donjem gradu, gdje će im se po cijeni isplatiti.

U Beogradu, 22. decembra 1916.

C. i k. zapovjedništvo mosne brane i grada Beograda, kao okružno zapovjedništvo.

OBJAVA.

Svi oni, koji iz nekog mu drago uzroka nijesu još prihvatili rakiju, koju imaju, pozivaju se, da na osnovu naredbe c. i k. žetvene centrale, No. 4454. O. A. odmah izvrše prijavu kod opštinske uprave grada Beograda.

Ovim se objavljuje, da zbog ove naknadne prijave neće niko ništa izgubiti, t. j. dotično lice neće biti kažnjeno po odluci u naredbi c. i k. žetvene centrale, No. 822 O. A. ovoga puta, niti će mu se novoprijavljena rakija konfiskovati.

Novi rok za prijavu još neprijavljene rakije odlaže se do 31. decembra 1916. Oni, kod kojih se našle rakija poslije ovoga roka, biće kažnjeni sa 10 do 2000 kruna novčano, odnosno zatvorom, što odgovara novčanoj kazni, ako je ne mogu položiti.

U ostalom ostaje u snazi odloka c. i k. žetvene centrale No. 822 O. A. ex. 1916. Beograd, 4. decembra 1916.

**UPISUJTE PETI RATNI ZAJAM,
KOJI PRUŽA SJAJAN PRIPLOD
— ZA ULOŽENU GLAVNICU —**

PRIMAJU SE: Knez Mihailova ul. 38

NESTAI I KORESPONDENCIJA.

PRIMAJU SE: Knez Mihailova r. 28.

G. Trifun Mitlić, Avenue de Mail No 4, Geneve, Suisse. Vašu kartu sam primila. Zahvaljujući vam...

G. Jovanu Djurdjeviću, Geneve. Kartu vašu sa Darinom sadržinom primio sam...

Uglašteni Jovanoviću, advokatu, Pariz. Dobrimo vašu prvu kartu i jako se...

Stevi Aćimoviću, Geneve. Molim te poradi da dobiš pomoć...

Milano M. Jovanoviću, trgovcu, Hotel de Sonores, Montreux, Suisse. Molim vas...

G. Svet. St. Jovanoviću, Šišku, Geneve. Poslato primljeno i prečeto...

G. Manolu Lazareviću, Geneve. Molim vas budite tako dobri i zauzmi se...

G. Dušnu Sjačkom, Geneve. Molim vas da mi pošaljete neke slike...

Gov. Jovanu Premoviću, Case 3545, M. B., Geneve. Molim vas napokornije dostavite...

G. Jovanu Premoviću, Case 3545, M. B., Geneve. Molim vas napokornije dostavite...

Clriškom Biro-u, Zürich. Molimo da izvijestite bracu Arsoviću...

G. Aleksandru Body-u, Geneve. Molimo vas javite nam, da s no dobro...

G. Draganu Stevanoviću, Lausanne, Hotel Metropole, Suisse. Kartu sam vasu primila...

G. Svet. St. Jovanoviću, Šišku, Geneve. Poslato primljeno i prečeto...

G. Stevi Aćimoviću, Geneve. Molim te poradi da dobiš pomoć...

G. Marku Trifkoviću, narodnom poslaniku, Geneve. Primila sam od gospođice...

Bošku Damnjanoviću, studentu, Genf. Molim vas budite dobri dostavite slijedeće...

Molim izvijestite se je li živ Petar Ivanović iz Majdana...

Kosti Aleksiću, Hotel Terminus, Zeneva. Duže vremena ne dobijam od tebe ništa...

Molim da me izvijesti o mojem bratu Avramu B. Jakovu...

Milano M. Jovanoviću, trgovcu, Hotel de Sonores, Montreux, Suisse. Molim vas...

G. Svet. St. Jovanoviću, Šišku, Geneve. Poslato primljeno i prečeto...

G. Manolu Lazareviću, Geneve. Molim vas budite tako dobri i zauzmi se...

G. Dušnu Sjačkom, Geneve. Molim vas da mi pošaljete neke slike...

Gospod. Nikoli Isajloviću, Nica. Prema vašem pismu izdajem ujni od 1. decembra...

G. Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas javite nam, da s no dobro...

G. Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas javite nam, da s no dobro...

Josif Hofmann, okružni šumar iz Kruševca...

G. Svet. St. Jovanoviću, Šišku, Geneve. Poslato primljeno i prečeto...

G. Manolu Lazareviću, Geneve. Molim vas budite tako dobri i zauzmi se...

G. Dušnu Sjačkom, Geneve. Molim vas da mi pošaljete neke slike...

G. Marku Trifkoviću, narodnom poslaniku, Geneve. Primila sam od gospođice...

G. Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas javite nam, da s no dobro...

G. Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas javite nam, da s no dobro...

G. Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas javite nam, da s no dobro...

G. Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas javite nam, da s no dobro...

G. Svet. St. Jovanoviću, Šišku, Geneve. Poslato primljeno i prečeto...

G. Manolu Lazareviću, Geneve. Molim vas budite tako dobri i zauzmi se...

G. Dušnu Sjačkom, Geneve. Molim vas da mi pošaljete neke slike...

G. Marku Trifkoviću, narodnom poslaniku, Geneve. Primila sam od gospođice...

G. Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas javite nam, da s no dobro...

G. Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas javite nam, da s no dobro...

G. Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas javite nam, da s no dobro...

G. Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas javite nam, da s no dobro...

G. Svet. St. Jovanoviću, Šišku, Geneve. Poslato primljeno i prečeto...

G. Manolu Lazareviću, Geneve. Molim vas budite tako dobri i zauzmi se...

G. Dušnu Sjačkom, Geneve. Molim vas da mi pošaljete neke slike...

G. Marku Trifkoviću, narodnom poslaniku, Geneve. Primila sam od gospođice...

G. Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas javite nam, da s no dobro...

G. Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas javite nam, da s no dobro...

G. Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas javite nam, da s no dobro...

G. Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas javite nam, da s no dobro...

G. Svet. St. Jovanoviću, Šišku, Geneve. Poslato primljeno i prečeto...

G. Manolu Lazareviću, Geneve. Molim vas budite tako dobri i zauzmi se...

G. Dušnu Sjačkom, Geneve. Molim vas da mi pošaljete neke slike...

G. Marku Trifkoviću, narodnom poslaniku, Geneve. Primila sam od gospođice...

HRVATSKA
ŠTAMPARIJA
BEOGRAD
HOTEL
EKKO

BOŽIĆNI PRILOG BEOGRADSKIH NOVINA

CAR I KRALJ KARLO

Teđva da ima kakvog dostojanstva, koje bi bilo tako teško i nezahvalno, kao što je dostojanstvo nasljednika prijestola. Jer se u istoj mjeri, kako se on sve to brže iz nade punog mladića pretvara u zreloga čovjeka, upiru sve to većom napeću i pogledi njegovih budućih podanika u nj; u nasljedniku prijestola već naime hoće svi da prozru, kakav se karakter, kakvo biće krije u budućem monarhu. Kod toga se masa ne obazire na to, da se pod uplivom vaspitanja i okoline vrlo često iz mladića razvije posvema drugo muževnost, no što se je to ranije očekivalo. Zatim se i sam nasljednik prijestola kao takav prema javnosti drži više uzdržljivije, u koliko je značajnija i silnija pojava vladajućeg državnog poglavara. A ko može da podvoji, da je blagopokojni car i kralj Franjo Josip bio jedina vanredna vladalačka individualnost, dostojna onog velikog niza znamenitih vladara iz preslavnog habsburško-lotarinškoga doma?

I naš je opšte omiljeni mladi car i kralj Karlo u svojoj odlučnoj skromnosti držao zgodnijim, da po tragičnoj smrti svoga strica kao najbliži i zakoniti nas-

ljednik prijestola ne istupa u javnosti više, no što su mu to nalagale one reprezentativne dužnosti, koje je uslijed velike starosti svoga carskog djeda po stricu u bogatoj mjeri morao da ispunjava. Razumije se, on nije mogao da sprječči onu očaranost, koja je obuzela narode Austro-Ugarske pri pogledu na njegovu cvatuću mladost i na njegovo ljubavno, viteško biće — još za života nadvojvode Franje Ferdinanda, kad niko nije ni slutiti mogao, da će taj mili mladić tako brzo naslijediti prijesto otaca svojih. Male i dražesne one crte njegove bile su naskoro svima poznate; nezgoda, koja mu se desila kod klizanja na bečkom klizalištu, izazvala je opšte saučešće; a kada je 21. oktobra 1911. godine sa lijepom princezom Zitom iz doma Bourbon-Parma sklopio nada sve srećan brak, iz kojega je već poteklo četvoro djece, sva su srca zakucala za nj. Časnici ga i momčad 1. ulanskog a onda i 7. dragonskog puka, kod kojih se vojnički vaspitavao, obožavahu; ta on nije zahtijevao za sebe nikakvih poboljšica, lito je i živio je kao drug svojih drugova. U revnostu svojoj, da sve teškoće vojničke službe i sâm podnese, učestvovao je čak šta vi-

še kod premještanja svoga puka iz Brandeisa u Češkoj u Kolomeju. Na tom ga je putu pratila i drugarica mu u životu, koja nije oklijevala da i u takvom sigurno ne posve ugodnom boravištu bude u blizini svoga muža....

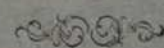
Ali je tek za vrijeme trajanja ovoga svjetskoga rata istupila ličnost mladoga cara i kralja sve jače na površinu. Teško se pokoravajući energičnim savjetima svojih ljekara, morao se blagopokojni car i kralj Franjo Josip bolna srca odreći da podje na bojište medj svoje vojnike, i tako ga je morao da zamjeni nasljednik prijestola. Koliko je on veselja i toplih sunčanih zraka donio u rovove, kad je iskrenim učešćem za dobro i bol svakog pojedina, govorio i sa najzadnijim pješakom i sa divnim riječima plemenitog srca svoga osobno razdijeljavao odlikovanja i hvalio junake dana, — to smo doznali iz nbrojenih bojnih dopisnica. Pa kada je 12. marta ove godine naimenovan za podmaršala i bilo mu sudjeno da preuzme komandu nad onom vojskom, koja je imala da krene protiv Italije, tada je on povjereni mu zadatak — poboljšanje tirolskog i korušskog fronta i olakšanje vojske na So-

či — riješio na takav sjajan način, da se u svim zemljama četvornoga saveza bolno sažaljevalo naloženo mu ograničenje. Kako bi već onda svi rado bili vidjeli, kad bi nadvojvoda na svom pobjedonosnom putu, na kojem su talijanska oklopna utvrđenja padala kao kuće od karata, nevjerne "savezniku" zadao bio zasluženi udarac u srce!

Kao general-pukovnika i komandanta dugačkog fronta od Galicije sve do Dunava stigla ga je turbna vijest o smrti cara i kralja Franje Josipa. — I šta bi prvi vladalački čin ovog pobjede vičnog potopka slavnog vladarskog doma? Plemenita ponuda za mir, koju je u zajednici sa uzvišenim i vjernim saveznicima stavio neprijateljima svojim! Time je izbila na površinu temeljna crta njegovog bića, i mi sada znamo, da će nam — kad se jednom slijegne sadanja ratna bura — doba vlade cara i kralja Karla biti doba nepomučene periode mira.

Skladno ispunjava našega opšte omiljenoga cara i kralja naša od sviju nas ljubljena carica i kraljica Zita. Ljupke draži njene pojave, kad je kao presrećna za-

ručnica stupila pred oltar, sada se još u većem sjaju javljaju dostojanstvom materinstva, najčepšeg dostojanstva jedne žene. U opšte njezino čitavo ja diše nekim prirodnim dostojanstvom; ona u tom liči na caricu i kraljicu Mariju Tereziju, a posjeduje pravu naobrazbu srca, koja se ne da ucijepiti. Ta naobrazba srca može biti tek prirodjena. Neumorno je njeno nastojanje, da ublaži ratne rane. U tom svom radu gotovo je uvijek vidjamo po vojničkim bolnicama i lazaretima, gdje za svakog poput svoga uzvišenoga supruga nalazi lijepe riječi utjehe, a u potrebi i pomoćnicom rukom svojom briše suze junaka otadžbine. Prvo je dijete, kojemu je 20. novembra 1912. godine u zamku Wartholz podarila život, bio dječak, dakle naš novi nasljednik prijestola, kome su na krštenju dali ime Franjo Josip Otto. On je danas već ljubljen kao novi zalag nove i velike budućnosti monarhije, budućnosti koja se već nazire iz ogromnog požara ovog svjetskog rata.

Balkanski tipovi.

Stari Vasilije. Kada god bi u nevremne počela zvona da zvuče, a osobito ono staro teško zvono, oglašavajući smrt nečiju, svaki, nestrpljivi da dozna ko je umro, odmah-jući rukama, govorio bi: — Sigurno stari Vasilije!

Jer godinama, uvek se očekuje da u on jednom već umre, pošto je bio najstariji u celoj varoši. I to jednako najstariji. Odati se zaboravilo koliko godina imali. Znao se samo to; da on sve zna. Zna za svakoga koji je, čiji, i kada se rodio. Tako isto je znao i za njihove očeve i dedove; kada se koji od njih oženio, kojom devojkom i iz čije kuće. Za svaku veću, poznatiju zgradu, „binu“ u varoši kada je podignuta. Svaki znatniji „carski“ drum, put, kada je pravljen i kuda je pre toga išao, preko kojih brda, gora, polja, sela i varoši...

A bio je osoran i prek. I što stariji, usamljeniji, to sve osorniji. Sve je, od ređa, grdio i osuđivao. I to glasno, javno. Osobito kada bi čuo: da je neko od ovih „novih gazda“, koji su prvo počeli bakalukom, sitničarskim radnjama, a posle pozajmljujući sirotinji nešto u espari a nešto u gotovome novcu, brzo se obogatili, pa sada nekome siromahu ili udovici za malom decem za pozajmljeni novac i interes prodać u kuću, te ovi ostali bez krova nad glavom. Čim bi za toga čuo po cele nedelje ne bi mogao da se skrsi očekujući ga, da prodje ispred njegova dućana.

I kada bi ovaj naišao, makar to bilo ispred dana, pred svima trgovcima iz glavne čaršije, on bi ga dočekivao podrugljivo zagledajući ga sa svojim strana. — Okreni se, okreni da ti vidim čakšire, da vidim da li si ti tešnje, da li si se već jednom ugojio? Onaj, znajući, zašto je to, počeo bi da muca i da se pravda: — Pa nije, dedo sve tako kao što su ti kazali. Nisam ja ništa prodao samo za interes, već sam i svoje pare dao. — Tvoje pare, tvoj novac! — Još bešnje, podrugljivije počeo bi on. — Otкуда ti, tvoje pare? — Sigurno ti od jedge i oca ostalo! Ne znam ja ko ti beše otac! Bili ste sluga, izmečari! I sada ti — trgovac! Zavukao si se u onom tvome dućanu pa kao pauk hvataš sirotinju. Sada na tebi: čakšire široke, brojanice u rukama i gazda, trgovac! Trgovac od sirotinje. — Onaj kao kroz neku šibu, crveneći, krijuču glavnu od sramote odlazio bi čisto bežeći.

Bogataški sinovi, koji posle očeve im smrti, počeli imanja da upropaćuju na piće i na ženske, čim bi ga odozgo videli kako se ispred svoga dućana na čepenkami crni u svojim čohanim haljinama, odmah bi skretali u stranu, u drugu ulicu, ili ako ne imali gde, onda bi se i vraćali natrag. — Eno ga! Vraćajući se javljali bi i drugima. Niže pijace, čitav ngao „čošak“ bio je njegov. Sa lica čaršije bili su njegovu dućani i one njegove čuvane „magaze“, dužboke, mračne, u kojima se je moglo po „čitava brda“ espara slagati. Ali sem prvoga dućana, koji je bio na uglu između čaršije i ulice, u kome je tobož on radio, ostali su većinom bili prazni i to zato što nije lteo svakome, nepoznatome da izdaje pod zakup bojeći se da posle ne bi morao zbog neurednog plaćanja kirije tužiti i zbog toga čak ići na sud. A to: ići na sud, u opštinu ili na gde, za njega je bilo najgore. Koliko god da mu se zašite novaca, plaćao bi, samo da ne mora tako ići.

A da se još i zaklinje, meće ruke na jevandjelje, makar i za najpravdniju stvar, makar plaćajući kazne zato, i celo imanje izgubio, ni za živu glavu ne bi učinio. — Neću — govorio je on. Kada se jedanput kaže: „nije platio“ — nije! I zašta onda još i na sud i tamo da se zaklinje i Bog odmah da se priziva. A u ulici, gde je bila njegova kuća, i koja se po njegovom imenu i zvala, od početka čaršije pa do sredine, dakle je dopiralo njegovo imanje, bio je jednostavan, visok zid sa takodje jednostavnim krovom. Tu su bile štale i ambarovi za žito. I sve je to bilo u sredini presečenom velikom dvokrilinom i no svod kanjonom. Unutra bila je kuća, za koju se znalo da je najlepša. Bila je na dva sprata, okružena i sa velikom baštom u pozadini. Ispred nje dvorište bilo je patosano pločama a sa strane živom ogralom od potkresanih starih šimširova. A sve to pokriveno čuvenom lozom, čaradkljonom, koja bi leti tako gust hlad činila, da bi se od saue kapije pa do kuće kao ispod svoda od zelenila išlo. Ali najglavnije što je bilo, to je bila bašta iza kuće, u kojoj je svaki rod i vrsta voća bila zastupljena i koju je, kako se pričalo, on svojom rukom zasadio, negovao i nadgledao. Nije bilo kruške i jabuke, koja ne bi radjala tu i koje se samo bolesnicima, kao lek i pomagala davala.

Ali sve to bilo uvučeno, sakriveno i nije se dalo videti. Sa čaršije, ti dućani i magaze za robu. Sa ulice najjednostavniji i visok, zid, a na kapiji, sem njega i sluge ako udju i izidju, niko se više nije dao sagledati. Po nekada, j to retko, u mesec dana jedanput, sigurno od

dosade, kada već sve poslove svršši, videlo bi se kako na kapiji stoji njegova snaha udova. Ali bi ona tako ponizno uz kapiju stajala, da se gotovo ne bi ni videla. Poznavala bi se samo njena crna šamija i belo joj, nežno ali tužno lice. Mladje sinove pošto oženio, odmah ih odelio od kuće, a on ostao sa tom udovom snagom i dvoje unučića. Mladjeg, koji je bio snažniji i živiji uzeo kod sebe, u radnji i da nadgleda imanje: njive, vinograde i ostale bašte, koje su davane pod zakup, ili napolicu, a starijeg unuka, koji je bio miran, povučen, ali se zati najbolje učio u školi, i dalje školovao. I taj mu, stariji unuk najveća briga bila. Bio je isti kao otac. Ista očeva pametna, velika ali i bleđa glava. A to se starcu nije dopadalo. Bioao se, strepio i čak bio uvvereni: da zbog te rane, prve vremena „velike pameti“ i on kao i otac ne bude kratka veka.

Ali najteže je starcu bilo kada unuk svršši sve škole u varoši i onda trebalo ga je slati u drugu veću varoš, na veće škole. Cete te nedelje kada je trebalo njega poslati, starac je bio najzrujan. Te jelo tobož nije dobro zgotovljeno, postelja nije nemeštena ka što treba. Duboko u noć čulo bi se njegovu gore, po sobi, istina polako, pri zastrtim čilimovima hodanje i brojanje, kroz prste, brojanica. I to sve što je trebalo unuku pustiti u „svet“ u slobodan život bez domaćega nadzora i srogosti, skopčan sa mehanama, sa pićem, a možda i sa ženskinjama i zato i sa što skorijom smrću. A da je on otac, on bi znao šta bi uradio. Prosto bi ga oženio, i ako mladoga, i zadržao kod kuće, da ga čuva i nadgleda. Ali da to on učini, „svet“ će kazati: kako on, deda, nije dao unuku da postane veliki čovek, gospodin, i kako mu je on stao na put njegovoj sreći. I predposlednjeg dana snaha je doznala da se je rešio da ga pošlje na čije školovanje po tome, što starac počeo je svakoga jutro, pre no što će otići u dućan, kao grđiti i hrabriti da ne tuži što će se sa sinom rastati.

— Mora ići, Marija, mora! Šta ču ti ja! Nije trebalo da se udaješ, da mati postaneš i sada da moraš, da se razdvajaš od njega. Ne može za tvojju ljubav on bez nauke i slep do veka ostati. Ići će... — Dobro, tata! Odgovarala je ponizno. — Mora, ja! Ne može tako kako ti hoćeš! Ne ide tako! Nego jesi li mu sve spremila, šta treba. — Jesam. — Ali sve, sve što treba, da mu spremiš, jer posle, kada ode, neću i ne mogu svakoga časa te ovo, te ono, da mu šaljem. Sve, ojednom da ponese sa sobom, pa posle nema više.

I prvo pismo u kome mu je unuk više zatražio nego što mu se uredno slalo, porod što mu je mati krišom od njega slala, zajedno sa kolačima, to prvo pismo njega prosto porazilo. Zgranut, prestrašen da nije i on kao drugi počeo sada tamo da rasipa, troši: odmah je djipio sa čepenke, na kojoj je sedeo ispred dućana, pa i ne zatvarajući pismo, niti navlačeći izdujene cijele već bos, u čarapama, pravio odjurio kući. Još sa kapije, video snahu ispred kuće, mašući joj pismom, počeo: — Evo ti tvoj sin! I besno joj bacio u krilo pismo. — Vidi! Pročitaj! Više novaca da mu se pošlje, nego što se je od sada slalo! Pare! Misli on da je ovamo knjem novce. „Za knjige“, veli, treba mu više! Kake knjige? Kalkve su i koliko velike te knjige? Zar ja ne znam šta su knjige?! I da mu pišeš: više ni slova da mi ne piše, ni paricu jednu da mi ne ishte. Ne dam, i nemam ja para. To da mu pišeš! Jesi čula! Nemam ja para. . .

I ostavljajući snahu kao uvek nemu, poniznu sa bačenim joj u krilo sinovljevim pismom, od koga ona nije ništa mogla da dozna i da vidi, sem one mrlje crvenoga voska, od raspečenog pečata — besno, jednako grdeći otišao gore u svoje sobe. Ali posle ručka, u nevreme, kada obično on spava, čulo se kako odozgo viču snahu: — Marija! Snaha otrčala k njemu i videla ga kako ležeci rukom pipa i barata po jastuku tražeći nešto. — Pa Marija, koliko da mu pošljem. Jedini put tada iznenađenja, grojačji od radosti, ona je počela da muca: — Pa koliko ti hoćeš, tata! — Da mu nije malo koliko on sada ishte? Da mu pošljem više! Jer znaš: tudj svet, pa tuga je velika. I dete je samo, pa gde god se okrene svuda treba novac. Da mu pošljem ovoliko, Marija, Da li će mu biti dosta.

Snaha je jednako grcala: — Ti koliko hoćeš tata! Ti koliko hoćeš! — Na, uzmi! — I orekšatom nežnom rukom, uzdrihtano počeo bi da vadi iz dužboke, kožno kese bakarnoga novca u pregrštima da joj izruči u krilo, bošću, potrešeno nastavljujući: — Pa kaž mu, piši mu, Marija, neka mi pošlje one knjige, za koje sam ga molio da ih nadije i kupi. On mi odgovara: „Stare su, deda, te knjige, pa ih nema“. Kako da ih nema? I piši mu: neka se čuva i pazi na zdravlje. . . Zašto ja još u njega njegova oca gledam, zašto još samo njega imam. . .

I da ga ne bi „svet“ video tako razneženoga, potresena, ostajao bi da i dalje u sobi sedi a da Marija, snaha po slugi promeni taj bakarni novac i srebrni i pošlje novac na poštu. I da ga ne bi to, je „sitnice“ unuk, kuća, kućne potrebe, sluge i sluškinje bunile, svaki čas mu dosadivale, zapitkivale ga, sve je to dao snahi da ona time upravlja, naređuje, zapoveda, da radi onako kako ona hoće. Samo moralo je biti sve čisto, uređeno i spremno. I to kao što je nekada bilo. Nšta da se ne pometiti, pomeri i izmeni. Dvrljanik na istoj strani da stoji; džubre na isto mesto da se izbacuje; stari bunar, sa već zardjalim užetom od gvozdja, nikada da ne zjapi otvoren; ploče patosane ispred kuće isto kao i nekada da se čiste i poživaju; šimširovi, zna se u k'je vreme da se potkrsaju... A u samoj kući, dole, u kujni da su testije, krčazi poredjari i uvck puni hladne, sveže vode i pokriveni belim čim čaršavom; gore, na gornjem spratu, njegove sobe kao prvi put kada je ona dovedena sa venčanja tako su morale uvek biti nameštene. A osobito, to nije nikako smelo da se zaboravi, smetne sa nma da: kada dodju veliki praznici da tada što više brašna, masti, mesa i sira po slugama pošlje k njemu u dućan koje će on razdavati sirotinji.

Tih dana, a još u oči praznika karla vrela od pazara, pijace i čaršije počne da se prorodjuje iz mahala snaha, deca i starci da nose furmama kolače i peciva i on bi celoga toga dana bio uplašen, uznagvereni: da koga od sirotinje ne zaboravi. Sluga bi morao jednako uz njega da stoji da čim bi starac spazio koju ženu, samu, crnom šamijom povezanu, znak da je udovica, i sirota, odmah ovaj trčao do nje i dovodio k njemu. Ova stideći se, prilazila bi mu ruci. — Gde si bila? Rita je. — Po pazaru. Gledala sam da nešto kupim. — Idi tamo! Upućivao bi je u dućan. Sluga već zna šta je. I žena bi se ubrzo vraćala sa torbicom brašna, sira, masti i drugog. Opet bi mu prilazila ruci ali on nikako ne da. — Imać li drva? pitao bi je. — Imam, imam, dedo. Kupila sam pre neki tovar. — Ako nemaš kaži. — Imam, imam — verava ga ona. — Ako, sinko! Ako nemaš, kaži pa da ti dam. — Otprača je on blagim pogledom. I tako bi celoga dana. Svaki čas bi išao kući i otuda se vraćao živo, brzo, kao uplašeno okrećući se oko sebe i zagledajući svako dete i ženu obučeno bojeći se da nije ono čije, kome treba poslati pomoć.

I dok cela varoš na svako ono u nevreme zvonjenje i oglašavanje nečije smrti nadala se, čak kao i želela da se već jednom i njegova smrt oglaš, da i on jednom umre, dotle je njega uvek bilo u čaršiji ispred svoga dućana, na njegovom čepenkju. Iznogovan kratkih, punih nozu u širokim čohanim čakširama, belim belim čarapama i u dugoj takodje čohanoj kolijii. Na glavi njegov alev fés, povezan mu belom, nežnom maramicom; a tako ista bela maramica vezana mu je i oko vrata, ali ovlaš, lepršajući se kao da mu stara, zbrčkana koža ne trpi tesan dodir te nežne, bele marame. Ako ne bi bilo koga od besposlenih da sede oko njega, te da im on priča ono „njegov“, sedeo bi sam. I to uvek okrećući na više ka čaršiji i uvek sa nadnešenom šakom ruke nad očima, da bi mogao bolje i jasnije gledati celu varoš. Naročito u proleće i leto, kada je čaršija suva, svezla, kada sunčujući se na čepenkima ispred svojih dućana raskomoečeno i toplo sede terzije šijuci. Odozdo, sa Te-kije dopire sveže šumorenje lišća sa visokih topola. Sunce jasno, svetlo sija. Sa Rijačkavice koja sada nije kao nekada gola, isprepuhla jarugama, već pošumljena, dolazi miris na zelenilo i pianisku vlagu. Varoš nije više kao pre tamna, mala, kao da nije smela da se pojavljuje, već sada sa svojim novim kućama, pravom čaršijom, obasjana suncem slobodno i jasno se sija na suncu sa okrešenim i po planu podignutim zgradama. Starac ne može da je se nagleda. Podupirući se jednom rukom a sa onom drugom iznad očiju jednako se uzdiže, naginje u stranu i napređe da što bolje, sasvim, jasno sve vidi; dignuta mu iznad očiju ruka drhti i usta mu i zbrčkan podbradak srećno, blaženo trepere....

Hadži Trifun. Prvi je on imao smelosti, da posle svoga hadžiuka, posetišvi Hristov Grob, sve bogatstvo koje je do tada ležalo kao skriveno po podrumima, ambarima i štalama iznese, rasporedi i uzdigne da bi ga mogao „svet“ gledati. Saziđao kapiju iaku kao grad, i na svod. Gornji sprat kuće podigao, okročio ga i išarao razumim drvenim ukrasima, rezbarijama, osobito tavanice, balkone i nastrošice od prozora. Sobe je raskošno iskitio najskupocenijim čilimovima i skupim crkovnim slikama; po ratovima, policama, sobnijim poredjao srebrne sabahe i zlatne „zarjivo“ za šolje od kafe. Dole, u dvorištu utvrdio mramorni kamen, „binjisi“, sa kojega je uzaljivao na svoje čuvene konje. A on uvek, od kako se zna, i leti i žini, bio ogrnut postavljenim čurkom, kolijom, opasan silabom sa pištoljima i jataganima i u teškim, jakim čizmama, visokim do iza kolena. Cele noći na kapiji morao je goreti ferner i po dvoje od oružanih slugu da iza kapije spavaju i čuvaju. U crkvi njegovo zlatno kandiljo pred samim raspećem da

gori a onaj sto, odmah do vlačičinog stola samo njihove kuće da je i niko sem njihove porodice da ne sme u nj uči, oduzati službu božu. Sirotinji i ljudima pozavorima, osuđenjcima za vreme velikih praznika po tri dana nosilo se i delio je i hleb. Bio je trepet i strah ne samo za svoju kuću nego i za celu porodicu. Čivčijama na svojim imanjima i slugama sa velikoga čiluka u katuju i vodeničarima sa vodenica on je bio sve i sva. Čak je neke, kako se pričalo, tobož i ubijao. Za sve vreme dok bi on bio na putu, po trgovini, a obično bi se celoga leta tamo bavio — on bi se po rodbini jednako pominjao i njime zastrašavali nepočušni. Osobito matere, udovice, čiji sinovi, tek što nastali na snagu pa mesto da preduzmu voditi brigu o kući i radnji i da zamene oca, domaćina a oni počeli trošiti i rasipati — osobito su matere te sinove jednako njime „batom svijim“ zastrašivale i pretile im: — Hajde, hajde radi kako si počeo, dečiče on. Juče sam bila tamo i rekoše mi: tek što se nije vratio sa puta. I neću ja više da drhtim i strepim pred njime zbog tebe. Neću i ne mogu da kada odem kod njega on da mene grdi: „Što ti, more, kriješ onoga tvoga? Zar ja ne znam i ne čujem šta on radi i koliko troši. Glavu ču mu kao vrapcu otkinuti. Ni ti, ni on, više ne oči da mi ne izidjete“ . . . I eto, zato, sve ču mu sama kazati čim dodje, vidočeš ti. . . završavale bi one svoje pretnje.

I zaista čim bi on došao sa puta odmah bi se cela rodbina skupljala kao na podvojenje. Prvo žene: tetke, ujne, striene. Muževi im kao da nisu znali k njemu prvoga dana ići, kao da su čekali dok se odmoru, odobrovolji a i znali su da što bi imao kazati im, da će on preko njihovih žena poručiti i naređiti. Svaka bi odlazila gore, na gornji sprat i na onaj dokrat, balkon gde bi on obično sedeo. Ponizno, sa strahom ne smejući od njegove veličine — jer takav im je veliki i strašan izgledao — ni da ga pogledaju, pozdravljale bi ga: — Dodje li, bato? — Dodjoh! kratko, sa dosadom čulo bi se kako on odgovara. A već kada bi neku naročito, pozvao k sebi ova bi premirala od straha. Zna se da on ne zove za kakvo dobro. Sigurno njen muž nešto pogrešio i skrivio. Ili novac što uzamio od njega nije vratio, ili ga nije uložio u radnju već ga slagao i za nešto drugo potrošio. Ali pored sve te njegove strogosti inak i najsitnija i najudaljenija u rodbini nije bila zaboravljena, a da i njoj ne donese po kakav poklon i dar.

Mnogo nije govorilo. Ali što bi rekao, to je bilo rečeno. I tada se pamtili i upotrebljavale njegove reči i izrazi. „Eh, tako je to i to što rekao hadži-Trifun“. Kada ne bi bio na putu, on bi jednako sedeo kod kuće: leti, gore na onom svome dekatsu a zimi dole, u onaj velikoj, širokoj sobi. Ceo dan bi tamo sedeo, pušio, pio kafu i naređivao. Ali pored svega što je moralo onako biti, kako bi on zapovedio ipak sa sinom, jedincem, nije mogao izići na kraj. Kćeri je već umro kako je on hteo i za koga je on naređio, za toga su one i pošle. Ali sa sinom koji mu se rodi dočkan, kada se nije nadao da će imati deca a još manje sina, naslednika nikako se hadži-Trifun nije mogao slagati. On, sin, kao u inat oca, nije mu hteo ići po volji. A ko zna zašto? — mislio je starac. — Da li što sada ovako star i više ne zaradjujući kao prije i ne idući po trgovini, nema onaj ugled; ili, a to je starcu najverovatnije izgledalo i najviše ga jedilo: ona, mati, sina protiv njega postičući podržava. Istina ni tada ona ne bi smela da na očigled se usprotivi i ne izvrši njegovu volju i zapovedi ali inak, ipak, osećao je on kako je ona, otkada joj sin porastao, nekako drukčija. Izgleda kao da, dosadivši joj se naposletku taj veći strah i trepet od njega manula ga i ostavila da i dalje on slugama i čivčijama zapoveda i grdi ih a ona se sva okrenula sinu i samo njega pazila i nadgledala. Sa sinom je išla po rodbini, po slavama i saborima. I sve one: i mati i sestre utrivala se koja će mu što više uroditi. Što god bi on uradio, za njih je to bilo sveto i nepogrešimo. Nisu mogle zamisliti, da bi on mogao učiniti što god ružno. A kada bi nešto i učinio, one su tako vešto skrivale da niko to ne dozna, a najmanje on, otac, „starac“ kako su ga nazivali. A stari je sve znao i sve video. I ljubomoran a i videći, da ga tene sve više kvare: sin biva sve nežniji i mlitaviji nego što treba, jednako se durio na sina, a sa ženom, materom pa i kćerima bio kao u nekon otvorenom neprijateljstvu. „Nije mogao da ih gleda“ kako je govorilo. A da i sina nije kao ostale sluge, nije to mogao, jer ga je i on mnogo voleo. Istina to nikada ne bi javno priznao. Čak, da pokazuje kako ga zbog toga ne voli kada se sin jednom razboleo, ovaj stari nije lteo odozgo ni sići da ga vidi, ma da se od slugu i sluškinja krišom, brižno raspituva.

A još kada počeo sin da se družu sa „gospodom“ činovnicima i sa njima po mehanama da pije na čak i sa devojkama i mehaniskim ženskinjama — starac počeo da se od besa obezumljuje: — Ako mu je do toga — besno je on — zna i zato hadži-Trifun, i on je nekada bio mlad, ali onda eno mu čiluci i po njima seljanke i ciganke. A što medj te mehanске, jer one, onako u piću, pijane pa piju čoveka. . . I zato je i on, sin takav. . .

Više ličio na žensko nego na muško. I zato on ne može ni da ga gleda kao što ga neće ni videti. Pa kada bi, i posle tolikih grdnja, čuo kako je on opet prošle noći načinio tamo u varoši i po mehanama kakvo čudo i lom — on tada ne bi zvalo njega, već nju, mater. — Ču li za onoga? — Oslovljavao bi je besno. — Gna, činila bi se nevešta. — Šta? — Kako? „Šta?“ — Planuo bi starac i već bi počeo izuvati cipele, kojom će je gadjati, ako i dalje ostane tako joganasta. — Kako nisi ništa čula? Gde si ti? Živiš li? Zar ti misliš što ja ne silazim dole pa ništa ne čujem i ne vidim? Koje vreme bešta nečas kada ti „tvoj slatki sin“ dodje, a? — Ama koje vreme? Uporno bi se ona išćudjavala. — Dete je rano došlo, leglo i eno ga kako još spava. . .

A već re bi morao da izlriži. Cipelom ili čibukom bacao bi se za njom. — 'Ajd, bar i tebe da ne gledam! — I od jedne, besa izvaljavao bi se na jastuk. Ne toliko valjda ljut na sina, koliko na nju, mater, na tu njenu tobož toliku ljubav, te zbog toga eto jednako uporno, hrani ga i laže, kao da je on samo njen sin i samo mu ona dobra želi, ne i on, otac. A znaš li kako je on došao. U samu zoru, Svitalo je već. Bio je budan i sve je čuo. Bojeći se da gore na dekatsu oca ne probudi samo je jedanput lupnuo alkrom od kapije. Ona, mati mu, kao da cele noći nije spavala već jednako čekala taj njegov znak, odmah izišla. Kada je došla odbila je momka koji je kao uvek naoružan iza kapije spavao, da ovaj otvori kapiju već je sama počela otvarati govoreći sluzi: — Nemoj ti. Ti mnogo lupao te ćeš probuditi onoga tamo gore, staroga. A medjutim, on, zna da ona to ne čini što ona njera želi, da se ne bi on probudio, uznemirio; nego zbog sina da ne bi čuo kako joj u zoru kući dolazi te sutrt da ne bi grđio i vikao po kući. I večito u toj kao svadji, grdnji i nestaganju tako i umro. I kao u inat njima, a najviše njoj, svojjoj ženi, kada se razboleo nije hteo da kaže, da se potuži, te ga tako jednoga jutra tamo i zatekli mrtvog.

„Sareni Han“. Cio taj kraj, kao svaki početak varoši, odavno ostavljen i zaboravljen pešto se varoš dalje od njega širila i razvijala, bio je već sasvim truo. Sekući varoš i glavnu čaršiju protezao se ka groblju. Po njemu su se nizali ti hanovi, mehanice, pekarnice i aščijnice. Sve staro rasklimatano sa trulim čepenicima i uvučenim ulazima i nastrošicima. I ako što se od uvek znalo, jedva ko su ti bili naseljeni samci, raznih narodnosti i iz raznih krajeva, „vilajeta“. I u bez porodica, sami, po uvek znalo, jedva ko su ti bili naseljeni li se i čistili, te je izgledalo još prijavije. Navek sredinom čaršije i olinima, videla se crnina od bara, a ispod pragoava i ulaza dućanskog curila je nečistoća.

Odmah u početku toga kraja izdizao se taj „Sareni Han“. Jedini je on bio podignut na dva sprata. Gore, redovi prozora, opleljeni hartijom a više njih polegao crni krov sa redom dimnjaka, koji se nisu nikada pušili, pošto se gore sobe nisu ni ložile. Sa lica nekadanji kreč, šare, figure — zbog čega se i nazvao „Sareni Han“ — odavna otpale i sada jedva se mutno raspoznaju. Sa tim gornjim spratom, širokim krovom, dimnjacima onako glomazan, nadnoseći se nad čaršijom pretio je da će je svojim padom celu ispuniti i zatrpati. Donji mu sprat već je bio uži. Tu je bila mehana, klupe, kelneraj i razastre asure, na kojima su butnici sedali i odmarali se. A kao u svakome hanu prostrano dvorište po kome se od nečistoće i konjske mokraće čisto gacalo. Tamo je bio i bunar, i štala i čak u kraju ona neizbežna „kazandžijnica“, u kojoj se pekla rakija i koja se i leti i zimi pušila. Uvek se otuda širio miris na presnu kominu. I za nju se, kao i za svaku kazandžijnicu pri takvim starim, napuštenim hanovima pričalo: kako se u njoj zimi, kada su snegovi i smetove, u gluho doba naijde kakav putnik onda se tu on ubija, novac mu se oduzima a on se, mrtav, nosi u kazandžijnicu da do zore izgore i tako mu traga ne ostane. I tobož za to je svaki zakupac toga hana, koji po nekoliko godina tu sedi, poste kao bogat čovek sa sinim novcem odlazi u svoj zavičaj „vilajet“. A od toga „Sarenoga Hana“ sa još nekoliko mehana sprocu njega, što se je dalje išlo groblju sve je bilo raspadnutije i trulije. Jedva se moglo zamisliti, da se može tu živeti. Sve te radnje, dućani, bili su gotovo bez krova, već samo sa po nekoliko gredda poprerečenih, nekoliko redova crepova i neke stare daske. Jedino, što se videlo čepenci i pragovi od ulaza a tamo, unutra pod najblen od staroga kamena nekadašnjih zidova. A što je najglavnije u svakoj radnji prvoga razde, sopstvenika nikada nje bilo. On je bio „na vilajet“ a u radnji većito zastupnik obično njegov brat ili bratunčed. Posle nekoliko godina i ovaj bi odlazio „na vilajet“, kući a otuda opet dolazio dragi rođak, da ga zastupa i da sa slugama i momcima nastavi radnju. I taj novi, obično još seljak, sup. izi; rastao, valjda usled dobrog života u radnji i jednakoga sedenja, počeo bi brzo da se goji, debija. Čakšire bi mu postajale uske, samo o kukovima mu visile; mintani, rukavi sasvim tesni, nikada ne

gori a onaj sto, odmah do vlačičinog stola samo njihove kuće da je i niko sem njihove porodice da ne sme u nj uči, oduzati službu božu. Sirotinji i ljudima pozavorima, osuđenjcima za vreme velikih praznika po tri dana nosilo se i delio je i hleb. Bio je trepet i strah ne samo za svoju kuću nego i za celu porodicu. Čivčijama na svojim imanjima i slugama sa velikoga čiluka u katuju i vodeničarima sa vodenica on je bio sve i sva. Čak je neke, kako se pričalo, tobož i ubijao. Za sve vreme dok bi on bio na putu, po trgovini, a obično bi se celoga leta tamo bavio — on bi se po rodbini jednako pominjao i njime zastrašavali nepočušni. Osobito matere, udovice, čiji sinovi, tek što nastali na snagu pa mesto da preduzmu voditi brigu o kući i radnji i da zamene oca, domaćina a oni počeli trošiti i rasipati — osobito su matere te sinove jednako njime „batom svijim“ zastrašivale i pretile im: — Hajde, hajde radi kako si počeo, dečiče on. Juče sam bila tamo i rekoše mi: tek što se nije vratio sa puta. I neću ja više da drhtim i strepim pred njime zbog tebe. Neću i ne mogu da kada odem kod njega on da mene grdi: „Što ti, more, kriješ onoga tvoga? Zar ja ne znam i ne čujem šta on radi i koliko troši. Glavu ču mu kao vrapcu otkinuti. Ni ti, ni on, više ne oči da mi ne izidjete“ . . . I eto, zato, sve ču mu sama kazati čim dodje, vidočeš ti. . . završavale bi one svoje pretnje.

I zaista čim bi on došao sa puta odmah bi se cela rodbina skupljala kao na podvojenje. Prvo žene: tetke, ujne, striene. Muževi im kao da nisu znali k njemu prvoga dana ići, kao da su čekali dok se odmoru, odobrovolji a i znali su da što bi imao kazati im, da će on preko njihovih žena poručiti i naređiti. Svaka bi odlazila gore, na gornji sprat i na onaj dokrat, balkon gde bi on obično sedeo. Ponizno, sa strahom ne smejući od njegove veličine — jer takav im je veliki i strašan izgledao — ni da ga pogledaju, pozdravljale bi ga: — Dodje li, bato? — Dodjoh! kratko, sa dosadom čulo bi se kako on odgovara. A već kada bi neku naročito, pozvao k sebi ova bi premirala od straha. Zna se da on ne zove za kakvo dobro. Sigurno njen muž nešto pogrešio i skrivio. Ili novac što uzamio od njega nije vratio, ili ga nije uložio u radnju već ga slagao i za nešto drugo potrošio. Ali pored sve te njegove strogosti inak i najsitnija i najudaljenija u rodbini nije bila zaboravljena, a da i njoj ne donese po kakav poklon i dar.

Mnogo nije govorilo. Ali što bi rekao, to je bilo rečeno. I tada se pamtili i upotrebljavale njegove reči i izrazi. „Eh, tako je to i to što rekao hadži-Trifun“. Kada ne bi bio na putu, on bi jednako sedeo kod kuće: leti, gore na onom svome dekatsu a zimi dole, u onaj velikoj, širokoj sobi. Ceo dan bi tamo sedeo, pušio, pio kafu i naređivao. Ali pored svega što je moralo onako biti, kako bi on zapovedio ipak sa sinom, jedincem, nije mogao izići na kraj. Kćeri je već umro kako je on hteo i za koga je on naređio, za toga su one i pošle. Ali sa sinom koji mu se rodi dočkan, kada se nije nadao da će imati deca a još manje sina, naslednika nikako se hadži-Trifun nije mogao slagati. On, sin, kao u inat oca, nije mu hteo ići po volji. A ko zna zašto? — mislio je starac. — Da li što sada ovako star i više ne zaradjujući kao prije i ne idući po trgovini, nema onaj ugled; ili, a to je starcu najverovatnije izgledalo i najviše ga jedilo: ona, mati, sina protiv njega postičući podržava. Istina ni tada ona ne bi smela da na očigled se usprotivi i ne izvrši njegovu volju i zapovedi ali inak, ipak, osećao je on kako je ona, otkada joj sin porastao, nekako drukčija. Izgleda kao da, dosadivši joj se naposletku taj veći strah i trepet od njega manula ga i ostavila da i dalje on slugama i čivčijama zapoveda i grdi ih a ona se sva okrenula sinu i samo njega pazila i nadgledala. Sa sinom je išla po rodbini, po slavama i saborima. I sve one: i mati i sestre utrivala se koja će mu što više uroditi. Što god bi on uradio, za njih je to bilo sveto i nepogrešimo. Nisu mogle zamisliti, da bi on mogao učiniti što god ružno. A kada bi nešto i učinio, one su tako vešto skrivale da niko to ne dozna, a najmanje on, otac, „starac“ kako su ga nazivali. A stari je sve znao i sve video. I ljubomoran a i videći, da ga tene sve više kvare: sin biva sve nežniji i mlitaviji nego što treba, jednako se durio na sina, a sa ženom, materom pa i kćerima bio kao u nekon otvorenom neprijateljstvu. „Nije mogao da ih gleda“ kako je govorilo. A da i sina nije kao ostale sluge, nije to mogao, jer ga je i on mnogo voleo. Istina to nikada ne bi javno priznao. Čak, da pokazuje kako ga zbog toga ne voli kada se sin jednom razboleo, ovaj stari nije lteo odozgo ni sići da ga vidi, ma da se od slugu i sluškinja krišom, brižno raspituva.

A još kada počeo sin da se družu sa „gospodom“ činovnicima i sa njima po mehanama da pije na čak i sa devojkama i mehaniskim ženskinjama — starac počeo da se od besa obezumljuje: — Ako mu je do toga — besno je on — zna i zato hadži-Trifun, i on je nekada bio mlad, ali onda eno mu čiluci i po njima seljanke i ciganke. A što medj te mehanске, jer one, onako u piću, pijane pa piju čoveka. . . I zato je i on, sin takav. . .

Više ličio na žensko nego na muško. I zato on ne može ni da ga gleda kao što ga neće ni videti. Pa kada bi, i posle tolikih grdnja, čuo kako je on opet prošle noći načinio tamo u varoši i po mehanama kakvo čudo i lom — on tada ne bi zvalo njega, već nju, mater. — Ču li za onoga? — Oslovljavao bi je besno. — Gna, činila bi se nevešta. — Šta? — Kako? „Šta?“ — Planuo bi starac i već bi počeo izuvati cipele, kojom će je gadjati, ako i dalje ostane tako joganasta. — Kako nisi ništa čula? Gde si ti? Živiš li? Zar ti misliš što ja ne silazim dole pa ništa ne čujem i ne vidim? Koje vreme bešta nečas kada ti „tvoj slatki sin“ dodje, a? — Ama koje vreme? Uporno bi se ona išćudjavala. — Dete je rano došlo, leglo i eno ga kako još spava. . .

A već re bi morao da izlriži. Cipelom ili čibukom bacao bi se za njom. — 'Ajd, bar i tebe da ne gledam! — I od jedne, besa izvaljavao bi se na jastuk. Ne toliko valjda ljut na sina, koliko na nju, mater, na tu njenu tobož toliku ljubav, te zbog toga eto jednako uporno, hrani ga i laže, kao da je on samo njen sin i samo mu ona dobra želi, ne i on, otac. A znaš li kako je on došao. U samu zoru, Svitalo je već. Bio je budan i sve je čuo. Bojeći se da gore na dekatsu oca ne probudi samo je jedanput lupnuo alkrom od kapije. Ona, mati mu, kao da cele noći nije spavala već jednako čekala taj njegov znak, odmah izišla. Kada je došla odbila je momka koji je kao uvek naoružan iza kapije spavao, da ovaj otvori kapiju već je sama počela otvarati govoreći sluzi: — Nemoj ti. Ti mnogo lupao te ćeš probuditi onoga tamo gore, staroga. A medjutim, on, zna da ona to ne čini što ona njera želi, da se ne bi on probudio, uznemirio; nego zbog sina da ne bi čuo kako joj u zoru kući dolazi te sutrt da ne bi grđio i vikao po kući. I večito u toj kao svadji, grdnji i nestaganju tako i umro. I kao u inat njima, a najviše njoj, svojjoj ženi, kada se razboleo nije hteo da kaže, da se potuži, te ga tako jednoga jutra tamo i zatekli mrtvog.

„Sareni Han“. Cio taj kraj, kao svaki početak varoši, odavno ostavljen i zaboravljen pešto se varoš dalje od njega širila i razvijala, bio

zakopčani, te bi njegova kao u neke žen-
ske puna prsa bezkravno visi a lice mu
bilo podbuhlo i klempavno. I svi oni nikada,

I dok bi cele nedelje gore, u varoši,
i glavnoj čaršiji brujaše od života, dotle
bi ovamo bilo mrtvo. Niko se ne bi vi-

I da nije bilo onih sprovođa i
opela mrtvaca tamo ići i prolaziti a još
zarnoga dana subote, svi vidjeniji iz

Ali se ipak moralo radi tih sprovođa i
opela mrtvaca tamo ići i prolaziti a još
zarnoga dana subote, svi vidjeniji iz

I zaista čim bi došao petak, noći su-
bote i počeo da pada mrak otuda već bi
poeo da se širi miris pečenja, zapržava-

I što mrak jači, dolazak putnika sve
veći. Sproču „Šarena Mana“ ispred svo-
je pekarnice, po običaju već stoji čuveni

Krefalos!
Krezubi, nekada bogati a sada sasvim
propao Kosta Tajtak sa pola uvučenom u

„Otkad tebe ja poznao!
Otkad patim ja...
I što noć jača, svirka, pesma i graja
sve veća. Cele noći bi se čulo kako piše

Na majčin god.
Čuo sam njekeć slijedeću arapsku pri-
ču, koja mi se danas nikako ne da iz

Fran Mažuranić

Iz „Lišća.“

Na majčin god.

Čuo sam njekeć slijedeću arapsku pri-
ču, koja mi se danas nikako ne da iz

„Alahu hvala!“ uzdahne unirući, smo-
triv ga. „Dobri k meni, andjele, željno te
čekam! Što će mi život? Otac, majka,

Reče i odleti.
— — — Zašto mi se ta priča ne da
iz glave? A blaga je svibanjska noć, pu-

S n i j e g .

S n i j e g p a d a . D j e v o j č i c a s t o j i z a m i -
š l e n a k r a j p r o z o r a i g l e d a

S a m a j e k o d k u Ć e . O t a c j e z a p o s l o m
o t p u t o v a o , a m a j č i c e v e ć d a v n o n e m a .

Č u v a j j u , a n d j e l e ! N a s a m o ć i j e s o -
t o n a i s i n a B o ž i j e g a n a p a s t o v o a o , n a s a -

D i v n a l i j e ! K a n o V e s n a , č e k a j u ć i u
k r i s t a l n o j p a l a c i , d o k z i m a m i n e .

K a d v i d i š t a j s a n j a r s k i p o g l e d i t a
u s t a š a , r e ć i ć e š : d j e v o j k a j e !

K a d p o g l e d a š t o v e d r o Ć e l o i n e v i n o
l i š c e , r e k a o b i : d j e t e j e . A l i k r a s n o , Ć a -

Z a m i š l e n a j e , n i t i s e n e m i Ć e . Č a s i -
m i c e u z d a h n e . U s t a š a s e n a b i r u n a s l a -

V a l j d a i s a d a m i š l i n a o n o g a m l a d i Ć a .
k o j i j o j — o d n j e k o d o b a — n e i d e i z g l a -

Š t o j o j j e o n o r e k a o ? — „ A l a Ć e v a m
b i t i v e Ć e r a s d o s a d , k a d b u d e t e s a m i ! “

N e g o n j o j o s a d o s n o n i j e . T a m i š l i n a
n j e g a ! . . . P r i j e b i j u j e d v a i p o g l e d a o .
N a r a v n o ! O n j e s i n b o g a t o g a v l a s t e l i n a , a

O n a u z d i š e . I a n d j e o Ć u v a r u z d a h n u .
Z a m a r Ć a Ć i o s e . S n i j e g p r e s t a o p a d a t i .

D v o r i š t e j e p o k r i t o Ć i s t i m , n e t a k n u t i m
s n i j e g o m . K o j a Ć e g a n o g a p r v a g a z i t i ?

E n o m l a d i Ć a , i d e b a š p r e k o d v o r i š t a
u v r t l a o v s t a n . U s t a m u p o i g r a v a j u d j a -

M l a d i Ć s t u p i u s o b u d j e v o j Ć i c i —
„ O n j e ! “ . . . A n d j e o Ć u v a r i z l e t i i z s o b e ,

I d j e v i Ć a n s k a d u š a j e Ć i s t , n e t a k n u t
s n i j e g .

S a m o s t a n s k a p r i Ć a .

M l a d i Ć s t u p i z a n o v i c a u k r i Ź a r e . G o -
d i n u d a n a s k r u š e n o m s e m o l i t v o m n a s v e -

L j u b i m ! — Ź a p u m m l a d i Ć . L j u b i m ,
a t e l j u b a v i m i n a j s k r u š e n i j o m m o l i t v o m

I d i u m i r u b o Ź i j e m , o d g o v o r i s t a r a c .
B i Ć u j s e , p o s t i i m o l i j o š g o d i n u d a n a .

M l a d i Ć o d e i p o s l u š a .
Z a g o d i n u d a n a e t o g a o p e t : — O Ć e !

b i Ć e v a o s a m s e d o k r v i , m o l i o s a m d o
l u d i l a , t r p i o s a m i g l a d i Ź e d j u , a l i j u s v e

N e m a t i p o m o Ć i , — r e Ć e s t a r a c , —
i d i i z m i j u z a Ź e n u .

M l a d i Ć o d e i p o s l u š a .

Z a g o d i n u s e d a n a v r a t i .

E t o m e o Ć e , z a r e d i m e ! T v o j s a m
i d u š o m i t i j e l o m !

— A l j u b a v ?

— L j u b a v ? u z d a h n u m l a d i Ć . — N e -
s t a l o j e !

V r a b a Ć .

S p r o l j e Ć a 1875 . p u c a l u k r a j P r a g a
t o p o v i . Ź n a k , d a s e j e l e d u V i t a v i p r o -

V o d a r a s t e , b i t Ć e p o v o d n j e !

O g r o m n e p l o Ć e l e d a j u r i Ź a j u n a m o s n e
s t u p o v e , d a t i s e m e s t d o n o g a m a t r e s e .

P r e d s v a k i m s t u p o m n a p r a v i o s e j e
n a r a v n i „ l e d o b r a n “ — o d l e d e n i h p l o Ć a ,

M o s t j e p u n g l e d a j u Ć i h l j u d i .

N a j e d n o m n a s t a Ć u d a n Ź a m o r . „ K o u -
k e j ! k o u k e j ! “ (G l e d a j) .

S v j e t i n a s e t i s k a p r e m a s r e d i n i m o s t a .

S t o j e ?

N a j e d n o j o d o n i h l e d e n i h p l o Ć a , k o j e
s u s e z a s t u p u l o v i l e , — v i d i š v r a p e .

S i r o m a k j e m o k a r i n a p o l s m r z a o .
P o s k o Ć i , Ć o Ć e d a s e d i g n e , d a p o l e t i , —

a n e m o Ź e ! U v i j e k p a d a n a t r a g n a l e d e -

n o t l o .

„ Č u d a Ć e k ! “

„ A r m e r T e u f e l ! “ Ć u Ź e š , k a k o g a Ź a -
l e u o b a z e m a j š k a j e z i k a , — Ź t o s e u Ć e s -

k o j r i j e t k o k o m e d o g a d j a .

S i r o m a š n a p r i Ć i c a g a m u s v a s r e a . S v i

s t r e p e n a d n j o m .

H o Ć e l i s e s i r o m a h o s l o b o d i t i ? N e Ć e
l i p a š t i u v o d u ? N e Ć e l i g a n o v a p l o Ć a

l e d a s o b o m p o v u Ć i ?

D a g a j e k a k o o s l o b o d i t i !

N a j e d n o m p r o t r u Ź e g l e d a o Ć i .

„ P r o p a n a b o h a , k o u k e j ! “

„ I Ź d e n n e r M e n s c h w a l n s t a n t ! “

I Ź b i l j a ! E n o n j e k i v r t l o v a Ć a c o t i s n u o

s e u Ć u n u o d k r a j a — P r v a p l o Ć a l e d a

Ć e g a s a t r t i ! — G l e d a o Ć i n i t e d i Ź u

— V j e Ź t i z b j e g a v a l e d u i p l o v i p r e m a

v r a p c u . S r e t n o g a j e d o k u Ć i o i s r e t n o s e

v r a Ć i o .

S v j e t i n a k l i Ć e o d v e s e l j a .

— — — K a k o s u l j u d i d o b r a s r e a , p o -

m i s l i h — g l e d a j u Ć i t a r a d o s n a , s v j e t l a l i -

ca, u kojli se je — reć ti — duša zračila
— — — U tom zrcalu vidio sam cio svi-
jet: nevin, miran i sretan.

— — — Dakako, bio sam još mlad, vr-
lo mlad! . . .

F r a g m e n t i .

Adamov pas ne bi jeo kruha ni za
živu glavu, van da je namazan maslacem.
Daj mi kruha, ne će! Gladi ga, nudi ga,

Danas ga ipak nadmudrili: namazali
mu nos maslacem, pak suhi kruh pohlep-
no Źvaĉe, — jer mu miriše po maslacu!

I ljudi su baš takovi psi.

Sjedim eto u hladu voćke: jedna joj
grana rodi trešnjama, druga višnjama.
Vrapci pako zoblju i trešnje i višnje,

pa kad se do shta nazoblju, svadjaju
se, da li je trešnja ucijepljena u višnju, ili

višnja u trešnju?

Svadjaju se: misliš, iskopat će si oči!
Ne će, brajane moj, ne! Oni ti se deru

samo dok ogladne, — pak opet zoblju i
trešnje i višnje . . .

Dosadila mi ta vrapćad! Da sam vla-
stan, posjekao bih to stablo de korijena!
nek iznova raste. Vrapci i tako izjedo-

še sve!

Neka naraste višnja ili trešnja, meni
je svejedno. A možda bi si i vrapci dotle
druge hrane našli! . . .

Gledam kako ribar na živoj Źeravici
peĉe ribu. Sirota se pekuaĉi Ćmari, reko
bih Ćvili.

— A znate li, gospodine, zapita me sta-
ri Mata, — zašto riba plaĉe?

— A zašto?

— Jer se peĉe samo s jedne strane.

Da ju okrenem, odmah bi prestala.

Stari okrenu ribu, Ćvilenje zblijla —

bar za Ćasak — prestade.

— Eto gospodine, kakova je silna po-
lakšica, kad te — s jedne strane peĉena —

na drugu okrenu.

— Okreni ju, Mato, — i opet joj je

siroti dodijalo. Olakšaj joj! . . .

I nas treba opet okrenuti!

Sve sam ljude nekoĉ — o kojli ni-
šta loša znao nisam — za poštene dr-
Źao. Prevarih Će Ćesto, pak se Źalostih.

Sada drŹim svakoga — o kome Źto

valjana ne znam — nepoštenu.

I sada se ĆeŹe prevarim, samo Źto

se naveseim, kada se prevarim.

Zalud se otimlju pesimizmom, kad
mu se nikako otepi ne mogu. Svaki dan

donosi nova razoĉaranja. — Ljudi, ko-
jim sam nekoĉ traŹio mjesta nad z v j e -

z d a m i , z a s l u Ź i l j u m j e s t a n c e j e d v a z a

koju stopu n a d t r a v o m . . .

Pak da ne izgubi vjere u Boga i lju-
de? — — — Ne! Pa makar još i crniji da-
ni došli: Vjerujem u Boga, vjeru-

jem u narod! Vjerujem i u pravednost

boŹju i u životnu snagu naroda hrvatsko-

ga, a od obojega se boljku nadam.

Hrvatski sine! ne budi malodušan;
Vjeruj!

„Vjeruj, vjeruj, — spasić te te vjera!“

Milica Jankoviĉ

D o g a d j a j .

Dosadno. Jedan od onih muĉnih dana
kad je duša prazna i kad se po njoj, kao
suvi, zagašljivi pjesak po pustinji, Źiri

samo dosada, i kad niĉega spolja nema da
je podstakne na Źivot i rad, da je podrŹi

i okrepi. U duši dosada, a napolju jesen.

Jesen puna koŹava i praŹine i niĉega

izdajniĉkog. Moj visoki bagrem drŹeĉe i

trese svoje osirotele granje i puŹta svoje

posljednje liŹe da pada. Koliko jeseni,

koliko tih istih rastonaka, koliko! Gde

je Ćveĉe, miris gde je? Vreme ne mari za

proŹlost. A nebo, veliko nebo, koje jesen

i golo granje Ćine još veĉim, beskrajno je

ravnoduŹno prema svem u tome jaĉu i pre-
ma mojoj Ćamotinj, beskrajno je ravnodu-

Źno to moje, toliko voljeno, veliko nebo.

Ah, muĉan dan! Dan, kad i sunce iz-

gleda podmuĉniĉ i laŹno. Ono sija, ali ne

greje. Izgleda da Ćoĉe da se ruga bolesti

i smrti, jer skroz prosijava bolno Źuto li-

Źe, kao da Ćoĉe da mu kaŹe: vidi, doŹao

ti je Ćas, i koŹava ga trese, i Źurado pe-

va: omlatiĉ vas — danas ili sutra. I stre-
pi i drliĉe liŹe, Źuto i tuŹno i uplaŹeno,

kao teŹko bolesna deĉa.

Dosadno, dosadno. Ulica puŹta i is-

krivljeni plotovi ravnoduŹno Ćuvaju se-

ljakovu sirotinju. Niske kuĉe s troŹnim

krovovima kao da se zgrŹile od zime i

kao da bi htjele još viŹe da se sabiju u

zemlju, a gomile surovoĉa granja, naba-

canog iza staja, kao da bi htjele da uteŹe

bedu i da kaŹu da Će se skoro iz tih crnih

dimnjaka dizati kao oblaĉnom nebu prilja-

vi dimovi. TuŹno. Samo koŹava peva me-

ni davno poznatu pesmu, koja me viŹe ne

zajima.

Ni otkuda neke nove knjige ni otku-

da kakvog pisma, ni otkuda malo tuĉjeg

Źivota, da razbudi moĉ uĉimali Źivot. I u

sobi ista praznina i Ćama, kao i napolju.

Slike i stvari i stare knjige viŹe mi niŹta

ne kaŹuju.

U sobi bela svetlost jesenjeg dana.
Bledo sunce ocrta va na zidu senku od
prozora. Tu odmah iza prozora raste je-
dan mali duŹ i njegova slika s ono malo

zaostalog liŹa igra. igra po taktu koŹave
u okviru od prozora, tu na belome zidu,
bela, svetla slika bez boja treperi, treperi

i vredja oĉi i duŹi. I Ćini ti se da je spolja
ušla koŹava i praŹina i jesenje podrugljivo
sunce, da se udruŹe s dosadom i da se

poigravu po belome zidu i namuĉe sirotog
Ćoveka.

Trebalo bi neŹto raditi. Ali ja danas
niŹta ne mogu da radim. Danas dosada
vlada, ona zapoveda. Ona je i moju maŹtu

poklopila svojom sivom zaveseom i ne da
mi da se hranim mirisom od Ćveĉa.

Kako se oduŹilo ovo posle podne! Ni
ona mi neĉe niŹta doneti, ali ipak, desi se,

pa padne od dece u Źkoli po koja lepa,
zanimljiva, nekad Ćak i duhovita reĉ. Se-

stra bar radi, zna zaŹto se zakopala u se-
lo. A ja? Dosada svojom morom zakla-

nja one lepe trenutke iz proŹloga Źivota i
guŹi nadu na budućnost, i ja se oĉajniĉki

pitam: dokle Će se ovako Źiveti, i zaŹto?
Ulazi poslom moĹa majka i izgred go-

voru neŹto. Ja nemam nameru da sluŹam,
ali ipak Ćujem: ona prebucuje Bogu Źto

je stvorio muve kad nikome nije potrebna
ta „Źgadija“, koju ni jesen još ne moŹe

da poubija. Zatim sama sebi priĉa Źta je
bolje kupiti sutra za ruĉak, pile ili plov-

ĉe, i ljuŹi se na seljake Źto su „Sreĉi i
ĉrki da podvale i da te prevare makar i

za marjaŹ samo.“

Ah, te brige o tome Źta Će se jeŹti!
I meni se Ćini da ima veĉ dvesta godina

kako znam sve to Źto mi ona sad priĉa.
Sirota Źena. Ona nije tako „obrazovana“,

zadovoljava se svojim domoĉim poslovima
i Źivot joj nije dosadan. Njoj je samo do-

sadno ponekad naŹe Ćutanje. Tada ona Źe-
li da nas razgovori i priĉa nam — razu-

me se, stare, poznate stvari. Sestra tada
obiĉno kaŹe: Poĉinje „epsko ponavljanje“

— i mi se obe namestejemo. — A Źto vi ne
priĉate neŹto novo? — ljuŹte se malo ona.

— Zato i Ćutimo Źto nemamo niĉega no-
voga.

Sestra i ja, mi smo veliki pravi pri-
jatelji, ali, zaboga, pa ona je moĹa se-

stra: i po mislima, i po ukusima, i po
celoj duŹi mi tako mnogo liĉimo jedna na

drugu, — a ja sam sebi odavno dosadna.
Mi se ne pretvaramo: ima Ćitavih Ćaso-

va nemih. Ta o svima svojim prijateljima
mi smo toliko puta razgovarale. Sad po-

nekad ja samo mimikom traŹim da mi si-

pa voĉe i samo oĉima kaŹem hvala, a ona

Ćuti. Ponekad samo naiĉe odnekud nov

izvor misli, i mi opet postanemo sebi no-

ve i zanimljive, i tada Ćasi prolaze

— ja osećam da se svuda oko nas širi užas nekog nehotičnog zločina.

— O, ja sam nešto ja slučajno kriva, ja bih se odmah udala. I ovo je užasno, a ono se nebi moglo izdržati — kaže ona.

— Kako li je malom kočijašu? — pitam ja.

Palimo lampu, čitamo novine, večeramo — sve, kao i drugi put. Posle večere pregledamo francuske reči.

Posle je ona po običaju svirala. Ja ne znam da sviram i, kad slušam, uvek me interesuje šta osećaju oni što sviraju. Svakako nešto drugo, ne samo ovo što osećamo mi što slušamo. A šta ona osećuje? Da li je zaboravila? Izvedla da jeste, jer se sva zanela u zvuke. Ali, jao, odjednom violina zajeca prigušeno, bolno, strašno, kao detinja duša kad ostavlja život. Ja zadržala. Da li je čula? Ne, ne, učinilo mi se; ona gleda u note i snažno svira dalje nešto što ne liči na umiranje.

Prolazili vreme, kao i obično, samo se oseća da je ono strašno neprestano tu, uplelo se, utkalo se u naše vreme.

Legli smo. Napolju mesečina, pa i u sobi pomalo svetlo. A tamo daleko, na kraju sela, strah od smrti i očajanje, šire se žak do nas i tu ostaju... Sestra premorena polagano zaspala. No, dobro kad bar može da spava. Čujem je kako teško diše i nešto neodređeno gundža... Ah, napolju lepota mesečine! Ah, a tamo... užas umiranja! Sirote, malo, nevino dete! Zašto? Kome je to bilo potrebno? ...

A jedan pak stran glas mi neprestano ponavlja: Bilo ti je dosadno, reptala si, htela si dogadaj, — eto ti sad dogadja! Zabavljaš se.

A košava urla, diže buru u vazduhu i jedi mesečinu. I misli se umarajući i ja se naspavljujem. I zaboravljam... sve.

Svanulo je bilo kad se trgoh. U pred-sobij je neko klopavor oko umivaonika. Čuh i brižan glas svoje majke: „Uzmi li-muna i malo konjaka“.

— Sta je to? — uzviknuh.

— Ništa lepo — odazva se sestra.

— Jučerašnji jed — reče majka, do-dajući joj čašu s vodom da ispere grlo.

Sestra se razbolela. Nije ni u snu za-boravila. Kaže da joj se cele noći ponav-ljao u glavi taj dogadja. Dete pod kolima, točkovi ga gaze; podiše ga pismono-ša; daju mu vode; krv na nos i na usta; i odnosi ga otac. I čim se svršilo, odmah počinje nanovo redom i tako neprestano ponavlja se mučno i nametiljivo, kao groz-nica.

Dva dana je ležala i ništa nije mogla da jede. Muka. Ja znam da ona neće od toga umreti, ali me nieno blešlo tako bo-ji i muči. I ja sam sad već prežalila „svet-sko dete“ i najozbiljnije mislim da nema smisla biti toliko osjetljiv. Pogledam krad-om u majku. I ona pobeluda i zabrinula se. Sirota žena, sva je utučena; ona mož-da misli da ju je Bog kaznio za jučerašnje reči. Meni se čini da bi i mene imao Bog za nešto da kazni. Osećam se krivom za nešto. I osećam da bi mi laknulo kad bi se neke ne izvinih. Ali nama nije u pri-rodi da se izvinjavamo. Zato čutimo i čeka-mo da bolesnica ozdravi.

Nije bilo ništa strašno. Trećeg dana ona ustade i polagano ode u školu. Nije mogla tačno da se izvesti o bolesnom de-tetu. Ono stanuje na kraju našeg velikog zela. I neka deca kažu da su ga videla i šta se igra, druga kažu da su ga odneli u ivaroš i da je ostalo u bolnici. Jedni kažu da neće biti ništa, drugi kažu da je doktor kazac da „neće da ostane“. Jednom rečju neizvesnost.

Malo pomalo, pa se navikosmo i na to. Sestra ide u školu redovno i oporav-lja se.

A šta je bilo s detetom? Desilo se ču-do i ono ozdravilo. Divno čudo, boga mi! Zamislite samo: jedan točak mi prešao preko ključnjače i ramena, ali nije povre-dio koš, već samo rame prignjavio, a drugi preko tablice koja se razbila (dobra tablica!) i takodje nije mnogo naškodilo. Mora da je samo neka žila prsila, te se izlilo malo krvi, od koje se moja sestra onako uplašila. Sad ona priča da je to bio neobično srećan slučaj što je dečko ko-čijaš nije čuo kad je vikala, jer bi mnogo gore bilo da je zaustavio kola.

Baš sasvim ozdravilo dete, ozbiljno. Eno ga u školi. I ne kašlje i kaže da ga ništa ne boli više. Pre nekoliko dana do-vela ga mati „da ne dancub od škole, kad je Bog dao, te je ozdravio“. Kaže da se i on sam bio zabrinuo što će drugi dja-ći da nauče mnogo slova dok on sedi kod kuće. I zbija, on sad pažljivo sluša i sta-ra se da nadoknadi što je izgubio. O, da-bogme, lepše je u školi, nego pod kolima i u bolnici. O mili mali, nemoj misliti da mi ne znamo koliko je ono bilo strašno!

Eto tako se srećno svršio taj dogadja. I opet život uzima svoj stari tok. Opet isti dan, opet samo „epsko ponav-ljanje“ izazove po koji osmeħ, opet život bez dogadja, opet dosada polagano kli-zi po našim dušama. Lepa naša dosadica!

A juče ja sedim na minderluku i čit-am, a sestra me zovnu:

— Ustani, da vidiš nešto.

— Mrzi me. Je li važno?

— Ali ustani, kad ti kažem; važno je. Pomislih da to prolazi Ljuba, jedna seljanka, lepotica, retka u svetu, pa se brzo digoh i pridoh prozoru. Prevarila sam se. Baš ništa za gledanje. Ni sunce ne zalazi, niti su oblaci i nebo lep-i. Ništa, pusta ulica i samo jedno dete ide i nosi jednu bocu.

— Sta da vidim?

— To je dete što su ga pregazila ko-lja — dobedonosno kaže ona.

— A?! — I ja se obradujem i zagledam ga bolje. Mali djak, plav, beo, nežan i slabunjav, kao svako jedinče, a mcka sme-dija kosica viri mu ispod kape, o, o, pa ima i novo kožuće, žuto s crnom jakom koja može da se podigne i da zakloni vrat i uši! Znam, znam, to ti je belest izvojevala tu retku radost, to lepo i toplo bogatstvo.

Sladak si ti, boga mi. Da znaš kako bih te poljubila — što si ostao živ...

M. M. Uskoković

Himera.

Posle smrti Pauna Dimitrijevića, na-šeg slavnog profesora slovenske filologije, našlo se u njegovoj kući još dosta ruko-pisa od prave naučne vrednosti. U tim silnim hartijama i hartijicama bilo je i je-dno pismo, na kojem je stajala, profesoro-vom rukom ispisana, ova kratka rečenica: „Na slučaj moje smrti, spaliti!“. Ova poslednja, i jedina, želja profesorova, nije mogla biti ispunjena. Gospodin N. N., koji, pored ostalih nadimak, ima naziv Gavra-na, jer se uvek nadje u blizini ljudi od vrednosti, kad se oni spremaju za drugi svet, ukrao je ovo pismo, i već posle četrdeset dana od smrti naučnikove počeo ga je pokazivati radoznalim poštovaocima velikog naučnika. To pismo glasi:

Sinoć sam te sanjao, Zorka.

Čini mi se kao da sam bio u tvojoj varoši: jedna velika pijaca, mnogo sunca i nekakva crkva. Ja sam bio u nekom društvu, koje mi nije bilo neprijatno. To jest, možda sam voleo nešto drugo, ali sam bio privenzen za nj jednom od mno-gih veza društvenosti... ti češ me razume-ti.

Oblak prekril sunce, ili pade noć, ne znam. Znam samo, da na jednom bi tama i moje se društvo zadržalo negde iza mene.

Tada se pojavi ti... iznenada, sama, onakvu kakvu sam te želeo i u odblesku neke svetlosti koja je sijala bog te pi-ta gde.

Zorka, davno je bilo kad sam te po-slednji put video. Ti si isto tako, posle, bila redak gost mojih misli i mom suu. Ali sinoć... u tom trenutku, ti mi je pojavi jas-na, jesnija nego dan, stvarna, stvarnija nego stvarnost, zaljubljena zaljubljenija nego što je ljubav, lepa, lepša nego ikad što si bila, ako je to moguće. Još i sad lebdi pred mojim očima tvoj lik, slika tvo-ja iz tog sna i izmamjuje mi ove senti-mentalne redove.

S osmeħom na belom licu, ti si me gledala svojim velikim žalosnim očima, u kojim sam se ogledao ceo ja. U mešavini svetlosti i senki, presijavala se tvoja pri-rodna, obilata kosa, bujna kao što je ne-kad bila naša mašta. Tvoji koraci njihali su tvoje gipko telo, koje se ljuljuškalo u tvojoj... ti je znaš, u onoj tvojoj haljini: la-ljini od polusive, boje kao kafa s mlekom, s dva tri prevoja ovde-onda, i bez ikak-vog drugog ukrasa.

Prišla si mi pravo, ljubazno, kao da smo se juče rastali, kao da se između nas nije ništa desilo. Smešila si se s ljubavlju u osmeħu, s tvojom ljubavlju bezazlenom, a jakim, a silnom, s onom ljubavlju čiji i pepeo peče i gori.

I kao ranije, pre toliko godina, kad smo bili gotovo deca, pružila si mi ruku, tvoju malu, mlaku, uzdrlitalu ruku.

Ja sam porcveno... od stida, od stra-ha, i od stida i od straha, i prošaptao ti da paziš, da se čuvaš, da se sakriješ, da se sakriješ, nas oboje, od onog društva koje je stajalo tu, iza nas.

Pocrveno sam zbog sebe... prizna-jem. Moja Zorka, mnogo je prošlo od kako me nisi videla, i sa mnom nije bilo sve onako kako sam želeo, kako si ti volela. Da, stid me je bilo za sebe. Ali se nisam plašio za mene, ti to možeš znati, ti me poznaješ vrlo dobro, ti češ mi verovati, jer ti znaš da ja sebe nisam nikad žalio. Strah me je bilo da tebe ne izgubim, da te društvo ne primeti, da te ne otera i da mene ne otrgne od tebe; jer ja mu pripa-dam, tom društvu, ja sam za nj vezan hi-ljadama okova i vrski, ja sam njegov rob nezarobljeni. I da te ne izgubim tako br-zo, posle mnogih godina potpunog ra-stanka.

Jest, ja sam kriv, ja to znam, ja pri-znajem. Ali ja sam bio tada gotov da po-pravim sve... da bežimo negde, u neki dru-gi svet i da počnemo naš život iz nova. Ja sam se već kajao, ja sam na svoj na-čin ispaštao svoju krivicu, ja te nisam smeo zvati ni u mislima, a meni bi pada-lo tako slatko da sam mogao upitati te: šta radiš, šta misliš o meni i kako i je?

Sad sam hteo to.

Ti me razumeđe brzo. Tvoje oči za-svetleše kao prvi put kad sam ti saop-štavao jedan moj rad, i mi oboje, tako dr-žeći se za ruke, štukosmo, pored neke cirkusne plakate, za jedan čošak, u spo-rednu ulicu.

Ali, društvo nas opazi i potrča za na-ma... ne društvo nego kao jedan čovek, kao neka životinja, stvorena od svega zla koje je dotle ndaralo na mene.

Mi smo bežali.

Omi su nas vijali.

Ti si se umorila. Ali sam te ja hrab-rio. Ja sam se nadao da će bar tada onaj željni trenutak koji nisam znači nači ra-nije i naknaditi sreću koju smo propustili. Ti si mi stezala ruku; ti si mi, u tom tren-utku, obećavala sve.

I još nešto. Hteo sam ti govoriti o se-bi, kazati ti sve šta se desilo sa mnom

otkako smo se rastali, sve... sve... sve... čak i ono što se ne govori ni samom sebi.

Moja Zorka, ja sam učinio ono što si mi želela. Ja sam radio. Moj nijedan dan nije prošao prazan. Ja sam se sav posve-tio mome delu. Jednu knjigu, drugu knjigu, treću, četvrtu, petu, ja sam dao, i još ih imam nekoliko zapečenih. Moja ruka borila se protiv grča. Duge, cele noći, ja sam gledao u parčeta hartije, i radio pre-dano, besno, savsesno i hudački. Pera su se krhala pod mojom rukom, mastila je bilo malo za sve što sam hteo reći, a moj zanos bio je jači i od najjačeg opijuma.

Niko to ne zna, Zorka. Svet misli da to dolazi samo sobom, kao voće na drvetu. Ali ti sad znaš, ti veruješ na moju reč... ti si verovala u mene još onda kad me niko nije poznavao, u doba kad sam sa-mo bio dobar i siromah djak.

Sedaš li me se? U odelu kupljenom za male pare, s jeftinom cicarom u zubima, podaranim cipelama, nespretan i mucav, ja sam nosio na glavi dugu kosu i velika oduševljenja u srcu.

Sad je to prošlo. Dug put proteže se iza mene, po kojima gamižu i pužu on-dašnje veličine... daleko, daleko iza mene, da ih jedva mogu dohledati.

Nas jure.

Mi bežimo.

Jednom uskom ulicom, zatim kroz ne-ko dvorište, pored jedne noćne svetiljke, pa onda širokim bulevarom u senci od drveća.

Ali, ja nisam ništa srećniji, nego što sam bio, Zorka. Moja glava je ponekad kao od olova, moje srce je često zeleno od jeda, moji prijatelji su retki kao i ra-nije, a moje ruke drhte kao u starca, i kad ih povučem kroz kosu, meni se čini da je moja kosa seda. Moja nevolja nije bio samo moj rad... Ah, rad, kad bi sve lako bilo kao rad! Pored rada postoji borba, ali ne ona koja se obično zamišlja: snaga protiv snage. Ne, ja se na tu borbu ne bih požalio. Ali ja sam doživio zla vremen-a, gde se jame prikrivaju najlepšim cvećem, gde su zamke ispletene žicom od zlata, gde su zmije sive kao kamen po kome stupam, zelené kao drvo pod koje se sklanjam, sijanje kao nebo koje ima da me štiti, i bele kao postelja u koju se umo-ran spuštam posle rada.

— Ah, eto je, eto zmičje... beži, Zorka, njen je ujed strašnji od uboda prisoj-kinje. Beži, bežimo zajedno, ne ostavljajmo jedno drugo, jer ako ima raja, on nije sladji od tvog prisustva. Bežimo, jer nam preti neka strašna nepošast, ili nas čeka neka velika sreća!

Iza jednog utra bilo se pojavio naš gonilac, naša gonilica, ono stvorjenje kojoj roda mi oblika nisam znao odrediti.

Mi pobjurismo kao niz neki zapušten put, izbismo na jednu reku, trčasmu oba-lom, sjurismo se niz breg i sakrismo u senku nekog mosta.

— Spaseni smo! — reče neko od nas.

Ja spustih ruku na tvoje rame. Ti me pogleda, razumede me, i pogledom odob-ri mi poljubac, dugo željeni, zasluženi poljubac na tvoje svesće ženske usne.

Ne znam da li ga izbež, jer se začuše koraci i stari most nad našim glavama začkripa zloslutno. Osećih da ću te ponovo izgubiti. Ja obvih ruke oko tvoga stasa. One su se stezale, približavale jedna drugoj, ili tebe nisu osećale. Ti si se su-žavala, nestajala si kao para. Naš gonilac beše stigao. Osećao sam njegov mrski dah. Gnev skupi moje srce. Zubi škripanuše. Ja podigoh pesnicu, kadar i s Bogom da se borim.

U tom, nešto sinu.

To je dan svitao. Još jedan dan.

Pokušah da zatvorim oči. Hteo sam da se vratim snu, da te dozovem iz mra-ka, da bar oživim tvoju sliku s prirodnom velikom kosom, s osmeħom na belom li-cu i žalosnim, pametnim očima.

Ali, ti si se već bila vratila carstvu himera. Niko nije bio kadar dozvati te. Ko zna, možda si i ti himera, najveća, prva i poslednja himera, moja lepa, moja dobra, moja jadna Zorka.

Da je prepis veran svome originalu, jemči: M. M. Uskoković.

(S. K. Glasnik 1912.)

Milica Janković

Nepogoda.

Mršti se nebo i fijuče vetar. A naša zatvorena kola jure po-glatkom, pustom drumu. Izgleda da, zatvorene u pokretnoj sobi, bežimo kroz polja od fujuka vetra, koji besni oko nas, i od oblaka, koji tutnje više nas, bežimo od svoga rođenoga-bola, koji nas prati upornije od luhe vetra i strašnije od pretne oblaka, bežimo ludo napred, a znamo da ne možemo pobeći.

Drveće se povija i očajno baca svoje mlado lišće sad na jednu, sad na drugu stranu. I šušti kao reka i kao penušav talas.

Nehotice se javlja pitanje: da li je i tamo bilo vetra? Nije. Ah, da, jeste: nije mogla da gori sveća na grobu, pa su je metnuli u fenjer s kandilom... Zgledamo se ja i sestra i čutimo. Sve su misli tamo...

Fijuče vetar, a mi jurimo po ravnom drumu. Juri i sunce. Iza brda, iza drveća, žuri sunce zapadu, kao da beži od nekoga. Izgleda kao da se trkamo s velikim, svetlim, žuto-crvenim suncem. Mi smo tužne, ono je veselo i kao da nam, kao dete, pri-kosi: ja ću pre. Jurimo napred, jurimo i vetar i oblaci i sunce i mi. Ali sunce prvo

posustade: pade iza brda i prosu zlato i rubine. A mi, ne hajuci za to, žurimo dalje.

Zgušnjavaju se oblaci. Od strašnih uzdah i jauka vetra povija se drveće. A grmljava preti. Biće nepogode, biće strašne nepogode. Nas se to ništa ne tiče; mi imamo svoj bol.

Smrkava se. Ne, to nije mrak od noći; to su oblaci koji su sobom upili svu svetlost i koju obećavaju da utope zemlje crnim, gustim nebesnim rekama. Zlatno nebo zapadu sasvim potavnelo, i na mesto zlatne magle došli su oblaci, crni i beli oblaci.

Sa četiri strane sevaju munje, ali ne nania, već nekom drugom svetu, tamo iza oblaka, a na nas padaju samo odblesci. Beli oblaci se obasjavaju s one strane crkvenom bojom i izgledaju kao smežne lavine obasiane bengalskom vatrom. Seva i grmi, grmi sve jače.

„Zašto se Boga ljuti“ — tu mi misao šalje grmljavina iz prošlosti, i ja se sećam njega i sebe, kao male dece, kad smo sa strahom ispitali svoju savest za grehe, koji su izazivali grmljavinu. O, kako bih rado da povratim onu staru detinjku veru, kako bih htela da se molim svrgnutom Gospodu i da se nadam životu iza smrti, kako bih htela sve to, samo da potrem strašno značenje reči „nikad više“.

Blaženi prosti ljudi, koji su svoje dra-ge, što su im otišli sa zemlje, poslali na nebo u večnu lepotu, gdje čekaju i na njih. Blaženi ti siroti ljudi. Ah, a moja uvredjena, ismejana vera pobegla je za navesk od mene, i nikakvo očajanje ne može da je povratil više. A priroda besni, urla, kao da hoće da pokaze neki svoj nama nepoznat bol i da popreti za neku nepravdu, koju mi ne shvatamo. A što mi nemamo više brata, nije se ništa, ništa ne tiče...

Sevaju munje sa četiri strane, vetar huče, a oblaci se sasvim zglusnuli. I odjednom ukrište se preko celog neba dve munje: jedna zeleno-žuta, a druga plavo ljubičasta. „Kako je lepo!“ — oti mi se jedno osećanje. Ote se od svih estalih oko krsta skupljenih. „Kako je lepo!“ Ali odmah dodje prekora: „Zar možeš sad i što drugo da osećaš?“ I, kao kazna, zatrešta grom i grnu kiša. Zatrešta, zagrme, zaseva, za-pljušta. I pomešaje se nebo i zemlja, kao pre postanka sveta. A mi sa svojim bolom putujemo u zatvorenim kolima.

Svetli se okupano lišće i povija jače pod teretom vode i udarcima vetra; klizi voda mlazevima po staklu na našim prozorima; kočijaš se grči i uvija u čebe, a konji se propinju, frknu i grabe napred.

Noć, a tek je zašlo sunce. Ništa se ne vidi, samo kiša, samo voda. Suzet, suze, suze! Koliko ih je! Da potopio ceo svet. A naše su oči suve.

Voda je preplavila polja, a naše oči, koje njega više neće videti, suve su. Su-više-smo plakale juče. Bile smo uobrazile da idemo njemu u pohode, da čemo opet videti onaj njegov osmeħ, koji je izazivao bol, osmeħ lepih belih zuba, koji su se sami blistali dok su crvene usne drhtale, a izraz očiju s očajanjem pitao: je li istina da ja moram skoro da umrem? Misliše smo da čemo njega naći, a našle smo grob bez cveća. Ničega što bi moglo potsetiti na njega, ničega, samo na krstu plavo obo-jenom napisano, malo nakrivo, njegovo drago ime. I u duši se diže bol silan kao današnja nepogoda. Zar si ti tu? Zar si pristao? ... I očajanje poteče bujicom suza i navalom jecanja. Juče. A danas čutimo i izgledamo se.

A priroda pali munje, preti grmljavi-nom i baca gromove. I prosipa stubove od vode. I kad su njega sahranjivali bila je nepogoda: prolećni vetar, sneg i lapa-rica. Ni pratnja mu nije bila lepa, kao da je siročić, kao da nije zaslužio. Nije se mo-gla zadovoljiti ona jedina blagotvorna su-jeta, koja pri lepjoj opremi poslednjeg ispraštaja zaglušni, otkloni za trenutak svest o nesreći. Padao je sneg, bilo je blato, nije bilo sveta, prve ljubice su se smrle...

Ja ga nisam ni videla mrtvog, ni videla! ... Čuvali su me da ne nazebezm, jer sam bole-na. O, kolika strašna razlika između biti bolestan i biti mrtav! ...

Mrak sve crniji. Pljušti kiša sve jača, grmljavina čečca, sevanje raznobojnije. Trza se granje s mladim lišćem, kao srce šibano očajanjem. Huči vetar i otkida to mlado lišće i lomil čitave grane nemilo-srdno, kao što smrt otkida od srca nekaku decu ili odrasle sinove nesrećnim majkama.

Oblaci se mršte i grme svoju neraz-govetnu pretinju, koja, čini ti se govori da je sunce za navesk ugašeno. I trešte gromovi, kao da hoće da uplaše i učitkaju sve bolove i sve pretinje i proteste. Pro-lama se nebo i zemlja, kao da je došao dan da se svet ponova pretvori u haos.

I kroz sav taj užas sevaju munje. Tek zablista za trenutak preko celog neba lepa i veličanstvena i ozari svojom bojom uplašenu prirodu i od njenog sjaja postane za trenutak zemlja lepa, kao sreća, kao san života. I odmah zatim pada tama i učini ti se svet crn, kao zatvoren grob, kao kuća smrti...

I kroz taj lepi užas mi jurimo napred, suve kroz kišu, jurimo u zatvorenim ko-lima napred. Mi idemo kući. A on? ... Sam je sad tamo. Nije mi ni majka više pred njega. Vratila se praznoj kući i brine za nas, da nam ne naškodi nepogoda. O, nje-govu je brigu prebrinula, jadnica! ...

Idemo kroz potop, kao da nas je sudba odredila da sobom sačuvamo od opšte smrti bolove, da ne nestane tuđe na svetu

Ali, pazi kao da se tamo u daljini po-cepao oblak i vidi se parče plavog neba, kao neki nagoveštaj... O, znam ja da iza ovog crnog, niskog neba ima jedno drugo! Znam i za prolaznost bolova! Znam da ću se ipak nekad utešiti, da ću se smešati onet i spominjati njegovo ime bez bola, s lju-bavlju i zahvalnošću, ali bez bola. Znam ja to iz starog iskustva: očajanje prelazi u bol, bol u tugu, tuga u melanholiju, me-lanholija u ravnodušnost, ravnodušnost u dosadu, a dosada je mučna, i čovek traži zabave i rada, a u njima su radosti i život. I grlim očajno svoje sadašnje bolove, jer znam da će proći. O, boli silno, boli sil-nije slabo srce!

A levo na horizontu ispod onog, na-goveštaja s neba uzdiže se lanac planina, mračan i sumoran, kao čuljivi nadgrobnji spomenik prošlih vekova.

Evo mosta, evo mojih vrba, evo mčji naša nabužala reka, evo i onog malog le-pog sela. Je li to ono isto? Je li moguće? Juče je pod cvetalim breskvama bilo ve-selo i rumeno, kao zaljubljeno devojče, a danas vihor s kišom nepoštedno sravnjuje meke nežne krunice s blatom, kao što je smrt sa zemljom savnjila mile oči, vredne ruke i dobro srce njegovo...

Putujemo, putujemo žurno uz kišu i grmljavinu. Opet se sklopilo crno nebo i zatamilo zemlju. I ne vidi se više ono parče plavetnina. Nema za danas utehe i nade. Samo blede siva pruga druma ide ispred nas i izvija se sad jasnija, sad nez-ragovetnija, kao što se vila tamo iza nas zapevka nesrećnih, slabih žena.

Pada voda i mrak, samo voda i mrak. I huči reka prijava i burna. A juče je ona ogledala vrbe i žuborila nekim slatkim tepanjem i jasnim i nerazumljivim, kao lju-bavna ispovest na nekom stranom nepo-znatom jeziku. A danas ružna u svojoj svi-reposti, urla, kao da traži žrtve. A juče? O, a pre mesec dana on je još bio živ! A pre godinu dana on je još bio veselo, i mi smo se nadali... O, živote, kako ležeš!

Od kiše i od mraka ne vidi se stabla i drveća, samo krunice se povijaju na vetru i imaju boju kiše i tame. Ne, to više nisu vrbe ni bagremovi, to su neka laka pove-sma od magle, to su neke vazdušaste senke, koje igraju uz ovu strahotnu mu-ziku, to su čeda uplašene fantazije i mraka.

A juče smo ovim istim putem sasvim drukčije putovale i sasvim drugo gledale. Ceo horizont — jedna najvna zelena po-plava od trave i žita, obilata i bujna posle prve vodene poplave ovoga proleća. I mi smo juče s nekom ludom nadom išle tamo. A sad? ...

Grmljavina i sevanje posustaju, samo kiša neprestano pada. I mi putujemo. Konji s mukom vuku uz brdo. Tu ispod brda naša je varoš i kuća. Da li nam je milo što smo blizu? Savršeno svejedno. Da li bismo proizubile putovanje? Ni to ne želimo. Nismo mi tu; mi smo tamo... tamo, gdje je juče sijalo sunce jedinima, koji su pla-kali za drugima, koji su u mraku...

Mrak, mrak — sad je i njemu i nama mračno. Da li nam je od toga lakše?

Kola opet jure, grabe konji kući. To mi već silazimo niz brdo. Evo i naše varoši-crni se u dolini i slabo svetlucaju fen-jeri. Mi se obe trzamo od iste misli. Kako je strašna naša varoš! Liči na ogromno ostavljeno groblje, po kome još pomalo plamucaju dogorele sveće i kandila. Ah, ne, to samo nama izgleda tako. Živa je naša varoš, živi su ljudi u njoj, živa je njihova ljubav i mržnja. Da, živo je još to buduće groblje, živa je ljubav i mržnja, i strah od smrti.

Kiša malo posustaje. I ne grmi više. Kao da se po malo vredi.

Tu smo već. Evo vinograda, evo se-ljačkih kuća, evo prve hlebarnice, koja sa svoga osvetljenog čepenka baca prijatnu svetlost na neravnu kaldrum. Evo ljudi i žagora. Evo čistih kuća, evo naše varoši. Tandrću kola po neravnoj ulici, i ja neho-tice brojim fenjere redom. Tek zatperi njihova sirotinjska svetlost i prodre kroz prozore na našim kolima. Zaigraju, bele šare na našim crnim šamijama i mi se po-gledamo sa stravom. I čutimo. Što da govorimo kad mi znamo šta mislimo? ...

Evo naše ulice, evo kuće. Silazimo. Otključavamo vrata. Hladna i prazna kuća. Ne, nije prazna. Tu su njegove fotografije, od kojih nas najveća gleda malo podrug-ljivo. Zašto se smešiš ti, koji si pred od-lazak bio ozbiljan i tužan, kao sama smrt? Ti, koji si, kad se iz pocepanih pluća krv razliha po grudima, s beskrainom tugom za životom kazao: „Sad je svršeno. Opro-sti, majko“. I ti, koji nikad nisi janknuo ni zaplakao, pustio si jednu suzu tada kad te je ona u očajanju poslednji put zagrlila. Ti, zašto se ironično smešiš sad? Da li taštinu života ili ništavilju ljudskih bolova? Kaži! O, ne, tvoja slika to je samo šarena hartija. Tebe nema. Soba prazna. Ne, nije prazna: tu je naš jad. Čekao nas i pruža nam ruke. Nov izvor suza, nova bujica bola...

Zlatni, milu, dragi, gde si! Gde je tvoja duša. Gde čemo je naći, kad čemo je naći? O, zar nikad više! ...

A napolju nepogoda prošla, i iza ve-likog oraha izlazi veselo mesec i zagleda u naše prozore...

(S. K. Gl. 1912.)

NARODNA PRIVREDA

Prva Hrvatska Štedionica u Zagrebu, pruža kao prvoklasni novčani zavod sisku slinoga poleta. Ovaj je polet prirodna posljedica dugogodišnjeg, strogo stvarne, razumne i dalekovidne uprave, koja je morala steći i sačuvati sebi povjerenje dalekorazgranatih svojih poslovnih prijatelja.

Hrvatska eskomptna banka u Zagrebu, jedan od najvažnijih zavoga za hrvatsko-slavonsku narodnu privredu, proslavljuje kroz kratko vrijeme pedezetogodišnjicu svoga opstanka. Za sve to vrijeme ovaj je zavod, uvijek pod stručnom i okušanom upravom, vršio bogatu, uspješnu i za javnost korisnu djelatnost.

Hrvatska Sveopća Kreditna Banka d. d., osnovana je godine 1912. pod okriljem Ugarske Opšte Kreditne Banke u Budim pešti, pa se za kratko vrijeme od svoga postanka može pohvaliti, — kao što se vidi iz njenih godišnjih izvještaja, — takvim početom, da se ona već sada uračunava među prve novčane zavode u zemlji. Pod svojom energičnom upravom pošlo je tome zavodu za rukom, da ubrzo stekne povjerenja u svima slojevima publike, za šta najispravnije govori stanje bančnih uloga i vanredno veliki broj njenih stalnih poslovnih prijatelja. Za 1915. godinu, ova je banka isplatila, pošto je izdašno dotirala svoje javne i tajne rezerve (pričuve), 6 1/2% dividende.

Banka za trgovinu, obrat i industriju d. d. Zagreb, koje radi sa potpuno uplaćenim akcionarskim kapitalom od kr. 1.250.000, osnovana je godine 1906. spajanjem sa d. d. za štednju i zaloge. Tri godine doznije ona se spojila i sa starodrevnim poznatim bankarsko-komanditnim društvom Kronfeld & Co. Ovaj se zavod bavi svima poslovima, koji spadaju u bankarsku struku, vrši i založne poslove i otvorio je na osnovu koncesije, dobivene za 25 god., aukcioneri uređ. Osim toga, a u vezi sa jednim osiguravajućim društvom on daje amortizacione zajmove činovnicima. Na osnovu ugovora, za ključnog sa hrvatsko-slavonskom zemaljskom vladom, ova banka vrši osiguravanje prijenosa iseljenika i naročito je tu svrhu protokolisana. Dalje je ova banka od zemaljske vlade dobila ovlaštenje da izda obligacije (obaveznice) od 4% i

4 1/2% do u iznosu od 75% izdatih založnih zajmova i amortizacionih kredita, i to s time, da se ove obligacije obezbijede fondom u iznosu od 5% optaćaja. S obzirom na ove izdate povlastice odredila je zemaljska vlada svoga komesara (povjerenika), koji ima pravo nadzora nad poslovanjem bančnim. Poslove ovoga zavoda stalno rastu i ona postiže stalno vrlo lijepe uspjehe, njenoj upravi pošlo je za rukom, da osigura ovome zavodu vrlo ugledno mjesto. Do sada su izdavane dividende od 6%, a uz to su obilno dotirane rezerve, koje su već dostigle znatnu visinu.

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu.

Osiguravajuća društva protiv štete elementarnih i za život ljudski jesu kulturne ustanove, koje duboko zasijecaju u narodnu privredu i vrše blagotvorni utjecaj na čitav privredni život.

Potrebu takve ustanove osjetio je već prije nekoliko decenija i hrvatski narod te se u krugovima, koji vode brigu oko narodne privrede te zemlje, ozbiljno počelo razmišljati o tome, da se po uzoru drugih osiguravajućih društava osnuje jedno domaće osiguravajuće poduzeće.

Tako je došlo i do toga, da u Hrvatskoj uz razvijeni trgovački i novčarski život postoji i jedno narodno osiguravajuće društvo, koje je osnovano isključivo domaćim, hrvatskim kapitalom, a to je društvo: osiguravajuća zadruga „Croatia“.

„Croatia“ ima svoje sjedište u Zagrebu, a osnovana je god. 1884. od gradske opštine slob. i kr. glavnoga grada Zagreba.

U prvim početima svoga života poslovala je ona skromnim sredstvima, a kasnije se od godine do godine sve povoljnije razvijala, tako, da joj danas imetak dostiže do 5 milijuna kruna. Blagotvorno njezino djelovanje moći će se najbolje ocijeniti, ako se uoči, da je ona do danas za razne štete na odštetama isplatila blizu 8 milijuna kruna. Njezina vanjska reprezentacija kao i organizacija vrlo su povoljne. Ona ima u sjedištu svoje središnje četvorokratu palatu, te u Trstu, Sarajevu i Osijeku podružnice, a povjereništva u svim većim mjestima.

„Croatia“ danas posluje u Hrvatskoj, Slavoniji, Bačkoj i Banatu, Bosni, Hercegovini i Dalmaciji, zatim u austrijskomu Pri-

morju, Kranjskoj, Koruškoj i Štajerskoj.

Poslije rata namjerava ona proširiti svoje djelovanje, a naročito namjerava otpočeti s radom u Srbiji i Bugarskoj. „Croatia“ kultivira skoro sve poslove osiguravajuće struke i to prima osiguranja protiv šteta od požara i groma, na ljudski život, protiv telesnih nezgod i protiv provalne krađe.

Njezine su temeljne glavnice ike, a pričuve obilno dotirane te daju potpunu sigurnost osiguranicima. Svakogodišnje joj bilance pružaju zadovoljavajuću sliku i dokazuju, da između preuzetih obveza te jamčevnih glavnica i pričuva postoji povoljna srazmjera. Od svoga postanka iskazivala je „Croatia“ svake godine primjereni dobitak. Prihodi joj sada dostižu u svim poslovnim granama do 2 milijuna kruna godišnje, a rastu od godine do godine.

U Zagrebu se nalazi još od osnivanja centrale glavno zastupništvo za Hrvatsku dobro poznatog c. k. povl. osiguravajućeg društva „Rimione Adriatica di Sikurta“, koje uživa veliki ugled i povjerenje. Društvo obavlja sve grane osiguravajućih poslova i upravo se sjajno razvila pod energičnom i ustalačkom upravom svoga glavnog direktora dvorskog savjetnika pl. Frigesty-a.

PRAŠKO DIONIČKO DRUŠTVO KREDITNE BÄNKE U PRAGU.

Praška Kreditna Banka, koja je osnovana 1870. godine, imala je vjekašnje svoje sjedište u Kolinu i tek 1900. godine premještena je njena centrala u Prag. Zavod je osnovan kao akcionarsko društvo s početnim kapitalom od 200.000 forinata, koji se, odgovarajući velikom trgovačkom prometu zavodu, u toku godišnjeg popoe na 25.000.000, koja je svota potpuno uplaćena. Rezervni fond, koji iznosi 15 milijuna kruna, prekoračio je sa 20 od sto više svoju maksimalnu statutsku visinu od 40 od sto. Svoj nagli napredak postigla je banka na raznim privrednim granama, kao što će se vidjeti iz slijedećih podataka. Zavod je 1896. godine kupio šećernu tvornicu u Karlovu, koju je pretvorila u dioničko društvo, 1897. finansirala je za tim pivaru u Nulesu, 1898. posredovala je ona u prodaji praškog tramvaja, 1899. osnovala je dioničko društvo za kože i kožarsku in-

dnstriju, predje „K. Bergmann Sin & Co. u Nov. Bydžovu, 1900. preuzela je u Teplicu ugljene majdane, iz kojih se odličan mrki ugalj dobijao, za tim je 1906. godine osnovala tvornicu briketa i poslije tri godine kasnije proširila svoj majdan kupivši u Settenzu i Karbitzu mrki ugalj. Za tim je preuzela 1903. god. rafineriju petroleja i poslije tri godine osnovala je u zajednici sa kapitalistima galicijski petrolejski montan.

Praško dioničko društvo Kreditne Banke drži svoje podružnice u Kolinu, Piseku, Rakonitzu, Budjovicama, Olomucu, Lavovu, Brodyu i Beogradu, a u Sofiji ima ekspozituru. Banka posjeduje na vlastitim imobilijama jednu bankarsku palaču u Pragu, bankarske zgrade u Kolinu, Olomucu, Lavovu i Brodyu, skladište u Kolinu i jednu administrativnu zgradu u Aussigu n. L.

Uprava je ovoga zavoda razvila u svim granama svoga djelokruga za trgovačkim duhom i velikom pronicavošću vrlo živu djelatnost. Zavod je već u svoje vrijeme upoznao vrijednost balkanskih zemalja kao i vrijednost austro-ugarske industrije kao i vrijednost izmjenne robe s ovim zemljama, pa je u danom zgodnom momentu zatražio koncesiju za osnivanje jedne šećerne fabrike u Čupriji. — Jednu godinu dana doznije bude koncesija podijeljena i bi otpočeto sa gradnjom fabrike. S jednim troškom od milijuna bila je ova fabrika providjena sa svim tehnički najmodernijim strojevima i pomagalinima, i već kod prve kampanje kontrahirano je preko 4000 hektara šećerne repe. U savezu je s time osnovana onda 1910. godine u Beogradu podružnica praškog dioničkog društva Kreditne Banke. Dvije godine doznije kupila je ova beogradska podružnica od prijašnjih sopstvenika i pivaru u Jagodini, koju je takodjer koliko u tehničkom toliko i u trgovačkom pogledu priznanja vrijednim načinom preuredila. Svrha je podružnice praške institucije u Beogradu bila, da nadzire djelovanje šećerne fabrike, da se brine za komisijonalnu prodju njezinih (fabričkih) produkata i naročito da u zemlji uvede fabrikaciju šećera, te tako u poljoprivrednim krugovima podade volju za racionalnu njegu u mirno doba tako

unosnog sadjenja šećerne repe. Dalje da se poljoprivrednicima čade prilika, da se upoznada sa modernim poljoprivrednim mašinama i njihovim rukovodjenjem. Imajući taj cilj pred očima, nabavljala je beogradska podružnica većim dijelom iz Austro-Ugarske i doznije i iz Njemačke te poljoprivredne mašine domaćim gospodarima uz povoljne uvjete na vjerjesiju, da ih ovi tim lakše mogu na realan način iskoristiti u svojoj korist. Time je dioničko društvo praške Kreditne Banke učinilo vrlo velikih usluga uvozu i izvozu iz Austrije na Balkan i obratno. Napose je krepko podupiran i forsiran izvoz srpskih produkata u Austriju. Rezultat se ovog djelovanja vidio već prve godine opstanka beogradske podružnice u povoljnom završetku godišnje bilance. Zasluga se praškog dioničkog društva Kreditne Banke oko unapredjenja poljoprivrednog života sveopšte i priznavala, te je zavod pozvan, da svoje djelovanje nastavi i što je moguće još više izgradi. — Zavod je, imajući u vidu nastali preokret na Balkanu, već davno uperio svoje poglede i na Bugarsku. Povoljni su uslovi zemljišta i ovdje stavili u izgled vrlo uspješno izrabljenje njeze repe, u koliko je goder i izgledalo teško osnivanje šećerne fabrike u mjestu, gdje je takvoj industriji manjkalo još na svemu. Kredna je Banka od bugarskog Sberanja već ishodila koncesiju za osnutak jedne fabrike za proizvodnju sirovog šećera i osnutak jedne rafinerije, te je već na toj podlozi i uremeljeno jedno dioničko društvo sa glavnicom od 6 milijuna leva.

Austro-Ugarska je, zahvaljujući svom geografskom položaju, u prvom redu pozvana, da unapredjenje poljoprivredni promet u balkanskim zemljama, te je samo za pozdraviti, ako veliki novčani zavodi, koji uživaju povjerenje trgovačkog svijeta, na temelju svoje mnogogodišnje prakse i strogo realnog uspješnog djelovanja, bace svoj trgovački pogled i na polje najbliže budućnosti, te tamo rasprostru svoj rad.

Kao središnji upravnik dioničkog društva Praške Kreditne Banke funkcionira gospodin Julije Vesely, koji je u priznanje svojih zasluga odlikovan viteštvom željeznog krsta 3. reda kao i ordenom Franje Josipa.

Jovan Premović

Zeneva, Case 3545 MB.

dostavlja

3443. Miloš Marković iz Petke ja lja da je zdrav. Traži izveštaj od svoje žene Mileve, jesu li svi kod kuće zdravi. Šta je sa Milanom, Mitom i Svetom. Sreten Stosić je zdrav. Šta je sa Mihajlom Milanovim. Naši su ovamo svi zdravi kao i Sreten Šterić, Dragomir Bugarić je zdrav.

3444. Jovanović Čedomir, činovnik Uprave Držav. Monopola Beograd, izvještava ženu Poleksiju u Vranju da je živ, da ga izvjesti jesu zdrava deca. Moli prijatelje u Vranji i Prokuplji da ga i oni izvjesti za njegovu ženu i djecu.

3445. Persid Božidar Kabadajča, Palanka. — Tvoj oglas sam pročitao. Zdrav sam. Javi preko novina za djecu. Sve pozdravlja Božidar Kabadajč.

3446. Katki Žike Živanovića, Smiljanica ul. 34. — Ja sam živ i zdrav, Miroslav, Gruia i Nikola takodje. Sveta u Parisu. Oglase sam pročitao, šta je sa knoćom i ostalima, kako vi. Po mogućstvu sliku mi pošalj. Grli vas Žika Živanović, geografsko odjeljenje, Krf.

3447. Radovan Petrović, fijasikeristi, Vranja, molim njeza i sve moje prijatelje i poznanike, da me izvjeste o mojoj ženi Olgi i djetetu, da li su živi i zdravi i to ovim putem. Naše sve troje djece kod mene su zdravi i uče školu. Djordje Mitić, Žandarm, narednik.

3448. Nasti Nikolić, Dragko Majko oktobra 24. poslao sam vam oko 300, a Mari 230 kruna. Ja sam Bogu hvala zdrav kao i svi naši. Ne brinite, Pišite Jov. Premoviću, Zeneva za mene i ovim putem. Pozdravlja sve Nika.

3449. Milovan Živkoviću, Badnjevac. Kapetan Miladin Stevanović Živadin, Jerotije Marković bolničar i Voja zdravi su. Jerotije Milić i Vesa Midžin umri su. O Radisavu i Sretenu ništa neznam. Milovan da me što pre izvjesti o mojim ukucanima.

3450. Milici St. Pnjić, Beograd, Karadžićeva 11. — Odgovori mi ovim putem da li si pročitala ranije moje oglase, ja sam zdrav, a to i tebi želim pozdrav svima. tvoj Steva.

3451. Sarlota Panić, Beograd, Lomiņa 61. — Kum Velja zdrav, njemu je dobro, šta je sa mojjama, Sarom i Micom. — Milutin.

3452. Milan V. Nešković, poreznik iz Surdulice moli Ljubicu Atanacković u Beograd, Knez Danilova ul. 33 i Vladimira Pečića izvesti iz Markovca smederevskog, da ga sveste ovim putem ili preko Jovana Premovića u Zenevi o ženi Danici i djeci, koji su ostali u Markovcu kod Lapova, o majci Staniji i sestri Lepi, koji su ostali u Pšišini, o bratu Milutinu, koji je ostao u Prizrenu, i o sestri Darici koja je ostala u Jagodini kod Todossija Nikolića. O njima do danas nema nikakve vijesti. Moli i sve mnogobrojne svoje poznanike i prijatelje da ga o gornjem izvjestie pa makar šta bilo. To isto moli i Dimitrija Popovića iz Surdulice i Dragoslava Krasicića iz Vlad. hana. Se pak

moli da ih i materijalno pomognu dok im ne stigne novac, koji im je poslat.

3453. Ljubomir Dimić. Javlja porodiци Pante Tadića, da je živ i zdrav. Pita da li imaju izveštaj od uke. Novac je poslao, ako treba da šalje mesečno.

3454. Gdja Kata Dr. Brika u Novom Pazaru ili Kraljevo umliovava se, da izvjesti ovim putem kad bude primila novac u dva maha poslat po sto franaka i da riše na adresu g. Djordja Radolovića, Rue Pierre Fatio 25, Genève za doktora. Pera i doktor zdravo.

3455. Ljubinki Dim. Stojanovića, Beograd. Svi smo naši živi i zdravi. Dobili smo maliku kartinu. Bori i dve Natipe Siniši. Dračan javlja, da vam je poslao tri karte i sliku preko Levenszona. Siniša Jovaninku stvar povoljno svršilo. Mikica u trg školi u Francuskoj. Sve naše oglase čitamo. Kartama se često javljamo. Sve mnogo pozdravlja Mita.

3456. Cani D. Vučković, Beograd. — Dieci i tebi čestitam s'avu, želim da svi zdravi dočekate. Jesi li p'sala 146 kruna za Kučevo. Zdrav sam, ljubi vas Dobri-voje.

3457. Frida Melamed, Beograd. — Tvoja pisma primam sa svake nedelje. Javi se redovno i opširno istim putem. Pismo sam Samueću i Edelsteinu. Istom p'stom poslao sam vam preko Wiener Bank-Vereina hiljadu kruna, potvrdi mi prijem. Pozdravi sve mile, poljubi milu djecu. tebe ljubi i grli tvoj Jacques S. Melamed.

3458. Djordju Kojiću, učitelj, Beograd. — Čitam iz novina da su moji još u februaru bili bez novaca i da mi je jednodijete slabo. Molim izvjestite me o njihovom zdravlju i adresi. Dali dobijaš potvrdu moje žene o primljenom novcu i za koje vreme stiže iz Beograda. Molim da joj se što pre i s'urnije šalje novac ma i lično otišao. Sad sam uzajmio jednu sumu da im pošaljem, jer to doznije neću moći učiniti. Promieni u leve i pošalji im. Kojiću, ti si mi veliko pouzdanje. Tvoj Vladislav je zdravo, a druga dva takodje u Nici. Tebi je poslato i slaće se. Izvjesti me i za Dragu Simiću, učiteljicu, koja je ostala u Aleksincu, da li je otišla u Kraljevo-selo kod Aleksinca ili u Brasinu, kako su sa zdravljem. Njen muž Vlada zdrav, a sin Žika u Engleskoj. Leposavi Popović blagodarim na izvješću. Vladi za novac pisao sam Pavle Miroslavljević brat Dušan i zet Radivoje zdravi. Milan Kabrenović.

3459. Dragoljub Veljković, pukovnik, javlja svojoj tati Milki Kovačević u Leskovicu, da joj je poslao 300 din. u julu za nju i 80 din. za babu i sad opet 300 din. za nju i 80 din. za babu. Traži odgovor o prijenu. Šta je sa Svetom. Mi smo svi zdravo.

3460. Milan Božinović, ekonom iz Paraćina javlja svojjama, da je živ i zdrav. Za njega ništa da ne brini. Neka mu se odmah javi preko g. Radolovića, Zeneva ili B. Novina. Od kuće nema do sada nikakvog izvještaja.

3461. Čedi Mariću, Smederevo. — Ja sam zdravo. Molim te izvjesti me da li su moji svi zdravo u Smederevo. Pobrini se za njih ja ću novac poslati. Peca zdravo.

vo. Tasa u Nici svi zdravo. Pročitao sam oglas hvala kum Velja.

3462. Voleviću Savu i Persidu iz Knjaževca izvještava Milja da je zdrav i da ne brini. Nekak se jave ovim putem. Jesu li primili poštati novac.

3463. Djokica Savu iz Vrbovca srez boljevački, izvještava sin Vidoje da je zdrav sa Panom, Vidojkom i Mirisavom. B's'o je poginuo. Odgovoriti preko B. Novina.

3464. Danil Kostiću, Vranje. — Adresa moje majke je: Nasta A. Petković, Aleksinac, Spitaljstrasse 19. Ona je ostala bez sredstava, zahtjeva prijatelji molim, pošalji joj odmah 300 din. a od prvog februara šalji po 150 din. mesečno. Obraduj se sa ovom porukom tebi što vjerni da ćeš je ti najtačnije izvršivati. Stevu sam izgubio u Podgorici, a iz jedne karte koju dobih iz Beograda razumijem, da je i njegov otac umro pr. meseca. Milatovići je bio sa mnom od Skadra, dalje ne znam o niemu. Ako bi ti se ni eg va mačka za novac obratila možeš i njoj izdavati 150 din. mesečno. Odgovori oglasom g. Premoviću za Dobru Petković-Radošević za zdravlje i željom mnogo pozdravlja dvojici i tebi. Pozdravlja te i tvoj V. Djordjević, krojač iz Zeneve.

3465. Vidojkiću, Paraćin za Mihajla Lalovića, Zajčar. — Novac koji sam poslao ženi Koste Savića, da ih preda tati Laze, fotografija, to je od mienog sina Milena. Javi za djecu Vase i Jove, poštara, kako su i jesu li primili poslati novac. Miliković.

Jovan Premović, Zeneva, Case 3545 M. B. štavlja:

3466. Gdji Sotiji Spasić, Beograd. — Zdravo sam u Parisu a Nemanija u školi u Engleskoj. Zdravo su i Mileoje i Djordje. Novac sam ti telegrafski poslao preko Berte. Odgovori o prijenu i zdravlju tvom i dječijem preko Premovića. Pozdravlja Rada.

3467. Ani M. Popovića, Makedonka 41. — Dragi Anjo, tvoj oglas u 263 br. pročitao sam. Karte tvje je dobio. Piši na moju adresu. Boža, Dimitrije i Steva mnogo te pozdravljaju. Milici nemoj više pisati. Gen. Čedu i Jovu pozdravi dobiće novaca. Sve vas mnogo pozdravlja tvoj Milivoje.

3468. Nataliji Jostoviću, Loznica. — Dragi Natalijo i mila djeco. Vaš oglas od 18. X. mnogo me je obradovao, a možete zanisati još kad dobjem vašu fotografiju. Vi bi mi clakšali u mome srcu mnogo velikih briju, ako dobjem fotografiju. 12 mjeseci kako se okrećem na sve strane, da bi video svoje mile i drage, ali nigdje u ovome svijetu, pa ni fotografije da bih se mogao tješiti — sjetite se svoga tatiće i zamislite njegov rados kada dobie. Novac kako Jesi Petroviću, tako i Radomiru Stefanoviću predao. Zdravi su: Dragomir Vasić i Mihailo Djurdjević V. selo. Skoro su preminuli pukov Dragiša Marković kuma Dragoljubov sin Toša Antonić, Momčilo Stojanović, Tričun Pavlović, major Milorad B. Petrović iz Šapca, Drobniak, pisar. Draga Nato, čuvar zdravlje, jer tvoje zdravlje je dječije i moje zdravlje. Mika, Voja, Dragomir, Andra sinovi Vladimira Radivojevića,

Stanka Vasića, Milorada Uroševića, Miljki svi. Miloš Krstić uči medicinu, Milisav M. Vasić, Milorad Stojčić, kapetan — svi su živi i zdravi. Sve šta treba preko novina javi. Tri karte Oligne primio 30. augusta pisane. Moje mile i draže sinčice svih četvoro poljubi svaki dan u mjesto mene, neka uče i slušaju svoju majku. Pišite često. Slike otekajem. Iz daleka vas srceom i dušom grli i ljubi vaš tatca Ilija Josimović.

3469. Stuliću, Šabac. — Jesi odmah novac poslao. Vaštaković živ, danas dobih kartu da je Milorad poginuo. Mi smo udaljeni i karte dugo putuju. Pozdrav Ilija Josimović.

3470. Tonki Jove Celovića, Jagodina. — Javi se kartom lično jes li zdrava sa djecom i maćkom na adresu Premovića. Jova je kod nas zdravo. Pozdrav od Milice i Vučka.

3471. Vidojkiću, Paraćin. — Potraži tamo li u Čupriji gdje Savku, ženu Savku i čerčicu Vukicu, Djurdja Jovanovića, telegrafiste, da se ovim putem javi, — on je zdravo.

3472. Nik-H Ristiću, trg Jagodina — Rekovać. Molim izvjestite Randjela Petrovića trg. iz Bešića, da sam sa ž. kom i ostalom braćom živ i zdrav. Duško u Francuskoj, Odgovor ovim putem. Milovan Petrović.

3473. Gdji Rost Sosberger, Beograd. — Zdravo sam zahvalna što nikako vijesi od vas i od gdje Mery nemam. Javite se pismom i ovim putem. Izvjesti me da li si moje pismo primila u kome sam ti javila da isplati Hermanovoj majci i drugima tamo. Pozdrav tebi i svima od Berte Alkali Neuchatel.

3474. Biseniji Bogavac, Kraljevo. — Dobio sam 2 karte, to su prve. Obradovao sam se kao da sam vas video. Ja sam zdrav, za mene nemate šta briniti. Za Bogu ne mogu ništa pouzdati da vam javim. Pišite tebe i tati i kome su va i kako su moji mać. Zet Pava ulazi se u Parisu. Od zet Dimitrija nisam dobio ništa, ali se javlja zet Peri zdrav je. Za Kuzmanovića dobio sam 3 karte od gospođe i poslao sam mu. On je sa zetom u Parisu zdrav je. Ljubi vas i pozdravlja sve Čeda. Pišite stalno na adresu dečakovu ili Herrn Max Heinz für Tsched. Theodorović Bern Optingenstr. 39.

3475. Lazi Manojlović, Paraćin. — Milan, Toza i Mika zdravi su i dobro su. Miljković.

3476. Danica Joksimović, Niš, Episkopska ul. 81. — Tvoj oglas smo pročitali, mi smo ti do sad poslali 2503.75 kruna, odgovori odmah koliko si primila. Javi se odmah ovim putem i na moju adresu u Lozani Drag. Cvetković, Avenue de Riant-Mont No. 6, Valentin Lausanne — Suisse. Svi smo zdravi i pozdravljamo vas mnogo. Pragiša.

3477. Katarini Čadjević, Užice. — Radomir i Pera zdravo su u Parisu. Poslali su vam oko 200 kruna preko Crvenog Krsta. Dobili su Nadine dve karte od 14. sept. i 4. okt. Pozdravljaju Nadu i vas. Pera se sa Vojkom dopisuje. Voiko, Gaja, Milorad i Vito zdravi su. S pozdravom Mih. Čelić, Geneva.

3478. Jovanu Prodanoviću, Kraljevo. Porodiци Čika Petra Kuzmanovića odmah položi hiljadu dinara, jer mi je Laza to iko dao kad mi je bilo najnužnije. Zdrav sam. Toplo vas pozdravlja i ljubi vaš Sava.

3479. Magdaleni L. Kuzmanović, Užice. — Nekoliko tvojih karata dobio sam. Dobro sam Bogu hvala. Tatinu adresu trudim se da doznam. Naši, tetka Vasini, Dr. Aca i N. Radović uvijek zdravi su. Nedjo je na svom starom mjestu, ostali svi van opasnosti. U Kraljevo nemoj ići, a ključeve od kuće pošalji Zori. Da li je sna sa Veljom u Čačku. G. Malša i Brane zdravi su. Pozdrav svima našima. Vole te tvoj Laza.

3480. Porodiци Petra Kuzmanovića, Kraljevo. — Magne karte dobjam redovno. Ona neka i dalje osane u Užice. Tatinu adresu još ne mogoh doznati. Nadam se da ću to postići. Prodanovići poloziće vam hiljadu dinara. Ja sam toliko doznati Savi. On će sa ovim putem izstiti. Naši iz Užice, Angelini iz Čačka, Milon i Vojta Radosavljević, Kosta Sotjin. Milan Jovičić uvijek zdravi su. Koja tetka Mikin po saznanju još prošle godine zaroblen je sa nekoliko svojih drugova od bugarske vojske. Da li je sna sa djetetom u Čačku. Nadam se da za novac nećete oskudjevati i da je to tata uredio sa poznatim prijateljima. A ja sam pisao i nika Lek i on će vam ako budete trebali šljati novac. Za mene ne brinite. Pogavac je zdrav, Javite mi se ovim putem a i kartom na poznatu vam adresu. Grli vas sviju vaš Laza.

3481. Leposavi Jace Stojanovića, kontrolora direkciskog. — Molim vas da se odmah javite kako ste i da li ste novac primili. Joca zdravo. Steva Acimović, Zeneva.

3482. Vasa Milenković, šef iz Lapova, zdrav je sa svojjama. Molim njegovu porodiču da se javi i izvjesti o svima njegovima u Čupriji i Paraćinu. Steva Acimović, Zeneva.

3483. Jerotije Novitević, profesor, zdrav je, molim njegove da se odmah javi. Steva Acimović, Zeneva.

3484. Profi Zahariji Zahariću, Kremna. — Pon Dioka Zaharić sa Čedom i ostalima zdravo i moli za izvještaj o vama tamo. Od Dieke dobih dve dopisnice. Molim javite se ovim putem i dopisnicama na moju adresu, radi dostavljanja Dioki i Čedi. Pozdrav Mihailo Čolić, Zeneva, Hotel Terminus 20.

3485. Bodo Miroslavljević učitelj Niški javlja svojoj ženi Ljubici Niš. Pećerska ul. 1, da je zdravo i dobro da poslao beogradske zadruzi u Marselj 571.75 din. i time unlatio celokupno osiguranje života. Moli da mu ovim putem javi o svom i dječijem zdravlju, koliko su kad novaca primili kako su kuću zatekli, jesu li stvari donijeli iz Čačka, uče li dieca, jeli sačuvala priznanicu osiguranja Okružne banke za 18. july 1914. god. i jesu li i koji s'rovi vratili dng. Da mu se češće javlja preko Djordja Radolovića i gdje Stojinović rue Plantamur 45-1, Genève — Suisse.

3486. Gdji Kušaković, Vranje. — Iz Tabane — Laza vidim da ne dobijaš moja pisma. Zato ti se javljam ovim putem, što i ti čini. Kako ste vi svi sa zdrav-

3487. Gđj Dr. Božanović, Niš. — Primite li moja pisma. Kako ste vi, Mica, komšija i Lepa. Ako je tako kuma Tinka izjavite joj moje saučesće za njihovim Dr. Ilijom. Javite se. Sa Katicom i Zorom pozdravlja vas S. Dr. Stojanovića, Plantamur 45/I, Genève.

3488. Gđja Stanka Naidanovića, Niš. — Nesrećnu majku i vas molim da primite moje saučesće u tuzi za vašim dobrim Milutinom. Bog neka vas utješi. S. Dr. Stojanovića.

3489. Velimir Veličković, artij. major iz Kragujeva, moli Jocu Milenkovića trg. iz Kuprije i gđju Maru Petroviću — „Brđski“ iz Kragujeva, da mu jave, gdje su i kako su Ljubica i Desa. Da se Ljubica javi oglasom meni i preko Crvenog Krsta. Velja je zdrav, za njega Ljubica da ne brine. Premović.

3490. Jovanki Riste Djordjevića, trg. Sabac. — Mila moja sestro Jovanica, zarav što i majki i tebi i Risti od Boga želim. Preko g. Ilije Josimovića primio sam tvoje pismo upućeno preko „Beogradskih Novina“, sa neobičnom radošću. Za majku sam mnogo brinuo, novaca sada imam dosta. Pazite na sebe, mnogo vas vole i ljubi vaš Voja. Sa ljetom ti izvještaj da su živi i zdravi Vlada i Boja, naši Milan Dragutin i Nikola Gačić, Vukosav Mandić, Stanimir Sekuljić, Svetomir Vujanović, sin Vljaka kafedžije, Milutin Ignjatović, Ninko Aleksandar, Mika, Svetozar i Milorad Maksimović, Stanko, Stepan i Pera Bosiljke Terzić, Tihomir, Milan, Vladimir i Spasoje Miličević, Ilija Tufegdžić, Štitarac, Vlada Djoke Gligića, Marko A. Petrović, Dragutin, Milutin Gačić Belotića, Staniša i Sreten Stekići iz Belotić, m. a. v. n. Ovaj oglas od Voie dobio i šalje Ilija Josimović.

3491. Nataliji I. Josimović, Loznica. — Draga Nato i mila djeca sa neopisanim radošću očekujem od tebe i djece fotografiju. Zdrav sam što od Boga i vama želim. Ako ti treba novaca, Vasiću i Urošević obrati se, ia sam njihovoj djeci dao. Živi su i zdravi Milutin Vasić Brnjac, Mihajlo Djurdjević, V. Selo. Mihajlo Prokić, kapetan, Ninko i Marko iz Krasove, Jevta Radulović, Milan Spasenović, Vljako Soldatović, Cvetko Vasić, Draga Urošević, Mika, Voja i Dragomir Olgin. Žika Kokanović, Bora Antonić, Mića Radulović, Voja, Cvetko i Marko Vladić, Stanimir Tomić, Milisav Spremić, Stupnica, Milorad Ignjatović, Korenita, Nikola Obradović, Dvorska, Milorad Kikanović, Kosta i Živan Jelić, Ljuba Jokić, Božo Jovanović, Pera Stojanović, Tiha Naščić, sudija, Mijušević Paja i Dragi Čvorčić. Momčilo Soldatović umro. Javlja se češće. Položi djeci Obrena Vučićevića, Jarebice 250 kruna. Ilija Josimović.

3492. Tomi Stojadinovića, sveštenika, Beograd, Jevromeva 47. Ovim putem odgovoriti jeste li svi zdravi i gdje se nalazi moja Danka? Jeste li primili 307 kruna što sam poslao. Zdravo sam, sve pozdravlja vaš Borisav Stojadinović.

3493. Dari Dragana Stevanovića, G. Milanovac. Ja, Pavle, Lale, Voja, Beja i Dragi zaravi smo kao i tata. Od Dragog dobi sam kartu pisanu prije 15 dana, potpuno je zdrav i neka je mama za njega s. j. k. Otvorili ovim putem kako ste sa zdravljem i kum Joca sa njegovima? Ovo ti pišem 25. novembra. Mnogo pozdravlja: mami, tebi, Rajčetu, Olgji, Nadi, Lenu i njegovima od vašeg Dragana.

3494. Sveta Velker, student, sa Mitom zdrav je. Moli da mu se javi majka, sestra, zet Djoka, Mladen i kum Andra. Kuma Stanija da me izvjesti o svima i Božinu adresu pošalje na Jov. Premovića, Zeneva. Zdrav sam u Jansiers, France.

3495. Leposavi B. Kovačevića, apotekara, Zarko, Brana, Zaka, Boga, Janjčić i ja zdravo smo. Desanka i Borko su kod Duše i teče. Javljaju se svaki drugi dan, dobro su. Borko raste i goji se. Čika Svetozarevi svi dobro. Za nas ne brinite ništa. Kako je Lelica? O Stevici sam doznao preko Bruslje, neka mi se i otac javi. Dragica, vi i Čoča čuvajte Lelicu. Javite za sve pominice kako ste preko Ruže za mene. Sve voli vaš Milan.

3496. Jovanu Stankovića, savetniku. Rešenje povoljno za nas. Javi jesi li dobio od nas para i da li ti još treba i koliko. Mi smo svi dobro, jesi li primio moje svedočbu? Sve vas ljube svi Ruža.

3497. L. Sisteuku, Beograd. Dostavite mi odmah tačne adrese sviju poročica naših radenika i penzionera, koje treba novčano pomoći. Vaš Jovan.

3498. Mariji Pešić, Beograd. Molim za tačnu adresu gdje Bose, rođjene Cenić, ime njenog muža i broj djece. Jov. Premović.

3499. Gđj Mih. Radovanovića, pjes. kapelana i Nasji Milutina Milosavljevića, Kragujevac. Molim vas, da mi dostavite tačne adrese svoje. Jova Premović.

3500. Zvezdčarima, poštarima, praktikanima, služiteljima, radnicima i ostalim bez para i njihovim porodicama. Molim vas, da mi odmah dostavite svoje tačne adrese i broj djece. O svima neistinitim

predstavkama neće se voditi računa. **Steva Aćimović, Hotel Terminus, Gačeva.**
3501. Dr. Mila Petrović iz Niša javlja svojim, da je zdrav sa zetom Sterićem i sestrićem i Ljubom i Milojević. Brat Milan i Jova ujin zdravi su kod njega. Moli oca za odgovor, da li je novac primio i Milisav da li je novac po nalogu upotrebio. Moli sestru Danicu i Jolu da jave, kako je porodica cela. Sve pozdravlja a Maru voli, neka se jave svi preko Save Rančića, advokata, Zeneva.

3502. Velimir Terziću, kafedžiji, G. Milanovac, Lazar ranjen lako, u Alžiru je. Naš dobri Djoka umro 14. februara u Lješiu. Vuksašin zdrav u Pirotu je. Vas sve pozdravlja a Branu ljubi vaš Sava.

3503. Mileni Rančić, Kruševac. Sliku primih u oči slave. Mnogo sam radostan. Ja, zet Nikola zdravi smo. Dule je zdrav, Milić u Francuskoj na elektrotelnicu zdrav. Pošalji i drugu sliku. Braća Dr. Popadića svi su zdravi. Za Duletove rođjake on je tražio izvještaj. Sve vas pozdravlja a tebe i slatku djecu ljubi vaš Sava.

3504. Marko Konforti, Niš. I po drugi put ti javljam da sam novac tačno i u redu primio. Molim te, da mi istim putem kao i ranije pošalješ još novaca, jer nam je potreban i javi ovim putem, da si mi poslao istu sumu kao i ranije, a ja ću ti oglasom potvrditi. Dostavi Bojani, da je Albert zabrinut, jer nema odavno od Bojanke i djece vijesti. Albert traži nezicstavno fotografiju. Pozdravlja i vole vas David, Albert.

3505. Gđj Merkad Pijade, Vaš Živko zdrav u Parizu. Svima pozdrav. Deleon.

3506. Gosp. Joci Marinkoviću, pukovniku, Kralj. Natalije 39, Beograd. Hvala na izvješću. Po privatnom saznanju Mica je ostala u Solunu. Pisala sam Mirku, da se on raspita u konsultu. Čim dobijem od Mirka odgovor dostaviću vam, Vas, ujna Micu i Jelčicu srdačno pozdravlja vaša Kosara.

3507. Gđji Andji Pavlović, Jagodina. Radujem se što ste svi hvala Bogu zdravi. Prijatelj Dragutinu sam pisala i nadam se svaki dan odgovoru od njega. Majki rukoljub, sve vas grli i ljubi vaša teta Koka.

3508. Gđja Dara Radivojević, Katičeva 26, Niš. Poslate obe karte primismo i jako se obradovamo. Ja i Miloje smo dobro i zdravi. Ne brinite o nama. Javite koliko ste primili novaca do sada i kako ste sa njima. Pišite na iste adrese. Mnogo pozdravlja i vole tebe, Pacu, Julu, oce i ostale, Milan i Miloje.

3509. Gđji Nasti Stefanović, Miloša Velikog ulica. Da bih mogao po oglasu vašem u „Beograd. Novinama“ No. 233 postupiti i novac slati, potrebno mi javiti vaše tačne adrese i iznos vaših potraživanja za svakog ponaosob. Darinka i ja zdravi smo. Pozdravljamo, Ljuba.

3510. Soji Mihajloviću, Čacak. Tvoj i Živkin oglas dobio sam. Sva trojica smo srećni. Javljajte se, Vojin Mihajlović.

3511. Miti Ristiću, fabrikantu, Niš. Jeli Viktorija sa djecom živa i zdrava. Odgovori preko novina. Milan Popović, Zeneva.

2512. Manji Avramović, Beograd, Kosovska ul. Tvoj oglas od 27.-X. čitao i dobio obe slike i kartu na svoju najveću radost, srdačna blagodarnost! Zdravo sam i dobro, kao i svi naši i tvoji, o nama ne brinite, već samo starajte se o vama. Boško je u školi u Nici i jako je dobro, u svemu. Simi i Milovanu sam pisao a dotle sam ja poslao nešto novaca Slavci, a za tebe je posledni poslatk otišao početkom novembra. Je li kod tebe Sava, kako je Svetozar? Neka snajka pošlje njegovu adresu preko Toše sekinog za Milivoja Popovića, oni se dopisuju. Milivoje i Dimitrije zdravi su. Djecu poljubi, svima vama srdačno pozdravlja. Ranislav. — Pozdravlja vas i sve naše vaš Svetozar R. Bujosević, Bd. Carl Vogt 60, Genève.

3513. Danici Prodanovića, Beograd. Odobravamo brak i šaljemo naš roditeljski blagoslov. Persa i Jaša Prodanović.

3514. Ruža Stanković javlja:
 1. Jovanu Stankoviću: Platu primam 515.20 franaka. Javi jesi li primio pisma, karte i oglase pročitao, svedožebe ti isposlala, javi po prijemu. Sve vas ljube Bota, Nižna, Ruža.
 2. Paraskevi Dragoljuba Jovanovića, mašinovodje. Vaš muž živ, dobro, brine za vas.
 3. Mina Gavrilović, Zvečarska ul. 11. Vaš muž poslao vam 100 kruna, javite, kako ste i djeca, jesu li zdrava.

4. Mihajlo Petković, časovničar. Djeca dobro. Čika Pera se o njima stara, Ilija sam pisala. Ruža.
 5. Stani Ljubičić Stefanović, G. Markoviću pisala, ništa ne odgovara, javite šta je po zanimanju vaš muž, da mogu preko drugog da ga tražim. Veri Bobić pisala, očekujem odgovor.

6. Dragutinu Muškatiroviću. Dušan u Nici u školi sprema maturu, zdrav, pišaće vam lično.
 3515. Gđji Paraskevi Marinka Grujićića, Beograd. Marinko piše, da je kako on tako i Nikola I Rista zdravo i primili slike. Oni vas sve pozdravljaju kao i Raša Cuković, na koga uputite odgovor.

3516. Gđji Dani Nikole Jorgovanovića, Kragujevac. Marinko piše, da je kako on tako i Nikola zdravo. Slike su primili. Oni vas mnogo pozdravljaju. Raša Cuković.
 3517. Vidojković, Paračin. Lala kći Kode Miletića neka odmah odgovori Dobri, je li primila novac po pismu iz Aline, jer ga on nije ni do danas platio, za tebe poslaj više oglasa „Beogradskim Novinama“. Bora.

3518. Steva Aćimović, Hotel Terminus, Genève, skreće pažnju onima, koji se oglasima na njega obraćaju, da imaju na umu, da od izvesnog vremena ovamo stižu novine redovno sa sa prvim listom bez oglasa.

3519. Ljubić Berislava Todorovića, Beograd. Zdrav sam. Ako ti treba novaca, uzimaj od kume Canke i Živke. Da li je Nada dobila 750 kruna, koliko sam poslao? Piši na adresu Steve Aćimovića. Sve pozdravlja i ljubi Berislav.

3520. Nadežđ Milana Ilića, brava, Beograd. Zdrav sam i na staroj dužnosti. Mihajlo u Parizu. Javi mi o svima na adresu Steve Aćimovića za Berinog Milana. Pozdravlja sve Milan.

3521. Stanki Dragičević, Kragujevac, Erdoglija, Blagoje, Nikola, Miloš, Milutin, Danilo i ja zdravi smo. Javi se kako si na adresu Steve Aćimovića za Berinog Pavla. Pozdravlja te sin Pavle.

3522. Gđji Zorki Vitorović, Niš. Draga Zoro, oglas sam pročitao i milo mi je, kada ste svi zdravi. Kiriju gledaj naplaćuj od imanja i uzimaj od Dr. Nikolića i Dr. Veljkovića. Za mene ne brini, ja se lečim. Moja adresa Holbeinstr. No. 31/III, Zürich. Mnogo vas pozdravlja sve vaš Nikola.

3523. Dr. Kostić D. Nikolić, apotekaru, Beograd. Poštovani g. Nikoliću, molim pomognite mojoj ženi, jer je u novčanoj oskudici i ako ikako moguće, da joj Dr. Veljković da novac. Mnogo vas pozdravlja vaš Vitorović.

3524. Dragomir Matić, trg., Zaječar. Gđji Dragi Vlaste D. Nikolića pošalji novac i odgovori te da g. Vlasta dađe Sergiji ili ti pošalje. Ovi su svi zdravi: Anta Žirulović, Milutin Radosavljević kap., Dragunit Djekić, Miša Jećinac, Lazar Panić, Stevan Stevanović poruč., Novak Budisavljević blag., Andra Nešić krojač, Nikola Vače Panića, Milija P. Živanović sa Tomom i Živojinom, Svetolik T. Mišković je na Krfu tumač a zet Cvetko Petković je u Solunu komesar. Sergije je zdravo i pomaže novcem Milana Danovića. Piši u Negotin Andjelu Stojanoviću, kafedžiji u Malom Selu, da pronadje Ljubicu ženu Veljka B. Nikolića, učitelja u Kobišnici i da je Anđel pomaže novcem. Ona se nalazi u Negotinu, Maloj Kamenici ili Kodašnici. Ona i žena Jovana Jovanovića, učitelja u Metovnici, da se jave. Javi u selo Rgotinu, da su Milenko Velisavljević i zet Vladimir zdravi. Javi u V. Izvor, da je Stojko Kite Petkovića zdrav. Da se jave oglasom Petar i Jova Nedeljковиć, Najdan K. Najdanović, Dobrosav Mijović, Steva Milošević i Marica Genčića. Pozdrav svima Djordje K. Najdanović, Genève.

3525. Najdanu K. Najdanoviću, trg., Zaječar. Javi Jovanu Fetkoviću trg. u Zagradje, da mu je sin Nikola zdrav i moli, da mu se otac i žena jave. Živko sin Nikole Petkovića u školi u Nici. Javi u Negotin Sofiji udovici Sime Pavlovića, da joj je sin Dimitrije zdravo. Brat Vlada, Ilija, zet Draga, Staničić, Djoka Mijović, Stanko Nešić i Mira Delović zdravi su i svi tražimo, da se lično javite odmah oglasom. Tvoj brat Djordje K. Najdanović, Genève.

3526. Dr. Radovan Kazimirović javlja da je sa braćom i pašenožima zdravo i moli ženu Bosu, da ga izvjesti o ocu, Milošević da mu se nadju pri ruci. Kuću u Beogradu da izda pod kiriju. Izvještaj očekuje preko novina.

3527. Gen. Ružici V. Zdravkovićevoj, Zaječar. Doznadla za vaše gdje su i dostavih im oglas. G. Vlada je u Solunu, a Lazar i Svetolik su na istim mestima u školi. Javite se. Javite Urošu Laloviću, da je Dragomir J. Stojanović zdrav. Javite Mil. Spasiću, da pošalje novac Dari M. Savičić, Mileta, Aleksa i Boža zdravi su. Zahvaljuje i pozdravlja Djordje K. Najdanović, Zeneva.

3528. Petru Planinčaninu, trg., Zaječar. Nikola javlja da je sa Ljubom i Djokom, Milićem Pantelićem i šuracima zdravo, moli za izvještaj o Jovanki i celoj porodici.

3529. Milutin Božić javlja svima svojim rođjenim, da je živ i zdrav. Isto tako zdravi su: Stevan, Miodrag, Božidar, Milan, Kosta i isljednik Stojan. Oglase Tinin i Acin kao odgovor na moj raniji oglas pročitao, na čemu im blagodariam. Oglase sam saopštio Stevanu Miodragu i Božidaru. Tina neka javi je li primila 300 kruna i da li je Melanija primila 200 kruna. Timi sam prije 10 dana poslao oko 600 kruna Stevanovih. Javljajte se češće preko novina. Tina neka javi za sve naše kao i naše u Gradištu i za Melaniju i Peru, jesu li živi i zdravi. Oglas baba Tanin za Milana poslao sam mu preko Stevana po Miodragu. Tasine dve karte za Miodraga i Milutina danas sam primio i poslao im. Tina neka izvjesti snaju Leposavu, Kragujevac, Ljubičina ul. 7, da su Dragi i Milan zdravi i da se za nju ne brine ništa. Sve ljubavno pozdravlja a maloga Radomira ljubi njegov deda Milutin.

3530. Vasiliji ženi popa Rake Petkovića iz Velikog Orašja. Draga tetko, primila novac od Vlade u dva maha što ti ga je poslao preko Dr. Voje Veljkovića, u Beogradu. Ja, Vlada, Dragoljub, Voja, moj otac, moja braća, zetovi Kosta i Mika i sestra Ljuba zdravi smo. Javi tetka Kosi u Lozovik da su njeni Dragi, Brana, Rada, Panta i ujka Milan zdravi. Neka tetka Kosa javi našima u Oreovicu. Jesu li Jovankini roditelji u Oreovici. Čuli smo gdje je teča. Javi pop Vladi u Markovec, da su mu sinovi, Dušan Toplica Dragoljub i Mika dobro. Odgovori na Milana Radivojevića, poste-restante Zürich kartom i ovim putem. Sve vas svi pozdravljamo. Boža Ilić, sveštenik.

3531. Radomiru Baltiću, Niš, Josef-gasse 35. Boža je zdrav u školi u Francuskoj. Ništa ne brinite. Izvjestite me oglasom odmah, hoće li Draga odnijeti novac svojoj majci u Arilje jer je bolesna, da joj pošaljem. Ja sam sa braćom u Parizu. Pozdrav Ruža Božovića.

3532. Josifu Marinkoviću, Beograd. I prije oglasa učinio sam za vas što treba, zatim ponovih i učinih i za gospodnjino primanje. Jeste primili jednu pošiljku? O Ivanu tražih izvještaj. Javiću. Srdačno pozdravlja, Popović.

3533. Lali Popović, poslao sam 200 dinara g. Muškatiroviću u buduće ne primaj nikakve naloge jer ovdje je teško menjati novac. Koča je zdrav, a tako isto Dara, Mika i Dragan. Djeca grle i ljube baba Lala, sve pozdravlja Ruža i Aca.

3534. Ani Ristić, Vrnjci. Zašto se ni ti ni Jela ni Malena ne javljate Andri, Vasi i Živku koji toliko brinu i misle na vas. Javite se, kako se svi drugi javljaju. Sve pozdravlja Ruža.

3535. Mari Dr. Petrovića, Milan se javlja često, zdrav je kao i svi njegovi. Obje anonse sam mu poslao i čim dobijem odgovor javiću ti. Sve pozdravlja ujka Aca.

3536. Jovanki Popovićki, Kočo se javlja zdravo je i dobro. Tvoje pismo sam mu odmah poslala. Mama i Dragi u Lozani zdravi. Desa, Aca zdravi. Sve pozdravlja, Ruža.

3537. Šonda, Beograd. Nalazim se u Ženevi Zika i Aca u Nici, svi smo zdravi, ne brinite. Mika.

3538. Milevi P. Janković, Beograd. Pročitao sam tvoj oglas upućen Dr. Milu. Umiren sam dosta izvještajem o djeci, ali mnogo brinem za tebe zbog Vladinog saopštenja da te njegova Mileva očekuje u Vrnjckima. Moraš li i zašto ići tamo? Ako je tvoj odlazak neizbježan onda ne idi bez djece i mater. Majka nek ostane s Marom u našoj kući, ako može, inače nek i ona ide, ako hoće. Ako vam treba novaca javite: koliko, kako i gdje da pošaljem. Ja sam sa zdravljem malo bolje. Sad sam u Marselju: Delegation Financiere Rue St. Jacques 37. Milorad u Parizu. Bio je na Krfu s Jovanom. Drago na dužnosti. Svi dobro. Leposava sa djecom otišla za Lezen. Mara nije dobro. Očekujem sa nestrpljenjem tvoj odgovor preko kume, a ako može i preko novine. Sve vas mnogo pozdravlja, tebe i djecu grli i ljubi vaš Pera.

3539. G. Peri Despotoviću, profesoru, Kruševac. Pročitala sam i poslijednji vaš oglas upućen preko g. Steve Aćimovića. Svi smo zdravi. Novac će te redovno dobiti po 250 kruna mjesečno, a skoro vam je poslato 500 kruna. Kad vam treba više, javite poslaću. Aca dobro uči i raste, kad ga vidite, iznenadićete se koliko je. Javite gđji Soji L. Maksimovića u Sjenicu da je Maksimović zdravo i da sam mu oglas poslala. Živko i Vasa pišu često. Zdravi su obojica. Javite šta ste sve do sada od novca primili. Pozdravljaju i ljube vas unuk Aca i kći Vida.

3540. Stanisavi Mil. Živkovića, Beograd. Ja sam tvoje pozdravlje Vladi i Milu izručio, oni su u školi u Kanu, zdravi su i dobro napreduju, piši mi što češće možeš. Pozdravlja te i ljubi tvoj teča Milan.

3541. Ruži Mil. Živkovića, Beograd. Hvala Bogu ja sam zdrav, pišem vam često, od tebe sam prvi put dobio kartu od 22. septembra. Piši mi kao Milenković, od njega uvijek dobijam. Odmah me preplati na „Beogradske Novine“ i pošalji sliku tvoju i Stanisavljevu. Od Bore nisam skoro dobio pismo, čim dobijem, izvjestit ću. Mile i Vlada dobro u Kanu. Sve vas pozdravlja i voli tvoj Milan.

3542. Dimitriju Jovanoviću, apotekarskom pripravniku, Beograd, Čika Ljubna ul. 14. Tvoj oglas pročitah. Aca, Jelka i Mile u Francuskoj, ja, stara majka i tetka Leposava u Atini, Keka Uzici, javi joj, Milutin zdrav u Francus-Francuskoj u Kanu. Pitaj za Emiliju u i teca u Nici, tetka i eča Mihajlo u ko u školi. Čeda ostao u Skadru. Kako su svi naši. Pozdravi sve. Javlja se češće na moju adresu preko novina. Pozdrav od stare majke i tvoje Ruže.

3543. Sreti Stoikoviću, Vrnjačka Banja. Prema vašem oglasu Radoljović odmah preduzeo ne brinite ništa. Mnogo pozdravlja vami tetka Ruži od vašeg Milana Iv. Živkovića.

3544. Stanoju Milenkoviću, Beograd. Brana dobro, ništa ne brini. Za platu Soldatović sve preduzeo, idi često kod mojih. Tvoja prva i druga karta poslata Brani. Pozdravlie od tvog Milana.

3545. Milki Šapinac, Beograd. Nikola je sada u Marselju, nemam njegovu bližu adresu, pouzdano znam, da je potpuno zdrav i da mu je dobro, ništa ne brini. Kod Ruže idi često od nje ništa ne dobijam. Sve vas pozdravlja, tvoj brat Milan.

3546. Pavlu Popoviću, Beograd. Kapetan Mišina ul. 14. Hvala dragi Pajo, silno sam se obradovao poslije brige o tebi, da si zdrav. Ja sam isto zdrav. Pozdrav svima izručih. Nadij se moljima a tvojiima u Valjevo moje iskreno saučesće za Kajom i mnogo pozdravlja, tvoj Milan.

3547. Dušan Spasić. Moli sestru Micu, da mu javi jesu li svi živi i zdravi, a sestru Radojku da li je primila novac što joj je doktor poslao preko zet Vase i da li joj još novaca hitno potrebno; ujedno joj javlja da je Desa zdrava u Londonu i da se s nama dopisuje, a doktor je šef-lekar kod Živkovića i sigurno je bio i kod Sofke ujka Kristine. Dalje izvještava Al. Lj. Popovića da su mu sinovi zdravi i da je iz-

dejtstvovao da mu se pošlje novaca radi izdavanja akonta osoblju društvenom. Ako je moguće javite mi šta je na imanju i sa prihodom od istog. Tastu Vulkoviću javlja da je Aca zdrav i dopisujemo se. Zorinu kartu Vera primila onomad i odgovorila. Svi smo zdravi.

3548. Vas' Vuković, Grošnica kragujevačka. Mila moja Vasilija, dobili smo tvoju kartu milo nam da ste zdravi. Vlada pita što ne pominješ Andju? Za Živojina smo čuli, samo da li je intina? Zdravi su svi: Vlada, Vasa, Svetislav, Borisav Avramov, Vasilije Gmitrih, zet Milojev i Djoka, čiča Milutina Jankovića. Milan Vučević. Za ostale ne mogu još sve da saznam, javiću za nekoliko dana. Stamenkin je regrut dobro, ali je Boža Tilov umro kao i Nastin Mića. Sve vas grli i ljubi vaš Jela.

3549. Ljubomira Kovačevića, iz sela Komirica, srez radjevski, okruga Podrinski izvještava Jelica Koste Timotijevića, Zeneva, da mu je sin Ilija sa braćom zdravo i dobro.

3550. Moja žena Perka Novaković sa djecom Radojkom, Danicom i Aleksandrom ostali su u Kruševcu u Srbiji a kuću imam u Kamendolu, srez Gročanski, okrug Beogradski. Molim ko zna o njima da li su živi i gdje se sada nalaze da mi javi preko „Beogradskih Novina“. Ja se nalazim ovdje u Francuskoj sa dva sina Radosavom i Milejem. Mileta Novaković.

3551. Belici Ž. Vidoja Mišovića, Vrnjci. Oglas sam pročitao, u avgustu poslato je g. Vučku 400 dinara i dalje će se slati. Vidoje je zdrav. Srdačan pozdrav g. Vučku, gđji, djeci i vama. Gaja Nikoljić.

3552. Dragoljub Zekavica moli Simu Markovića u Kragujevcu, da ga izvjesti o njegovoj porodici, koja je ostala u Kragujevcu, Karadjordjeva ul. 21. Novac slao četiri puta. Jesu li primili. On i Radivoje zdravi. Odgovor željno očekuje.

3553. Mih. Katić izvještava Hrisinu Katićku, učiteljicu, Kragujevac, Guičevića ul. 11, d. iz zdrvo. U četiri maha joj je poslao novac. Da li je novac primila. Ljuba je zdravo, kroz koji dan dolazi u Nicu, gdje će polagati maturu. Jova zdravo u Krfu. Neka javi kako je majka, Mara, Rada i djeca. Sve mnogo pozdravlja.

3554. Danilo Lučić moli Milutina Nikolića, učitelja u Kragujevcu, da ga izvjesti o njegovoj ženi Leposavi, učiteljicu u Trnavi i djeci: Dušanu, Dani, Dari i Draganu. Novac im je poslao preko Antonija Rajčića učitelja i Koste Jakovljevića, trg. iz Kragujevca. Za Dobru zna. Spasa zdrav. Radivoje umro.

3555. Blagoje M. Colović, izvještava svoju ženu Anku B. Colović, učiteljicu, Beograd, Studenička ul. 53, da su on, Boža i Branislav zdravi. Novac joj je sl. pet puta. Pročitao je oglas, kojim ga izvještava, da je primila tri pošiljke novca, slače svakog mjeseca novac. Branislav je u Poatijeru u Francuskoj. Da pošalje izvještaj o sebi, djeci, Zorki, Angelini i Nedeljku.

3556. Dr. Dobrovoje Ger. Popović izvještava svoje u Aleksandrovcu, da je on i braca zdravo. Sestrić i Čeda u Francuskoj. Svi ostali naši zdravi su. Novac slao pet puta. Jesu li dobili? Je li otac tamo? Neka se javi ovim putem i preko Radojlovića u Ženevi. Sve pozdravlja.

3557. Dimitrije Nake Bodi, Pozdravlja srdačno i želi da mu se odmah jave Kaja i Nata kćeri Milana Ž. Djordjevića istim putem i opširnije pismom preko Stierje Bodi, Zeneva.

3558. Gđji Mileni Drag. Mihajlović, Sveto-Savska ul. 36, Niš, Draga mammo! Molim te odmah se javi preko „Beogradskih Novina“ jer odavno od tebe nemam vijesti. Mi smo zdravo, ne brini se ništa. Piši. Tvoja B. Mihajlović, st. med. Universitet, Zürich.

3559. Leposavi Lazić, Beograd, Nemanjina 3. Mislim o vama i djeci. Javite se. G. Djura i Aca zdravi. Moj mili Vita kako je. G. Nadu, Ljubu, vas i djecu ljubi vaš Ljuba.

3560. Ljubica Trifunović pita za svoga oca Gaju Trifunovića, G. Milanovac. Ona je sa sestrom i braćom zdravo. Novaca imaju. Neka se javi ovim putem ili preko g. Steve Aćimovića, Zeneva. Pita za Vasilija i tetka Julu.

3561. Dragi Damjanović, Beograd, Kursulina ul. 9. Raspitajte za Emiliju i Čedu koji je ostao bolestan u Skadru. Emilija da sazna istinu o Čedi i izvjesti ovim putem ili g. Steve Aćimovića, Zeneva. Leposava je zdrava ali brine mnogo. Milutin je u školi u Francuskoj. Kosta je zdrav. Ljubica Trifunović.

3562. Ljubša D. Popović moli prijatelje iz opštine Borskog Rudnika, da izvjeste njegovu ženu Bosiljku i tasta Timu Mikića trgovca iz Rgotine, da je sa rođjacima zdrav. Žena odmah da ga izvjesti o zdravlju sviju njegovih ovim putem ili preko Crvenog Krsta, Zeneva.

3563. Jovanu Popiću, Niš. Zorki Živković isplatio sam 4000 dinara još septembra. Milutin kod čiče zdravo. Sve pozdravlja Solir.

3564. Dani N. Radovanović, Aran-djelovac. Ja sam sa Ilijom i Ljubom na Krfu zdravi. Sveta i naš Andra u Solnu zdravi. Javi se što prije, Nikola.</

Izvijestiti kuma Svetolika Stanišića, da su njegovi sinovi Milorad i Pera zdravi i da su zajedno. Za Pavla ništa ne znam. Zdravi su: Mihajlo Djurić, Stojan Krčmarac, Milan i Stanko Ivanović, Milorad i Ratomir P. Sarić, Milan Mladenović i Dragoljub P. Matić i sin Dragomira Durdjica svi iz Dudovice. Za ostale ne znam. Baroševac, živi su i do sada zdravi: Dimitrije S. Stanišić, Svetozar J. Feurović, Dimitrije Djurdjević, Svetozar Jovanović, Dragomir Ristićević, Dragomir Pantelić, Sedomir Pantelić, Milorad Milutinović, Dragutin Popović, Tomislav Popović, Dragomir Ilčić, Dragiša Djordjević, Aleksandra S. Djordjević, Vojislav Radovan i Milan Djordjević, Dragutin Marinković, Maksim Maksić, Miloje Požić, Dragutin Miljančić, Milovan Miljančić, Miloš Nedeljković, Eranslav Jovanović, Djordje Ristićević, Marko Ristićević, Ljubomir Gajić, Milosav i brat mu Janković, Miloš Božić, Milele Živković, Radovan Miljančić, Nikola M. Radojčić, Veličir i Tihomir Kitanović, Crnjenc: Milele Matić, Sreten Lazarević, sin mu i sinovac, Milosav Milijević, Milorad J. Ivanović i sin Jovana Ivanovića, za ostale ne znam. Zatim zdravi su Spasoje Platančić i Milivoje Nikolić. Zatim mogu te izvijestiti, da su zdravi: Paja Stanojević, Vojislav i Sreten Stanojevići iz Sakulje sa 20 njihovih seljaka. Aleksandra Ivanović sa bratom sa 83 njina seljaka. Pozdrav Mil. Lazarević.

3566. Radiši Mitroviću, trg., Loznica. Šaljem vam novac sa molbom da ga predate mojoj porodici u Uzovnicu i preko Premovića izvijestite me o prijemu i njihovom zdravlju kao i je li Milutin i Simun sa njima. Postuje i pozdravlja Obren M. Krsmanović.

3567. Radiši Mitroviću, trg., Loznica. Dragi Radiša! Molim vas izvijestiti našu porodicu u Uzovnici, da smo izgubili našega milog i nikad nepozabljena brata Dragu 12. septembra ove godine, a Velizar ga je sahranio 10. istog mjeseca. Za navjeka ožalošćena braća Velizar i Obren M. Krsmanović.

3568. G. Risti M. Stamenkoviću, Beograd. — Dragi Bato, dobio sam tvoje pismo i po njemu postupio. Ođjici Majstorovićevoj možeš dati koliko joj je potrebno, a istu ću sumu ovdje dobiti od g. Aćimovića, čim budeš ovo učinio, odmah me izvijesti preko novina, kao i kartama, samo ovo učini više puta pošto poštu ne dobišam uredno kao i da glijca izvijesti g. Stevu istim putem. Mi smo svi zdravi i za nas ne brinite. Svi Samurovići zdravi su. Belja mi se često javlja. Ovih dana ćemo vam poslati fotografije, pošaljite i vi vaše. Za Božu Bogunovića, kad dobišam izvješće javi ću Rosi. Javljajte se preko novina kao i kartama. Čim dobišam novac od vas, odmah ću ići iz Zeneve radi popravke zdravlja. Tetka sa Momom u Solunu zdrava. Razgovarao sam sa Lazom i kaže, da nema nikakvog odobrenje od Dobrivoja, da novac šalje o ovome ću te dočnije izvijestiti. Sve vas mnogo pozdravlja i voli vaš Jovan M. Stamenković, Hotel Terminus.

3569. Kosta Djukić, Beograd, Zorina 19-a. Mili roditelji, vaš oglas od 19. jula pročitasmo i mnogo nas je obradovao poslije toliko vremena. Mili nam je, što ste zdravi i kod naše kuće. Za nas ne brinite ni najmanje, zdravi smo. Pata na maturantskom kursu, ja u gimnaziji, zet na Kršu. Javite nam se preko Ante Japoševića. Hotel Terminus, Zeneva. Sve vas vole vaši sinovi Vojta, Bata i zet Andreja.

3570. Ljubici Hadži Popović, Sabac. Ja sam sa Marom u Lezenu a Katica sa Lenkom u Montreu jedan sat željeznicom udaljena od mene. Mara je ozbiljno bolesna i treba mi novaca, zato pošalji mi putem oglasa a i kartom ovlaštenje da tvoj novac u narodnoj banci mogu uzeti. Oglas podaj da tri put bude štampan u „Beograd. Novinama“. Natin Milan pukovnik zdrav

je i za njega nemoj ništa da se brineš. Neka Nata traži odobrenje da amo dodje i nadje mi se u pomoći zbog Marine bolesti. Svi ostali naši zdravi su. Sve vas pozdravlja vaša Leposava Radulovića, Hotel Belvedere, Leysen, Schweiz.

3571. Magdaleni Gaje Nikolića, Lebane. Javi mi kako si sa djecom i dobijaš li novac koga ti šaljem. Ja sam zdrav i sve vas ljubim i pozdravlja Gaja.

3572. Velimiru Nikoliću, svešteniku, Arandjelovac, Brezovac. Javi mi kako si sa djecom i kako su naši u selu. Ja sam sa Svetozarem zdrav. Srdačan pozdrav tvoj Gaja.

3573. Stanoju Milenkoviću, Beograd. Zorina 12. Primio sam tvoju kartu od 28. sept. Srećan sam, što ste svi zdravi. 1. oktobra poslao sam ti preko banke 375 kruna. Izvijesti me kad primiš. Javljaj mi se češće, ako možeš kartom, inače ovim putem. Steva je zdrav. Javi mi šta je sa Darom i Andjom. Izvijesti gđu Kuzmanoviću, da je g. Aca zdrav. Vidio sam se sa njim prije kratkog vremena. Neka mu se javi lično kartom. Sve vas pozdravlja tvoj Brana, Atina, hotel Olympia.

3574. Hristini Milošević, Vlasotinac. Molim vas da me izvijestite o porodici Milutina Petrovića iz sela Konopnice, srez vlasotinački, okr. vranjski. Milutin je zdrav i sve pozdravlja, Raša Čuković.

3575. Petru Mandariću, nadzorniku ciglane Mite Djordjevića, Beograd. Molim vas da mi pošaljete sljedeći izvještaj: Ko je iselio stan g. Bogdanovića i gdje su stvari, da li je živa gdja Mara poč. pukovnika Steve Jovanovića, koja je bila u niškoj bolnici prošle godine. U kakvom se stanju nalazi kuća i stvari gdje Stanije Joksićke, Grobljanska ul. br. 1a. Kako su sa zdravljem gđice Dušica i Ljubica Bogdanovićeve i gdje su. Javite o sebi i gospodji Soki također. G. Bogdanović sve mnogo pozdravlja. Blagodari vam Raša Čuković.

3576. Zori A. Nikolić, učiteljici, Kragujevac. Na vašu kartu izvještavam vas, da je Radomir sin Andre i Julijane Nikolić, djak gimnazije umro 28. marta u Eksu kod Marselja. Moje saučesje, Anta Vildović.

3577. Bosiljki Milosavljevićevoj, Aleksinac. Oglas tvoj pročitao sam. Zdrav sam u Marselju. Poslao sam ti na Dr. Botu 150, na Mutavdžića, inženjera, Kruševac 160 kruna. Traži od njih i izvijesti. Pozdrav svima, brat Dušan.

3578. Milorad Radosavljević, Lenka. Dobih dvije karte od početka oktobra. Milan od sred. oktobra poslao 8./21. nov. oko 640 kruna i pismo, vidio prijem novca u oglasu tvom i Vukinom od oktobra. Panta, Slavko, Jova pišu, zdravi su, Žiža i Mica dobiće plate, učinih korak, slaće i Slavko. Od Siničke dobi kartu od poč. sept. posla Simiću cipele, poslaću njoj. Kum Ljuba piše zdrav je i M. Bugarčić, poslao im oglašje — Zorkin upućen Radojloviću. Natin meni, zdravi smo, pozdrav.

3579. Danici Jovanović, Niš. Svi smo zdravi. Novac sam poslao. Jovi preko Steve Aćimovića, Zeneva, da li si dobila. Anta.

3580. Ani Obradović, Kućeva. Momčilo Marinković je zdrav. Pita za vas i djecu. Steva Aćimović, Zeneva.

3581. Janku Vlačiću, V. Orašje. Veličir je zdrav. Pita za tebe i majku Živanu. Steva Aćimović, Zeneva.

3582. MILUTINU SIMIĆU, Kragujevac. Kartu od sred. X. primih. Za Hilju nemoj brinuti ja vodim računa. Gospodji sam javio da tebi ili čika Mariću da sve što sam poslao i dao njoj. O deci povedi staranje da ja odavde ne brinem. Javljaj se često i kartama na moju adresu u Zenevi. Pozdrav mnogo tebi, Ani, čiča Mariću blagodari sa moje strane na izvještajima, baba, ti, decu poljubi mesto mene, Tihomir.

3583. G-dji MILICI NAUMA KOSTIĆA, Kragujevac. Pročitah vaš oglas iz br. 248. „Beogr. Novina“. Veliko vam hvala na predusretljivosti za moju decu, ja ću vam biti uvek blagodar. Naumu i Dragiši šaljem redovno hranu i duvan. Pozdrav vama, gospodjama i deci od Tih. N. Stojanovića.

3584. JULKI VLAD. PESIĆA, NŠ, Du-

šanova 31, Novopazarska 8. G. Viada je zdravo i mnogo pozdravlja.

3585. KOSTA DINIĆ, Beograd, Smiljanica 5. Aleksandar Dinić javlja sa Pirineja, da se nalazi tamo na lečenju. Braća od stričeva Milan u Nici a Dragi u Parizu zdravi su. Molim odmah odgovorite ovim putem kako ste vi i trebali vam novaca na adresu Radovan Jevtić, Zeneva.

3586. DRAGI V. TOMICKI, učiteljici Mišljenovac kod Požarevca. G. Vasa je zdrav, javite se ovim putem i preko g. Radojlovića, kartom.

3587. KOSTI ILIĆU, Vlasotinci. Vaš sin Adan zdrav je i moli da mi ovim putem odgovorite o vašem zdravlju.

3588. MARINKI SREBRNA BLAGOJEVIĆA, sveštenka, Surdulica. Vaš suprug Srebrn zdrav je, da mu se javite ovim putem, kako da vam pošalje novac.

3589. TIHOMIR PANIĆ, Beograd, Carinsko pristanište 7. Dobio sam pismo od Ruže. Steva je zdrav bio sam sa vašim Vladom. Javite Grosu da pošalje preko Brunera za mene pare. Ja sam zdravo. Pensjon Regina. Neka Ruža pošalje priznaticu od Ackermannna da uzimam stvari. Mnogo pozdrava svima od Mite.

3590. TIHOMIR PANIĆ, Beograd, Carinsko pristanište 7. Pošaljite vaše dugovazne firmi Gebrüder J. & J. H. Streif & Co. Glarus — Schweiz 3000 kruna. Sa Vladom sam govorio. Pozdrav, Mita.

3591. NATALIJI RAFAILOVIĆ, Leskovac. Pismo od 29. septembra primio sam. Pre nekoliko dana vraćao sam se kod Sobodana. On je zdrav i dobro uči. Kod Milana bio sam dva meseca. Miloš je došao samnom ovdje na osusot. Mlivoje u Solunu, Dragomir u Bizerti zdravi. Majka sa svima zdrava. Dragutin telegramom od tetke Ruke javlja se zdrav. Dr. Antući i Risti sudji pšao sam odmah. Poslao sam na tvoj adresu 500 leva na Katinu 400 leva. To Milan šalje. Majki poslata još jedna suma. Svakog meseca slaću. Pošalj mi vaše fotografije. Piši često preko gospodjice Getrude. G-dja Cana pok. Toše sudije tim se pštem Sočru često javlja. Dušan Sabinić zdrav je. Dušan Kuzmanović zet Zorkov i Čeda Tomić, nalze se kod Toše sudje. Poljubi i čuvaj našu majku. Katu pozdravi mnogo. Njen Voja stanuje samnom. Tebe mla Talo i decu svu grli i ljubi tvoj Zika.

3592. TRSTENICANIMA. Milosavu Mariću, Mišku Vukadinoviću, Vasilju Arandjeloviću, Vasi Perčeviću i Dobrivoju Duniću. Vučić R. Milutinović, učitelj iz Mihajlova piše da je zdrav o čemu možda izvestite njegovu ženu i decu, da se ovim putem javi. Zeta Polka nka uzme od prote 150 din. koji je dao njegovom Saši, koji je zdrav. Za trošk da uzme po 100 dinara od Džine i Marka, vrateće im.

3593. KRISTIFORU ČUKIĆU, Kraljevo. Pital Uroša Mitića iz Gotovca, Zica, gđi se naziva Natalija Stevana Mitića čenova iz Pazara. Pa ovim putem preko Bogavca izvesti na koju adresu da joj se pošalje novac. Stevan Mitić.

3594. DRAGI P. MILANOVIĆA, Kraljevo. Ka tu koštinu izveštavaš o smrti Petrovoj primio sam. Stalo sam u Parzu i uvek zdrav. Dragan je u školi i takođe zdrav. Pozdravlja te tvoj sin Rade.

3595. MILEVI MITIČKI, Kraljevo. Uvek sam zdrav, i stalno u Parizu. Ovim putem izvesti me kako si ti. Pozdravlja te tvoj sin Svetislav.

3596. DINI M. KIĆU, Paraćen. Javi mojoj majci Leni i ženi Zorki da sam Miki i ja zdravi. Izvesti me ovim putem preko Svetolika u Parizu kako moji žive. Pozdrav svima Radovanović.

3597. VIDI LJOTIĆ, Kruševac. Draga Vido, tvoj oglas u br. 247. pročitao sam, tvoje kao i ostalih naših više karta i pisama primio sam, koja su nas mnogo obradovala, mi smo svi zdravi, Pera, Zoja, Kojta, Tača, Miloš, Mihajlo i Bora takođe Pera je primio od Antanaska iz Djunisa, pet stoćna dinara istu sumu isplati njegovoj majci ili ženi, od Sande Mangečevog primio je dve stotine din. isplati njegovoj majci Milevi, od Mitana primio je dve stotine dinara isplati Cani, oni su svi zdravi, za ove isplate javio sam ti i kartama.

Pera traži izveštaj o isplati. Zdravi su: Dušan Milete Popovića, Moča i Jela. Sve naše pozdravlja, tebe ljubi tvoj Koča.

3598. VELJKU MILOSAVLJEVIĆU i BOGOLJUBU STOŠOVIĆU, Blace. Živoin Vukosavljević iz Bzaca zdrav je, molim javite ovim putem o njegovoj famli jt. Koča Ljotić, Zeneva.

3599. MARKU JELIĆU, svešteniku Skobaljkom, Smederevo. Dragi tito, zdrav sam sa Milosavom, Vladom i Milutinom. Milutin je u Francuskoj u školi, na kraju ove godine poagaće maturu, novaca mu šaljem dovoljno. Pišite na adresu: Koča Ljotić, Genf, Bernerstr. 1., jer do sada nismo dobili nekakva glasa od vas, pozdravlja vas i vole vaš Milan.

3600. EMILIJI STEVE SAVKOVIĆA, arhitekta, Palanka — Veliki Plana. Draga Ema, dobio sam tvoju kartu i mnogo se obradovao, javi mi šta je sa mojom roditeljima, Ilijom i Jelcm. Ja sam zdrav kao i Milisav. Čuvaj decu i gledaj da idu u školu, sve vas pozdravlja i ljubi i čeka odgovor, broj pošte 222. Steva.

3601. SOJI Dr. V. MIHAJLOVIĆA, Čačak. Draga Sojo, primio sam pored oglasa još tvoje dvije originalne karte i dedino pismo što me je mnogo obradovao. Velja, Mile i ja zdravi smo. Do sada sam ti poslao osam stotina pedeset kruna, danas ti šaljem još tri stotine kruna od sada ću ti redovno mesečno slati po 300 k. Podaj Radula u školu. Uvek mi odgovori kartom preko g. Radojlovića o prijemu novca, pošta 801, sve naše mnogo pozdravlja Mila, Radola i tebe grli i pozdravlja tvoj Vojislav.

3602. LJUBI S. JOVIĆU i BOSI R. DJAMIĆA, Prššina. Radojko, Dragoljub i Duško zdravi su, Bogosav u Francuskoj u školi, javite se preko mene jeste li svi zdravi. B. Jeličić, Geneve, Rue de Berne 1.

3603. JOVANU POPOVIĆU, svešteniku, R kovac. Stanimir Stepanović, te moli da preko mene izvesti šta je sa njegovim bratom Slavkom. Znamo li što god o Stanoju, Velimiru, Dušan i Miloju koji su ostali u Peći, Milovan je u Nici u školi, kao i tvoj Vule, oni su zdravi. M'odrag Simin ovde je, zdrav, a Sima je otišao da vidi Miladina i Milana. Pera pop Vasin ovde je, zdrav. Pozdravlja tebe, pop Vasu, Arsu i sve naše vaš Andra Cvetković.

3604. PERI ANDREJEVIĆU, Jagodina. Dragi Pero, poslao sam ti preko Crvenog Krsta 1.140 kruna, molim te budi dobar, kad ovaj novac primiš pošalji ga po sigurnoj prilici mojoj Anki u R kovac, ili javi kojem od mojih zetova, Nkoli ili Vučku pa im predaj, oni će joj dati, blagodarim ti napred na usluzi, tebe i sve tvoje pozdravlja tvoj Andra Cvetković.

3605. ANKI A. CVETKOVIĆ, Rekovac. Draga Anka, danas sam ti preko Pere Andrijevića u Jagodini poslao kruna 1.140 kada ovaj novac budeš primila, ti me ovim putem izvesti, kao i to trebala ti još novaca da ti pošaljem, u isto vreme izvesti me jeste li zdrava, imala li z. Život bar što je najpotrebnije, šta rade naši u Obrežu, znaš li što o njima, kako je Nikola, Vučko i Svetozar, kako su svi njihovi, za sve naše javi mi. Pera, Dragi Djole i Života i ostali za koje sam ti javio zdravi su. Nastas, Miki, Mirko i svi njihovi zdravi su, pozdravljuju te. G-dji Cana i Kaliopa čuvaju ti Perču kao svoje dete, one su mu sada prave matere, budi im blagodarna kao što sam i sam, za njega budi bez brige. Poslao sam ti pre neki dan moju i Perčinu sliku, ako ih primiš javi nam. Ako možeš otiđi do varoši i slikaj se i pošlji nam tvoju sliku. Pera ide u školu, porastao je veliki i dobar je djak kao što je i do sada bio, i moli se Bogu za tvoje i naše zdravlje. Bog je dobar i dočekaćeš dan kada ćeš ga moći zagrliti, sve naše pozdravlja kao i tebe, tvoj Pera i Andra.

3606. NIKOLI RISTIĆU, Rekovac. — Danas prvog novembra dobio sam kartu Lenčetu, koju je Dragutina poslala, on će joj odgovoriti. Save Vukinog više međ živima nema, on je kod Dušana pop Jovinog od 10. avgusta, ostali za koje sam do sada javio zdravi su. Dobio sam pš neki dan izveštaj za sledeća lica da su

zdravi i to: iz Ursula: Miladin Petrović, Milorad i Jerotje Milošević, Petar i Milen Ivanović, Jazko i Micsav Ceorgjević, Vukašin Sošić, Toza M. Radovanović, Mirko Ivanović, Josa Radovanović, Ljuba Ivanović, Vo'a Cešković, Milen B kć, Miloš A. Radovanović, Borisav Jovanović, Stanimir M. Nkoletić, Vo'a Gendić i Žvko Jovanović; iz Siljevice: Bogdan Djurić, Bola i Jezimir Pavlović, Vukašin Matejić, Jelisić Vučković, Milutin Ilčić, Božin Djordjević, Bogić M. Ilčić, Novica Pavlović, Vojin Lazarević, Milorad Vukomanović, Bogić B. Milovanović, Obrad Dj. Petrović, Živojite Stanković, Radomir M. Paunović i Milutin M. Matejić. Izvešći me je li živa majka učitelja Drag. iz Cikote, reci joj da su joj oba sina živa i zdrava i preko koga mogu da joj pošalju novac, javio sam ti da sam dobio tvoju kartu od 20. septembra i kartom odgovorio, pšičeše kartama i oglasom, svi smo zdravi, moju Anku, tebe i tvoje, Vučka i njegove Nastu Daru, sve ostale prijatelje i poznanike pozdravlja tvoj Andra.

3607. STEVANU PLAZINI, Kotraž, Čačak. Milovan i Dragutin zdravi. Javite to sebi i gde su Stevan i Rade. Milovan Plazina.

3608. MISI JOSIMOVIĆU, Beograd. Na moj račun pošljite odmah mojoj ženi Dragi u Drenovac, Mačva, 200 kruna a za Božić još 100. Jakov Čupić, sveštenik, Bastija.

3609. MILANU RISTIĆU. Čačak. — Dostavite mojoj porodici u Barjcu, da sam zdrav u Parizu. Sinovi, sem Jovice zdravi. Javite mi o mo' ma. Vitomir Djordjević.

3610. DIMITRIJU LAZAREVIĆU Čačak. Dostavite mojoj porodici u Brjane, da sam živ i zdrav. Neka mi se javi istim putem. Vojislav Perišić.

3611. PRECI MILENKU DJ. POPOVIĆU, Gornja Dobrinja. Molim javite mojoj kući da sam zdravi i živim u Parizu. Vučko je zdrav a Dragoljub umro 15. marta. Neka se javi oglasom. M. Jeličić iz Sr. Dobrinja.

3612. RANKU MAJSTOROVICU, Čačak. Dostavite mo' ma u Mijokovce da sam zdrav i živim u Parizu. Milutin je zdrav. Otac dostavite ovo u Mijokovce tvoj sin Mihajlo. Kazdite Raji da je Miloš Žv. Milentije Buzadžić.

3613. GOSP. BUČI TAVLI, NŠ. Vaša Fani mi javlja da su svi zdravi i dobro. Pozdravljuju i ljube vas n. Jopl'e, Deleon.

3614. JELENI VASOVIĆ, Beograd, Obilježje venac br. 4. Raduje se što ste svi zdravi. Za nas ne brinite ništa. Otac i Ljubisav su kod mene. Ljubi leu produžio školu. Milorad je u Draginjama, ostali su u Nici. Ujka Gvozden pisao mi je sa Krfa, zdrav je. Sve vas pozdravlja vaš Milojko.

3615. BOSA SPASENOVIĆ, Loznica. Javite mome ocu i ženi Dragi Jovića iz Donje Trešnice da sam živ i zdrav, kod doktora, Neka javi kako su oni Ljubomir Jović iz Donje Trešnice.

3616. Familiji Dr. RADAKOVIĆA, Bogatić. Dobio sam vest od vas. Zdrav sam sa braćom i Vujom, ocu sam poslao novac i vama preko g-dje Hadži Popović u Sapcu. Dr. Dušan Radaković.

3617. MILAN MARKOVIĆ, preduzmač izveštava svoje da su svi dobro i da o njima ne brinu. Pročitao je oglas majkin, i moli je da mu čuva B kataru. Novac im šalje preko g. Djurića i Viktorovića apoteke. Moli ih da ostanu gdje ih je ostavio. B katarovu kartu preko Berna sa zahvalnošću dobio. Da se što češće preko novina javljaju.

3618. DJOKA DJOKOVIĆ, abadžija iz Beograda javlja svojoj porodici da je živ i zdrav, i molim svoju ženu Mariju da mu se javi preko novina i javi kako su deca. Novac joj je isposlao.

3619. JASI GOLEMOVIĆU, Arandjelovac, Milan B. Jarković, polic. pisar, moli da ga izvestite o sinu i braći koja otače u Srbiji, jer go. lina dana ne znam ništa o njima. Dr. J. M. Zujović, Pierre Fatio 25, Zeneva.

3620. Persida Živković, Beograd. Primila sam kartu od 21.-IX. i blagodarim ti na trudu. Kaži mami, da sam primila od Mare 500 kruna i od čiča Radža 100. —

JEDINI HRVATSKI OSIGURAVAJUCI ZAVOD

„CROATIA“

OSIGURAVAJUĆA ZADRUGA U ZAGREBU

UTEMELJENA GODINE 1884.

SREDIŠNICA: Zagreb, u vlastitoj palači ugao Marovske i Preradovićeve ulice. Podružnice i glavna zastupstva: Osijek, Sarajevo i Trst.

Zavodska imovina K 4,422.578-98
Isplaćene odštete K 7,362.159-69

Naš domaći zavod prima uz povoljne uvjete slejedeće vrsti osiguranja

- I. Protiv šteta od požara:**
 1. Osiguranja zgrada (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica, industrijalnih preduzeća)
 2. Osiguranja pokretna imovina (kućna i dućanska roba, gospodarskih strojeva itd.)
 3. Osiguranja poljskih plodina (žita, silena itd.)
- II. Crkvenih zvona protiv loma i pukotine.**
- III. Staklenih ploča protiv razlupanja.**
- IV. Na ljudski život:**
 1. Redovita osiguranja:
 - a) Osiguranja glavica za starija doživljaja i smrti;
 - b) Osiguranja za razaz;
 - c) Osiguranja životnih renta.
 2. Pučka osiguranja na male glavice bez ličebničke pregledbe.
- V. Protiv tjelesnih nezgoda:**
 1. Osiguranja protiv nezgoda pojedinaca;
 2. Kolektivna i korporativna osiguranja.
- VI. Protiv provalne kradje.**
- VII. Usijeva protiv tuče.**

Prva Hrvatska Štedionica u Zagrebu

UTEMELJENA GODINE 1846.

Dionička glavica 20 podružnica i 2 ispostave
K 6,000.000—

Pričuve
K 10,000.000—

Vlastita mjenjačnica.

Podružnica u Zemunu

preuzima uloške na knjižice, na tekući i čekovni račun. Izvanjskim uložiteljima stoje uplatnice pošt. štedionica besplatno na raspolaganje.

Eskomptira mjenice, doznačnice, čekove i devize.

Obavlja inkaso i izdaje kreditna pisma na sva mjesta monarhije, tu — i unozemstva.

Kupuje i prodaje vrijednostne papire i valute, sve vrsti srećaka uz najkulantnije uvjete, te se u obće bavi svim mjenjačkim poslovima.

Podijeljuje hipotekarne zajmove sa i bez amortizacije na kuće i zemljišta, kao i uknjižene mjenbene vjerslje.

630

627

Veliko mu hvala. Mi smo svi zdravi, isto želim svima vama, Anđelko boravi s nama, Marija zdravo, mladi vajar produžio je školovanje, otac radio 6 mjeseci, sad ima mogućnost odmarati se. Šta radi gdje? Mara iz Badnice i ostali naši poznanici, ljubim sviju vas, tvoja Natalija Bertotto.

3621. **Milici Mitić**, udovi, Vlahićin Han. Novac sam dva puta poslao. Gdje su Zorka i Kaja, Djoka, Milorad i Bora zdravi su. Duško u školi u Francuskoj, dobio izvještaj. Javi mi gdje je ko i kako sa našim. Milorad Protić, p. pisar, Pošta br. 801.

3622. **Mitoša Glavinčić**, Čačak. Molim te izvesti oca Milosava Protića u Guči, da sam zdrav i brinem o njima. Novac sam mi dva puta poslao. Da javi šta je sa Zorom i Kajom, koje su ostale u Prizrenu. Milorad Protić, p. pisar, — Pošta broj 801.

3623. **Bosi Stojković**, Užice. Pročitao sam tvoj oglas, kojim tražiš dokumenta o nasljedju. Poslao sam ti i pismeni akt, da se primam nasljedstva i za tebe ovlašćenje. Kad primiš odgovori. Sa Boškom i Draškom zdravo sam. Danilo i Dana takodje su zdravo. Primio sam do sada četiri karte od tebe. Što se tiče pomoći Behi, Zdravku i ostalim, to šalje Crveni Krst, Miša.

3624. **Miša Trifunović**, izvještava, da su zdravo: Mihailo Projović sa bratom Miloradom, iz Užica, Jovan Mirković, željčičar; Drago Vučković, iz Krčagova; Borivoje Tucović, pop Jovin, sin, Ljubomir Vračarić iz Kremena. Izvještava Blagoja Prljevića, da su zdravo: Radovan Zarić, žandar i Velimir i Vladimir Zarić, Svetozar Prljević, Jovan Karajica, V. Vrbici; Dragoje Ristović, Branišlav i Radovan Stojanović. Zdravo su: Branišlav, Dragutin, Dragomir, Naum, Vojin i Arsenije Rajevci. Za Strajnu i Dragića nisam još doznao. Izvještava Sretena Tomića, da su zdravo: Jakša, Dobrosav Veselinović, Rad. Zarić, Blagoje Radosavljević, Milenko Milivojević, Veso Prodanović, Živko Milovanović, Ostoja Jovanović, Nedjo i Krstivoje Marinković, Andrija Stojanović, Mihailo Bogojević, Blagoje Savić i Drago Obrenović sa sinom. Zdravo je Dragomir Kovačević, iz Dobroselice, brat Djunov. Izvještava svoju kumicu Maru Šajković, da je tražio izvještaj za Milana.

3625. **Dragutin Tošić**, brać kuma Milutina zdravo je. Pita za svoju familiju i za sina Milana, koji je ostao ranjen u Mitrovici, da Milutin odgovori.

3626. **Gospodji Dani Kinzel**, Jagodina. Poslali novac za majku 3 puta jeste li dobili? Brinem šta je sa vama. Odgovori gdje je majka. Pozdrav. Jela.

3627. **Milorad Marković** traži svoju braću Mihajla i Svetozara Markovića iz sela Bošchaluka, sreza jadranskog, okruga podrinskog i moli da mu se javi preko „Beogradskih Novina“.

3628. **Radislav Di Mitrović** se ponova obraća svojim prijateljima i poznanicima s molbom, da se izvole potruditi i raspitati se u Kraljevu kod Sretena Kovačevića trgovca, šta je sa gospodjicom Stanicom Mitrovićevom. Molba je upravljena naročito na gospođe u čijem je društvu ostala u Kraljevu. Sa istom molbom sam se već obraćao tražeći svoju sestru gospođicu Mitrovićevu, gospođinu profesorcu Živojnu Periću kao i gospođi Ninčević, sa kojom je moja sestra ostala u Kraljevu u istoj ulici, ali do sada na žalost nisam primio nikakva odgovora. Ovim ponavljam molbu na iste ličnosti. Takodje se umoliava svaki onaj, ko bi šta znao o gosp. Živku Sušiću, sudiji u Novom Pazaru, da izvoli izvestiti kao i po gornjem pitanju na adresu: Herr Fritz Karmin, avenue des Arpillieres, Genf (Genève).

3629. **Gospodji Andji Janie Djordjevića**, Smederevo. Milan me izvještava, da čete novac dobiti od Leonide tetka Vasiljinog, on je zdrav sa ženom i djecom u Solunu. Za kuma Dimitrija i Stevu raspitati se. Djoku je izvještio za Margitu. U isto vrijeme izvjestite da su zdravi: Djoka Zojin, Boško Trifunović tehničar, Nikola i Djoka Ničota, Beza Stanije Živote Petrovića „Gaginog“ i Djura Vlastić iz Selevca, Kosta Djordjević, kafedžija iz V. Orašja, kumovi Cvetko i Vlača Jovanović, Jovan i Milorad Mihajla Ilića bakalina, Miodrag Stevana Zarića, učitelj iz Beograda, Dimitrije Mladenović, trg. iz Saraoraca, Dragi Nakalemko. Izvestite i Ginu M. Radivojevića iz Malog Orašja, da je Mihajlo sa braćom Djordjem, Arandjelom, Vladimrom i Milanom Glišić Matejića zdravi. Izvestite sestru Radosava Stankovića Andju, da je on zdrav. Od porodica sviju spomenutih pokupite odgovore i istim putem meni dostavite. Mnogo pozdrava, J. Bajloni.

3630. **Mitri Joce Stejanovića**, ekonomica bolnice, Beograd, Studenička ul. Dušan javlja ovo: Od tetke Ordene naplati 350 dinara, koliko sam dao Djoki i njegovim sinovima, a od Perke Pavla Kostića 45 dinara dao sam Žiki. Svi su zdravi. Ako ti ne plate, javi da više ne dajem. Poslao sam ti 200 kruna. Dušan je zdrav i dobro. Milan P. Djordjević, rue 31. decembra No 71, chez Mme. Zwalhen.

3631. **Gđa Canda Zdravković**, Beograd, Donja ul. 49. Svi čestitamo slavu, vama, Miki, Olgi, Dani i Dadi sa željom, da vam Sv. Nikola svaku sreću donese. Ljubica.

3632. **Draga Danu**, Tvoji svi su zdravi. Ljuba i Lale su zajedno. Šanika sa Pecom u Nici. Siniša ući u Kani. Dali dobijate moja pisma i karte? Ja sam od vas samo od Olge jednu kartu dobila i poslala je

vašem Ljubi. Sa Ljubom teča Milunovim se redovno dopisujem. Daj mi i ti kakvu adresu. Šta je sa Slavkom i Ljubicom Petrović, gdje su one? Sve vas mnogo pozdravlja i ljubiv tvoja Ljubica Čuković, Pension Mathey, Genève.

3633. **Cveti i Dragutini Čurčići**, pozrezniku. Dule je zdrav. Javite se odmah. Steva Acimović.

3634. **Dr. Kuželju, Čačak**. Siniša u liceju kod Pariza, Sreta u Rimu. Svi su zdravi. Javite se preko Steva Acimovića u Zenevu. Pozdrav, Svetislav.

3635. **Savki Josipović-Tadić**, Makedonska ul. 12, Beograd. Mila, Ružica, Rada, Vlada, svi smo zdravi. Milan i Sreten živi su i zdravi. Javlja se što češće preko Milana Djordjevića. Pozdrav svima vama. Pozdravljamo Lenku. Tebi i njoj poslao sam opet novaca prije neki dan. Ljuba.

3636. **Kosi potpukovnika Cvilića**, Požarevac. Zdrav sam, preko Boška poslao ti 720 švajc. fr. Jesi li primila od Veljkovića 1532 kr. Nadu i djecu pozdravljam, Milče i tebe volj Živko.

3637. **Koceljčevićima i Malo-Bošnjanima**. Preko Radisava Resavca, Zeneva, javljaju se, da su živi i zdravi: Mihajlo i Aca T. Mičić iz Koceljčev, Cvetko i Srećko Gavrilović, Budimir, Nikola i Vasa Pajunović, svi iz Malog Bošnjaka. Da javi istim putem, kako su oni sa zdravljem.

3638. **Treni Glišić**, Beograd. Miloš i ja zdravo smo. Miloš se često javlja, ne brini ništa. Primio sam tvoja četiri pisma. Ovdje je Žika, Pera u Solunu. Javlja se češće preko novina, piši dalje na adresu kao do sada. Oglas tvoj u br. 256 pročitah. Pozdrav tebi i djeci, Milan.

3639. **Nadi Drag. Babića**, Požarevac. Ja i Živko zdravi smo. Danas sam ja poslao preko Vujevića za tebe 400 fr. švajc. i Živko preko Boška za Kosu 720 fr. šv. Od Momčila sam dobio svega jednu kartu, pisanu 9. septembra, javlja da je zdravo. Od Jove i Snaje skoro nisam ništa dobio. Voj Vujeviću poslao sam 100 fr. franc. u Mont Dauphen, France. Neka ti g. Mita ovdje sumu položi u tamošnjoj moneti po odgovarajućem kursu. Javlja se češće oglasom i pismima. Sve vas ljube i pozdravljaj vaša tata Dragutin i mali uška Živko.

3640. **Leposavi Save Popovića**, sveštenika, Srebrnica u Bosni. Javite se kako ste na adresu George Janiteb, Lausanne, Boulevard Groney 25.

3641. **Cveti udovi Milutina Jeremića**, krojača. Javite se na moju adresu, kako bi vam vaši sinovi novac poslali. Milan i Nikola. George Janiteb, Lausanne, Boulevard Grancy 25.

3642. **Ljubici Marković**, Beograd, Smiljanica ul. 56, javlja brat Lazar, Zeneva, da prima redovno sve karte, da zna Vasinu adresu i čini za njega što može, da je Miodrag zdrav i često piše, adresa mu je ista, samo treba dodati pošta br. 44. Za djecu i Ljubicu poslao je cipele gdje Doffner, za Tasu ne može da se pošle. Za tetka Milavu čini potrebno da dobije pomoć, tako isto i za Tasu i Vasu. Za djecu Dikinu gleda da učini nešto, samo da se javi njima tačna adresa. Pozdravlja sve mnogo i poručuje, da se brinu za Miodraga.

3643. **Nikolu Acimovića**, Nikolu Nikolića i Aristida Jovanovića, trg. iz Čačka, moli Dr. Milan Marković, inžinjer Šumarski iz Čačka, da dadu potrebnu sumu novaca njegovoj ženi Milki. On priznaje taj dug za svoj i vratiće ga kad se vrati kući. Odgovor očekuje preko Dr. L. Markovića, Genève 69, rue du 31. Decembre.

3644. **Milici P. Lazarevića**, Beograd, Kondina ul. 5, izvještava njen muž Pera, da je zdravo i ništa da ne brine za njega. Do sada je na njenu adresu poslao sedam puta novac i u buduću redovno će slati. Djoka, Steva i Dragutin zdravi su i šalju novac Ljubici i Danici. Moli da se Mica češće javlja Peri oglasom ili kartom preko Premovića, Zeneva. Mnogo pozdrava šalje svojoj miloj Mici, sestri Ljubici, majki i celoj familiji.

3645. **G. Jovanu Djaji**, Beograd, Studenička ul. Dobio sam od Vintrovića depešu od 13./25. nov. Javlja mi, da su vam oba sina zdravo. Radujem se što vam mogu poslati ovu dobru vijest. S' mnogo pozdrava i iskrenog poštovanja vaš Mih. G. Ristić, Rim.

3646. **Svetozaru-Zaru II. Saviću**, trg., Beograd. Nisu tačne one rdjave vijesti, koje si dobio od Djoki. On je zdrav i dobro u Solunu. Javio mi se i on a javio mi to i Vintrović. Pozdrav, Mikica, Rim.

3647. **Mihajlu G. Cipriću**, penzioneru, Beograd, Brankova ul. Primih onomad dve tvoje karte od septembra. Ljubi Stefanović poslato je na račun primanja nešto para a slaće mu se i u buduću, u koliko bude moguće. Neka se zadovolji s onim, što primi. Ja sam tebi poslao onog što si primio prvi put redovno svakog mjeseca slao po 250 dinara i slaću i u buduću. Izvesti me ovim putem koliko si do sada primio i kako ste sa zdravljem. Mi smo svi zdravi. Rada kroz nekoliko dana vraća se na dužnost. Mnogo pozdrava, Mikica, Rim.

3648. **G. Živojnu Siniću**, advokatu, Beograd, Bitoljska 59. Tvoju predstavku povodom oskudice, u kojoj su djeca Ivana Dokića, saopštio sam njegovom starijem. Svega što mogoh učiniti. Pozdrav, M. G. Ristić, Rim.

3649. **G. Vladimiru Jovanoviću**, Vrnjci. Primila sam vašu kartu i poslala Slobodanu. Svi smo zdravi i usrdno pozdravljamo. Molim javite ovim putem, kad što primite od nas, jer mi šaljemo svakog mjeseca redovno. Pravda, Rim.

3650. **Gđi Danici Damjana V. Gašića**, učiteljice, Požarevac. Vaš muž Damjanu svojim pismom, pisanim na Mitrovdan, moli me saopštiti vam, da je

živ i zdrav u družini. Traži da mu ovim putem javite, kako ste vi s djetetom. S poštovanjem M. G. Ristić, Rim.

3651. **Gđi Danici udovi Gige Jakića**, Smiljanica ul. 14. Primio sam vašu kartu. Učiniću štogod bude moguće. S poštovanjem M. G. Ristić, Rim.

3652. **Leposavi Stejanović**, Niš, Svetosavska ul. Jedanaestog novembra poslao sam ti pet stotina franc. franaka preko Crv. Krsta. Momčilo je u Solunu, Matutin u Nici, ostali na svojim starij mestima, zdravo i dobro. Pozdrav, Mika.

3653. **Njegovom Visokopreosveštenstvu Arhiepiskopu Lazaru Mediju**, Prizren. Sa izrazom moga dubokog poštovanja molim vas da primite i moju molbu, da me izvestite ovim putem: što je sa mojim poslužiteljima Franceskom i Faustinom Bonventre, koje sam ostavio kod vas prošle godine i kojima sam do sad više pisama vašem Visokopreosveštenstvu i od kojih može biti ni jedno nije stiglo do vas. Baron Squitti.

3654. **Zorki Dr. Djoke J. Miličića**, Strahinica Bana 61. Vlada gdje je i bio i Dr. Kojenom i Dr. Androm zdrav i pozdravlja tebe i baba Maru. Andra sad u Krfu, djeca u Afini, svi zdravi i on se u skoro vraća njima, za Mikicu i Stanku učinjeno što treba s' verovatnim uspehom. Šta je s' baba Marom? Javlja se. Sve mnogo pozdravlja Djoka, Rim.

3655. **Miško St. Petrović** izvještava Ruju Stojadinović ili Milana Stojadinovića iz Trstenika, da je Duško učitelj primio 8. avgusta. Milun pekar zdrav, da Natalija ne brine. Milun ima radnju i radi dobro. Milan Stojadinović da ne brine za svoje sinove i da me izvesti o moćima pismom.

3656. **Gizeli Savić**, Kruševac, Bagdalska ul. 4. Dobio sam nekoliko tvojih izvještaja ovim putem i jednu kartu. Radujem se, kad si sa djecom zdravo. Poslao sam ti 800 kruna do sada, javi mi šta si primila. Tihomir, Nedeljko, Aca, Radenko, Dušan, Siniša, Ljubiša, Vasa, Tika, Boža i Momčilo zdravo su. Izvesti mika Milana, da je Jova sa ženom i 4 djece i Milorad sa dvoje djece zdravo. Jova moli za izvještaj o svima a naročito o njegovom sinu Miki. Izvještaj pošalji preko mene. Tebe i djecu grli i ljubi a ostale srdačno pozdravlja tvoj Sveta Savić, blagajnik.

3657. **Aleksandr Dragiše Matejića**, industrijalca, Beograd. Tvoj oglas u 265. br. ovih novina pročitah. Blagodaram Bogu da ste svi živi i zdravi. Čudiš se, da ti se često ne javljam, a ja sam ti oglasio u 224. br. javio, da sam na dužnosti, odakle ćeš sporije dobiti vijesti, ali ipak ti mi se javljaj ovim putem i ja ću dobiti tvoje oglase. U svemu postupi onako, kako sam ranije pismom iz Švajcarske. Ujna Leni kaže, da je Dragi zdrav i o njemu neka ne brine, blizu sam njega i nadam se, da ćemo uskoro zajedno biti pa ću voditi brigu o njemu. Ujka Djoka se javlja, zdravo je. Jovi, Aleksandru dostaviću poruku a gledaću da i Dragišu pronadjem. Djoka Matejić, Pera i Ljuba Švabić zdravi su, takodje i Svetozar, strina Katin. Javi Paskarevićima i Mjačeviću, da je Ilija Jovičić zdrav i sa njom je. Takodje kaže Djoki, da je Jova bio malo slab a sada je o zdravlju i dobro. Zdravi su i oba Milana. Javi prijatelj Miši, da su zdravi Sima i Mika. Prija Vuka je u Nici, bio sam prije mjesec dana kod nje, dobro je. Javi mi, je li Djoka Marjanović tamo: zašto mi se ne javlja, da nije bolestan. Šta je učinio sa robom, svinjama, mašću, sapunom i ostalom robom; je li rasprodao; daje li ti novaca za vođenje kuće i jel ti na ruci u svemu oko nabavke namirnica. Pozdravi oca, majku, Rosu, Djoku Marjanovića i Kalabu i sve naše rodjake i prijatelje a djecu, Milenu i tebe ljubi vaš Dragiša Matejić.

3658. **Dr. Dušanu Stoimiroviću**, Beograd, Knez Miletina 41. Javi mi, molim te, da li su mati i Marija žive i zdrave. Koliko su novaca do sada primile od mene i koliko si ti do sada dao Mariji? Mariji sam opet poslao preko 100 kruna. Javi se ovim putem. Svima srdačno pozdrav. Adresa Dr. M. Miljković, Hotel Joli-Mont, Montreux, Suisse.

3659. **Gđi Milici A. Simonović**, Beograd, Resavska ul. 13. Sada smo svi u Nici. Jovica ide u gimnaziju. Joja i Olga su u 1/2 internatu. Svi smo zdravi i dobro. Ni jedne karte od tebe dobiti nismo. Javlja nam se ovim putem na moje ime u Zenevu bar jedan put mjesečno. Svi te ljubimo. Saša.

3660. **Drag. Godjevcu**, advokatu. Pila bi vam veoma obavezna, ako bi me mogli izvestiti ovim putem ili pismom, da li ste mogli učiniti po mojoj stvari, za koju sam vam poslala punomoćije i da li se starate o mom imanju, da ne bi bilo veće štete. Pozdrav i poštov. Olga Ljub. Krsmanović.

3661. **Tasku Uzunoviću**, Niš. Naš - li Sava umro je u Solunu 29. jula. Nikola se sada nalazi na Krfu zdrav. Kako je Slavko sa djecom? Branišlav Kolović.

3662. **Gospodji Dragi Koloviću**, Boža, Rade nalaze se u Solunu zdravi. Bosu sam dao u škartu. Kako ste svi vi? Pozdrav, Brana.

3663. **Ljubici Golubović**, Kruševac. Primili smo više vaših karata i iste smo poslali Bori, Milošu, Mihajlu, Peri i čika Gliši. Milo nam je, kad ste svi zdravi. Bora i svi naši često nam se javljaju, oni i mi svi zdravi smo, budite bez brige za nas sve, uživajte sebe i djecu i javljajte se svi što češće. Uzmi od Ljube i pošli prija Nat i čika Savinjo hiljadu kruna (1000) kao i čika Vasi pet stotina kruna (500). O isplati izvesti me. Vino i rakiju svu sent u dućanskom podrumu dedinu zadržite. Čika Ilija sa Radovanom i njihovima jesu li zdravi? Dobrosav i tata često se javljaju, zdravi su, što im treba, šaljemo im redovno. Tebi Ljubice šta

treba za tebe i tvoje, uzimaj od Ljube. Na slučaj da ostanete na manje novaca, javite mi. Za sve koje sam vam ranije javio zdravi su. Pozdrav svima, vaš Nikola.

3664. **Jovi Milentijeviću**, Rekovac. Danas 22. okt. javio mi se kum Stanimir Spasić, zdrav je, moli da saznaš, šta je sa njegovima u M. Drenovi, jesu li zdravi, jesu li primili što novaca i koliko, šta vi radite, jeste li zdravi. Miloje te moli, da ga izvestiš, šta je sa njegovom braćom i ostalom porodicom. Tvoj Čeda je zdrav. Moj Nikola neka javi, da su zdravi: Milaštin Krstić iz Oparića, Novica Pavlović iz Siljevice, Ljubisav Radivojević iz Kaludre, Ljubodrag i Miodrag, sinovi Momira učitelja iz Rilja i Mladen Agatonović iz M. Drenove. Moju Anku mnogo pozdravi, reci joj, da za mene i Perču ne brine, neka mi se češće javlja, ko je sa njom u kući i kako živi. Vučka, Nikolu, Arsu, popa Jovu i Vasu, Svetozara, Tošu, tebe, tvoje, njihove porodice i sve prijatelje pozdravlja. Nikoline dve karte primao sam. Ovdje su sada sa mnom Pera pop Vasu, Vule pop Jovin, Djole Vučkov, Dragi, Miodrag Perić i Aca Perić i svi su zdravi. Života se javlja često, zdrav je. Tvoj Adra Cvetković.

3665. **Jagodincima** javlja Marko Djordjević, da su zdravi i živi: Djordje Milojević i sin Nikola, Čija i Radmilo braća Radojković, Brana Milovanović, Zarije Veselinović, Mile Nastić, sva braća Kojadinović, braća Taušanović, sinovi p. Sime Dinčić, Radovan Acimović, Dragi. Steva i Ljuba Kuzmanović, Milan sin Stanojka Ihebara, Jova Čelović, Marko Naslas, Lavdij Marković, Voja Gavrilović, Nikola Cvetanović i dva sina, Vasa Cirković, Gruja Nikolić, Dragiša i brat mu Koste Djordjević, sin Pavla Pajunovića, Mlken B. Milanović, Dragoslav Radić, Mientije terzija Milutin Ognjanović, Svetozar Brzaković, Steva Dačkov Stevanović, Milan Sime Jocića, Dušan M. Veljković, Obren Veličković, Dušan Jarković, Milan Bratić, Dušan Nišlić, Miša Stetić, Boža Bogdanović, Bora Bušrija, Miloš Drašković, Nikola Perkić, Pirkici, Ljuba Nikolić, Jevfime Joksimiović, Dušan Živanović, Steva Djokić, Andra Pavlović, Andra Brkić, Dragomir Petrović kafedžija, Ranko, Branko i Tida Djordjević, Miki Rajković sin Petka Ihebara, sin Stojana Turka, Dragoslav Cvetković, Boža Jovanović, Mika Kočić, Bora Ristić, Vlada i Milan Blagotići, Dr. Andra Živković, Dušan Živković, Kica Lazarević, Dragi Rekovanin, Dušan Marković, Vlačko Ristić, poče, Rata, Maskarac, Sveta Djordjević brale, Toza Nikolić, Aca Sandić, Miloje Todorović, Ilija i Golub Golubović, Marko Velički, Steva Jovanović knjigovodja, Boško Drag. Simića, Ilija i Dragi Cvetković, sin Andre Krstića, Milutin i brat Stefanović, Dragi Urošević, Jovan Mihilević, Vlada Bitoljac, Dragi Nešić, Živko Burić, Rista i Mika Ilić, Božin Simić, Milosav Surdić, Pera i Dragi Jovanović, Dragi Nikolić suca, Voja Djordjević melcer, braća Kandići, Milorad Cvetković, Sveta Blanza, Dragiša Marković, Mijat Petrović, Voja Gajić, Ilija Ratkovic, Boža Petljavina, Mika Marković, Paraćinac, Zine Nikolić, Gavra iguman iz Jošanice, Mita Sotra svirač, Sveta Mitrović, Slobodan Stefanović, Jagoš Ninčić, Djordje i Lazar Novaković, sinovi Alekse advokata, sin Srete Azića, Djoka Jovanović, pisar, Roda Bujdić, Jovan Dj. Jovanović profesor, Dragi Vučka Prokića, Dr. Žika Milenković, Miodrag Gruje Markovića, Vidan Pandurović, Dobrovoje Predić, Rada Mirković, Vlada i Dušan Kosovljanin.

3666. **Vasilja Trifunović**, Beograd, Kosmajaska ul. 12 ili 13. Poslali su ti 339 kruna. Tvoji su svi zdravi i dobro. Za njih ne brini ništa. Javi odmah ovim istim putem, jesi li dobila taj novac, koji su ti po drugu put poslali i kako ste ti i Jela? Kako je Tina i djeca? Kako je kuća u Jagodini i Beogradu i gdje se nalaziš? Jovan Kosovljanin.

3667. **Gđi Sofiji M. Uskoković**, Užice, Gasse II. No. 27. Ja, Mile i Aca zdravo smo i dobro. Dobili smo od vas nekoliko izvještaja i mi lo je što ste zdravo i novac dobili. Novac ćemo vam i dalje slati. Da li je Babetta dobila novaca, jer sam joj prije tri mjeseca poslao 100 fres za Babetu. Kaži Babeti, da joj Mitinu posmrtnu platu nisam mogao izuzeti, a i penziju regulisati, ipak ću nju novčano pomagati. — Neka traži novaca od gdje Jaccar i g. Chretien-a, a ja ću njima novac odavde slati. Majka, javi mi, da li je Tijana Dragišić poslala iz Novog Pazara moje stvari, a naročito rad za profesorski ispit. Sve vas pozdravlja i voli vaš Raco.

3668. **Gđi Tihani Pavla Drijinčića**, blagajnika, Novi Pazari. Tvoj Pavle i gospa Stanin brat Aleksa zdravo. Pročitah vaše oglase. Molim te Tijana, javi mi, da li si svojoj majci poslala one moje stvari a ako nisi i nemaš sigurne i zgodne prilike za pošiljku, molim te šalj mi ih kod tebe, a naročito onaj moj rad. Tebe i sve tvoje pozdravlja, Radoje Uskoković, intendant.

3669. **Milanu Petroviću, Obzini**. Pročitala sam oglas moje sestre u br. 289. — Molim recite joj neka ostane u Beogradu, a vami hvala što se o njoj starate. — Ostao sam bez para, a trebam i za sve naše, otidiće u radnju S. Demajorovića, Knez Mihajlova ul. 9. i sporazumite se, položite tvoj radnju odmah veću sumu dinara ili marke, a oni neka naredi g. Demajoroviću ili neka mu pošalju za mene. Svi su naši dobro i sve vas pozdravljaju, kao i vaš Tasa.

3670. **S. Demajorović**, Beograd. Što gospodin Petrović preda vami za g. Tasu, javite odmah a po mogućstvu pošaljite. Pozdrav svima, S. Demajorović.

3671. **Miodragu Vasiću**, Loznica. Na putu sam bio, uvijek sam na oglase od govarao. Živi su i zdravi: Vladimir iz Sladković, Trifun Stojaković, Stanimir Djurdjević, Stojša Sofronić, Vidoje Rašević, V. Selo, Stanislav Alimpić, Živojin Gvozdenović, Borislav Rašević, Ivan Marković, Stojadin Rašević, Milorad Stefanović, Korenita. Milisav Stefanović, Tihomir Mitrović, Dragoljub Spasojević, Svetozar Gligorić, Milisav Sprelić, Stupnica. Marko Živanović, Ljubisav Vasiljević, Milivoj Gavrilović, Bradić, Laza Josipović, Badaña. Mihailo Janković, Belotić, Vasilije i Danilo Jelić, Radoića Ranković, Dragomir Ranković, Mihaljo Aleksić, Milinko Josipović, Gvozden, Petar i Dragutin Pantelić, Gvozden Lukic, Milutin Pantelić, Stave, Ivko Janjić Vrbic, Obren i Velizar Krsmanović, iz Uzovne ce, živi, brata Dragu izgubili. Toša Antonić, Dragiša Marković, Drobnjak pisar umrla su. Milenko je samnom, novaca mu dajem. Cvetko, Vlačko i svi Lozničani su drugi živi. Vodi računa o mojim milim i dragim, ako im šta zatreba, odmah javi, ako možeš dovedi ih. Dragutinu Vladiću reci, da su njegovi svi živi i zdravi. Milana tice ženi Rosi podaj novaca. Cvetko mi piše i majki Vladi Simića, po 200 kruna, oni će njemu dati. Mladen Stojanovića pismo primio sam, hvala mu, neka piše šta je sa fotografijom djece i Nate moje. Na Natino pitanje i Burmazovića odgovorio sam. Za sve javi, jeli izašlo. Ah kad bi znao koliko bi mi dobra učinio, ti bi poslao Natinu i dječiju fotografiju. Steva Radicević i sin, Dragomir, Cvetko Vučević i Josin svi zdravi. Brana kumić Dragoljuba Markovića ovdje u školi. Nemanja Ljube Stankovića i Isakovića. Mladena „Petra Jovanovića. Lešnica. Mnogo i mnogo vam šalje pozdrava, Ilija Josimović.

3672. **Škuliti, Šabac**. Izvestite majku Žike Devečerskog, da je on sa Zagorkom u Nici i mole majku, da im se javi, kao i ostala familija. Ilija Josimović.

3673. **Gosp. Budimiroviću**, Kruševac. Molim vas dostavite g. Velimiru M. Petroviću, Aleksincu, sljedeće: Dragi prijatelj Velimire! Molim te izvesti Anicu i moje u Knjaževcu, da smo svi ovamo živi i zdravi, ali od njih već četiri mjeseca ne dobih ni jednu kartu. Gđju Zagorku Stojanoviću učiteljicu Knjaževac, da sam joj mnogo zahvalan, na izvješću o moćima i da sam učinio korak za novčanu pomoć. Njen brat Brana zdrav je u Parisu. Ljuba Nanića štampara u Knjaževac takodje izvješt, da i njemu blagodaram na izvješću o moćima i ako može neka javi lica kojima je novčana pomoć preko potrebna. Prija, Rosa ako nije dala Vidi novac, neka to učini. Blagodari i mnogo pozdravlja, Dragiče Božinović.

3674. **Dušan Ristić**, Lausanne, poste-restante, izvještava:

1. Miti Ristiću, Niš. Svi smo hvala Bogu zdravi. Branka sa prijom i Vidom otišli za Nieu. G. Draža Pavlović, dao mi je fres. francuski 220 i molio, da to predate njegovom bratu Nikoli, kondukturu pošte. Javlja te se češće.

2. Gđi Mili Cvetka Čolakovića majora, Niš. G. Cvetko trži izvještaj o vami. On kao i vaša braća zdravi su, tako isto i g. Bakić.

3. Nišlija ma. Javljaju da su zdravi: Spira Tabaković, inžinjer; Vitor i Pavle Moravac: Aca Krstić profesor; Aca, Bora i Sreten Ristić; Steva Kara-Nikolić, kafedžija; Slavoljub Kovač, Soko Banja; Peša H. Pešić sa 2 brata; Nikola i Jova Uzunović.

3675. **Iliji D. Živkoviću**, Lapovo. Molim te javi mi ovim putem, šta je sa mojom porodicom, gdje je Kruna. Ja, Radosav, Svetozar, Jordan, Djura i Milan Mici, Raško Miletić, zdravi smo.

3676. **Kaji Tihomira Nikolića**, Šabac. Oglas tvoj pročitah i veoma sam radostan što ste svi zdravi i ne trvite oskudicu. — Ja, Miloš, Laza i Viča smo zdravi. Arandjelovići podaj 500 dinara, koliko sam ovdje od njega uzeo. Javlja se češće oglasom. Sve vas voli i pozdravlja, vaš Tika.

3677. **Blagoje Vasiljević**, izvještava suprugu Zlatu u Trsteniku, da su on i njen brat Dragi zdravi. Moli, da ga Zlata ovim putem odmah izvesti o svom zdravlju i cijeloj imaovini.

3678. **Djoka Manojlović**, izvještava suprugu Stanu u Beogradu, da je zdrav, sve karte primio i oglase pročitao. Novac je još pet puta poslao. Da javi jeli Zaga ozdravila a i za Jovanku, Olgu, Veru. — Džoni je u životu.

3679. **Mariji J. Dimitrijević**, Niš. Tvoj oglas u br. 239 dobio sam, hvala. Javlja se tako češće. Ja, Dragoljub, Duka, Miloš, An. Aca, Mita, Raša, Darinka i Dragomir zdravi smo. Za mene i djecu ne brini. Čuvaj se štrapaca. Zdravlje je najveće blago, a imanje sporedno. Katarini sam poslao novac. Milana molim, da se i dalje o tebi stara. Pozdrav, Janko Dimitrijević.

3680. **Milorad Luković**, profesor, moli Bogdana Bogdanovića, advokata iz Kruševca, da izvesti Pantu Lukovića, da je sa Milanom i Jovanom zdravo. Ognian ostao u Crnoj Gori, a Živadin ranjen u Prištini. Panta da pomaže moje. Moli za izvještaj ovim putem, kao i zašto se Dunja Milanova nikako ne javlja.

3681. **Petru Nikoliću**

Djordju Raduloviću, Nica. Mil mi sine Djoko! Tvoju jednu kartu i fotografiju dobih, kao i Rajkov izvještaj pročitala sam u "Beograd. Novinama", u kome javlja i za tebe. Najtoplije blagodariam g. Rajku kao i g. Svetu za njihovu veliku dobrotu, jer ti se oni nadješe u nuždi u mesto tvoga roditelja, na šta im ostajem za navijek blagodarna. Mnogo ih umoljavam, neka ti i u buduće daju novac, ako ti je potreban, a ja ću ovdje vratiti njihovim kućama. Čuvaj dobro zdravlje i pazi na sebe. Svetovi, Rajkov i svi živi i zdravi, kao i ja sa Zivanom, Dnlom i Belom. Ljubi te tvoja majka Milica D. Radulović, udova iz Ivanjice. A 1636-8

Gospodinu Dragoljubu Raduloviću, Zeneva. Molim vas lijepo, budite tako dobri, da javite mome mužu Tanasiju Jovanoviću, naredniku pisaru štaba moravске divizije II. poziva, da smo njegovu kartu primila, koja nas je sve jako obradovala. Ja sam sa djecom u kući, i zdravi smo. Ukućani Djordja Gobelica, Laze Dinića, Pere Vukojevića i Ilije Kolarevića su zdravi, mnogo ih pozdravljam i mole, da im se češće javljaju. Tanasija neka što prije pošalje novaca, jer je potreban. Blagodarna vam Spasenija Jovanović, Kesavska 84, Beograd. 24296-8

Djoki Prošču, kapetanu timočke divizije, III. poziv. Katika zdrava u kući u Nišu. I vaša je sestra tamo sa djecom. Pošaljite im novaca. Pozdrav, Katarina Žikić-Ginić, Sarajevska 37, Beograd. 24297-8

Gđji Danj Marković, Rue de l'ancien Port No. 2, Genève, Suisse. Dragi Dano! Molim te nadij puta i načina, da mi pošalješ novaca u ime moga primanja, koje još od oktobra prošle godine nisam primila, i to što većina bude mogla — jer sam u oskudici i bedi, još sa bolesnom majkom. Pri tom znaš, da ničega više inače nemam. Pozdrav svima od vaše Mirolave Dimitrijević, Poslanička (Krunska) 56, Beograd. 24294-8

Gospodinu Stevi Ačimoviću, Hotel Terminus, Zeneva. Poštovani gospodine! Učtivo vas molim, da me izvjestite za moje sinove Milana i Mihajla Gligića, Milan je vojnik V. bat. II. div. haub. puka, a Mihajlo mladić od 17. god. otišao pred vojskom. Njima dostavite sljedeće: Dobra moja djeco i sinovi! Ziva sam i zdrava, radim u svojoj kući, za mene ništa ne brinite, samo o sebi brinite, a sve višnjem Bogu ja se za vas molim, čuvajte se i pazite na sebe. Želim vam od Boga, da praznik Hristovo rođenje u zdravlju dočekate, veselo provedete i Mika rođen dan. Pozdravlja vas i ljubi vaša mama, Danica S. Gligić, Ub. A. 1632-8

Gospodinu Draglucu Soldatoviću, Zeneva. Nadajući se u vas, da ćete me se redovno sećati, ja vas pored zahvalnosti molim za to, sa još jednom molbom a ta je, da mi naredna pošiljka bude što je moguće brža i znatno veća, jer sam u oskudici i bedi, još sa bolesnim roditeljem. Poštujte i pozdravlja Mirolava Dimitrijevića, Poslanička 56, Beograd. 24293-8

Milutinu Uroševiću, Zeneva. Case Monte-Blanc No. 4294. Milutine, tvoju kartu dobih, što me izveštava o Dragoljubu i Cedi — mnogo ti zahvaljujem na prevelikoj pažnji, i u buduće me izveštavaj, kao i o Peri Miniću, ako i dalje budeš u vezi sa svima njima, a ja ću sve to nadoknadi. Primi mnogo pozdrava od svih mojih i bude pozdravlja i blagodari Ljuba Jovanović, Aleksandrovac, Župa. 24336-8

Milutinu Uroševiću, Zeneva. Case Mont-Blanc 4294. Molim vas, raspitajte se za Rajovana Ivanovića, regruta XII. puka šumadijske divizije, i javite, je li živ. Blagodari otac Ivan Ivanović, Aleksandrovac (Župa). 24335-8

Milutinu Uroševiću, Zeneva. Case Mont-Blanc 4294. Molim vas, izveštite nas o Vlaku Milinčiću, naredniku II. poziva brdske baterije šumadijske divizije iz Osredaka, je li živ. Momčilo Milinčić iz Osredaka. 24334-8

Adamu Djermanu, Zeneva. Molim vas, prijatelju, da dostavite mome Ljubi sljedeće: Dragi Ljubo, u velikoj sam brizi, što mi se ne javljaš. Molim te, da mi šalješ redovno izdržavanje, jer sam ostala potpuno bez sredstava za život. Od Djordja Dimitrijevića iz Višnjice po tvome naređenju iskala sam, on me je odbio, veli ne zna, da li ti daješ njegovom sinu. Novac nemoj nikome davati a jedina je gđja Gadžurićka, koja mi novac daje. Javlja se češće, da ne brinem. Mnogo te pozdravlja majka, Nata i tvoja Milica. Prijatelju Adamu toplo blagodariam. Milica Lj. Gajić, Skenderbegova 19, Beograd. 24327-8

Naum Dimitrijević, Hotel Terminus, Zeneva. Molim vas, javite Olgi, da sam primila njenu kartu i da sam se nekoliko puta preko novina javila, ali ona do sad nije ništa dobila. Javite, da smo zdravi i da ne brine za nas. Molim vas, javite meni, da li ste čitali moj oglas. Pozdrav, Zora Jovanović, Zmajeva ulica 2. 24320-8

Djordju Periću, Zeneva. Poštovani gospodine Djoko! Vaše dve karte primila sam u kojima mi javljate za tatu i Miodraga. Hvala vam na sećanju, javljajte mi i u buduće za Miodraga i tatu a također i vi mi se javite. Pozdravlja vas Ružica Kučković, Kočnagasse No. 59, Beograd. 24319-8

Gospodinu Savi T. Rančiću i Dušani Srećegoviću, Zeneva. Mili moj! Dobih vaše karte i pročitala oglas, koji su nas veoma obradovali, sa zdravljem smo malo bolje. Za Perku i Micu i djecu u opšte ne brinite, dobro su. Čestitamo vam nastupajuće praznike, da ih zdravo i veselo provedete ove godine, ovako, do godine u zajednici. Dule, kaži Bori, da je baba dobro, da joj piše i pošlje para. Vas grli i mnogo voli vaše Ljubicu i Anka D. Sretenovića, Ratarska 113, Beograd. Pozdrav Miliču, neka dobro uči, za Danicu ništa nema. 24325-8

Gospodinu Jovanu Kučkoviću, kapetanu, Zeneva. Dragi tata! Vaš sam oglas pročitala i mi se je, kad ste zdravi vi i Miodrag. Molim vas, tata, kad pišete Miodragu, molite ga, da mi se on lično javi, jer za njega se mnogo brinem. Javljaite mi se i vi češće a i javite mi za gazda Jovu, jer se baba i gđja Mara brinu mnogo za njega. Pare mi šalžite redovno. Za mene nemojte ništa da brinete, sedim u kući našoj. Pozdravlja vas mnogo i ljubi vaša ćerka i sestra Ružica Kučković, Kočnagasse No. 59, Beograd. 24318-8

Spasenija Nikolić, rođena Zivanović, iz Jalovika, srez Vladimirci, okrug Šabac, sada u Irigu u Srijemu, kod gđe Anke Stanković, pekarke, moli obavjest o svome svekru Petru Nikoliću i bratu Dimitriju Zivanoviću iz Jalovika; ko o njima što zna, da joj javi u Irig. A 1652-8

Gđji Leposavi Smolaka, Zeneva. Novac sam primila. Gđji Zavadjil predala. Gđe Stajevički predacu, dok je proždajem. Pozdravlja vas Danica M. Lešjaninova, Miloš Veliki 48, Beograd. 24317-8

Gospodji Ružici Milovanović, Zeneva. Novac sam primila, veoma vam blagodariam i molim, da me se još koji put seitate. Poštujte vas: Danica M. Lešjaninova, Miloš Veliki 48, Beograd. 24316-8

Gospodjici Ljubici Mirković, Zeneva. Novac primila i blagodari na sećanju. Milka M. Lešjaninova, Miloš Veliki 48, Beograd. 24315-8

G. Josifu Seliću, Bizerta, Afrika. Dragi i mili Josi! Evo da ti se javim. Ja sam sa djecom zdrava, samo se brinem za tebe, i nalazim se u oskudici bez novaca. Od tebe sam dobila svega dve karte. Sa tvojom je često dopisujem, svi su zdravi. Da li si dobio koju svoju kartu sa fotografijom? Ja ti je često javljam. Javi se preko "Beogradskih Novina". Molim se Bogu, da nam se živ i zdrav vratiš. Pozdravlja te Zora sa djecom. Zorka Selić, Budimska 4. 24310-8

Gospod. Sofru Iliću, Zeneva. Dragi prijatelju! Danas dobih tvoju kartu od konca novembra, u prepisu Dragove karte, gdje javlja, da je položio pismene ispite i počeo usmene. Veoma sam ti blagodaran i molim te, da me po svršenim ispitima izvjestiš, gdje će da prođu školu i hoće li na tehniku. Primaš li moje karte? Tebe, g. Vladu i sve vaše srdačno pozdravlja Djoka Arsenijević, Kralj. Natalije 70, Beograd. 24308-8

Gospodinu Stevi Ačimoviću, advokatu, Hotel Terminus, Zeneva. Do danas ni pet para ne dobih. Sa porodicom nalazim se u vrlo teškim materijalnim prilikama. Molim za hitnu pomoć. Godišnja plata, bez doadata, din. 2768.60. Unaprijed blagodari s pozdravom Nikola Jovanović (bivši upravnik poreskog odjeljenja u Negotinu), Kruševac, Weststrasse 37. 24333-8

Gospodinu Dr. Ješi Žujoviću, Zeneva. Prvu pošiljku primio Milivoje, a drugu ja. Molim vas, uko, šalžite i u buduće. Čestita vam praznike i toplo vas pozdravlja Danica M. Ninkovića, Smljanica 27. 24331-8

Gospodinu Dušanu Jankoviću, apotekaru, Zeneva. Poštovani gospodine! Slobodna sam po drugi put vas zamoliti, kad pronadjete sina moga Dragora, da mi javite, da sam s neljzmiernom radošću primila vijest, da je sa stricem Veliborom živ i zdrav. S izborom njegovim radi nauka sasvim sam zadovoljna te mu želim najbolji uspjeh i zdravlje. Mnogo vam blagodari, a strica i Dragora srdačno pozdravlja Belka B. Dragaševićka. I ja se, Dušane, obračam na vas s molbom, da javite Veliboru, da sam i treću pošiljku novca primila kao i karte, koje o njemu i Dragoru javljam. Novac neka u buduće šalje na Micu Gavrilović. Njega kao i Dragora mnogo pozdravljam, svete im praznike čestitamo i molimo, a nam se često preko vas javljaju. Vama blagodari i mnogo pozdravlja vas i vaša Duša Dragaševićeva. Miloša Pocerca ul. 24. 24347-8

Zivoti Vidiću, Zeneva. Poštovani prijatelju Zivoti! Vidim iz "Beogr. Novina", da ste u Zenevi, čudi me, da nas toliko vrijeme ne izvještavate o našima — Dragoljubu i Cedi — ja te molim, ako što saznaš o njima, da me izvjestiš. Oni se javljaju, ali mi bi želeli češće vijesti o njima. Primi mnogo pozdrava od svih naših a vas pozdravlja vaša prija Kata, Aleksandrovac (Župa). 24337-8

Stevi Ačimoviću, Hotel Terminus, Zeneva. Molim vas lijepo, izvjestite me, gdje se nalazi moj muž Miloš Milošević, okružni blagajnik iz Pirota. Blagodarna Jelena Milošević, trgovac, Ub. A 1645-8

Andra Stanković, commesare de police, Hotel "Terminus", Schweiz, za Radoslava Maksimovića. Dragi Radoslave! Molim te, izvjesti odmah Stojku Stojanić iz Stojica za muža Milenka Stojanića, vojnika 20. ili 21. pogranične trupe. Bio je u Djevdjelju. Molim te, učini ovo. Pozdrav, tvoja Rajna Kosjerić. A 1651-8

Gospod. Jovanu Premoviću, Geneve, Case 3545 M. B. Poštovani gospodine! Uzimam slobodu zamoliti vas, da me izvjestite za Dragicu Petrovića, narednika pisara štaba V. karov. puka, I. poz. drin. divizije, da li je živ i gdje se nalazi i ako je moguće, oglas mu dostavite. Blagodari: Anka Kadić, II/41, Uziće. A 1648-8

Gospodinu Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim vas, dostavite mome mužu Stanimiru Coloviću, obvezniku pri štabu šumadijske divizije I. poziva, sljedeće: Tvoja sam kartu dobila. Mi smo kod kuće svi zdravi a otac i Ljubinka umri u prošle godine. Dragoj se javlja iz Njemačke. Javlja se češće. S pozdravom tvoja Hristina Colović iz sela Dedevaca, pošta Kraljevo. A 1646-8

Gđ. Sterijil Bodl, Zeneva, 7 travku i Sveti Paunoviću, Zürich. Primi vaš krite i izvještaj za moga Luku, mnogo vam blagodariam. Odgovorila sam vam odmah kartama. Vaši su izvještaji još od septembra a od tada više ništa ne znam za Luku i Dragog, zato vas najljepše molim, odmah mi preko "Beograd. Novina" javite, šta je sa njima, jer sam u velikoj brizi i oćajanju. Još vas molim, njega po mogućstvu izvjestite, da sam ja sa djetetom i majkom zdravo, njega srdačno svi pozdravljam i toplo grlimo, djeca mi šalju rukoljub i mole se Bogu za milog tatice zdravlje, ja ga pak molim, da mi odmah novaca pošalje, jer sam u oskudici a više me ženira, da tražim od koga pozajmice. Straja iz Prilika činio mi velikih usluga. Novac neka mi šalje preko Bodija, Zeneva, a on će preko snaje meni poslati. Vami još jednom toplo blagodariam i molim vas, da me i u buduće bar jedared mjesečno izvještavate preko novina o Luki i Dragom. Pozdravlja vas i poštuje a čika Zdravku šalje rukoljub Kosara L. Petrovića, Sjenica. A 1644-8

Grag. Radoljoviću, Zeneva, Suisse. Miloš Zečević, vaše karte sve do danas primio. Mi smo svi zdravo i dobro, majka kod mene, mnogo vas pozdravljam: Dragana, Kostu, Olgu, Iliju, Savu i ostale naše poznate. Javite se opet. Pozdrav od Nauna, Iwane, Lenke, naše majke, Dragutina, Duška i Branka brat Jovana. Pozdrav i kuma Tanasiju Dumovića, Kostića i Stefanovića. Vuica Zečević, Arandjelovac. A 1633-8

Požarničke šmrkove
za benzinski, parni i ručni rad.

Automobilske šmrkove
i požarničke sprave svake vrste.

Centrifugalne sisaljke
i naprave sviju sprava u modernoj izradi za svaki posao liferuje se

Wm. KNAUST
Beč, II./3.,
c. i kr. povlašćena tvornica mašinskih, vatrogasnih i metalnih sprava.
OSNOVANA 1882.

Brzjav: Knaustfabrik, Wien.
134

Tvornica (fabrika) mašina — i za gradnju vagona d. d. u Simmeringu.

Najnovija, najbolja i najjeftinija

Sprava za sušenje „Allestrockner“
za sve proizvode ekonomije, kemijske industrije, konzerviranog povrća kao i za fabrike hrane je

Dr. Zimmermann-ova sprava za brzo sušenje
patentirana i zakonom zaštićena,
koja je prikladna za parno loženje, „abdampfen“ — ili u ugljenom sa sušenjem troškom sušenja.

Liferuje (dobavlja) se odmah.

Vanredna izdržljivost, štedita u radu! Jednostavna postupa! Iskušana! Najmodernije konstrukcije! Velik remanibilitet! Najtoplije se može preporučiti kao priključak već postojećim ekonomskim spravama, pecarama, tvornicama čokolade i mlinova.

Upute se umoljava uputiti: **HEINRICH GRÄTZER-U, Wien, I.,**
625 Wipplingerstrasse 34 (u palati burze).

G. Kostl Aleksiću, hotel Terminus, Geneve. Ja vas molim, da budete dobri da izvjestite moga muža Luku Miljkovića ložara željezničkog iz Valjeva, da sam poslala novac primila, da nam se češće svi zdravo, da nam se češće javlja, i da nam po mogućnosti češće novac šalje. U istom vas molim, da me izvjestite i za Ljubicu Račicu, žandarmerijskog poručnika, koji je bio pri odredu u Kumanovu. Vama velika blagodarnost, a Luki pozdrav od svih nas. S poštovanjem Mileva Miljković iz Valjeva, Ooštinska 56. 24270-8

Oglase čitko pisati, jer se time izbegavaju štamparske greške.

TVORNICI KISOBRAVA
Moše A. Mazze
Dobračina 4. BEOGRAD blizu Pozorišta.

preporučuje svoje veliko stovarište
kišo- i sunco-brana.

Prima sve opravke — Stručne izrade.
1928

Obuća, Szabó B., (Bakanće) sa drvenim d. onovima, dobrog kvaliteta, svaki kvintum, po paru 22 kruna, porto šalje: Budimpešta, Fejérváros 16/18 III 21. 620

Ekspozitura peštan.-ugar. Komercial-Banke
u Beogradu — Knez Mihailova ulica 50.

GLAVNA UPRAVA CES. I KR. MONOPOLA PETROLEJA I SPIRITUSA.

davi se svima bankarskim poslovima, pošiljkama novaca iz Austro-Ugarske i za Austro-Ugarsku, savezničke i neutralne države. Specijalno odjeljenje za pošiljke novaca ratnim zarobljenicima i interniranim. Prima uloge i obavlja menjanje novca po nakulatnijim dnevnim kursovima. Zasebno odjeljenje za robu za sve branše trgov. poslova.

Osnovni kapital i rezerve 168,500.000 Kruna.

HARTIJE ZA FOTOGRAFISANJE NPG

NAJOMILJENIJA, SVUDA ZAHTEVANA MARKA.

HARTIJE OD BROMSKOG SREBRA (BROMSILBER):
MARKE: „Bromanyl“, „Atlas“, „NPG“, „Superlat“
44 raznih vrsti za kontaktni tisak i vofobrazovanje

HARTIJE „ASUG“ ZA OSVIJETLJAVANJE GASOM:
22 raznih vrsti; najbolja hartija za osvjetljavanje gasom
ALBVIDINSKE HARTIJE
16 raznih vrsti — lijepe hartije za kopiranje za potrebu savremenih letopisaca

CELOLIDINSKA HARTIJA
svojim, bijelom i same od sebe tonirajuće

BLIJEDE („MAT“) HARTIJE „RESISTO“
bijele, čvrste, i repave i glatke

HARTIJE „EMERA-ARISTO“
svojim i bijelom

Neue Photographische Gesellschaft
(Novo Fotografisko Društvo)
Aktionarsko društvo, Berlin-Steglitz 175
Dječovnik kao god i prave krojeve za: časopis za fotografisanje „Das Bild“ („slika“) raznovrsne besplatno. 562

Fridr. Kochmeistera nasljednik
Budapest, V. — Noid u. 8.

Vešetrgovina medicinal-droga, pharmaceutskih specialiteta. — Fabrika kemijsko-pharmac-preparata i zavojta. Liferanti mnogobrojnih sanitetskih zavoda i apoteka, kao što drogerija monarkije.

Car. i kralj. priv.
Riunione Adriatica di Sicurtà u Trstu
OSNOVANO GODINE 1838.

Osiguranja protiv požara, štete od udara грома i rasprskavanja.
Osiguranja staklenih okana i firmi od svake štete.
Osiguranja protiv provalnih kradja.
Osiguranja protiv podvoznih šteta na kopnu i moru.
Životna osiguranja u raznim kombinacijama.

Dionička glavnica i pričuve na 31. decembra 1915.

Dionička glavnica (uplaćena)	K 10,000.000
Pravilna pričuva zaklada	5,000.000
Pričuva od stianovih dobihi	2,000.000
Pričuva na raspoloženju	3,000.000
Izvanredna pričuva za štetu	1,000.000
Pomoćna premijska pričuva	1,000.000
Premijske pričuve za životna osiguranja	uz odbitak 157,324.65-04
Premijske pričuve za elementarna osiguranja	povratnih 12,360.995-39
Pričuve lebdede štete	osiguranja 7,940.343-77
Ukupno	K 199,625.992-40
Stanje osiguranih glavnica u životnim osiguranjima (31.12.1915.)	K 346,405.849
Plaćene štete u svim strukama od osnivanja društva	872,453.443-85

Zastupništva i u svim glavnim zemaljskim gradovima i znatnim mjestima Austro-ugarske monarhije.

Glavna agentura za Hrvatsku u Zagrebu.

Prigodni božitnji pokloni

karlsbadski porculanski servizi i staklarija, vazne i t. d. u bogatom izboru sa naročitim božitnjim cenama

kod
Thereze Jansen
trgovina porculana
Beograd, Knez Mihailova ulica 1 do apoteke Dellni.

„MATADOR“
KANAP
OD HARTIJE

savršena zamjena kudeljog kanapa.

Veliko Skladište
Sigmund Pusztafi,
Budapest, V. Országház 4.

JOVAN R. JOVICIC, Poste-Restante, Genf.

Dostavlja imenovanima i moli za odgovor: Gospođi DRAGINI MILKOVIĆ, Palanka. Izvestio sam vas u 242. odgovor nisam dobio. Izvestio sam vas da je zdrav, željno vas i Mla pozdravlja. Vašu kartu poslao sam mu. Zdravi su takodje: Kojka, Djoka, Vojka, Niko i Milovan, Filipić. Iako pita kako sta? traži sliku vasu i Miletovu. Kako je Badenović? Pozdrav rama i Miletu. Jova. Gospođi SOFIJI SVABIĆ, Palanka. — Javio sam vam se u 242. br., niste mi odgovorili. Ljubisa mi piše danas zdrav je, za njega ne brinite; takodje zdravo su: Milan P. Marković, Abadžija; iz Palanke: Miloš, Milan, Milutin Topalović, Miljko, Milorad, Porša Gajić, Radomir Vitomir, Ljubisa i Petar Stojić; Ljuba, Zdravko, Mikića, Milorad, Cedimir, Uroš, Colić, Ljuba, Mikića i Draga Milovanović, Milan Nasić, Mladen Nesović, Mladen Ivanović, Dragoljub Aleksić, Milorad Stenović, Ljubomir, Aleksa i Vojin Gosić, Svetomir, Mihalo i Mijaljo Petrović, Kojka, Sima i Radioje sa djecom Zivanović, svi iz Božurnje; i Djordje Lazarević iz Kloke. Pozdrav svima. Jovičić.

Gospođinu MARKU POPOVIĆU, Uzece. — Postovani kumel Dostavite ovo mami: Mla moja imala je sam u Marselju u Trgovačkoj Skoli, oči su sada kod mene. Mi smo hvala Bogu zdravi, ali sam se mnogo začeleo vas svuju, naročito tebe mamo. Sta radi moja mila Baba? i Tetka? moje mile Sestre? i moj brat? Molim te mamo, poljubi sve mesto mene. Ujka Dragutin na dužnosti; Sveto u školi, naka baba ništa ne brine. Mamo! molim te, čuvaj svoje zdravlje, o nama ne brini, sve će biti u ime Boga dobro. Sta radi kum Jelešije? Radiš li šta u vodičnici preko puta kafane? možda li radiš u kazanici? Aleksa Nikolić, pop Glišin zet Anfeljić sudija, Aca Savić ljekar, svi su zdravo; Kreničina sinovi, često pišu oči, zdravi su, Smiljančić-Zeko, Ljubo, Siniša; Miloje zdravo su. Sve oglaš trevo, mamo, Jova nam je poslao, za oči ne brini, nikad zdraviji nije bio nego sada. Javi Djuki Blagojeviću, da je u karte preko Jove primio; oca je sve u karte sve što je mogao, da izvesti preko Jovičića, za koje je dobio izvještaj i koji su mu se javili. Odgovori preko Jove, Pisi i karte. Sve vas ljubi željno oca i Branislav. Vas kume i vaše pozdravlja i poštuje Brana. Pozdrav svima. Jova. Gospođi DARINKI MILUŠIĆ, udovi, Miletina 53 ili Deligradska 40, Beograd. — Danas mi piše Dragi. On je u Parizu, a Dobro u Kijevu; završava studije, zdravi su. Pozdrav. Jovan R. Jovičić.

ANDRA MILOVANOVIC, javlja NATALIN-ČANIMA: Da su imenovani zdravi i živi i to: Djaci u školi Braće Zdravkovića, Dragoljub Sretenović, Joca Marinković, Vitomir Nešković, Dimitrije Dimitrijević, Nikodije Savić, Radovan Blagojević, Milovan Zivanović, Dragiša Blagojević, Dragoljub A. Petrović, podpukovnik sa zvanom, Br. Naca i Kaja Ivanović; Dragoljub i Vojta Ranković, Vojta i Vita Stojanović, Nikola, Blaža, Nikodije Blagojević, Ceda i Milutin Prokić, Andra Milovanović, Ceda Tufegđić Stilarac, Pavle i Milenko Banić, Ljuba Milenković, Raka Zivanović, Milešav Vjenčević, Milivoje i Vitomir Nedeljković, Danilo Pavlović, Hristivoje Marinković, Miki Kolarović, sa sinovima, Vojta Kolarović, Vojta Nikolić, Kostja Nauma Kostić, Svetislav Stanković, Jakov Girić, Tihomir Petrović, Milan Rakić, Rado Savić, Milan Dragoljub, Joca i Aca Golobotić, Danilo Lucić iz Trnave, Marko i Dr. Milutin Ranković, Tihomir Marinković iz Lukana, Uroš i Djardjo Antić, Jevrem Pešić i Mita Ristić. Sve Natalinane pozdravlja i moli, da mu se ovim putem javi. ZENU pita šta je sa MAJKOM u Beogradu i djecom.

G-đin ZIVKU MACVANKU, moli, da ostane sa Angelinom do njegovog dolaska. Kosa Ranković, naka javi, ako joj je novac potreban, da joj Dragoljub pošalje. ANDRA molim svoje PRIJATELJE, da budu nekakvi prijatelji mojim ženama. G-đi ALEKSANDRI STOJKOVIĆ iz Seneca, molicama, do moza dolaska, naknadni ču ti sve. Sve pozdravljam. Andra Milovanović.

OGLAS MOJE ZENE, ZIVKE TUFEGDŽIĆ I STANOJKE MARINKOVIĆ, pročitaš sam, i ovim oglašom odgovaram: Prijem slike potvrdi mi i pošalji sliku preko g. Jovičića. Andra Milovanović.

G-đi KATI MIKSIĆA, Mladenova. — Danas mi piše Pera, on je zdrav, ne brinite za njega ništa. Pita kako se vi? Zdravi su: Mijaljo Bogdanović i Zika Parazanović. Tekodje i Milića M. Vujić iz Rahoveca. Pozdrav. Jovan R. Jovičić. G-đi LEPOSAVI LJUBIČIĆ, Vošvoće Miloševka 15, Beograd. — Pavle, Pavlija sa djecom u Marselju; Mišo i Anto u školi; Drago u Rusiji; Pero i Momčilo u Solanu. Svi su zdravi. Pozdrav svima. Dobro Pavlin i Boora zdravi su. Jovan R. Jovičić. G-đi PERSI I LJUBICI MARKOVIĆ, Bitoljska br. 68, Beograd. — Danas mi javlja Miša Marković-Ceda, da je zdrav sa Drazim i da se neobično radija što ste zajedno. Još jednako vas voli, i misli samo na vas. Sta je sa Dromom? Mnogo vas pozdravlja Miša. Pozdrav. Jovan R. Jovičić. G-đi BISENJI P. BOGAVAC, Kraljevo. — Pina je sa Lazom. Često mi piše. Zdravi su, ne brinite za njega ništa. Javljaše se često. Vašu kartu poslao sam mu. Pozdrav. Jovan R. Jovičić. G-đi EMILIJU B. MARICICA, Raška. — Milo djetice molim! Tvoju kartu primih, za mene ne brinite. Svi su sam vam poslao. Čuvajte sebe. Tebe, mamo i sve pozdravlja vaš otac Boško. G-đi ANI MARKOVIĆ, Matpova 3, Beograd. — Piše mi Duško, da je sa ocem zdrav i da ni škola. Takodje zdravi su: Aleksa, Toma i Nikola Jovičić.

G-đinu LJUBI MILOVANOVIĆU, Nova Varoš. — Vaša djeca: Aleksa i Velimir i Velimir M. Novković zdravi su u školi. Jovičić. JOVAN R. JOVICIC, dostavlja: da su imenovani zdravi: Milan i Mijaljo Ilić, Vasa Jovanović, Ješa Saponjić, Gavro Gavrilović sa sinom, D'ordje Miletić, sa rođakom Josifom Gavrilovićem, majorem; Djura Kujundžić, Aleksandar Mujkć svi braveri i Dragoljub Tomić, stolar, svi iz B. o. rada. G-đinu TOŠI KAMENOVIĆU, kafedžiji, Beograd, Kraljevska ul. br. 102. — Izvestite gospođinu STAMENJU IVANOVIĆ, kaf., selo Sopići, Lazarovac: da su joj živi sin i snajga; Milorad i Olga Ivanović. Objidite kuću Miloradovu, pripazite na stvari. Majku, vas, babu, Smilju i sve mnogo pozdravlja, sa nestrpljenjem očekuje odgovor; po gonjima; Milorad i Oga. (Jovičić). G-đinu ZDRAVKU TODOROVIĆU, Uzece. — Zdravi su: Mada Buzorović sa bratom, oca Ostojića i Milenko Djelbadžić. Javi mi odmah Slavkovo adresu. U kakvom sastavu nalazi porodica Aleksa Stankovića? da li su živi? Do sada sam tri puta javljao, čovek je u očajanju; da li su poslali novac primiti? Treba li im? Javi mi, da nije na putu Milivoje Marković ili je tu? Danilo je zdrav; ali brine zbog toza, bio sam juče s njim. Kako porodica Čakarovića? U kakvom je novčanom stanju moj otac? Da li je postipio po mom traženju? pitaj. Ako ti, Marko ili moj otac, podjete na put, javite mi se. Kako su tvoji? Kako Marković? od broja 247. „Beogradskih Novina“ posljednja i predposlednja strana; a kako vasa ne dolazi; vodite o tome računa. Vole te Jova.

G-đi ZORKI DANICIC, „Grka Kraljica“, Beograd. — Tvojih nekoliko oglaš čiao sam. Srećan sam, što ste svi zdravi. Javljam ti se često, za mene ne brinite, ja sam zdrav. Vukosav je dobio izvješć, i on je zdrav, kao i Miki, Miloš, Bora i Miloje. Pozdrav svima. Dragutin Dančić. G-đi MARKOVIĆ, Bitoljska 68, Beograd. — Izvještavam vas, da je Milutin u istom mjestu i vodi računa o Miši i Bati, kao i o čika Arsi, koji je u Bizertu. Boža, Pera, Gavra, Milo Sebedin, Joca Selić kao i Čane, svi su zdravi, i on vodi računa o svima. Milutin molim, da mu se javi, šta je kod njegove kuće i šta je sa Božom i Svetislavom. Milutin pozdravlja sve i traži, vijesti od njih. Pozdrav. Jovan R. Jovičić. G-đinu MLADENU DRASKIĆU, Uzece. — Vlastimir mi piše, da je on, sa: Djokom, Pantom, gospođinom Emilijom i djecom svi zdravi, mole za izvještaj o vama. Pozdrav. Jovičić. G-đinu DRAG. KONJEVIĆU, Uzece. — Javljam vam da je Ljuba Ilić zdrav u Francuskoj. Izvjestite Vuka Velimirovića, Kosjerić; da on izvjesti ženu i djecu i sestru, da je Ilić zdrav. On traži, da mu se njegovi pouzdanici javi. Javite njegovom pobralumu AVDURAMAN-AGI-MURTEZIĆU, NOVA VAROŠ; istoga molim, da njegovoj ženi i porodici svaku pomoć, da bi mu ova djeca ostala zdrava. Pošalji mi ti sve iskečke, upućene na mene, od broja 250. pa na dalje, jer novine neredovno dobijamo. Pozdrav svima. Jova. G-đi DARINKI STANKOVIĆ, Uzece. — Vašu kartu od 19. IX. primih danas, poslao sam g. Aleksu, on je zdrav, poslao vam je 100 fr. probe radi; poslaće vam odmah veću sumu. Pozdrav svima. Jovan R. Jovičić. G-đi DARINKI GAVRILOVIĆ, Uzece. — Danas mi javlja Tanasje da je prešao u viši razred i da je sa Dobrom zdrav. Novac ako vam treba, uzmište od Vlade ili Svete. Zdrav je g. Vražalić. Traže svi da im se često javljaju. Pozdrav. Jovan R. Jovičić. G-đi LEPOSAVI Z. MILOSEVIĆA, Uzece. — Zivko mi piše da je živ i zdrav i da vam novac svakoga mjeseca šalje. Javite, kako ste sa djecom. Pozdrav. Jovičić. G-đi MATILDI DR. RADISE RADOJKOVIĆA, Arandjelovac. — Gospodin Radiša mi javlja da je zdrav, pita da li imate novaca? Čuvajte djecu. On je do sinovima Koste preko 3000 din. Ako trebate novaca javite. Pozdrav. Jov. R. Jovičić. G-đi MARI ANASTASIJEVIC, Požarevačka, Beograd. — Toša mi javlja, da vam je novac poslao, kad primite, javite mi. Neka se javi familija DRAGOMIRA SPASIĆA. Toša je zdrav. Pozdrav. Jovičić. G-đin ALEKSA BUČIĆ, moli Smiljku Bučić, Uzece, da javi, kako su mu djeca i gdje su, koja su bila došla od Berana? Zdravi su i ovi: Dragiša Mladenović, Milivoje Filipović, učitelj iz Dobrinja, Dragiša Vukosavljević iz Uzeća i Vitomir Brković iz Potošnja. Pozdrav. Jovan R. Jovičić. G-đi LJUBICI STEFANOVIĆ, Beograd. — Poslao sam ti 743 kruna, koje je Svetozar poslao, ali su obilaznim putem poslate. Današnji oglaš pročitaš sam. Javiću Svetozaru, pa neka nekakno pošalje, da bih imeli i mi, svetožaru, Miša, Sveta. Pe cađ i Bebi zdravi su. Za njih ništa ne brinite. Sve vas mnogo pozdravljamo i želimo. Jova. G-đici ROŠI KUJUNDŽIĆ, Beograd. — Draža Roso! Tvoje pismo primio sam. Ti si jedina koja mi pišeš od naših. Poslao sam Stevino pismo, on je sada u gimnaziji u Nici. Nikola, Ljuba i sva Paranosova familija zdrava je. Ljubić još nije poslao novac, očekujem svaki dan. Da li je Zora primila 1000 kruna od g. Tomića i Stojanovića? Da li je moj čtač Zor! poslao? Svo mi to javi. Uzmi sve novine od broja 250 pa na dalje i sve moje i sve na mene upućene odlaze iskeči i šalji preko P-šite; to mi je neophodno potrebno; pošto ovdje ne dolaze redovno novine i uvijek bez pouzdanja i predosudne strane. Javi Zori, da mi lično ona piše, ako je živa, njeno me čitanje brine. Svu Marinu djecu a i moju, kad otač blizni. Sve vas pozdravlja Jova. Jovan R. Jovičić, Poste-Restante, Genf. A. 1519-8

Jov. Stolanović. --- Kraqujevac

Jovanu Premoviću za Sretene Kojica. Molim vas g. Sretene primiti moju penziju i po odbitku troškova pošaljite. Od novembra prošle godine nisam primio. Broj knjizice 2895. Ružica Mih. Bančić, kapetana, Palulila 61. Kraqujevac. J. 213-8

Stevl Aćimoviću, Zeneva. Nalazim se u oskudici sa majkom. Moj muž je žandarmerijski narednik, koji je odsutan. Molim za pomoć. Poinzna Lenka Bošković, Banatska 5. J. 214-8

Gradistancu, Zeneva. Izvjestite Kristivoja Drajića, računospitača drinske divizije, 1. pozliva, da smo svi živi i zdravi i da sam u Borču. Mica. J. 215-8

Josifu Jovanoviću, Zeneva. Molim izvjestite me za Milutina Vukićevića, pisara štaba šumadijske divizije, 2. pozliva. Do danas nema mo izvještaja. Blagodari Stana Kraljević, Kosmajska 13. J. 216-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim izvjestite me da li je živ moj sin Vojislav Nedeljković, regrut 1896. god. 11. puka, rodom iz Kijeva okruga kraqujevackog. Blagodari vam Milosav Nedeljković iz Kijeva, pošta Kraqujevac. J. 217-8

Jovanu Premoviću. — Molim vas da me izvjestite da li je živ moj sin Božidar Marinković, redov. XI. puka dopunskog, rodom iz Kijeva, okruga Kraqujevackog. Blagodari Mileva Marinković iz Kijeva, pošta Kraqujevac. J. 218-8

Stevl Aćimoviću, Zeneva. U vezi vašega oglaš br. 275. „Beogradskih Novina“, šallem vam spisak radenica vojno-tehničkih zavoda, koje su danas u materijalnoj oskudici: Draginja Vladić, imala mjesečno 52 dinara, sa stanom, Kraljevska 78. Draga Radovanović, imala 52, Sušica 107. Solka Radovanović, imala 39, Sušica 107. Milja Milašević, imala 39, Sušica 55. Vidosava Petrović, imala 52, Višeboracke 6. Jovanka Jovanović, imala 52, Sarajlika 2. Jelica Kovačević, imala 39, Drinčeva 22. Marija Naumović, imala 52, Kraljevska 19. Darinka Dimitrijević, imala 52, Kraljevska 78. Stana Novaković, imala 78, Jovanova 54. Ljuba Nešić, imala 52, Kraljevska 79. Leposava Dimitrijević, imala 39, Topalovića 2. Jovanka Raletić, imala 52, Topalovića 2. Jela Matilević, imala 52, Kraljevska 118. Jelena Todorović, imala 32, Brđanska 7. Živka Milentijević, imala 52, Moravska 4. Živka Milošević, imala 52, Kraljevska Marka 6. Stojanka Drobniakić, imala 52, Kraljevska Marka 23. Mileva Marković, imala 52, Sretenova 16. Milunka Stanojković, imala 32, Stanična 108. Bogdana Denić, imala 47, Brđanska 5. Marija Premović, imala 39, Starina Novaka 25. Rakita Nikolić, imala 42, Starina Novak 21. Marija Negovanović, imala 91, Madžarska 38. Danica Djurić, pisar, imala 91, Glavna 30. Jovana Živaljević, imala 52, Erdogljia 29. Darinka Nešić, imala 52, Višeboracka 2. Persida Živković, imala 42, Dunavska 9. Ljubicu Djurić, imala 52, Glavna 30. Darinka Bojović, radenica, imala 52, Kničanska 14. Cveta Djordjević, imala 52, Mihalovac 14. Saveta Djordjević, imala 52, Mihalovac 14. S poštovanjem Živojin Marković. J. 219-8

Stevl Aćimoviću, Zeneva. U vezi vašega oglaš br. 275. „Beogradskih Novina“, šallem vam spisak radenica fabričkih, koji su danas u materijalnoj oskudici: Božidar Vrančić, radenik, imao 39, Starina Novak 15. Miodrag Jovanović, radenik imao 39, Sarajevska 30. Jovan Ilić, radenik, imao 58, Kopaonička 3. Milan Novaković, satler, imao 130, Drinčeva 32. Dragovan Aleksić, radenik, imao 78, Vašarište 44. Živojin Ilić, sedlar, imao 91, Jug-Bogdana 1. Sima Stefanović, mašinista, imao 171, Sarajlika 6. Božidar Marković, radenik, imao 65, Vardarska 10. Nedelko Vučković, zidar, imao 117, Lučevička 4. Tatimir Petrović, stolar, imao 123, Balkanska 13. Dragoljub Petrović, stolar, imao 104, Balkanska 13. Ljubisav Glišić, radenik, imao 62, Kronpruh 16. Momčilo Janković, dreer, imao 78, Stanična 80. Marko Petrović, saradž, imao 130, Cetiniska. Djordje Roglić, uzar, imao 130, Gružanska 6. Filip Stefanović, gradjevinar, imao 145, Gružanska 30. Jovan Radovanović, radenik, imao 70, Mihalovca 30. Petar Radovanović, radenik, imao 86, Mihalovca 30. Marko Popović, nadničar, imao 79, Drinčeva 9. Miodrag Gavrilović, radenik, imao 91, Sretenska 10. Avram Marković, radenik, imao 78, Stara Varoš 8. Radoica Milosavljević, stolar, imao 130, Kraljevska 13. Stanko Pantović, radenik puškarnice, imao 78, Dušanova 28. Dragoljub Živanović, imao 78, Starina Novak 20. Arsa Milinković, rad., imao 65, Erdogljia 10. Vojislav Simić, majstor latetnice, imao 180, Madžarska 26. i Miloš Milovanović, dreer, 117 din., Vašarište 30. — S poštovanjem Živojin Marković, Kraqujevac. J. 220-8

Stevl Aćimoviću, Zeneva. U vezi vašega oglaš br. 275. „Beogradskih Novina“, šallem vam spisak porodica, koje su danas u velikoj materijalnoj oskudici, a nemaju nikakvog izdržavanja. Rosa, ćerka Aleksandra Milanovića, piljara 2 člana u porodici, Stanična 2; Aleksandra sestra Todora Djordjevića, opančara, 2 člana, Kraljevska 123; Ćenka Radoša Zlatica, narednika muzike IX puka, 4 člana, Kraljevića Marka 10; Hristina poć. Miloša Ilića, novirana, 3 člana, Kraljevska 109; Mileva Vase Divca, kasapina sa 3 člana, Kraljevska 141; Stana, sestra Sime Petrovića, zandarmerijskog podnarednika, 2 člana, Kraljevića Marka 19; Dafina Steve Celovića, služitelja Prometne Banke, Glavna 101; Živka, žena Milana Milovanovića, kovača, Kraljevića Marka 6; Stanka žena Ilije Milutinovića, pekara, sa 4 člana, Glavna 6; Ana, mati Milana Djordjevića, obučarskog radenika, Beogradska 38; Jovanka Radisava Popovića, radenika, Godjeveće fabrike sa djetetom, Rudnička 7; Olga Mijata Jovanovića, opančara, 2 člana, Glavna 103; Angelina Dušana Jankovića, krojačkog radenika, Jovanova 35. Simka sestra Todora Živaljevića, kolara, 5 člana, Čarapića 5. Stojanka Dragomira Blaževića, piljara, 5 člana, Stanična 96. Ljubicu Obrena Stanojevića, podkivača, 5 člana, Stanična 35. Darinka kćerka Todora Simića, radenika, sa 3 člana, Stanična 16. Stamenava Jovana Djordjevića, pošt. komd., 4 člana, Vardarska 6. Leposava Vasilija Anastasijevića, sa troje djece, Stara Varoš 16. Draginja Čedomira Vasiljevića, šnađera, Stara Varoš 8. Saveta Mike Aleksića, raznošača pisama, 5 članova, Rudnička 42. Zorka Dragutina Milentijevića, obučara, sa četvero djece, Viteška 15. Kosara Avakuma Milanovića, pekara, 3 člana, Stara Varoš 8. Julijana Lazara Torlakovića, sa petero djece, Nemanjina 7. Emilija Branislava Torlakovića, sa troje djece, Stanična 37. Darinka Sotira Cvetkovića, šustera, Stara Varoš 6. Vidosava Milutina Selekovića, pekara, sa dva djeteta, Turska 42. Jelena Koste Cvetkovića, služitelja, 4 člana, Vardarska 43. Marica Ljub. Jovanovića, rabadžije, 6 članova, Rudnička 45. Leposava Mladena Ćenjatovića, knjižara, sa troje djece, Glavna 194. Milica Marka Kostića, 2 člana, Sindjelića 10. Mileva Vojislava Maruza, krojača, 4 člana, Kraljevska 93. Jelena Stevana Blagojevića, podkivača, 4 člana, Turska 34. — S poštovanjem Živojin Marković, Kraqujevac. J. 221-8

Stevl Aćimoviću, Zeneva. U vezi vašega oglaš br. 275. „Beogradskih Novina“, dostavljam vam spisak osoblja Vojno tehničkih zavoda, koji su bili sa mjesečnom platom, a čije su porodice sada u materijalnoj oskudici: Perša Krste Josipovića, pisara, sa 5 članova, plata 180 dinara, Kosmajska ul. 34; Dragoljub Jonković, činovnik, imao 137, Njeguševa 2; Marica Sekulić, penzionerka, imala 35, Starine Novaka 12; Lenka Simić, penzionerka, imala 18, Kraljevska 10; Branko Kalanović, dnevnika, imao 95, Stara Varoš 5; Mileva Milanović, penzionerka, imala 36, Kraljevska 101; Kristosija Nešić, penzionerka, imala 42, Kraljevska 107; Petar Radović, penzionar, imao 53, Kraljevska 103; Karanfila Mladenović, penzionerka, imala 35, Kneževa 3; Stojan Arsić, zidar, imao 140, Gružanska 24; Marija Pavlović, penz., imala 23, Gružanska 21; Kristina Radovanović,

penz., imala 60, Kraljevska 116; Stana Vuletić, penz., imala 26, Stara Varoš 15; Petrija Tanasković, penz., imala 22, Stara Varoš 3; Jevrosima Ilić, penz., imala 45, Viteška 3; Ljubicu Damjana Popovića, dnevnika, imao 90, Sušica 8; Albšana Janković, penz., imala 30, Kursulina 1; Jelica Mirka Obradović, inješera, imao 200, Balkanska 14; Stanoje Velimira Markovića, imao 150, Balkanska 16; Mileva Aleksa Petrovića, penz., imala 52, Čikvena 54; Nikola Miloković, radnar, imao 125, Kraljevska 123; Milka Nikole Stoilkovića, penz. imao 25, Rudnička 31; Vasa Marinković, penz. imao 60, Kraljevska 38; Zivko Nedeljković, penz., imao 117, Turska 10; Rosa Milosava Vitorovića, penz., imao 38, Erdogljia 1; Draga Vojislava Filipovića, državnog šumara, imao 80, Kraljevska 116; Todor Babić, penz., imao 28, Rudnička 51; Jelisaveta Sišković, penz., imao 63, Gružanska 67; Tanasije Kirsulić, nadničar, imao 117, Vašina 6; Ilija Mirković, imao 80, Turska 14; Djoka Gligorijević, pisar, imao 150, Kopaonička 9; Mara Andreje Miletića, žandarmski narednik, imao 104, Glavna 5; Jovan Arsić, penz., imao 27, Erdogljia 7; Jevta Živaljević, penz., imao 14, Čarapićeva 5; Plana Milosavljević, penz., imala 80, Majurka 6; Miki Kostić, penz., imao 80, Turska 22; Mileva Mirčić, penz., imao 37, Homoljska 3; Milica Sretena Milosavljevića, imao 200, Vardarska 2. S poštovanjem Živojin Marković, Kraqujevac. J. 222-8

Stevl Aćimoviću, Zeneva. U vezi vašega oglaš br. 275. „Beogradskih Novina“, molimo vas da se postarate da nam se pošalje pomoć, jer smo u materijalnoj oskudici: Justina Isidora Alempjevića radenica sa 3 člana u porodici, plata 30, Drinčeva 9. Mara Milosava Adžica radenica, plata 78, nas šestoro, Stanična 103. Mileva Stojana Vasujevića, radenika, 2 člana, Viteška 18. Zorka Radoja Nedića, radenika, sa jednim djetetom, Kneževa 27. Mileva Branka Stefanovića, plata 130, 4 člana, Stanična 103. Rada Zivadna Žikića, radenika, 2 člana, plata 91, Stanična 92. Katarina Arsenija Gavrovića, marvenog lekara, 11 puka, sa tri člana, Stara Varoš 11. Ana poć. Obrada Babića, primara iz fabričnog fonda 64 din. Broj rešenja 201. Madžarska 44. Ljubicu poć. Miladina Lazarevića, radenica sa 2 člana, Učiteljska 54. Zivka poć. Dumtrija Djukića, nadničara, sa 5 članova, Madžarska 7. Danica Stanimira Milosavljevića sa šestoro djece, Stanična 106. Jelena poć. Petronija Erića, sa 3 člana, Stara Varoš 9. Milka Dušana Aleksića, sa šestoro djece, Rudnička 34. Persa Radisava Prodanovića, služitelja, sa 4 člana, imamo mjesečno 85. Stara Varoš 7. Marija Jovo Cukavca, služitelja, sa 3 člana, Stanična 29. Milka poć. Sava Obradovića, sedlara, sa 80 dinara plate, Kopaonička 7. C. Danica poć. Mike Karadića, mašinista, Kopaonička 7. Stanka Popović, radenica, stara 86 godina, Učiteljska 10. Sofija poć. Bogdana Bogdanovića, sa 3 člana, Turska 18. Ana poć. Jovana Sorge, puškara, sa 8 člana, Turska 45. Stevan Aleksić, penzioner topolavnice, sa 2 člana, broj knjizice 1887. Rudnička 42. Leposava Radivoja Djordjevića, herberina, 3 člana, Kneževa 7. Ružica Stanimira Brankovića, sa dva djeteta, Sindjelića 4. Draginja Čedomira Aleksića, služitelja, sa 9 članova, Rudnička 42. Darinka Koste Matejića, sa 3 djeteta, Mišarska 19. Jovan Ranković, penzionisani okružni blagajnik, Crkvena 28. Rosa Ilije Djukića, biv. policijskog pisara, Turska 35. Ljubicu Djordja Kukića, sa dva člana, Porodična poć. Jevrema Jovanovića, bivšeg šefa cindernice, Madžarska 38. Porodična Dimitrija Kostića, sa tri člana, Zeljeznika 40. Porodična poć. Riste Obradovića, biv. šoseara, 4 člana, Turska 20. Bosiljka, majka Vojislava i Milana Filipovića, 4 člana, Turska 20. Porodična Milana Dimitrijevića, 3 člana, Sretenska 16. Draga Dragutina Jankovića, stolara, Stara Varoš 10. Danica Dragomira Jankovića, mašinovodje sa četvoro djece, Učiteljska 12. Kosta Milosavljević, penzionar fabrike, 2 člana, Višeboracka 32. Jovanka Kning, udova, 3 člana, Višeboracka 13. Petar Nikolić, penzionar, 3 člana Sveto-Savska 13. Ružica poć. Vula Travarevića, biv. puškara, sa dva maloletna djeteta, Kničanska 15. Mileva Miloša Bojovića, sa dva djeteta, Kničanska 15. Vladimir Pavlović, gradjevinar, imao 117 dinara, Studenička 5. Jevrem Dragičević, radenik, imao 78 dinara, Čarapića 16. J. 223-8

Stevl Aćimoviću, Zeneva. Molimo vas da se postarate, da nam se pošalje novčana pomoć: Prof. Dr. Milan Janković, Palulila 15. Jovan J. Jovanović, učitelj, Beogradska 40b. Vidosava Jovanović, učiteljica, Beogradska 40b. Prof. Dr. Sima Marković, Beogradska 40b. Milica Marković, učiteljica, Beogradska 40b. Jelena Stošić, učiteljica, Beogradska 40b. Nikola Janković, učitelj, Viteška 23. U isto vrijeme molimo vas, da ovaj oglaš dostavite i prof. Dr. Vladi K. Petkoviću, da se on postara, ako ste vi u nemogućnosti. J. 230-8

Stevl Aćimoviću, Zeneva i Nikoll P. Petroviću, računospitaču, Krf. Molim na račun moza primanja pošaljite mi 1000 kruna, u vrlo velikoj sum oskudici sa porodicom. Vasa Veljković, računospitač glavne kontrole, Palulila 26. J. 231-8

Gosp. Stevl Aćimoviću, Zeneva. U vezi sa vašim posljednjim oglašom u „B. Novinama“, slobodan sam poslati vam adresu nekojih porodica iz Kraqujevca, kojima je najbrža novčana pomoć neophodno potrebna. To su: Milica Lazarević, Jovanova 33; Draga Lazić, Madžarska 25; Justina Alempjević, Drinčeva 9; Draga Matejić, Beogradska 40; Kostadin Marić, Beogradska 40; Leposava Kostić, Drinčeva 11; Anka Ganović, Ljubičina 11, Natalija Ilić, Madžarska 38; Jelena Ljujić, Stanična 85; Bisenija Milić, Stanična 90, Angelina Vasiljević, Turska 22; Mileva Pavlović, Svetosavska 1; Cveta Lazarević, Turska 25; Stefanida Todorović, Turska 29; Perka Petrović, Sarajlika 15; Jevrem Popović, Turska 19; Hristina Mihalović, Turska 19; Darinka Arandjelović, Turska 19; Danica Djordjević, Turska 19. S pozdravom i poštovanjem Dr. Sima M. Marković, profesor, Beogradska 40, Kraqujevac. J. 232-8

Gospođinu Jovi Premoviću, Zeneva. Dvanaest mjeseci ništa neznam o bratu Bori Miloševiću, pišađijskom kapetanu, ranjeniku 2. rezervne bolnice kraqujevacke. Ležim teško bolesna, moram izdržati operaciju skopčanu životom. Molim ljepo, ispunite mi sas posljednju želju, izvjestite me odmah gdje je, je li živ i zdrav. Da bi u nekoliko sline bolove ublažila. Za troškove brzog izvješća javite mi na adresu: Jov. Stolanović, Kraqujevac, Glavna 114. Vanja zahvaljuje na usuzi Ružica. J. 233-8

Zivko Dančić, monopolski kontrolor, imao 110 din. Starina Novaka 3. Zivana poć. Miltra Mitrovića, Zeljez, članovi. Broj penzije 11.496. Madžarska 45. Aleks. M. Antić, okružni šumar sa 7 članova, plata 310, Viteška 27. Ružica M. Naumovića, učiteljica, 66 mjesečno, Stanična 21. Zarko Zečević, učitelj u vokal, imao 1700 kodinje, Glavna 114. Ljuba Zečevića, učiteljica u vokal, imala 1600 godišnje, Glavna 114. Danica Jerebić Pavlovića, učiteljica u Dojranu sa 5 članova, Učiteljska 36. Ružica poć. Jovica Mičevića, puškara, penzija 38, 4 člana, Kničanska 1. Radmila Milosavljevića, učiteljica, plata 900, Stanična 16. Mara Miletić, učiteljica u B. Krčinu, plata 250 mjesečno, 9 članova, Sarajlika 6. Persida Jokovića, učiteljica iz Kraljevog Sela, plata 158, 7 članova, Višeboracka 24. Djurdžija mati Živana Radosavljevića, učiteljica, Mihalovac 7. Draga Voje Miloradovića, učiteljica sa 3 djeteta, Balkanska 12. Mileva poć. Jevte Radovića, učiteljica, Učiteljska 28. Kosara Živković, učiteljica, plata 1900 din., Kosmajska 30. Perka mati Simiše Petrovića, pišađijskog poruč., Gružanska 14. Darinka poć. Milutina Filipovića, administrativ. činovnika, 2 člana, Kraljevića Marka 16. Porodična Milorada Djukića, nastavnika Krivo-Palanačke gimnazije, 5 članova, Caka Kiković, Starina Novaka 12. Svetozar Filipović, invalid, imao 24, Tršičeva 4. Karanfila Mladenović, primila 12 din., Kneževa 3. Mileva Radosavljević, primila 30. Lanjevička 3. Stanija Simić, primila 12, P. Nr. 2535. 1916 god., Gružanska 6. J. 224-8

Kostj Vrblić, marvenom ljekaru, Solan. Bosa i Boja za sve vrleme djeve, idu u školu, slušaju, samo su se zaželjele tate i Sellmira. Pozdravi sve naše, javi za Slavka i Dražana, primi sa Selimirom srdačan pozdrav, Milica J. 225-8

Jovanu Premoviću, Zeneva. Molim izvjestite me, da li je živ moj sin Dragutin Antuović, konjanik 2. eskadrona, 3. pozliva timočke divizije, rodom iz Ljubana. Blagodari Radovan Antuović, Ljuljac, Kraqujevac. J. 226-8

Gospođinu DUSANU MIH. SIJACKOM, Iue de Berne 15, Zeneva. — Poštovani gospodine! Srdacno vam blagodaram na karti koju sam primila I-XI. i molim da mom GEŠI dostavite ovaj Dragi Glišo! S djecom sam zdrava i presrećna, što si o nama dobio vijesti Radujem se, što ćeš bez sumnje slobodno vrijeme korisno upotrebiti. Novac sam primila preko Peštanske Komercijal-Banke prvi put 397 kruna a sada 224 k

Stevi Aćimoviću, advokatu, Zeneva. Molim vas lijepo, da se postarate po mogućstvu, da dobije invalidu, na koju ima pravo, Aleksija Grbićka iz Požege, mati poč. Milorada Grbića, biv. činovnika opšt. beogradske, i rezervnog poručnika. Umro je od zadobivenih rana u Skoplju 9. marta 1915. god. invalida nije regulisana, zbog evakuacije. Zaostala porodica nalazi se u velikoj oskudici i moli za pomoć. I ja vam sa svoje strane blagodariam: Darinka i Mica Mihajlović, Požega.

Mihajlo Čolić, Hotel Terminus, Zeneva. Blagodariam vam mnogo na izvještaju kartom o mome mužu Vladimiru Jojiću, kaplaru drinske polj. pekarske čete, drinske divizije. Javite mu po mogućstvu, da sam sa Mišom i mojim zdravo. Neka se javlja češće, da ne brinem. Blagodari i poštuje vas Milica Jojić, Požega.

Mihajlo Čolić, Hotel Terminus, Zeneva. Dabila sam vašu kartu, blagodariam mnogo, javite po mogućstvu mome Simi, da sam takođe dobila i Marićevu kartu i Leli isplatio 200 din., što je Marić dao Simi. Blagodariam Mariću. Javite Simi, da sam sa djecom zdravo. Neka se i u buduće obraća Mariću za novac, a ja ću Leli ovamo isplatiti. Neka me Sima izvjesti, jesu li živi i zdravi Radomir i Djordje Kucović. S poštovanjem i blagodarnošću Ružica Stefanović, Požega. — G. Čoliću, i ja vas umoljavam, da mi javite ako što znate za mog sina Momčila Vasića, djaka ratarske škole — regruta iz 1895. g., pošto mi Dragiša ništa ne javlja o njemu. Molim vas najljepše, izvjestite me, je li živ i zdrav i uspokojite zabrinutu majku. Poštujte i blagodari: Radojka Vasić, Požega.

G. JOVANU PREMOVIĆU, Geneve, za g. Miliju Batinića, koj se javlja pod br. 2834. Poštovanje g. Milija! Lj. po vas mojim da me izvjestite za dole imenovane da li su živi i zdravi:

Djorje Jelić, vojnik, konjovođa bojne komore 3. puka II. poziva 2. bat. Petar Novaka Jelića, vojnik 12. puka, kadrovac municiona kolona. Milosav Mateje Jelića, vojnik 8. puka II. poziva 3. čete 2. bataljona. Mijan Arandjelović, vojnik 18. puka I. poziva 1. čete 2. bataljona. Petar Milana Vulićevića, komordžija 4. odjeljenja proijant kolone I. poziva dunavske divizije. Radojko Velimira Lazića, on je kao bežanija. Milosav Mateje Arsenijevića, komordžija 4. odjeljenja profijant kolone I. poziva dunavske divizije. Vlajko Milovana Jakovljevića, vojnik 4. konjičkog puka 4. eskadrona I. poziva Zivko Milovana Jakovljevića, vojnik komordžija 4. municiona kolone. Njihovi su kod kuće svi živi i zdravi, a oni se nisu nikako javili. U ime sviju osae vam zahvalna, i uvijek vas poštuje, Jelena Mičić, učiteljica iz Azanje.

Stevi Aćimoviću, advokatu, Zeneva. I Olga N. Petrovićeva, učiteljica, Ridijska, moli bar jedanput da joj se pošalje novčana pomoć, akonto plate. Adresa: Koka profesor, Sabac.

Gosp. Urošu Lomoviću, nar. poslaniku i Vladi Nedeljkiću, pol. pisaru, hotel Terminus, Zeneva. Molim dostavite mome bratu Bori Dimitrijeviću, polj. pisaru slijedeće: Mili Boro, prvi put nas o tebi izvjesti gdje si, da si živ, dotle povodom vraćenog nam kufera, mislili smo najcrnje. Hvala Bogu i tvojim prijateljima, te u nekoliko izvještaja „Gornjo Milanovčanima“ preko „B. Nov.“ pročitamo radosno presretnu vijest, da si zdrav. Čudi nas da se ti lično nikako ne javljaš? Preko kum Vlade pišem svakog dana i dadasmo tri oglasa u br. 153., 190. i 191. i ni jedan odgovor ne dobismo. Moma nam često piše, zdrav je, ja sam s majkom zdrava, no u velikoj brizi. Razumičeš naš položaj, a u toliko težim, što nam je Moma tako daleko; njemu je novčana pomoć potrebna. Brinemo mnogo kako ćemo njega i sebe izdržati. Olakšaj nam položaj i odmah sa zet Sretom, braca Djokom i g. Milanom Rizničem p. t. odel. (kome danas pišem), da mi se od mog prinjanja za 1916. g. pošalje što veća suma novaca. Potrebna je velika. Preko „B. N.“ javi o sebi, Dragom, Bori (za njega još niko ne zna da li je živ) i svima našima. Piši na adresu: Dragomir Dimitrijević, lager H. 1810 bat. XXI. Heinrichsgrün (Böhmen). Tebe i sve naše sa majkom pozdravlja i ljubi Draga. Vama zahvaljuje Draga Dimitrijevićeva, Albanska Nr. 3, Mitrovica, Kosovo. A 1650-8

Gosp. Urošu Lomoviću, nar. poslaniku i Vladi Nedeljkiću, pol. pisaru, hotel Terminus, Zeneva. Podpisati učtivo molimo da poradite da nam se od našeg primanja pošalje ma koliko pomoć, jer smo u oskudici, budite dobri pa javite gospodinu Lomoviću, bibliotekaru za svoju adresu. Blagodari za vašu dobrotu, ponizni: Božidar Mladenović, monopoški kontrolor, Dabljanska br. 10. i Jovan A. Jovanović, služitelj biblioteke, Kralj Aleksandrova 35. A 1643-8

Miki Dimitrijeviću, Zeneva. Blagodarim vam Aškovića moli vas da dostavite njenom Velislavu slijedeće: Mili moj Velislave! Sto kruna koje si poslao preko peštanske komercijalne banke primila sam i molim te da mi i u buduću šalješ redovno, kako bi mogla opstati i ovu zimu preživjeti. Radovala bih se još više kad bi dobila kartu tvojom rukom pisanu, stoga oprobaj da mi se javiš na adresu: „Gouvernementgeneral de Belgrad, Serbien“ za mene ili ovim putem. Pozdravlja te i ljubi tvoja Mara V. Aškovića, Jove llića br. 162. A 1647-8

Gosp. Radoju Radojloviću, inspektoru vojnih pošta, Solun. Nevolja me nagnala da vam se i po drugi put obratim za novčanu pomoć od moje plate. Zahvalna Natalija Deletička, poštarinja, Kamenica valjevska. A 1647-8

Premoviću, Zeneva. Molim odmah dostavite Svetislavu Stanojeviću: Dragi moj, sav novac primila, na dugove izdala, neuredno stizalo, da plaćam unaprijed pansion ne mogu, stoga se vratih u namin stan, telegrafski pošalji novac, neman ni za ogrjev ni za hranu. Tebe i Savu ljube vaši: Nikola i Angelina Svet. Stanojevića, Miloša Velikog ul. 41. A 1643-8

Andra Stanković, commesare de police, Hotel Terminus, Schweiz. Dragi brate, primih tvojih 150 kruna, hvala. Radoslav mi javlja da je položio Risti Topaloviću 500 kruna za mene. Rista je naredio Djukanu da mi ih izda, Djukan ne može da mi da, zalud dodjoh u Valjevo. Uzmi novac od Riste i pošalji mi preko Dojčovića, nužno mi je. Javi mi za Radoslava, Vitu i Branka. Neka Radoslav odmah izvjesti Čedu Gagića i Milana Maksimovića iz Ražane da su Draja i Vida zdrave sa djecom. Novac su primile neka u buduću šalju preko Rakića. Tebe, Radoslava, Vitu i Branka pozdravlja vaša Rajna. A 1651-8

Kosti Aleksiću, Zeneva. Kao plenenitog čovjeka molim za izvještaj o Marku Radovanoviću, vojniku, 1. četa, 3. bataljun, 5. puk, 2. poziv iz Osladića, Milošu Papiću, vojniku 17. puka, 1. četa, 2. bataljun, 1. poziv drinske divizije iz Kamenice Radivoju Cesaroviću, redovu 2. četa, 4. bataljun, 3. prekobrojni puk iz Vragočanice, Miloradu Tešiću, vojniku 3. pozicione baterije drinske divizije, 2. poziva iz Vragočanice; Borisavu Djuriću, regrutu iz Vragočanice. U ime porodice zahvalna Danica Jovanovića, učiteljica, Kamenica valjevska. A 1647-8

Bošku Damjanoviću, studentu, Zeneva. Molim gospodine dostavite ovaj oglas mome mužu Dragoljubu A. Kuzmanoviću, rezervnom konjičkom kapetanu i adjutantu timočke divizijske konjice, I. poziva, Solun: Dragi Dragoljube! Izvjestio nas je Mita, da si sa Stevom i Ljubom zdravo, u kom piša i za svoje. Tetka, Julka i Bora su zdravo, a teća odsutan. Oglas prije dva mjeseca što sam poslala, jesu li čitao? Mirko nam je od nepunih 8 mjeseci umro od velikog kašlja, nemoj da se sekiraš i mnogo da brineš. Božja je volja, svi smo živi i zdravi. Želimo vam od Boga zdravlje. Izvjesti, da li je još sa tobom Blagoje A. Kostić, konjanik, jer o njemu njegovi još ništa nisu čuli, a biće ti veoma blagodarni, a i za Marka. Boža se javlja. Pošalji mi novaca preko Wiener Banke u Beogradu, platu ne primam. Javi se odmah preko novina. Tebi, Stevi i Ljubi od ukućana pozdrav, a tebe pozdravlja i vole tvoja, Mica, Jagodina. A 1642-8

Drag. Radojloviću, Zeneva. Javite Filipu Popoviću, neka mi pošalje novac, jer sam novac koji mi je poslao preko Koste Simića, potrošila, a preko Pkopuplja i Niša nisam primila, neka mi javi, jeli živ Alimpije Sumarević i Milutin Djoko Stretenovića, koji se do danas nisu javili. Miladin, Čeda i Šipini ne daju novac, zato nemoj više nikome davati. Pozdrav, Vida. A 1570-8

Nedeljko Pajević, iz Krčagova, okruga užički, vozar I. poziva, intendantskog voza, drinske divizije, otišao je sa srpskom vojskom prošle godine van Srbije, pa se nije nikako javio. Mole se njegovoj poznanici, da jave ako što znaju o njemu. Sa odlučnim poštovanjem, Stanimir Pajević, iz Krčagova, supruga Nedeljka Pajevića, opština Sevojnički srez i okrug užički. A 1640-8

G. Manojlu Lazareviću, 20 Rue des Alpes, Zeneva, Müsse. Molim lijepo za čestvo kod ministarstva gradjevina, da mi se u što kraćem roku pošalje izvjesna suma novaca, od moje slijedeće plate, jer se nalazim u velikoj bijedi i oskudici. — Unaprijed vam zahvaljujem, Vukosava Mitčevića, telegrafista. A 1639-8

Mihajlu Živkoviću, Eaf. Dragi Miko! Tvoju kartu dobih a novac ni do dan. Molim te čim ovaj oglas pročitáš, javi slijedeće Radi i Dušanu, da mi novac odmah pošalji i izvjesti o njihovom zdravlju i preko koje banke novac pošalje, jer do danas nisam došla, nemamo o čemu, više da živimo, zato odmah neka pošalji više novca. Duša neka mi lično javi o svom zdravlju. Dobra je odsutan, piše, zdrav je. Ođgovori mi to preko novina za sve. Pozdrav svima od Leposave i mene. Katarina Radenković, Mula ul. 10. Kosovska Mitrovica. A 1638-8

Dragoljubu Radojloviću, Zeneva. Moj sin Aleksandar Čolić, iz Grabovca, narednik I. čete, I. bataljuna, II. poziva, XV. puka, timočke divizije, i Živko Obrić, konjanik II. eskadrona, I. konjičkog puka „Obič“, do danas se nisu javili, niti sam mogla saznati gdje se nalaze, pa molim vas, da me izvjestite, jesu li živi i nalaze li se u svojim jedinicama? Minka žena Ljubišava Čolića, iz Grabovca, pošta Obrenovac. A 1637-8

G. ILIJI MIHAJLOVIĆU, Zeneva. — Mnogo vam blagodariam na izvješću o mome mužu Svetozaru Ivoševiću i bratu Aleksu Isakoviću, obojica sveštenici. Izvolite ih izvjestiti, da smo mi u Belosavi mi dobro i zdravo kao i u Satornji. Za nas ne brini. Znaš li što o braći Perić, Zek i Nković i zetu Dragutinu? Javi nam sve to to po novinama. Jedina mi je jeračost, kad saznam o tebi i braći. Pena i Ljuba idu u školu, Zdravstvuj. Srdačno te svi pozdravljamo i ljubimo. Na dale javite, Živo! Nković iz Jelena javlja s novim Živojinu i Ljubomiru da su zdravo i čebro. Andreja Maković iz Jelena javlja Miloju, Božidaru i Milutinu da su dobro i zdravo. Neka se svi češće javljaju. Unaprijed blagodariam Z. ka Ivoševića, Belosavl. A 1634-8

G. MIH. TADIĆU, Zeneva. Primih prvu i drugu poštku, ukupno oko 530 kr. Hvala. Sjeć je me se i dalje, potreba sve veća. Vama i ostalim prijateljima iskreno pozdravlje od Dragoslava Z. Stojanovića, činovnika ministarstva gradjevina i novinara, Hilendarska 26, Beograd. 24294 g.

G-dji ZORKI VLAJIĆ, Zeneva. Poštovana i draga gospodjo. Novac primih, mnogo blagodariam. Za to vas ovom prilikom molim draga gospodjo da utičete na mog teću Djeka Novakovića, pred. glav. kontrole i zeta generala Vasića, da učine da odmah dobijem jednu krunu na ime mog i mamino p. m. nja. Uvjericete se da mi je novac potreba i da im je dužnost da me bar sad novčano pronomogu. Poštujte vas i pozdravlja Zora Rakićeva, Gor. Milanovac 21430-8

G. STEVI AĆIMOVIĆU, za Bora Peševića, Zeneva. Molim izvjestite mog sina Radivoja Peševića mašno o ja beogradke ložionice da sam zdrava ali da sam u velikoj oskudici i nesa mi omah pošalje novac na gospodina Stojana P. Popovića, Harđi Djerina ul. br. 29. I jedno vas molim za izvještaj o Simi Stankoviću, mašnovodji ložionice, da li je zdrav? Mađi mu je voma brižna i u velikoj oskudici sa unučicama, s toga u velikoj odmah pošalje novac na adresu: A ka Stanković, Vo'vole Milenka ul. br. 43. Zahvaljuj vam Mil'a Pešterac, Bakarska ul. br. 12, Anka Stanković. 24323-8

G. STEVI AĆIMOVIĆU, Hotel Terminus, Zeneva. Prema vašem oglasu u broju 275 „Beogradski Novine“ nemo imo učtivo ja i moja sestra za neregulisanu invalidski pomoć od mog oca Andreja Jovanovića, koja je zavedena pod brojem 17585 od 3.VII.1915. godine. To vas učtivo molimo pošto s no u na većoj bijedi a bez roditelja. Jovan i Ružica Jovanović, Beograd, Dabljanska 15. 24333-8

JOVANU JOVIĆU, Geneve, za Stojana Cosovića. Dragi oca! Molimo da nam se u najkraćem vremenu javite, mama mnogo brine. Svi smo zdravo, samo u velikoj oskudici. Molimo, da nam pošaljete veću sumu novaca. Čko 200 kruna dobili. Svi vas mnogo pozdravljamo i vomo. Eranislava, gospodina Cosovića molimo, da javi, šta je s Jovanom Dimitrijevićem ja sam u njegovima u Ferizoviću. Svi smo živi i zdravi, kako je on, nek se javi i pošalje novaca. Jovan nek javi šta je s Katićem, majka mu je zdrava, ali u oskudici. Svi ga mnogo pozdravljamo. Kristina Dimitrijević, Ferizović Joci Todoriću, višem kontroloru železnike: direktorje, Krf. U velikoj sam oskudici sa porodicom, pa zato molim da mi pošaljete pomoć na račun mje pate, koju nisam primio od j nuara 1916. S poštovanjem Petar Bobanović, na izornk magacina, Ferizović, Egzarh Josifa ul. 1. A 1631-8

G. Jovanu Premoviću, Zeneva. Case 3545. M. B. Najljepše vas molim, da dostavite slijedeće mome mužu Vladimiru Miliću, kočničaru 5 željezn. čete, Solun: Dragi Vlado! Veoma nam je milo, što si živ, novac sam tvoj primila 147 kruna, ja sam kod roditelja. Rada ide, Nadežda stoji. Majka došla, Džuvdža zdrava. Vlado, da li znaš nešto o Miletu Kovačeviću, neka pošalje Mavi novac, u ostalom javljaj preko novina. Jedina mi je radost, kad mi smo zdravo, koje i tebi želimo. Šalji mi novac. Primi pozdrav od svijlu, Vangelka Milić, Mletičeva ul. 18., Beograd. 24322-8

G. Budimiru Jeliću, Bernerstrasse No. 1. Zeneva. Molim vas lijepo javite mi ako znate šta o Harišu, i ako vam je moguće dostavite njemu, da sam dobila novac po njegovom nalogu od golje Vale Mihajlovića, i molim da mi se odmah javi, jer brinem za njega, i po mogućstvu novac odmah pošalje, jer sam u oskudici. Unaprijed blagodariam, Branka Obradović, Oststrasse 56. Kruševac. 24339-8

G. Manojlu Lazareviću, 20 Rue des Alpes, Zeneva, Müsse. Molim lijepo za čestvo kod ministarstva gradjevina, da mi se u što kraćem roku pošalje izvjesna suma novaca, od moje slijedeće plate, jer se nalazim u velikoj bijedi i oskudici. — Unaprijed vam zahvaljujem, Vukosava Mitčevića, telegrafista. A 1639-8

Mihajlu Živkoviću, Eaf. Dragi Miko! Tvoju kartu dobih a novac ni do dan. Molim te čim ovaj oglas pročitáš, javi slijedeće Radi i Dušanu, da mi novac odmah pošalji i izvjesti o njihovom zdravlju i preko koje banke novac pošalje, jer do danas nisam došla, nemamo o čemu, više da živimo, zato odmah neka pošalji više novca. Duša neka mi lično javi o svom zdravlju. Dobra je odsutan, piše, zdrav je. Ođgovori mi to preko novina za sve. Pozdrav svima od Leposave i mene. Katarina Radenković, Mula ul. 10. Kosovska Mitrovica. A 1638-8

Dragoljubu Radojloviću, Zeneva. Moj sin Aleksandar Čolić, iz Grabovca, narednik I. čete, I. bataljuna, II. poziva, XV. puka, timočke divizije, i Živko Obrić, konjanik II. eskadrona, I. konjičkog puka „Obič“, do danas se nisu javili, niti sam mogla saznati gdje se nalaze, pa molim vas, da me izvjestite, jesu li živi i nalaze li se u svojim jedinicama? Minka žena Ljubišava Čolića, iz Grabovca, pošta Obrenovac. A 1637-8

G. ILIJI MIHAJLOVIĆU, Zeneva. — Mnogo vam blagodariam na izvješću o mome mužu Svetozaru Ivoševiću i bratu Aleksu Isakoviću, obojica sveštenici. Izvolite ih izvjestiti, da smo mi u Belosavi mi dobro i zdravo kao i u Satornji. Za nas ne brini. Znaš li što o braći Perić, Zek i Nković i zetu Dragutinu? Javi nam sve to to po novinama. Jedina mi je jeračost, kad saznam o tebi i braći. Pena i Ljuba idu u školu, Zdravstvuj. Srdačno te svi pozdravljamo i ljubimo. Na dale javite, Živo! Nković iz Jelena javlja s novim Živojinu i Ljubomiru da su zdravo i čebro. Andreja Maković iz Jelena javlja Miloju, Božidaru i Milutinu da su dobro i zdravo. Neka se svi češće javljaju. Unaprijed blagodariam Z. ka Ivoševića, Belosavl. A 1634-8

G. MIH. TADIĆU, Zeneva. Primih prvu i drugu poštku, ukupno oko 530 kr. Hvala. Sjeć je me se i dalje, potreba sve veća. Vama i ostalim prijateljima iskreno pozdravlje od Dragoslava Z. Stojanovića, činovnika ministarstva gradjevina i novinara, Hilendarska 26, Beograd. 24294 g.

G-dji ZORKI VLAJIĆ, Zeneva. Poštovana i draga gospodjo. Novac primih, mnogo blagodariam. Za to vas ovom prilikom molim draga gospodjo da utičete na mog teću Djeka Novakovića, pred. glav. kontrole i zeta generala Vasića, da učine da odmah dobijem jednu krunu na ime mog i mamino p. m. nja. Uvjericete se da mi je novac potreba i da im je dužnost da me bar sad novčano pronomogu. Poštujte vas i pozdravlja Zora Rakićeva, Gor. Milanovac 21430-8

G. STEVI AĆIMOVIĆU, za Bora Peševića, Zeneva. Molim izvjestite mog sina Radivoja Peševića mašno o ja beogradke ložionice da sam zdrava ali da sam u velikoj oskudici i nesa mi omah pošalje novac na gospodina Stojana P. Popovića, Harđi Djerina ul. br. 29. I jedno vas molim za izvještaj o Simi Stankoviću, mašnovodji ložionice, da li je zdrav? Mađi mu je voma brižna i u velikoj oskudici sa unučicama, s toga u velikoj odmah pošalje novac na adresu: A ka Stanković, Vo'vole Milenka ul. br. 43. Zahvaljuj vam Mil'a Pešterac, Bakarska ul. br. 12, Anka Stanković. 24323-8

G. STEVI AĆIMOVIĆU, Hotel Terminus, Zeneva. Prema vašem oglasu u broju 275 „Beogradski Novine“ nemo imo učtivo ja i moja sestra za neregulisanu invalidski pomoć od mog oca Andreja Jovanovića, koja je zavedena pod brojem 17585 od 3.VII.1915. godine. To vas učtivo molimo pošto s no u na većoj bijedi a bez roditelja. Jovan i Ružica Jovanović, Beograd, Dabljanska 15. 24333-8

JOVANU JOVIĆU, Geneve, za Stojana Cosovića. Dragi oca! Molimo da nam se u najkraćem vremenu javite, mama mnogo brine. Svi smo zdravo, samo u velikoj oskudici. Molimo, da nam pošaljete veću sumu novaca. Čko 200 kruna dobili. Svi vas mnogo pozdravljamo i vomo. Eranislava, gospodina Cosovića molimo, da javi, šta je s Jovanom Dimitrijevićem ja sam u njegovima u Ferizoviću. Svi smo živi i zdravi, kako je on, nek se javi i pošalje novaca. Jovan nek javi šta je s Katićem, majka mu je zdrava, ali u oskudici. Svi ga mnogo pozdravljamo. Kristina Dimitrijević, Ferizović Joci Todoriću, višem kontroloru železnike: direktorje, Krf. U velikoj sam oskudici sa porodicom, pa zato molim da mi pošaljete pomoć na račun mje pate, koju nisam primio od j nuara 1916. S poštovanjem Petar Bobanović, na izornk magacina, Ferizović, Egzarh Josifa ul. 1. A 1631-8

G. Jovanu Premoviću, Zeneva. Case 3545. M. B. Najljepše vas molim, da dostavite slijedeće mome mužu Vladimiru Miliću, kočničaru 5 željezn. čete, Solun: Dragi Vlado! Veoma nam je milo, što si živ, novac sam tvoj primila 147 kruna, ja sam kod roditelja. Rada ide, Nadežda stoji. Majka došla, Džuvdža zdrava. Vlado, da li znaš nešto o Miletu Kovačeviću, neka pošalje Mavi novac, u ostalom javljaj preko novina. Jedina mi je radost, kad mi smo zdravo, koje i tebi želimo. Šalji mi novac. Primi pozdrav od svijlu, Vangelka Milić, Mletičeva ul. 18., Beograd. 24322-8

G. Budimiru Jeliću, Bernerstrasse No. 1. Zeneva. Molim vas lijepo javite mi ako znate šta o Harišu, i ako vam je moguće dostavite njemu, da sam dobila novac po njegovom nalogu od golje Vale Mihajlovića, i molim da mi se odmah javi, jer brinem za njega, i po mogućstvu novac odmah pošalje, jer sam u oskudici. Unaprijed blagodariam, Branka Obradović, Oststrasse 56. Kruševac. 24339-8

G. Manojlu Lazareviću, 20 Rue des Alpes, Zeneva, Müsse. Molim lijepo za čestvo kod ministarstva gradjevina, da mi se u što kraćem roku pošalje izvjesna suma novaca, od moje slijedeće plate, jer se nalazim u velikoj bijedi i oskudici. — Unaprijed vam zahvaljujem, Vukosava Mitčevića, telegrafista. A 1639-8

Mihajlu Živkoviću, Eaf. Dragi Miko! Tvoju kartu dobih a novac ni do dan. Molim te čim ovaj oglas pročitáš, javi slijedeće Radi i Dušanu, da mi novac odmah pošalji i izvjesti o njihovom zdravlju i preko koje banke novac pošalje, jer do danas nisam došla, nemamo o čemu, više da živimo, zato odmah neka pošalji više novca. Duša neka mi lično javi o svom zdravlju. Dobra je odsutan, piše, zdrav je. Ođgovori mi to preko novina za sve. Pozdrav svima od Leposave i mene. Katarina Radenković, Mula ul. 10. Kosovska Mitrovica. A 1638-8

Dragoljubu Radojloviću, Zeneva. Moj sin Aleksandar Čolić, iz Grabovca, narednik I. čete, I. bataljuna, II. poziva, XV. puka, timočke divizije, i Živko Obrić, konjanik II. eskadrona, I. konjičkog puka „Obič“, do danas se nisu javili, niti sam mogla saznati gdje se nalaze, pa molim vas, da me izvjestite, jesu li živi i nalaze li se u svojim jedinicama? Minka žena Ljubišava Čolića, iz Grabovca, pošta Obrenovac. A 1637-8

G. ILIJI MIHAJLOVIĆU, Zeneva. — Mnogo vam blagodariam na izvješću o mome mužu Svetozaru Ivoševiću i bratu Aleksu Isakoviću, obojica sveštenici. Izvolite ih izvjestiti, da smo mi u Belosavi mi dobro i zdravo kao i u Satornji. Za nas ne brini. Znaš li što o braći Perić, Zek i Nković i zetu Dragutinu? Javi nam sve to to po novinama. Jedina mi je jeračost, kad saznam o tebi i braći. Pena i Ljuba idu u školu, Zdravstvuj. Srdačno te svi pozdravljamo i ljubimo. Na dale javite, Živo! Nković iz Jelena javlja s novim Živojinu i Ljubomiru da su zdravo i čebro. Andreja Maković iz Jelena javlja Miloju, Božidaru i Milutinu da su dobro i zdravo. Neka se svi češće javljaju. Unaprijed blagodariam Z. ka Ivoševića, Belosavl. A 1634-8

G. MIH. TADIĆU, Zeneva. Primih prvu i drugu poštku, ukupno oko 530 kr. Hvala. Sjeć je me se i dalje, potreba sve veća. Vama i ostalim prijateljima iskreno pozdravlje od Dragoslava Z. Stojanovića, činovnika ministarstva gradjevina i novinara, Hilendarska 26, Beograd. 24294 g.

G-dji ZORKI VLAJIĆ, Zeneva. Poštovana i draga gospodjo. Novac primih, mnogo blagodariam. Za to vas ovom prilikom molim draga gospodjo da utičete na mog teću Djeka Novakovića, pred. glav. kontrole i zeta generala Vasića, da učine da odmah dobijem jednu krunu na ime mog i mamino p. m. nja. Uvjericete se da mi je novac potreba i da im je dužnost da me bar sad novčano pronomogu. Poštujte vas i pozdravlja Zora Rakićeva, Gor. Milanovac 21430-8

G. STEVI AĆIMOVIĆU, za Bora Peševića, Zeneva. Molim izvjestite mog sina Radivoja Peševića mašno o ja beogradke ložionice da sam zdrava ali da sam u velikoj oskudici i nesa mi omah pošalje novac na gospodina Stojana P. Popovića, Harđi Djerina ul. br. 29. I jedno vas molim za izvještaj o Simi Stankoviću, mašnovodji ložionice, da li je zdrav? Mađi mu je voma brižna i u velikoj oskudici sa unučicama, s toga u velikoj odmah pošalje novac na adresu: A ka Stanković, Vo'vole Milenka ul. br. 43. Zahvaljuj vam Mil'a Pešterac, Bakarska ul. br. 12, Anka Stanković. 24323-8

G. STEVI AĆIMOVIĆU, Hotel Terminus, Zeneva. Prema vašem oglasu u broju 275 „Beogradski Novine“ nemo imo učtivo ja i moja sestra za neregulisanu invalidski pomoć od mog oca Andreja Jovanovića, koja je zavedena pod brojem 17585 od 3.VII.1915. godine. To vas učtivo molimo pošto s no u na većoj bijedi a bez roditelja. Jovan i Ružica Jovanović, Beograd, Dabljanska 15. 24333-8

JOVANU JOVIĆU, Geneve, za Stojana Cosovića. Dragi oca! Molimo da nam se u najkraćem vremenu javite, mama mnogo brine. Svi smo zdravo, samo u velikoj oskudici. Molimo, da nam pošaljete veću sumu novaca. Čko 200 kruna dobili. Svi vas mnogo pozdravljamo i vomo. Eranislava, gospodina Cosovića molimo, da javi, šta je s Jovanom Dimitrijevićem ja sam u njegovima u Ferizoviću. Svi smo živi i zdravi, kako je on, nek se javi i pošalje novaca. Jovan nek javi šta je s Katićem, majka mu je zdrava, ali u oskudici. Svi ga mnogo pozdravljamo. Kristina Dimitrijević, Ferizović Joci Todoriću, višem kontroloru železnike: direktorje, Krf. U velikoj sam oskudici sa porodicom, pa zato molim da mi pošaljete pomoć na račun mje pate, koju nisam primio od j nuara 1916. S poštovanjem Petar Bobanović, na izornk magacina, Ferizović, Egzarh Josifa ul. 1. A 1631-8

G. Jovanu Premoviću, Zeneva. Case 3545. M. B. Najljepše vas molim, da dostavite slijedeće mome mužu Vladimiru Miliću, kočničaru 5 željezn. čete, Solun: Dragi Vlado! Veoma nam je milo, što si živ, novac sam tvoj primila 147 kruna, ja sam kod roditelja. Rada ide, Nadežda stoji. Majka došla, Džuvdža zdrava. Vlado, da li znaš nešto o Miletu Kovačeviću, neka pošalje Mavi novac, u ostalom javljaj preko novina. Jedina mi je radost, kad mi smo zdravo, koje i tebi želimo. Šalji mi novac. Primi pozdrav od svijlu, Vangelka Milić, Mletičeva ul. 18., Beograd. 24322-8

G. Budimiru Jeliću, Bernerstrasse No. 1. Zeneva. Molim vas lijepo javite mi ako znate šta o Harišu, i ako vam je moguće dostavite njemu, da sam dobila novac po njegovom nalogu od golje Vale Mihajlovića, i molim da mi se odmah javi, jer brinem za njega, i po mogućstvu novac odmah pošalje, jer sam u oskudici. Unaprijed blagodariam, Branka Obradović, Oststrasse 56. Kruševac. 24339-8

G. Manojlu Lazareviću, 20 Rue des Alpes, Zeneva, Müsse. Molim lijepo za čestvo kod ministarstva gradjevina, da mi se u što kraćem roku pošalje izvjesna suma novaca, od moje slijedeće plate, jer se nalazim u velikoj bijedi i oskudici. — Unaprijed vam zahvaljujem, Vukosava Mitčevića, telegrafista. A 1639-8

Mihajlu Živkoviću, Eaf. Dragi Miko! Tvoju kartu dobih a novac ni do dan. Molim te čim ovaj oglas pročitáš, javi slijedeće Radi i Dušanu, da mi novac odmah pošalji i izvjesti o njihovom zdravlju i preko koje banke novac pošalje, jer do danas nisam došla, nemamo o čemu, više da živimo, zato odmah neka pošalji više novca. Duša neka mi lično javi o svom zdravlju. Dobra je odsutan, piše, zdrav je. Ođgovori mi to preko novina za sve. Pozdrav svima od Leposave i mene. Katarina Radenković, Mula ul. 10. Kosovska Mitrovica. A 1638-8

Dragoljubu Radojloviću, Zeneva. Moj sin Aleksandar Čolić, iz Grabovca, narednik I. čete, I. bataljuna, II. poziva, XV. puka, timočke divizije, i Živko Obrić, konjanik II. eskadrona, I. konjičkog puka „Obič“, do danas se nisu javili, niti sam mogla saznati gdje se nalaze, pa molim vas, da me izvjestite, jesu li živi i nalaze li se u svojim jedinicama? Minka žena Ljubišava Čolića, iz Grabovca, pošta Obrenovac. A 1637-8

G. ILIJI MIHAJLOVIĆU, Zeneva. — Mnogo vam blagodariam na izvješću o mome mužu Svetozaru Ivoševiću i bratu Aleksu Isakoviću, obojica sveštenici. Izvolite ih izvjestiti, da smo mi u Belosavi mi dobro i zdravo kao i u Satornji. Za nas ne brini. Znaš li što o braći Perić, Zek i Nković i zetu Dragutinu? Javi nam sve to to po novinama. Jedina mi je jeračost, kad saznam o tebi i braći. Pena i Ljuba idu u školu, Zdravstvuj. Srdačno te svi pozdravljamo i ljubimo. Na dale javite, Živo! Nković iz Jelena javlja s novim Živojinu i Ljubomiru da su zdravo i čebro. Andreja Maković iz Jelena javlja Miloju, Božidaru i Milutinu da su dobro i zdravo. Neka se svi češće javljaju. Unaprijed blagodariam Z. ka Ivoševića, Belosavl. A 1634-8

G. MIH. TADIĆU, Zeneva. Primih prvu i drugu poštku, ukupno oko 530 kr. Hvala. Sjeć je me se i dalje, potreba sve veća. Vama i ostalim prijateljima iskreno pozdravlje od Dragoslava Z. Stojanovića, činovnika ministarstva gradjevina i novinara, Hilendarska 26, Beograd. 24294 g.

G-dji ZORKI VLAJIĆ, Zeneva. Po

CIJENE OGLASIMA:

Osmisla jednog milimetarskog retka (42 mm široko staja) . . . 10 helera
Prilpsano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staja . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staja . . . Kruna 4
Mail oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

MALI OGLASI

Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osmisla jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staja . . . 10 helera
Prilpsano: Petina jednog milimetar. retka (70 mm široko) staja . . . 40 helera
Bilješke: Petina jednog štamparskog retka (70 mm široko) staja . . . Kruna 4
Mail oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Kupovine i prodaje

Firme i štore izdaju se povoljne cijene brzo i solidno
David Frank, dekorativni slikar.
Liferant c. i kr. Upravne Monopola. Brod na Savi. Telefon 75. 20120-2

Životne namirnice kao i ostale artikule kupujem. **Papučice drvene** prodajem jeftino. K. Feldmann, Vuka Karadžića ul. br. 8 u blizini „Beogradskih Novina“. 22868-2

Kupujem ženske ručne radove, vezo, naročito stare vezene peškire. Obratite se prijle podne do 9 ili poslije podne, do 3 sata, Topličin V na cr. 17 23886-2

Drva se prodaju kod ovdajšnje **Ekspoziture** ces. i kr. priv. austrijske **Länderbanke** u Knez Mihajlovoj ulici br. 20 svakog radnog dana od 9—12 prije i od 3—4^{1/2} poslije podne, sem subote poslije podne. 23303-2

Papučice sa drvenim dionovima od pliša, štofa, žanfle i kože za odrasle i djecu ima vrlo veliki izbor sa neverovatno jeftinom cenom bez konkurencije na prodaju. K. Feldmann, Vuk Karadžića ul. 8 do „Beogradskih Novina“. 24160-2

Namještenja.

Potrebujem **vešta strikerku**. Stupiti može odmah. Obrtiti se štikersko-sitičarskoj radnji Ljubimka Klajn Mafenić, Studenčeva ul. 35 (Cvetni trg). 247 3-3

Stanovi.

Stanovi sa elektr. osvetljenjem. Odjedne, dve i tri sobe u velikom izboru u Ratarskoj 49 i 103, Sijevarskoj 35, Grobljanskoj 5 i Starine Novaka 9. Uplatiti u Sijevarskoj (Knez Danilovoj) 35 — peta vrata. 23378-4

Kafana „**Stečaj**“ Kralja Milana, 120, izdaje se odmah pod ključ. Emilija Stime Lazarevića, Kralja Milana 120. 24788-4

Razno.

Ko zna?

Gde se nalaze 4. djece. Familija Aleksandra Miloševića — **Kožara ili kožarskog radnika** — zbog vrlo važne poruke umoljava se da odmah saopšti njihov adresu „Beogradskim Novinama“. 24787g-5

Izgubljeno.

Beležnik sa mekim plavo-staškim koricama na putu od konaka, ulica Kralja Aleksandra da do kraja pruge. Moli se da se preda u Kralja Milana ulica br. 64 gde će dobiti nagradu. 24177-5

Izgubljena fotografija. Molim svakoga koji bi našao jednu veću fotografiju uvijenu u crnoj marami, slika mog brata vojnika. Pošto mi je to mila uspomena, molim onoga koji je bude našao da mi je preda **Šumadijska 27.** Izgubljena je od tri kjuča do Šumadijske ul. Donosioć biće nagradjen. Moli Stanija Gobejić. 24743-5

Predavanja.

Ruža Dr. Vinavera daje časove iz **klavira i jezik.** Blizu obavještenja Katičeva 13. 24526-7

KORESPONDENCIJA.

Radi nužnog saopštenja neka mi se jave imenovana lica: **Dušan Nikolić, Arandjel Nedić, Leposava Novaković, Milica Nikolićević.** Toša Mihajlović, trgovac. Firma: Radovanović & Mihajlović, Knez Mihajlova ul. 43. 24722-8

Gospodji Zorik Vlajić, Geneve. Molim vas pošaljite ovaj oglas Stankinom Boži, našem Mitu, Milutinova ul. 52. Vrio su nužni četiri hiljade kruna neka odmah pošalje. Pozdrav Stana Mihajlovića, Kralja Milana ul. 5. Beograd. 24092-8

Gospodji Ljubici i gospodinu Dr. Jovanu Cvijiću, Geneve. Primila sam novac. Veliko vam hvala. Molim te izvestite me šta je sa Nidžom, Lepom i Zorom, i ako ti je moguće, šta je sa mojim sinom Dikom. Odove ga brat Dimitrije Vlakićević, štabnik timočke armije, a ne znam, gde se nalazi. Pozdrav od nas i od dece. Mlija Novaković, Aleksinac. 24025-8

G. Ljubi Srećkoviću, Geneve. Dragi brate! Poslali novac preko Wiener Bank-Vereine primila sam. Hvala ti na tome. Mi smo svi dobro, za nas ne brinite, javljajte nam se samo što češće. Agnica, tebe, Miku, Batu i Desu mnogo svi pozdravljamo. Grih vas vaša Mica Berić, Kralja Milutina 6. Beograd. 24184-3

Risi Topaloviću, — Hotel „Terminus“ Geneve, Šveiz. — Molim vas iljepo izvestite me da li su živi i zdravi Marko Obradović, vojnik 3. rta 3 bat. 5 puk, III. poz. dun. diviz. Janko Obradović, vojnik bolničar u divizionom previjalištu 5. puka I. poziva drinske divizije, oni su se javili u julu mesecu, a od onda nema izveštaja. Izvestite njih, da smo mi ja, Tiosav i Milica zdravo, i Milorad Markov, sa kašanom radimo. Vella, Vela i Svetolik su otisnuti već 8 meseci. Dragomir je u Plovdivu, Bugarska! Unaprijed vam blagodarim Milka V. Obradović, Mionica. 24017-8

Gospod. Gaji Gjićeviću, Marsel. Molim vas, budite tako dobri pa me izvestite, gdje se nalazi moj dever Milan Stefanović, Smederevac sa mojom djećom i da li su svi zdravi. Ujedno ga izvestite, da će se preseliti u Beograd sa djećom po sporazumu sa kunom Milom. Unaprijed vam zahvaljuju na trudu i pozdravlja vas Persa M. Stefanović, Vrnjačka Banja. 24062-8

Milanu Matiću, Geneve. Ja vam od srca blagodarim na izveštaju za mog sina, preko vaše gospođe. Vas prijateljski molim, da me što više o njemu izveštavate ma kojim putem. Tako isto molim Roljevića, Ačoveca i Purila, da i oni češće izveštavaju za mog Ljubu. Sve vas srdačno pozdravlja vaš poštovac Steva Gilišić, Valjevo. 24008-8

G. Risti Topaloviću, hotel „Terminus“, Geneve. Molim vas izvestite me da li su živi i zdravi Stojadin Dragičević, narednik 3. haubičke baterije i Dragoljub Lučić 3. čete 3. bat. 3. preobr. puk. Njihove brižne majke angovate vam većnu blagodarnost. Troškovi će vam se platiti. Danica Matićka, učiteljica iz Mionice. 24018-8

Antoniju Despotoviću, konduktoru pošte, Poste-Restante, Solun. Dragi tata, juče smo dobili poslali novac. Za nas ništa ne brinite ni smo dobro. Javljajte nam se češće. Mnogo pozdrava od mene i mame Bosiljka Despotovića, Kočina ul. br. 6. 24021-8

Sveti Aćimoviću, hotel „Terminus“ Geneve. Budite dobri te nastanite da mi se pošalje akonto plate koju nisam primila od oktobra prošle godine. Mesečna mi plata 133-33 din. Zahvalna Danica V. Matićka, učiteljica, Mionica, Valjevo. 24019-8

G. Vojislavu Pavloviću, Lausanne. Sliku i pismo sam primila 15-XII. Mnogo nas je sviju obradovala. Miline slike sam naknadno poslala, Mlija je velika, taticu često pomine i vezuje ga za Očeve. U Aranjelovcu kao i ovdje sa vašim svim smo zdravi. Javljajte o svima češće. Sve vas pozdravljamo, javljaju se oglasnom Mica Stanić, Kapetan Mišina 25. 24077-8

Gojku Pavloviću, Solun — Dragi Gojko. Kartu od 29-X. danas dobih, kola nas je jako obradovala. Mlija je bolesna, ona leži. Za slavu sam primila novac, do sada svega, koliko sam primila to je 9 pošiljaka. Iskreno pozdravljate od sviju nas Dara Pavlović, Kosovska 31. Beograd. 24085-8

Gospodjica Ruža Stanković, stud., Geneve. Mlija gospodice! Na vašem trudu sestrićka v m hvala. Molim vas lepo javite mom bratu Miloradu Jorgoviću ovo: Mili moj Brato! Srećna sam i Bogu zahva na kad saznadoh, da si živ i zdrav, javi se opet ako možeš. Joži nije kod kuće, ja sam živa, naš su svi dobro. Mlija mi piše zdrava je, radi sa jedinom momkom. Bog neka te i da je živa, dobi moj brato. Voli te sestra Anka Lasček, Marovska 13. Zaereb. 24234-8

G. Jovanu Premoviću, Geneve. Molim, izvestite Dobru Bakiću u Solunu, da firma Mesarović i Pavlović nije mogla isplatiti odredjeni sumu u zlatu, ni u drugoj moneti prema vrednosti zlata. Zato neka on uzme novce natrag, pa neka meni šalje u krunama, preko Wiener Bank-Vereine, kao što je to već jedan put učinio. V. Bakić, Bitojska 20. Beograd. 24032-8

G-dji Danil Jovanović, Geneve. Mlija moja Danol! Tvoju kartu primila sam. Svi smo zajedno i živi smo. Pošto nemamo sredstava za život, morali smo u selo oteti. Molim te izvesti me o svima. Pozdravlja vas sve vaša Lena. Naša adresa Svetolik Badnjevac, Stepelevac, preko Umke. 24044-8

G. Stevi Aćimoviću, Genf. Kao neoznata, najpokornije vas molim, da me izvestite za mog jedinog sina Drag Ljuba Ignjatovića, aktivnog učesnikog potporučnika X. puka šumadijske divizije i poziva, koji mi se do danas nije javio; za mog muža Dimitrija Ignjatovića, carinskog činovnika, adjutanta zarobljeničkog odreda i za brata Velimira Stojkovića, železničkog ložača; koji mi ostavi dvoje dece u oskudici. Blagodarim vam unapred Stana Ignjatović, Pristanska 59. Beograd. 24209-8

Dimitrije Gj. Petrović, Zürich, Hotel Hüsshof. Prema pismu od decembra 1916. Izvršio sam naredjenje Isplate. Bolest Duškova bacea nas u brigu. Javi se gospodinu Milošu Savčiću 5 Place Clapere de Geneve, da primis 2000 kr. Izveštavaj nas češće o Dušku. Za nas ne brini, svi smo zdravi, tvoji otac Gjorgje Petrović, Aleksinac. 24027-8

G. g. Aćimu Jovanoviću i Risti Puriću, Geneve. Dobili smo izveštaj od vas za Cedomira Lazarevića, Mihajla Vitezića, Dragoljuba Nikolčića i druge iz Mionice, na što vam velika blagodarnost od svijlu vas. Lepo vas molimo, javite nam da smo kod kuća zdravo. Mihailo neka izvesti za Jakova i Tanasla Ristovića, Ljubomira Veljkovića, Ostoju i Djordija, Cedomir za Vitomira i Milorada. Cedomiru javite da je Thomir u Austriji, Dragoljubu javite da je Voja sa majkom i Cejom kod kuće. Molimo vas njih izvestite, da o njima izveštaj dobijamo i neka se lavez preko vas, što vi nama dostavite ovim putem ili kartom, na što vam naša najveća blagodarnost. S poštovanjem i pozdravom svima. Damijanka Lazarević, Djula Vitezić i Voja Nikolčić iz Mionice. 24020-8

G. Milošu Savčiću, Inžinjeru, Genf, Place Clapare de 5. Gospodin Djordje Petrović, trgovac iz Aleksinca položio mi je danas — dve hiljade kruna s um, da ti tu sumu položiš tamo negovom sinu Dimitriju Dj. Petroviću, koji će ti se lično javiti. Cim budeš ovo svršio izvesti me odmah, tvoj Mita Milisavljević, Knez Mihajla 53. Beograd. 24026-8

Dragiću Soldatoviću, Geneve. Primila sam poslali novac. Hvala, šalite i u buduću. Lepo vas molim selite se Milivoja, pošljite mi jestiva, ođavde nemoguće. Pozdravlja Danica Ninković, Smitjanica 27. 24012-8

G. Dušanu Šijačkoviću, Geneve. Javljeno mi je, da mi je moj muž Vaša Jov. Ginić, mnogo puta novac poslao. Molim vas izvestite ga, da sam primila svega do sad dve pošiljke novca. — Prvu pošiljku u julu mesecu od Austro-Ugarske Banke, a drugu u avgustu od Vener-Banke, od tada ni pare više ne dobih. Najbrim putem nek mi novac pošalje potreban mi je. Blagodarim Mica Vase Ginića, Deligradska 19. Beograd. 24232-8

Savi Djordjeviću, poručniku, Geneve. Novac, koji si poslao primila sam, deca su zdrava i ne brini. Rada, Savka, Aca i mala Desa ljube ruku i pozdravljaju. Kum Rada je zarobljen u Bugarskoj. Pozdrav Kais Stefanović, Poštarska 9. Beograd. 24225-8

G-dji Nataliji Šaponjić, Solun. Sa velikom radošću pročitamo vaš oglas u novinama. Radujemo se, što ste ti, Momčilo i Rada hvala Bogu zdravi. Pače i ja smo dobro, samo ona žali mnogo što ti toliko očajavaš bez razloga. O! Nade Obradović dobismo juče kartu, kaže da si joj pisala da Pačetu spremas, neko tzenadjenje, i da mnogo brineš za nas. Ne brini molim te ništa, mi smo dobro. Samo vi draga djece moja čuvajte svoje zdravlje, i javljajte nam se češće, da se ovoliko ne brinemo. Cestitam vam slavu, tvoj rodien dan, i nastupajuće praznike, sa željom, da ih u zdravlju i sreći provedete, a do godine ako Bog da svi zajedno. Mica i Zagorka nalaze se u Kruševcu, pisala mi Mica dva puta, i mnogo vas pozdravljaju. Kaže, da je Zagorka porasla, i da često pomine njenu strinu i člku. Kad pišete Momčilu pozdravte ga mnogo, i kažite mu, da bi želeli, da nam se lično javi kao i pre što je činio. Mnogo vas vole, gre i ljube Patka i vaša mama Anka Petrović, Knez Milutina 33. Beograd. 24277-8

G. Sotiru Iliću, Rue Abu-zit 1. Poslali novac preko Wiener Bank-Vereine primlo sam. Vašu kartu od 7-XI, u kojoj mi javljate, da ste mi poslali 250 din. u srebru dobio sam no novac do danas ne dobih, o čemu sam vas izvestio preko „Beogradskih Novina“. Molim vas javite Bori, da smo zdravi, da mu šaljemo toplo pozdravlje i da mu čestitamo nastupajuće praznike. Vas i gospodina Vladu pozdravlja Sievan Kiš, Ratarska 7. Beograd. 24233-8

G. Jovanu Premoviću, Geneve. Molim vas, da izvolite izvestiti Dragomira F. Mijatovića, narednika I. polske bolnice šumadijske divizije i poziva, da su svi naši živi i zdravi hvala Bogu i da nas ovim putem on izvesti, da li je živ i zdrav, a zato i vas najpokornije molim, da me izvestite, kako je Dragomir. U isto vreme molim vas izvestite Milovana Mijalkovića, pisara šumadijske divizije II. poziva, da su njegovi živi i zdravi, da mu je žena u Čaku sa Voljom i Vladom a Dobra i Žika su kod mene. Unapred vam blagodarim Filip S. Mijatović, namesnik dragačevski. 23899-8

G. Jovanu Premoviću, Geneve. Molim, da izvestite mog muža, Mihajla Trajkovića, pri odbrani Beograda, da smo oboja izveštaji o njemu dobili i vrlo se obradovali, da je živ i zdrav. Za nas da ne brine ništa. Nami je dobro i svi smo kod kuće. Maza je već velika, i moli se Bogu, da joj se uradi njen tatca živ i zdrav. Teča je sa nam i u škudi. Svi te mnogo pozdravljamo i molimo te da nam se češće javljaš Zagorka Trajković, Kralja Aleksandra 58. Beograd. 24237-8

Michailu Mijuskoviću, Geneve. Boulevard James Fazy 18. Dragi Miki! Izvesti me gde je moj muž Dr. Andra Živković, je li zdrav i živ? Javi mi novac odmah, da mi pošalje nešto se nalazim u oskudici. Pozdravlja te Mlija Dr. Živković, Pulvestr. 8. Jagodina. 24238-8

G. Andri Todoroviću, upravniku pošte, Kri. Ostao sam u Aleksandrovcu sa svojom porodicom u nevolji. Molim te pošlji mi što veću sumu na račun mog primanja preko Marea Jekličke, poštarke, Kruševac (Langestrasse 25). Pavle Krasić, Aleksandrovac. 24192-8

G. Mitru Gjuroviću, Geneve. Ponizno molim uzмите moje primanje od 1. septembra prošle, do konca ove godine i brzo pošaljite na moju adresu, pošto sam sa djećom u oskudici, a bolesna. Vlada Milovanović, nastojnik osudjeničkih radionica, Volvođe Bogdana (Šiljeva) ul. 20, Beograd. 24215-8

Gosp. Jovanu Premoviću, Geneve. Najučtivije molim da se raspitate i da me izvestite o mome mužu Miloju Beliču, pekarska četa dunavske divizije pri 8. puku, jer pored sveg mog traženja ništa ne znam do sada o njemu. U isto vrijeme molim da mu javite da sam ja zdrava kod kuće i mnogo ga pozdravljam. S poštovanjem Leposava Belić, Pop Lukina 11. Beograd. 24169-8

Ljubi Mihajloviću, činovniku uprave fondova, Kri. Tvoju kartu, u kojoj mi javljaš o poslatoj novcu primila sam. Novac sam primila prije dvije nedjelje od Peštanske banke. To mi vrlovatno šalju sestre. Kad mogu neka opet pošalji. Da li su svi zdravi? Javite mi se preko „Beogradskih Novina“. Pozdravlja te tvoja sestra Dara D. Jević, Cara Uroša 17, Beograd. 24256-8

G. Stevi Aćimoviću, Hotel Terminus, Geneve. Najučtivije umoljavam gospodina Steva Aćimovića, da me po mogućstvu izvesti za vojnika nimenovane: Milorad Ožegović, 6. merserska baterija laubica, I. poziv; Thomira Ožegovića, vojnika II. čete, II. bataljona, V. puka, I. poziva i Velimira Tomića, voj. V. puka, II. čete, IV. batalj. peš. drinske divizije. Svi su iz Stublina, i do danas se nisu javili. Ponizna moliteljka, Nikolija Ožegovića iz Stublina kod Obrenovca. 24191-8

G. Moritzu A. Tajtzakzu, Zürich, Hochgasse 64. Poštovan gospodine! Nalučtivije vas molim, da izvestite Dragišu, da sam primila i drugu pošiljku novca. Hvala mu veliko, kad nas se seća. Molimo ga, da nas i u buduću ne zaboravi, jer nam je to jedino izdržavanje. I molimo, da javite Dragiši, da izvesti Branu, da i on pošlje svojim roditeljima novca. Jer su i oni u oskudici. Svi smo živi i zdravi, pozdravljamo mnogo Dragišu, Branu i Bora i sve naše, neka se češće javljaju, da ne brinemo. Vama veoma blagodarim Milica D. Krstanović, Topčiderska (Sarajevska) 83, Beograd. 24266-8

ZUBNI-ATELJE
J. SIDVERCA
Dipl. Dentista
Beograd
Kralj Milan ul. 57

specijalista za izradu vještača zuba u zlatu i u kaučuku po najboljoj američkoj metodi. Vrši opravke i prepravke. Cijene umjerene. Prima od 8—12 i 3—6. 24465

Živku Davidoviću, artiljerskom potporučniku. Živko, molim te, izvesti me što pre ako znaš što god za mog sina Dentu. On je bio u štabu Ohridskog odreda. Od kako je otišao, ništa nismo čuli za njega. Unaprijed ti zahvaljuju i pozdravlja te Gurica Rupčić, Jove Ilića 29, Beograd. 24202-8

Jovan Premović, Geneve, Casse 3545 M. B. Molim vas budite tako dobri, da me izvestite, da li je živ i zdrav Samulio Natan Levi, narednik V. puka, I. poziva, drinske divizije, jer za njega brinu svi njegovi. Unaprijed vam blagodarim na sadašnju i ranije usluge. Pozdravlja vas Leon I. Arueti, Ružina 37. 24332-5

Drveni ugali
prodaje c. i kr. gospodarstvo (Wirtschaft)
Topčider.

Opančarska radnja
Milana Stanojevića u Beogradu.
Potrebuje više stručnih opančarskih radnika, — posao stalan, plata prema :: sposobnosti, stupiti se može odmah. ::
24719

Poziv.
G. Periši Stefanoviću, članu firme Migrić, Novaković i Stefanović, Knez Mihajlova ul. 42, da se odmah jave: **Aleksandra Petković, Stevan Petrović, Jovanka Petrović, Voja Pantić, Vukosava Nik. Petrović, Ljubomir Piročanac** radi važnog saopštenja 24597 o njihovima na štani.

Izveštavam srodnike i prijatelje da je naš dobit i neprežaljeni muž, otac i brat
Stevan Veljković
pomoćnik trošar. stanice
preminuo 22. ov. mjes. posle kratkog a teškog bolovanja. Pogreb će biti 24. ov. m. u 2 sata po podne. Stan ispred **MILUŠIĆA** cigljana. 94883

Pava poč. Jov. Ivkovića, profesora sa svojom dječom izveštava svoje prijatelje i poznanike da će svojoj mlijoj tetki odnosno babi
Pijadi Milošević
udovi
davati godišnji pomen u ponedjeljak u 10^{1/2} časova u crkvi na novom groblju. 24560

Tužna i ucveljena srca javljamo našim srodnicima, prijateljima i poznanicima u Srbiji i na strani da je Bogu bilo ugodno da nam iz zagrijava uzme naše ljubimce, našu najveću radost, našu mliu
OLGICU
koja ispusti svoju andeelsku dušicu 26.-XI ov. god. posle dvodnevno teškog bolovanja od proklete bolesti krupa, bez zagrijava i poljubaca svoga mlogo tatice, mlog člka Bobe i člka Laze, koji su daleko u tudinjil željni svojih namilijih a svoje Olgice najviše.
Ožalošćeni i neutješni mama i tata: Stana i Ceda Lasević; baka: Julja; čike: Dobrovoje i Lazar; braća: Momčilo i Ratislav, i ostala mnogo-rojna familija. 24483

Naš dragi, mili i nikad nezaboravljeni muž, brat i drug
Milorad M. Matić
pešadijski potporučnik
poginuo je u mesecu septembru u Dobrudži, a davati mu je pomen na Kriju. Javljamo srodnicima i prijateljima pokojnikovim o ovom svom neaknadivom gubitku. Decembra 1916. god. Niš — Valjevo. Ožalošćeni: supruga: Draga; brat: Milić; sestre: Anka P. Petkovića i Leposava P. Miroslavić i ostala mn gobjina rodbina. 24495

Izveštavamo srodnike i prijatelje da čemo našem milom i neprežaljenom sinu i bratu
Dobrostavu Djoriću
pješač. potporučniku, komandantu VIII. puka II. poziva davati godišnji pomen u utorak 13.-26. decembra u 10 i po časova u staroj Jagodinskoj crkvi. Molimo srodnike i prijatelje da prisustvuju ovom tužnom pomenu. Jagodina
Donja Glavna ul. 81, 24708
Za navek neutješni: majka: Julijana Djorić; sestre i braća

POZIV
na učešće u vučenjima Kralj. Ugarske **KLASNE LUTRIJE** u IV. klasi koja počinje 3. Januara 1917. sa glavnim zgoditkom od **90.000**
produžuje se i u idućim vučenjima sa slijedećim zgoditcima:
1 Premija od K. 600.000
1 Zgoditak „ „ 400.000
1 „ „ „ 200.000
1 „ „ „ 100.000
1 „ „ „ 100.000
i t. d.
a u srećnom slučaju
1,000.000
Pokušajte sreću u idućoj novoj 1917. god. jer svaka druga srećka dobija.
Cijena srećkama IV klase:
1/1 104'- 1/2 52'- 1/4 26'- 1/8 13'-
Glavna kolektura
Kr. Ug. Pogl. Klasne Lutrije
JOSIF A. LEVY
Beograd.
Knez Mihajlova ul. br. 37.
24431